
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Gazi
1926

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Gülhayat AĞRAZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEMMUZ 2017

Gülhayat AĞRAZ tarafından hazırlanan SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile Gazi Üniversitesi Mimarlık Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Zehra Gediz URAK
Mimarlık, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

...……

Başkan: Prof. Dr. Sare SAHİL
Mimarlık, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

……...

Üye: Prof. Dr. Can M. HERSEK
İç Mimarlık, Başkent Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

……...

Tez Savunma Tarihi: 27/07/2017

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

…….…….

Prof. Dr. Hadi GÖKÇEN
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Gülhayat AĞRAZ

27/07/2017

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Gülhayat AĞRAZ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Temmuz 2017

ÖZET

Çalışmanın amacı; Sivas İli Merkez İlçesi'nde günümüze çok az örneği ulaşabilmiş olan geleneksel konutları belgelemek, sahip olduğu değerleri ve sorunları saptamak ve gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak için koruma ve geliştirme önerileri oluşturmaktır. Bütünleşik bir koruma anlayışıyla ele alınan çalışma çevresel ölçekte başlayıp, yapı ölçeğine kadar detaylandırılmıştır. Bu amaç üzere hazırlanan çalışma giriş ve sonuç bölümleri dahil olmak üzere altı bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde çalışmanın amaç, kapsam ve yöntemi, ikinci bölümde Sivas İli'nin genel analizi aktarılmıştır. Üçüncü bölümde çalışma alanı ile ilgili analizler yer almaktadır. Dördüncü bölümde çalışma alanı fiziksel ve sosyal olarak değerlendirilmiştir. Kentte dağılmış bir vaziyette olan geleneksel konutların ve bunların çevresel özellikleri ile birlikte oluşturdukları geleneksel dokunun barındırdığı; değer, potansiyel ve sorunların benzerlik ve farklılıkları bağlamında bölgelemeler yapılmıştır. Beşinci ve altıncı bölümde, bu gruplandırmalar doğrultusunda geleneksel konutlar için, fiziksel, işlevsel ve sosyal olarak koruma ve gelişme önerileri belirlenmiştir.

Bilim Kodu	:	80106
Anahtar Kelimeler	:	Sivas, geleneksel konut, analiz, değerlendirme, koruma, geliştirme, restorasyon
Sayfa Adedi	:	308
Danışman	:	Prof. Dr. Z. Gediz URAK

DEVELOPING PRESERVATION PROPOSALS OF CENTRAL PROVINCE SİVAS CITY IN THE CONTEXT OF THEIR ANALYSIS AND EVALUATION

(M. Sc. Thesis)

Gülhayat AĞRAZ

GAZİ UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES

July 2017

ABSTRACT

The purpose of the study is the to document the traditional houses in Sivas Province Central District which have very few examples of day-to-day life, to determine the values and problems that they possess and to establish protection and to offer development proposals in order to ensure their transfer to future generations. The study, which was dealt with an integrated approach for preservation, starts from the environmental scale and is detailed to the building scale. The study prepared for this purpose consists of six sections including introduction and conclusion sections. The aim, content and method of the study introduction section and the general analysis of Sivas Province is given in the second part. In the third chapter, analyzes related to the study area are included. In the fourth section, the study area is evaluated physically and socially. The traditional houses scattered around the city and their traditional surroundings with their environmental characteristics; value, potential and problems of the description are made in the context of zonal differences and similarities. In the fifth and sixth sections, in terms of these groupings, physical, functional and social protection and development proposals have been identified for traditional dwellings.

Science Code	:	80106
Key Words	:	Sivas, traditional house, analysis, evalution, preservation, rehabilitation, restoration.
Page Number	:	308
Supervisor	:	Prof. Dr. Z. Gediz URAK

TEŞEKKÜR

Çalışma süreci boyunca bütün bilgi birikimi ve anlayışı ile yol gösterici olan sayın danışman hocam Prof. Dr. Zehra Gediz Urak'a,

Kıymetli katkılarından dolayı, değerli hocalarım ve jüri üyeleri Prof. Dr. Sare Sahil ve Prof. Dr. Can M. Hersek'e,

Kente dair tecrübe ve bilgileriyle her an sorularıma yanıt bulduğum saygıdeğer hocam Mehmet Şarkışla'ya,

Hayatımın her adımında yanımda olan, arazi çalışmalarına en az benim kadar emek veren ve bana büyük bir sabır gösteren, varlıkları için minnettar olduğum ailem; annem Şerife Kılcı, babam Yasin Kılcı, abim Uğur Kılcı ve kardeşim Mimar Sergen Kılcı'ya,

Uzun çalışma sürecinde varlığını her an yanımda hissettiğim beni yalnız bırakmayan eşim, meslektaşım, yol arkadaşım Melih Ağraz'a,

Bu süreci birlikte atlattığımız kıymetli arkadaşım Merve Ertosun Yıldız'a, uzaktan da olsa desteklerini hiç eksik etmeyen çok kıymetli dostlarım; Gülsüm Özen, Hafize Yapıcı ve Aslıhan Üte'ye,

Arşivlerini açarak yardımda bulunun "Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu" Müdürü Ali Alkan, Mimar Gülbahar Soylu ve kurul çalışanlarına,

"Sivas Belediyesi" Başkanı Sami Aydın'a ve Sivas Belediyesi çalışanları Yüksek Mimar Haydar Türk ve Harita Mühendisi Oğuz Kaan Deveci'ye

Teşekkürlerimi sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET iv

ABSTRACT v

TEŞEKKÜR vi

İÇİNDEKİLER vii

ÇİZELGELERİN LİSTESİ xii

ŞEKİLLERİN LİSTESİ xiii

RESİMLERİN LİSTESİ xiv

HARİTALARIN LİSTESİ xviii

SİMGELER VE KISALTMALAR xix

1. GİRİŞ 1

2. SİVAS KENTİ'NİN GENEL ANALİZİ 9

2.1. Sivas Adının Kaynağı 9

2.2. Sivas Kenti'nin Tarihi Gelişimi 9

2.3. Sivas Kenti'nin Bulunduğu Bölgenin Fiziksel Özellikleri 12

2.3.1. Coğrafi konumu 12

2.3.2. Jeolojik yapısı 12

2.3.3. Jeopolitik yapısı 13

2.3.4. İklimi ve bitki örtüsü 13

2.4. Sivas Kenti'nin Sosyo-Ekonomik Yapısı 14

2.4.1. Ekonomik yapısı 14

2.4.2. Eğitim durumu 13

2.5. Sivas Kenti'nin Yerleşim Özellikleri 14

3. ÇALIŞMA ALANININ ANALİZİ 23

Sayfa

3.1. Çalışma Alanının Konumu ve Sınırları 23

3.2. Doku Çalışma Alanı Fiziksel ve Çevresel Nitelikleri 24

3.2.1. Ulaşım 25

3.2.2. Arazi ve yapı kullanımı 25

3.2.3. Parselasyon durumu 29

3.2.4. Topografya 29

3.2.5. Kat adetleri 30

3.2.6. Çevresel değer ve problemler 30

3.3. Mimari Analiz 33

3.3.1. Konutların genel özellikleri 33

3.3.2. Konum düzenleri 34

3.3.3. Yapım sistemi ve malzeme kullanımı 36

3.3.4. Plan özellikleri 44

3.3.5. Plan elemanları 44

3.3.6. Mimari elemanlar 53

3.3.7. Plan organizasyonu ve plan tipleri 73

3.3.8. Cephe organizasyonu ve cephe tipleri 77

3.4. Yapılarda Değişmişlik 94

3.5. Yapısal Durum 98

3.6. Konfor Durumu 99

3.7. Sosyo-Ekonomik Durum 100

4. ÇALIŞMA ALANININ FİZİKSEL SOSYAL VE MEKANSAL DEĞERLENDİRİLMESİ 105

4.1. Sivas İli'nin Gelişimi ve Çalışma Alanının Kent ile İlişkisi 105

4.2. Mimari Değerlendirme 106

Sayfa

4.2.1. Dış değerlendirme 107
4.2.2. İç değerlendirme 111
4.2.3. Genel mimari değerlendirme 115
4.3. Çalışma Alanının Genel Problemleri 116
4.4. Çalışma Alanının Genel Potansiyelleri 118
4.5. Mimari Değer, Sorun ve Potansiyellere Göre Çalışma Alanının Bölgelemesi .. 119
5. MÜDAHALE KARARLARI 127
5.1. Genel Yaklaşım 127
5.2. Kentsel Ölçekte Koruma Kararları 130
5.3. Çalışma Alanı Koruma ve Yeni Yapılaşma Önerileri 131
5.3.1. Bölgelere göre genel müdahale kararları 131
5.3.2. Ulaşım ve altyapı kararları 139
5.3.3. Sokak düzenine yönelik kararlar 140
5.3.4. Korunacak yapılara ilişkin kararlar 141
5.3.5. Düzeltilecek yapılara ilişkin kararlar 141
5.3.6. Yeni yapılaşma kararları 142
5.3.7. Finansal destek ve organizasyon 143
5.3.8. Müdahale organizasyonu/ etaplama 143
6. SONUÇ 147
KAYNAKLAR 151
EKLER 155
EK-1. Dış değerlendirme fişi 156
EK-2. İç değerlendirme fişi 158
EK-3. Sosyal anket fişi 160

Sayfa

EK-4. Toplu tescil kararı 163

EK-5. Tescilli konutlar 165

EK-6. Sivas ili merkez ilçesi kentsel alan kullanımı 168

EK-7. Geleneksel konutların kentte konumlanışı ve çevreyle ilişkisi 169

EK-8. Doku çalışma alanı genel bilgiler 170

EK-9. Doku çalışma alanı baz pafta 171

EK-10. Doku çalışma alanı kadastral durum 172

EK-11. Doku çalışma alanı arazi kullanımı 173

EK-12. Doku çalışma alanı kat adedi 174

EK-13. Doku çalışma alanı görsel değer ve problemler 175

EK-14. Doku çalışma alanı yapım sistemleri 176

EK-15. Doku çalışma alanı tespit kapsamı 177

EK-16. Doku çalışma alanı plan tipleri 178

EK-17. Doku çalışma alanı cephe tipleri 179

EK-18. Doku çalışma alanı yapısal durum 180

EK-19. Doku çalışma alanı dış değişmişlik 181

EK-20. Doku çalışma alanı iç değişmişlik 182

EK-21. Doku çalışma alanı konfor durumu 183

EK-22. Dış değerlendirme tablosu 184

EK-23. Doku çalışma alanı dış değerlendirme 188

EK-24. İç değerlendirme tablosu 189

EK-25. Doku çalışma alanı iç değerlendirme 191

EK-26. Doku çalışma alanı genel değerlendirme 192

EK-27. Doku çalışma alanı sorun ve potansiyeller 193

Sayfa

EK-28. Genel çalışma alanı değer/ potansiyel ve sorunlar bağlamında bölgeleme..... 194

EK-29. Genel çalışma alanı üst ölçek kararlar..... 195

EK-30. Doku çalışma alanı genel müdahale paftası 196

EK-31. Doku çalışma alanı yapı ölçeğinde müdahale paftası 197

EK-32. Sosyal veriler..... 198

EK-33. Yapı envanter fişleri..... 201

EK-34. Höllüklük caddesi silüet..... 307

ÖZGEÇMİŞ 308

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge **Sayfa**

Çizelge 3.1. Çalışma alanında uygulanan envanter/anket çalışmaları sayısı..... 24

Çizelge 3.2. Çalışma alanında uygulanan envanter/anket sayısı..... 24

Çizelge 3.3. Doku çalışma alanındaki geleneksel konutların işlevleri..... 26

Çizelge 3.4. Çalışma alanındaki geleneksel konutların konum düzenleri..... 35

Çizelge 3.5. Plan tipolojisi..... 75

Çizelge 3.6. Cephe tipolojisi..... 82

Çizelge 3.7. Pencere çeşitleri..... 90

Çizelge 4.1. Konum düzenleri puan cetveli..... 107

Çizelge 4.2. Nitelik incelemesi puan cetvel..... 108

Çizelge 4.3. Kat adetleri puan cetveli..... 108

Çizelge 4.4. Cephe tipi puan cetveli..... 109

Çizelge 4.5. Dış mekan elemanları puan cetveli..... 109

Çizelge 4.6. Değişmişlik durumu puan cetveli..... 110

Çizelge 4.7. Dış değerlendirme puanlama tablosu..... 110

Çizelge 4.8. Plan tipleri puan cetveli..... 111

Çizelge 4.9. Plan tipleri puan cetveli..... 112

Çizelge 4.10. Plan elemanları..... 112

Çizelge 4.11. İç değişmişlik puan cetveli..... 113

Çizelge 4.12. İç değerlendirme puanlama tablosu..... 114

Çizelge 4.13. Genel değerlendirme matrisi..... 115

Çizelge 4.14. Genel değerlendirme matrisi açılımı..... 115

Çizelge 4.15. Genel değerlendirme matrisi sonucu..... 115

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil **Sayfa**

Şekil 1.1. Çalışma kapsam ve aşamaları..... 5

Şekil 1.2. Çalışma yöntem ve aşamaları..... 5

Şekil 3.1. Çalışma alanında uygulanan anket verileri..... 24

Şekil 3.2. Çalışma alanında yapı kullanımı dağılımı..... 26

Şekil 3.3. Doku çalışma alanı geleneksel yapı kat adetleri..... 30

Şekil 3.4. İç değişmişlik tespiti..... 97

Şekil 3.5. İç değişmişlik değerlendirmesi..... 98

Şekil 3.6. Yapısal durum değerlendirmesi..... 99

Şekil 3.7. Konfor durumu değerlendirmesi..... 100

Şekil 3.8. Mülkiyet durumu dağılımı..... 101

Şekil 3.9.Mülkün elde ediliş şekli..... 101

Şekil 3.10. Hissedar sayısı..... 102

Şekil 3.11. Hane halkı nüfusu..... 102

Şekil 3.12. Çalışan sayısı..... 103

Şekil 3.13. Hane başkanı mesleği..... 103

Şekil 3.14. Sosyal güvence..... 103

Şekil 3.15. Eğitim durumu..... 104

Şekil 4.1. Dış değerlendirme verileri..... 111

Şekil 4.2. İç değerlendirme verileri..... 114

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim **Sayfa**

Resim 2.1. 1923 yılına ait fotoğrafta Sivas Kalesi..... 16

Resim 2.2. Sivas Kalesi..... 17

Resim 2.3. Şifaiye Medresesi 2012..... 19

Resim 2.4. 1900'lerin başları Sivas..... 20

Resim 2.5. Sivas'ın eski kent dokusu 1900..... 20

Resim 3.1. Doku çalışma alanındaki camiler..... 27

Resim 3.2. Doku çalışma alanı sınırlarında bulunan Şirinoğlu ve Mehmet Ali Hamamı 28

Resim 3.3. (a) İnönü Konağı, (b) Ahmet Hüdai Evi'ne ait çoban evi..... 29

Resim 3.4. Höllüklük Caddesi üzerinde güçlü perspektif sunan yapılar..... 31

Resim 3.5. Sivas-1937..... 31

Resim 3.6. Alanda yoğunlaşmış yeni yapılar..... 32

Resim 3.7. Alanda hızla çoğalan inşaatlar..... 32

Resim 3.8. Metruk durumda olan Özdoğanlar Konağı..... 32

Resim 3.9. Sivas-1939..... 33

Resim 3.10. Bahçesiz konut örneği (E.N. 87) 34

Resim 3.11. Alanda uygulanmış taş dolgu örneği..... 37

Resim 3.12. Alanda uygulanmış kerpiç dolgu örneği..... 37

Resim 3.13. Tipik bir Sivas evinin yapım sistemi ve kullanılan elemanlar..... 38

Resim 3.14. Çalışma alanından kıtıklı sıva örnekleri..... 39

Resim 3.15. Subasman kotu taş duvar örneği (E.N. 14) 40

Resim 3.16. Ahşap karkas kerpiç dolgu 'Kerpiç Dolması'..... 41

Resim 3.17. Ahşap karkas taş dolgu 'Kireççi Dolması'..... 41

Resim 3.18. Çıkma altında kullanılan dikmeler/ Abdi Ağa Konağı..... 42

Resim **Sayfa**

Resim 3.19. Çalışma alanından özgün kerpiç ve taş bahçe duvarı örnekleri..... 43

Resim 3.20. Sofa (E.N. 13) 45

Resim 3.21. Eyvan, Akaylar Konağı (E.N. 59)..... 46

Resim 3.22. Kızlar sekisi örnekleri 47

Resim 3.23. Baş oda örneği (E.N. 64) 48

Resim 3.24. İç pencere örneği 48

Resim 3.25. Çalışma alanındaki geleneksel konutlarda mutfak örnekleri..... 49

Resim 3.26. Hela/Banyo örnekleri..... 50

Resim 3.27. Gilar örneği (E.N. 87)..... 51

Resim 3.28. Avlu örneği (E.N. 5)..... 52

Resim 3.29. Özgün iç kapı örnekleri..... 53

Resim 3.30. Dolap örneği (E.N. 32) 54

Resim 3.31. Dolap örneği (E. N. 48) 54

Resim 3.32. Dolap örnekleri..... 55

Resim 3.33. Tek/Çift kapaklı dolap örneği (a,b) (E.N. 50), (c), (E.N 83) 56

Resim 3.34. Üst dolap örnekleri (a)(E.N. 50, E.N. 13) 57

Resim 3.35. Lambalık örnekleri (a)(E.N. 48), (b) (E.N. 59) 57

Resim 3.36. Kangal Ağası Konağı lambalık örnekleri (E.N. 57)..... 58

Resim 3.37. Lambalık örnekleri detayı (E. N.19) 58

Resim 3.38. Makat örnekleri..... 59

Resim 3.39. Makat örnekleri (a) (E.N. 59), (b) (E.N. 46) 60

Resim 3.40. Süslemesiz ocak örnekleri (a) (E.N. 90), (b) (E.N. 17), (c) (E.N. 59), (d) (E.N. 87) 60

Resim 3.41. Yaşmaklı ocak örnekleri (a), (d) (E.N. 83), (b), (c) (E.N. 84) 61

Resim **Sayfa**

Resim 3.42. Bordür örnekleri (a) (E.N. 67), (b) (E.N. 76)..... 62

Resim 3.43. Sergen örnekleri (a), (b) (E.N. 83), (c) (E.N. 86)..... 62

Resim 3.44. Merdiven örnekleri (a) Taş merdiven, (b), (c) Ahşap merdiven örnekleri... 63

Resim 3.45. Merdiven korkuluğu örnekleri(a) E.N. 87, (b) (E.N.) 18, (c), (e), (f)..... 64

Resim 3.46. Döşeme örnekleri..... 65

Resim 3.47. Eşik örnekleri (a) (E.N. 14), (b) (E.N. 22)..... 65

Resim 3.48. Süpürgelik ve eşik örneği..... 66

Resim 3.49. Taşıyıcı detaylarını gösteren altı açık tavan örneği..... 66

Resim 3.50. Çıtalı ahşap tavan örnekleri..... 67

Resim 3.51. Süslemeli ahşap tavan örnekleri..... 67

Resim 3.52. Alçı kabartma motifli tavan..... 68

Resim 3.53. Dış kapı örnekleri..... 69

Resim 3.54. Özgün kilit sistemi (E.N. 57) 70

Resim 3.55. Bahçe kapısı örnekleri..... 71

Resim 3.56. Çeşme örnekleri..... 72

Resim 3.57. Yapı sokak ilişkisi..... 77

Resim 3.58. Biçimlerine göre çıkmalar..... 79

Resim 3.59. Yapılışlarına göre çıkmalar..... 79

Resim 3.60. Tüm kat çıkma (E.N. 31)..... 80

Resim 3.61. Ortada çıkma (E.N. 82)..... 81

Resim 3.62. Tek yanda çıkma (E.N. 4)..... 81

Resim 3.63. İki yanda çıkma (E.N. 9)..... 83

Resim 3.64. Testere çıkma (E.N. 15,16)..... 84

Resim 3.65. Köşe çıkma (E.N. 73)..... 84

Resim **Sayfa**

Resim 3.66. Düz payanda..... 85

Resim 3.67. Profilli payanda..... 86

Resim 3.68. Kirişleme..... 87

Resim 3.69. Dikme örnekleri..... 87

Resim 3.70. Düz geniş saçak örnekleri..... 89

Resim 3.71. Eğimli geniş saçak..... 89

Resim 3.72. Pencere tipleri..... 91

Resim 3.73. Pencere tipleri..... 92

Resim 3.74. Pencere tipleri..... 93

Resim 3.75. Pencere korkuluk örnekleri..... 93

Resim 3.76. Özgün malzeme ile uyumsuz cephe kaplaması (E.N. 52)..... 95

Resim 3.77. Geleneksel konut cephelerinde biçim ve malzeme değişiklikleri..... 95

HARİTALARIN LİSTESİ

Harita **Sayfa**

Harita 2.1. Sivas'ın Türkiye haritasındaki yeri..... 12

Harita 2.2. Merkez ilçe arkeolojik sit alanları..... 15

Harita 2.3. A. Gabriel'in Sivas şehir planı..... 18

Harita 2.4. Sivas kenti yerleşimi ve gelişme alanları..... 21

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Simgeler	**Açıklamalar**
km	Kilometre
km^2	Kilometrekare
m	Metre

Kısaltmalar	**Açıklamalar**
Cad.	Cadde
E.N.	Envanter numarası
Mah.	Mahalle
MÖ	Milattan önce
MS	Milattan sonra
No	Numara
Sok.	Sokak
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
yy	Yüzyıl

1. GİRİŞ

Tarihi çok eskilere dayanan Anadolu'nun, çok çeşitli iklimi ve katmanlı tarihi geçmişinin sağladığı katkılar, zengin nitelikli kültür varlıklarına sahip olmasını sağlamıştır. Bu kültür varlıklarının, halkın koruma bilincinin geliştirilerek günümüz modern yaşamına entegrasyonu önemlidir. Toplum olarak geleceğe iyi yön verebilmenin yolu, kültür mirasımızı tanımaktan geçmektedir. Yaşam koşullarının hızla değiştiği günümüz dünyasında, hızlı kentleşme, nüfus artışı, sanayileşme ve tüm bu gelişmelere bağlı olarak, özellikle son yıllarda kentsel dönüşüm çalışmalarının hızlanması ile kültür varlıklarımızı korumak giderek daha da zorlaşmaktadır. Ancak hızlı üretim sonucu ortaya çıkan, estetikten yoksun, tekdüze yapılaşmanın giderek arttığı zamanımızda, her döneme ait tarihimizin ürünleri olan kültür varlıklarını belgelemek ve korumak, gelecek kuşaklara aktarmak giderek daha da önem kazanmaktadır.

Bu bağlamda, tarihi neolitik dönemlere dayanan Sivas Şehri Anadolu'nun önemli kentlerinden biridir. Selçuklular döneminde en parlak dönemini yaşamış, ilim ve kültür merkezi olmuştur. Şehir, Timur istilasından sonra bir daha eski parlak günlerine dönemese de stratejik konumu açısından Osmanlı döneminde de Anadolu'nun önemli kentlerinden olmuş, Milli Mücadele yıllarında gerçekleştirilen 4 Eylül 1919 Sivas Kongresi'ne ev sahipliği yapmasıyla da tarihe adını yazdırmıştır. Tüm bu dönemlerinden izler taşıyan anıtsal yapıların konumlandığı Sivas'ın tarihi kent meydanı bir açık hava müzesi görünümündedir. Şehrin çeşitli noktalarında konumlanmış medreseleri, hanları, hamamları, camileri ve kümbetleri ile özel bir Türk-İslam şehri görüntüsündedir. Şehir bu kent meydanı etrafında ışınsal bir yerleşim göstermektedir. Şehrin içinden geçen akarsuların çoğu bugün yer altına hapsedilmiştir.

Sivas şehri Cumhuriyet yıllarının başlarından 1960'lı yıllara kadar fazla bir gelişim gösterememiştir. Bu tarihten itibaren modernleşmenin ve göçlerin de etkisiyle doğu batı yönünde genişleyen kent 1986 yılına kadar güneyde Osmanlı sınırlarını korumaya devam etmiştir. Bu tarihleri takiben, şehirde iskan artışına paralel olarak yeni mahallelerin sayısı ve şehrin nüfusu da hızla artmıştır [1].

Kültürel mirasımızda anıt eserlerimizin yanısıra sivil mimarlık örneklerimiz de önemli yer tutmaktadır. Geleneksel konutlar, yakın geçmişe değin kültür varlığı olarak tanınmamış, 1975'de Amsterdam'da yapılan uluslararası toplantı ile korumaya değer varlıklar olarak değerlendirilmiş ve Türkiye'de geleneksel konutların korunması anlamında ilk çalışmalar bu yıllarda başlamıştır [2]. Sivil mimarlık örneklerine yönelik koruma bilincinin geç oluşması, hızla gelişen kentlerimizde olduğu gibi Sivas özelinde de büyük kayıplara sebep olmuştur. Osmanlı geç dönemine ait geleneksel konutlar ve bu konutlara ait açık alanlar, kullanıcı eliyle ya da yerel yönetimlerin yol açma, yol genişletme gibi çalışmaları sebebiyle hızla yok edilmiştir. Eski kent merkezinde ölçek ve yapım sistemi olarak dokuya aykırı yapıların sayısı hızla artmış geleneksel konutlar yeni konutların arasına sıkışıp kalmıştır.

Şehirde geleneksel konutlara yönelik ilk koruma hareketi 1975 yılında Abdi Ağa Konağı'nın (E.N. 64) tescili ile başlamış, takip eden az sayıda tescil çalışmasının ardından Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından 1990 yılında şehirde toplu bir tescil çalışması yapılmış (EK-4) [3], devam eden yıllarda şehrin münferit yerlerinde tescil çalışmaları devam etmiştir. Bu tescil çalışmaları sayesinde günümüze birçok konak ulaşmış ancak kendi kaderine terk edilmiş çok sayıda sivil eser ise günümüze ulaşamamıştır.

Bu bağlamda büyük kayıplar vermiş Sivas şehri için; günümüze ulaşan az sayıdaki geleneksel konut örneklerini korumak, kültürel sürekliliğin sağlanması ve Sivas geleneksel konut örneklerinin gelecek nesillere aktarılması anlamında önemlidir. Kentte geç kalmış da olsa kamu ve özel sektör eliyle yerel çabalar sürmektedir. Ancak kent genelinde bir koruma amaçlı imar planının olmaması ve mevcut örnekleri korumaya yönelik yeterli tedbirin alınmaması az sayıda bu örnekleri de yok olmaya mahkum etmektedir.

Sivas kent merkezinde tespit edilen geleneksel konutların; korunması, var olan problemlerin çözümü ve bu kültür varlıklarının gelecek nesillere aktarılması için koruma ve rehabilitasyon önerileri geliştirilmesi amacıyla "Sivas İli Merkez İlçesi Geleneksel Konutlarının Analiz Ve Değerlendirilmesi Bağlamında Koruma Önerilerinin Geliştirilmesi" isimli tez hazırlanmıştır.

Tarihi çevrede koruma uygulamaları birçok alt bileşenin bir araya gelmesiyle oluşmaktadır. Tarihi ve arkeolojik araştırmalar, sanat tarihi araştırmaları, teknik araştırmalar ve yasal süreçler bunlardan bazılarıdır [4]. Bu kapsamlı süreçte tezde; Sivas geleneksel konut dokusu

özelinde faydalanılabilecek bir anahtar çalışma hazırlayarak, yoğun kentleşme ve hızlı yapılaşmanın etkisiyle yok olmaya yüz tutmuş geleneksel konutların günümüze ulaşan örneklerini korumak ve günümüz koşullarına entegrasyonunu sağlamak amaçlanmıştır.

Sivas kent merkezindeki geleneksel konut dokusu; uzun ömürlü olmayan ahşap ve kerpiç yapım malzemeleri ile inşa edilmiş olmaları, hızlı yeni yapılaşma, artan nüfus, değişen hayat koşulları ve koruma girişimlerinde geç kalınması sebebiyle hızla yok olmuştur. Tüm bu olumsuzluklarla birlikte Sivas kent merkezindeki geleneksel konutlarının az sayıda örneği günümüze ulaşmıştır.

Sivas kent merkezindeki geleneksel konutlar, kent merkezi etrafında, şehrin en eski mahallelerinde konumlanmıştır ve bugün hala konut bölgesi içinde yer almaktadır. Kente yayılmış bir halde bulunan geleneksel konutların yer aldığı sokaklar, özgün dokusunu kaybetmiş, yeni konutlar çoğunluk oluşturmuştur.

Tez konusu belirlemede öne çıkan etmenler şu şekildedir:

- Değerli anıtsal yapıları günümüze ulaşmış Sivas kentinin, günümüze ulaşan geleneksel konut ve konut dokusu örnekleri, bölgenin geçmişteki konut ve mahalle yaşantısına dair son ipuçlarını vermektedir.
- Geleneksel konutlar gabari, oran, yapı-açık alan ilişkisi bakımından çevresindeki yapılara örnek teşkil ederek, yapı yoğunlaşmasını önleyecek potansiyele sahiptir.
- Geleneksel konutlar, kent merkezine yakın olmaları sebebiyle yeni yapılaşma tehdidi ile karşı karşıyadır ve hızlı bir şekilde koruma altına alınmalıdır.
- Daha önce bu alanda geleneksel konut mimarisi ile ilgili yapılmış sistematik bir çalışma bulunmamaktadır.

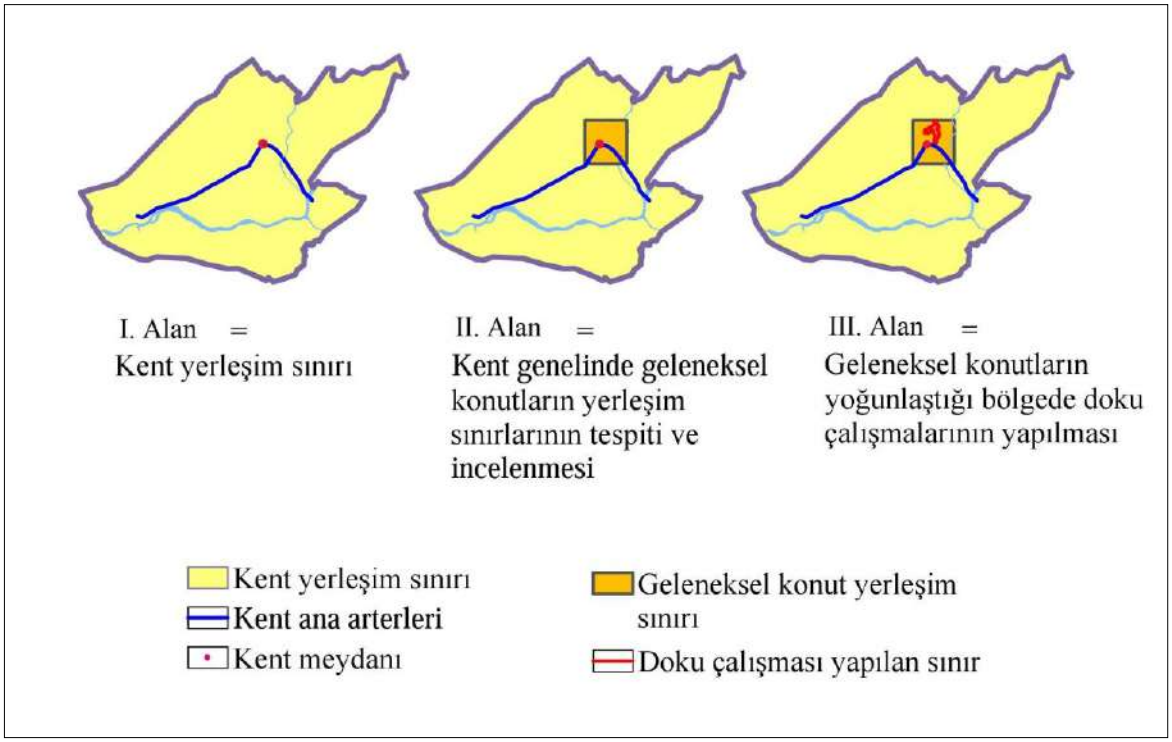
Bu çalışmanın amacı ise Sivas kent merkezindeki geleneksel konutların ve konut dokusunun incelenmesi, mevcut geleneksel konutların ve konut dokusunun yok olmadan belgelenmesi, değer, potansiyel ve sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin getirilmesi, korunması ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla koruma ve geliştirme önerileri getirmektir.

Bu amaç doğrultusunda çalışma 3 kapsam ve aşamada yürütülmüştür:

1. Aşama - Kent genelinde tespit: Tez çalışması kapsamında Sivas Kenti Merkez İlçesi'ndeki konutlarının yerleşim dokusunu incelemek amacıyla ulaşılabilen geleneksel konut örneklerinin tümü incelemeye alınmıştır. Sivas Kalesi eteğinde bulunan III. derece arkeolojik sit alanı bölgesinde dönüşüm söz konusudur. Bölgede yıkım çalışmalarının devam etmesi sebebiyle bu bölgenin bir bölümüne girilemediği için tespit yapılamamış, bu bölge çalışma alanı dışında tutulmuştur (Şekil 1.1.).

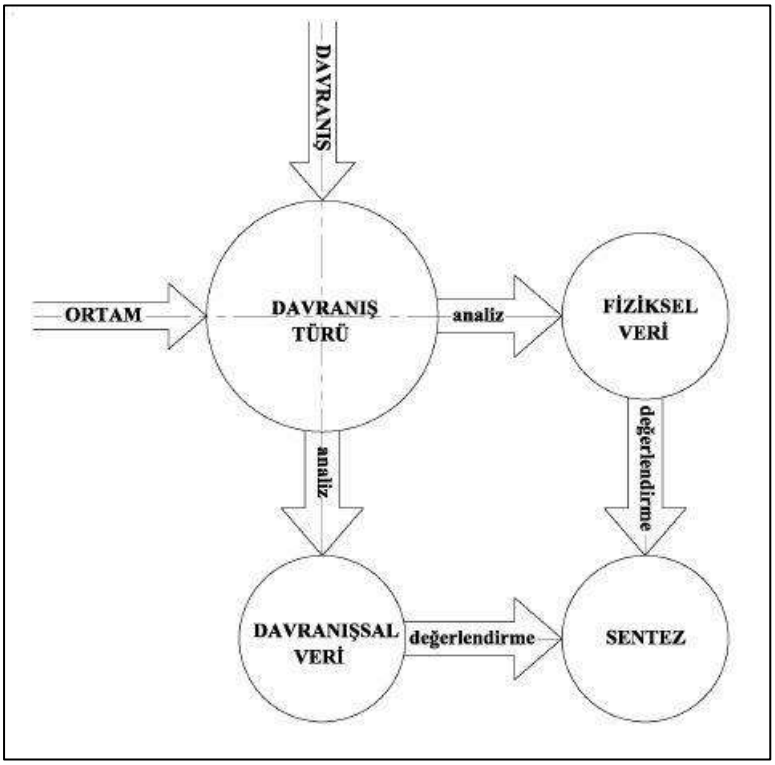
2. Aşama - Kent genelinde tespit edilen geleneksel konutlara yönelik detaylı çalışma: Sivas kent merkezinde geleneksel konutların tek bir bölgede toplanmadığı, kentin en eski mahallerinde dağınık olarak yer aldığı, bir doku bütünlüğünün olmadığı tespit edilmiştir. Çalışma alanı sınırları belirlenirken; eski kent dokusuna ait ulaşılabilen en son yapılar çeper kabul edilmiş, bu bağlamda kentin en eski mahalleleri olarak tariflenen, Tarihi Kent Meydanı merkez kabul edilerek çeperlerinde bulunan Halil Rıfat Paşa, Kaleardı, Gökmedrese, Yahyabey, Pulur, Demircilerardı, Küçükminare, Ferhatbostan, Mısmılırmak, Alibaba, Akdeğirmen, Yüceyurt ve Örtülüpınar Mahallerinin sınırlandırdığı alan çalışma alanı olarak kabul edilmiştir (Şekil 1.1).

3. Aşama - Doku çalışması: Günümüze ulaşan geleneksel konut örneklerinin oldukça az olması sebebiyle, kent merkezinde tespit edilebilen tüm geleneksel konutlar ile etki alanları çalışma alanı olarak kabul edilmiştir. Söz konusu alanda bulunan konutlar, doku bütünlüğü oluşturan yapılar, grup yapılar ve tek yapı ölçeğinde korunacak yapılar olarak tespit edilmiştir. Geleneksel konutların yoğunlaştığı ve bir doku bütünlüğü oluşturmaya yaklaştığı bölge olarak tespit edilen, Akdeğirmen, Gökçebostan, Bahtiyarbostan, Çarşıbaşı ve Çayyurt Mahallelerinin bir bölümünü oluşturan alanda konutların çevreleri ile ilişkilerini detaylı incelemek, değerlendirmek ve doku koruma önerileri geliştirmek amacıyla doku çalışması yapılmıştır (Şekil 1.1).

Şekil 1.1. Çalışma kapsam ve aşamaları

Çalışma sırasıyla analiz, değerlendirme ve sentez adımlarından meydana gelmiştir (Şekil 1.2.).

Şekil 1.2. Çalışma yöntem ve aşamaları [5]

Analiz

Analiz çalışmalarına çalışma alanıyla ilgili ön bilgi toplanarak başlanmıştır. Çalışmalara altlık oluşturması açısından Sivas İli ile ilgili yazılmış il yıllığı, kitap ve bilimsel araştırmalar taranmıştır. Sivas Belediyesi, Sivas Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Sivas Vakıflar Bölge Müdürlükleri ile görüşmeler neticesinde arşiv taraması yapılmıştır. Çalışmaların seyrini ve kapsamını belirlemek amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün konuyla ilgili ilke kararları ve mevzuatları incelenmiş, çevre ölçeğinde yapılmış koruma ve restorasyon yüksek lisans tezleri incelenmiştir.

Çalışma alanı ile ilgili Sivas Belediyesi'nden elde edilen, kadastral harita, halihazır harita ve imar planı ile Sivas İl Kültür Müdürlüğü'nün hazırlamış olduğu Sivas Kültür Envanteri kitabında bulunan tescil fişlerinden çalışmaya altlık oluşturacak bilgiler elde edilmiştir[6]. Çalışma alanı yerinde incelenmiş çevresel değişimler paftalara işlenerek harita güncellenmiştir. Ayrıca mevcut tescilli konutların Sivas Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinde var olan plan ve cephe rölöveleri ile yapılara ait eski fotoğraflardan da faydalanılmıştır.

Çalışma alanında analiz; geleneksel konutların yerleşim sınırı içerisinde tespit edilen 106 adet geleneksel konutun detaylı analizi ve geleneksel konutların yoğunlaştığı bölgede doku çalışmasının yapılması olarak iki aşamadan oluşmaktadır (EK-7).

Var olan geleneksel doku hakkında detaylı bilgi edinebilmek adına kentte yakın zamanlarda gelişmiş mahalleler çalışma alanı dışında tutularak genel bir tespit yapılmış, kent meydanı merkez alınarak, en son ulaşılan geleneksel konutlar ve etkileşim alanları, sınır kabul edilmiştir (EK-6). Çalışma alanındaki tespitlere, Mart 2016'da başlanılmış, Temmuz 2016, Eylül 2016 ve Aralık 2016 tarihlerinde devam edilmiş, Nisan 2017 tarihinde son güncellemeleri yapılmıştır. Kentteki geleneksel konut karakterinin analizini sağlıklı bir şekilde yapabilmek için tespit edilen 106 geleneksel konutta envanter çalışması yapılmıştır, 106'sında dış değerlendirme fişi, 35'inde iç değerlendirme fişi, 37'sinde ise sosyal anket yapılmıştır (Bkz. Çizelge 3.1,3.2), (EK-1,2,3,22,24).

Çalışma alanındaki geleneksel konutlarda uygulanan, dış değerlendirme fişinde, yapının vaziyet planındaki konumu ve çevre yapılarla ilişkisi, kat yüksekliği, cephe biçimlenişi, çıkma altı elemanı, pencere ve kapı biçimleri ile merdiven biçimlenişi ve bunların değişmişlik ve yapısal durumları hakkında bilgilere yer verilmiştir (EK-1). İç tespit fişinde, yapının plan biçimlenişi, taşıyıcı ve taşıyıcı olmayan elemanları, değişmişlik, işlev, yapısal durum ve yapıya yapılan müdahaleler hakkında belgeleme yapılmıştır (EK-2). Sosyal anketlerde ise geleneksel konutların kullanıcı profillerini ortaya çıkarmak, konfor durumunu tespit etmek ve kullanıcıların koruma bilincini ölçmek amaçlanmıştır (EK-3).

Kentte birbirinden kopuk vaziyette bulunan geleneksel konutların yoğunlaştığı ve bir doku bütünlüğü oluşturmaya yaklaştığı bölge olarak tespit edilen Akdeğirmen, Gökçebostan, Bahtiyarbostan, Çarşıbaşı ve Çayyurt Mahallelerinin bir bölümünü oluşturan alanda konutların çevreleri ile ilişkilerini detaylı incelemek amacıyla doku çalışması yapılmıştır. Yeni yapılaşmanın çoğunluğu oluşturduğu, söz konusu bu alanda müştemilatlar hariç 57 adet geleneksel konut bulunmaktadır. Yerleşim dokusunun, yapı-açık alan ve yapı-yol ilişkileri ve yerleşim karakterinin belirlendiği baz pafta, bölge ile ilgili genel bilgilerin verildiği çalışma alanı genel bilgiler paftası, yapı-açık alan ve ulaşım ilişkilerinin belirlendiği arazi kullanım, ada parsel özelliklerini aktaran kadastral durum, kat adetleri, yapım sistemi hakkında bilgi veren taşıyıcı sistem ve malzeme kullanımı, yapısal durum ile çevresel değer, potansiyel ve problemleri tespit edilmiş ve fotoğraflarla belgelemesi yapılmıştır.

Değerlendirme

Analiz çalışmaları vasıtasıyla toplanan bilgiler, pafta, şekil, grafik ve tablolara dökülerek belgelenmiştir. Belgeleme aşamasının bitmesi ile değerlendirme aşamasına geçilmiştir. Bu bilgilerden faydalanılarak, yapıların sahip oldukları nitelik ve nicelikler bağlamında dış tespit yapılan konutlar için dış mimari değerlendirme, iç tespit yapılabilen konutlarda ise iç mimari değerlendirme yapılmıştır. Dış ve iç değerlendirme sonuçları birlikte değerlendirilerek genel mimari değerlendirme yapılmıştır. Bu değerlendirme sonuçları ve çalışma alanındaki yapıların diğer geleneksel konutlarla olan ilişkileri de göz önünde bulundurularak bölgeleme çalışması yapılmıştır.

Sentez

Değerlendirme sonuçlarından gelen verilerle kentte bulunan geleneksel konutlar ve geleneksel dokular için fiziksel ve sosyal koşullar bağlamında üst ölçek ve alt ölçek kapsamında bütünleşik müdahale kararları alınmış, uygulanabilir koruma ve geliştirme önerileri getirilmiştir.

2. SİVAS KENTİ'NİN GENEL ANALİZİ

Bu bölümde Sivas kenti, Sivas adının kaynağı, tarihi gelişimi, coğrafi konumu, ekonomik ve sosyal yapısı bağlamında incelenmiştir.

2.1. Sivas Adının Kaynağı

Sivas Şehri'nin bugünkü adının kaynağı hakkında çeşitli kaynaklarda farklı bilgiler yer almaktadır. Bunlardan en yaygın olanı Pontus Kralı Polemon'un karısı Pythodoris tarafından verilmiş olduğudur. Pythodoris, Roma Kralı Augustus'a sadakat ve bağlılığının göstergesi olarak şehre Sebastia adını vermiştir. Kayıtlara göre Sebast kelimesi Yunanca'da Ogüst Şehri anlamına gelmektedir. Sivas isminin Sebast kelimesinden türetildiği düşünülmektedir [7].

Halk arasındaki bir rivayete göre ise şehir kurulduğu yıllarda, bugünkü merkezinde büyük çınar ağaçları altında kaynayan üç pınarın olduğu, bu pınarların Allah'a şükür, ana ve babaya minnet ve küçüklere şefkati simgelediği söylenmektedir. Bu üç pınara "Sipas Suyu" denmekteydi, zamanla mukaddes sayılan bu üç pınarın etrafında küçük bir yerleşim merkezi kurulmuş ve bu yerleşime "Sipas" ismi verilmiştir. Sivas isminin, Sipas kelimesinden dönüşerek ortaya çıktığı düşünülmektedir.[8].

2.2. Sivas Kenti'nin Tarihi Gelişimi

Sivas Kenti'nin ilk yerleşim tarihi ve yeri bilinmemekle birlikte 1927 yılından itibaren yapılan arkeolojik araştırmalar, bölgede Neolitik dönemlerden itibaren bir yaşantı olduğunu göstermektedir. Kazılar esnasında çıkarılan objeler, şehrin tarihinin Taş ve Bronz Çağı'na dayandığını düşündürmektedir [9].

Kentin yazılı tarihi, M.Ö. 2000 ortalarında Hititler ile başlar. 1946 yılında Sivas Kalesi'nde Tahsin Özgüç tarafından yapılan kazıda Selçuklu yapıtlarından sonra Hititlere ait izlere rastlanmıştır. Kent ve çevresi, M.Ö 1200'lü yıllara kadar önemli yerleşim merkezlerinden olmuştur [10]. Hititlerden sonra Sivas Frigya ve sonrasında Lidya hakimiyetine girmiştir [11].

M.Ö. VII. yüzyılda Anadolu, Türk kökenli Kimmer ve İskitlerin yerleşim yeri olmuş, sonrasında Medlerin topraklarına katılmıştır. Çok uzun sürmeyen bu hakimiyetten sonra M.Ö. 550 yılında Sivas toprakları Perslerin eline geçmiştir. Persler Anadolu'daki topraklarının idaresini üçe ayırmış ve Sivas "Kapadokya" içinde yer almıştır [10].

Uzun süren Kapadokya hakimiyetinin ardından, kısa süren Pontus Krallığı sonrasında M.Ö. 66'da Romalıların topraklarına dahil edilmiştir [12]. Kent M.S. 17'de Kapadokya yöresinde Roma'nın bir eyaleti olmuştur [10]. Roma İmparatorluğu 395 senesinde Doğu Roma ve Batı Roma olarak ikiye ayrılmış ve Sivas, Doğu Roma sınırları içerisinde kalarak Bizans topraklarına katılmıştır [9].

Bizans İmparatorluğu'nun hakimiyeti esnasında Kapadokya, bir süre İranlılar, 7. yüzyılda da Araplar tarafından işgal edilmiştir. Ancak bu toprakları tekrar ele geçiren Bizanslılar 11. yy ortalarına kadar hakimiyetlerini sürdürmüştür. 1071 yılında Alparslan ile Bizans İmparatoru Romanes Diogenes arasında gerçekleşen Malazgirt Savaşı'ndan sonra Kapadokya şehirleri Türklerin eline geçmiştir [12].

Şehrin kesin olarak Türklerin hakimiyeti altına girişi Malazgirt Savaşı'ndan bir süre sonradır. Kent etrafındaki diğer yerleşimleri topraklarına katmış olan Danişment Gazi, Sivas'ı da kuşatarak ele geçirmiş ve bu topraklar 1085'te Türklerin eline geçmiştir [13]. Sivas'ı ele geçiren Danişment Gazi, Kapadokya bölgesine yönelmiş; Kayseri'yi topraklarına kattıktan sonra Sivas'ı başkent yaparak Danişment Beyliği'ni kurmuştur [10]. Kent Danişmentlerle birlikte önemli gelişmelere ev sahipliği yapmış, dönemin kültür ve ticaret merkezlerinden biri haline gelmiştir [7].

Sivas, 1175'te Selçuklu Devleti hakimiyetine geçmiş, devletin en mühim şehirlerinden biri olmuş ve daha sonrasında İzzettin Keykavus tarafından merkez olarak ilan edilmiştir [7]. Bugün hala ayakta olan Şifaiye Medresesi bu tarihlerde inşa edilmiştir. Kentin o dönemlerdeki önemi, bugüne ulaşan mimari eserlerinden okunabilmektedir. Alaaddin Keykubat zamanında da kentin imarı devam etmiş, kaleleri ve surları tamir edilmiştir [7].

Moğollar Anadolu'ya akınları ile Sivas'a kadar ilerlemiş ve dış kale içindeki mahalleleri yakıp yıkmışlardır. Kösedağ Savaşı ile 1243 tarihinde Sivas, kesin olarak Moğolların eline geçmiştir [7]. Anadolu'daki şehirler de Moğolların etkisinin artması ile Moğollarca tayin

edilen valiler tarafından yönetilmeye başlamıştır. Bu durum ise Sivas'ta beylikler döneminin yaşandığı anlamına gelmektedir. Art arda bağımsızlıklarını ilan eden kısa ömürlü bu devletler Eretna Beyliği ve Kadı Burhanettin Devleti'dir [9]. Kadı Burhanettin'in ani ölümü ile yerine oğlu Aladdin tahta geçirilse de, Timur tehlikesi ve komşu beylikler tarafından işgal edilme riski sebebiyle şehir Osmanlı'ya katılma kararı almıştır [7].

Şehir Osmanlı himayesine girmekle Timur tehlikesinden kurtulamamıştır. Yıldırım Bayezid'in İstanbul'u kuşattığı sırada Timur ansızın şehri kuşatmış, Sivas ancak 18 gün dayanabilmiştir. Kan dökmemek şartıyla teslim olunmasına rağmen, gerek Osmanlı askerlerinden gerekse sivil halktan çok sayıda insan diri diri gömülerek katledilmiştir. Şehir üç gün süre ile yağmalanmış ve bu devirde harap edilmiştir. Bu dönemde yaşananlar halk dilinde kullanılan deyimlere yansıyacak kadar kent hafızasına işlemiştir [12].

Otlukbeli Savaşı'nın ardından Sivas doğudan gelecek olası tehlikelerden kurtulmuştur. Sivas artık büyük bir eyalet merkezi haline gelmiştir. Sivas Eyaleti; Paşa Sancağı olan Sivas'tan hariç Amasya, Çorum, Yozgat, Divriği, Samsun ve Arapkir'i içeren geniş bir alana yayılmıştır [11].

XVII. yy da dirayetsiz padişahlar sebebiyle Anadolu'da isyanlar baş göstermiş, Sivas ve çevresi isyanların merkezi olmuştur. Yozgatlı Celal adlı bir eşkıya binlerce kişiyle ilk isyanı çıkarmış, bundan sonra çıkacak her isyana Celali İsyanları adı verilmiştir [7]. XIX. yy da Tanzimat ve Meşrutiyet devirleri önceki dönemlere nispetle daha sakin geçmiştir. Kentte zaman zaman görev yapan çalışkan valiler, kendi gayretleri ile şehre katkı koymuşlardır. Osmanlı'nın son dönemlerinde görev yapan Halil Rıfat Paşa üstün gayretleri ile kente mimari anlamda da kalıcı eserler bırakmıştır. Vilayet Konağı, Jandarma Alay Komutanlığı ve Eğri Köprü bu dönemin eserleridir [9].

1863'te vilayetler teşkilatının çıkarılması ile sancaklar vilayete dönüşmüş, merkez sancak sınırları Sivas ilinin sınırları olmuş, Amasya, Tokat, Şebinkarahisar sancaklarına ayrılmıştır [9].

Kent Milli Mücadele yıllarında önemli bir görev üstlenmiş, Samsun'dan başlayan, Amasya, Erzurum ve Sivas'ta yapılan ve Ankara'da son bulan bağımsızlık mücadelesinde Cumhuriyet'in temelinin atıldığı şehir olarak tarihe yazılmıştır.

2.3. Sivas Kenti'nin Bulunduğu Bölgenin Fiziksel Özellikleri

Bu bölümde Sivas kentinin fiziksel özellikleri olan coğrafi konumu, jeolojik yapısı, jeopolitik yapısı ile iklim ve bitki örtüsünden bahsedilmiştir.

2.3.1. Coğrafi konumu

Yüzölçümü olarak Türkiye'nin ikinci büyük şehri olan Sivas'ın toprakları İç Anadolu'nun Doğusu, Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz'e yayılmıştır. Sivas; Kuzeyde Ordu, Kuzeybatıda Tokat, Batı'da Yozgat, Güneybatı 'da Kayseri, Güney'de Malatya ve Kahramanmaraş, Doğu'da Erzincan, Kuzeydoğu 'da Giresun illeri ile komşudur (Harita 2.1).

Harita 2.1. Sivas'ın Türkiye haritasındaki yeri [14]

Yüzölçümü 28.488 km^2, rakımı ise 1.285 metredir. Topraklarının büyük bir bölümü Yukarı Kızılırmak havzasında yer alan şehir Meraküm Yaylası eteğine kurulmuştur [15].

2.3.2. Jeolojik yapısı

Çoğunlukla dağlık ve yüksek yaylalardan oluşan kentin toprakları üçüncü jeolojik zamana aittir. Toprağın yapısı organik kalker, kil, kaya tuzu, jips ve linyit gibi bileşenlerden meydana gelir [10]. Oldukça engebeli topraklara sahip olan şehrin doğusuna gittikçe rakım yükselir. Arazi yapısını genel olarak platolar, dağlar ve derin vadiler oluşturur [10,11].

2.3.3. Jeopolitik yapısı

Anadolu'nun önemli şehirlerinden Sivas, tarihin yazıla geldiği zamandan buyana bir yerleşim merkezi olmuştur. Doğudan ve batıdan gelen her akın mutlaka Sivas'ta duraksamıştır. Tarihi İpek Yolu üzerindedir. Birçok medeniyetimiz için önemli bir şehir olmasının yanısıra milli mücadeleye ev sahipliği yapması şehrin adını tarihe kazımıştır [16].

Askeri, ekonomik, ticari ve kültürel olarak Doğu ile Batıyı, Kuzey ile Güneyi birbirine bağlayan bir geçiş noktasıdır. Kente havayolu, demiryolu ve karayolu ile ulaşım mümkündür. Karayolu ile Ankara'ya 441 km, Kayseri'ye 197 km, Erzincan'a 246 km mesafededir [17].

2.3.4. İklimi ve bitki örtüsü

İç Anadolu'nun doğusunda yer alan şehirde karasal iklim etkilidir. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve yağışlıdır. Sivas'ın yayla ve platoları ilkbahar ve sonbaharda yeşil, yazın ise bozkır görünümündedir. Sıcaklığın +30°C'nin üzerinde geçtiği gün sayısı 30'dan az ve 0°C'nin altında geçtiği gün sayısı 120'dir. Şehirde toprağın karla kaplı olduğu gün sayısı 70'tir. Sıcaklık -30,4°C ile +38°C arasında seyreder [18].

Topraklarının % 11'i ormanlık ve fundalık, % 43'ü çayır ve mera, % 42'si ekili ve dikili alanlardır [18].

2.4. Sivas Kenti'nin Sosyo-Ekonomik Yapısı

Sivas merkez ilçe nüfusu, 2016 TÜİK verilerine göre 336.000'dir. Şehirde yaşayanların oranı %70, köyde yaşayanların oranı ise %30 'dur. Şehrin 17 ilçe, 24 belediye ve 1.235 köyü bulunmaktadır. Nüfus bakımından en büyük ilçeleri sırasıyla Merkez, Yıldızeli ve Şarkışla'dır. Nüfus bakımından en küçük ilçesi Doğanşar'dır [19].

2.4.1. Ekonomik yapısı

Kentin ekonomisi büyük oranda tarıma dayanır. Tarım işleri bahçe işlerinden ziyade tarla

işleri üzerinedir. Toprak yüzölçümü oldukça geniş olan şehrin, ekilebilir arazi oranı yüksek olmasına rağmen, tarım yeterli gelişmişlik seviyesine ulaşamamıştır. Tarım ürünlerinde ağırlıklı olarak tahıl ve baklagiller üretilir.

Tarımdan sonra ikinci sırayı hayvancılık alır. Geniş plato ve yaylaları hayvancılığa olanak sağlar. Ancak yine de hayvancılık fazla gelişmemiştir. Büyük baş ve küçükbaş hayvancılığın yanı sıra kümes hayvanları ve alabalık yetiştiriciliği de yapılır.

Kent toprakları çeşitli madenler bakımından zengindir. Bunlardan aktif olarak en fazla işletilen maden Divriği ilçesinden çıkarılan demirdir.

Şehir sanayi bakımından gelişmemiştir. Kara ve demir yolu geçiş noktasında olmasına karşın küçük sanayi yaygındır. Büyük sanayi kuruluşlarının sayısı ise oldukça azdır. Ancak Türkiye'nin önemli enerji kaynaklarından biri olan Kangal Termik Santrali buradadır.

2.4.2. Eğitim durumu

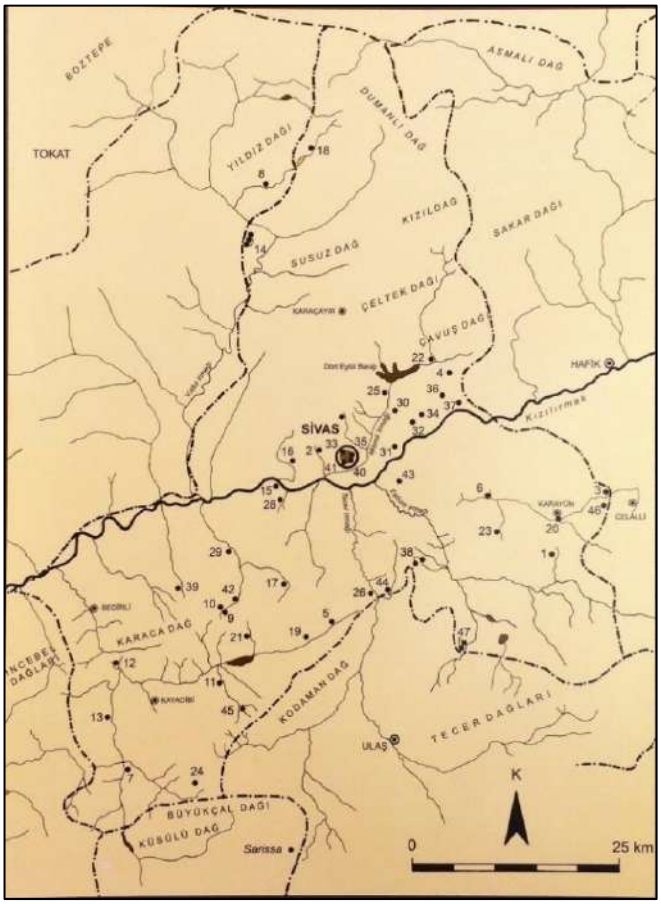
Tarih boyunca önemli medeniyetlere ev sahipliği yapmış olan Sivas, bugün hala kent merkezinde ayakta olan dört medresesi ile tarihte önemli bir eğitim merkezi olduğunu göstermektedir.

TÜİK'in verilerine göre okullaşma oranının istenilen düzeyde olmayışı, nüfusu az olan köylerde ilköğretimde ikili öğretim ve birleştirilmiş sınıf uygulamasının devam etmesi ve taşımalı sistem, şehir halkı için sorun teşkil etmektedir. Bunlara rağmen, çok sayıda fakülte, enstitü ve meslek yüksekokulu bulunan Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas Kenti için önemli bir potansiyeldir [19].

2.5. Sivas Kenti'nin Yerleşim Özellikleri

Yerleşiminin ilk izleri ile ilgili bugüne kadar yapılan çalışmalar, araştırma kazısı niteliğinde kısa süreli yüzey araştırması ve az sayıda kazıdan oluşmaktadır. Şehrin merkez ilçeye bağlı 47 adet tescilli arkeolojik sit alanı bulunmakla birlikte (Harita 2.2) bunlardan Topraktepe olarak bilinen Sivas Kalesi (Resim 2.2, 2.3) ve Pulur Höyüğü kent merkezinde bulunmaktadır [6]. Ancak bu alanlarda detaylı kazı çalışmaları yapılmadığından geçmişe

dair yeterli bilgi edinilememektedir.

No	İsim	No	İsim
1	Ağılkaya(Pağaç) Höyüğü	25	Kolluca Höyüğü
2	Ahmet Ağa Çiftliği Höyüğü	26	Kovalı Höyüğü
3	Akpınar Höyüğü	27	Köroğlu
4	Beypınarı Höyüğü	28	Küçük Kuşoturağı
5	Büyük Höyük	29	Küllük Höyük
6	Cibonun Tümülüsü	30	Kültepesi Höyüğü
7	Çongar Kalesi	31	Maltepe Höyük
8	Değirmenaltı-Alaşehir	32	Maltepe Tümülüsü
9	Büyük Eğrek	33	Minarekayası
10	Küçük Eğrek Höyüğü	34	Paşapınarı Höyüğü
11	Esüğün Höyüğü	35	Pulur Höyüğü
12	Gözmen	36	Seyfebeli Höyüğü
13	Hanlı Höyüğü	37	Seyfesuyu Höyüğü
14	Hantepesi	38	Seyfik Tümülüsü-Kaleboynu
15	Höllüktepe	39	Sırt Mevkii
16	Huykesen Höyüğü	40	Sivas Kalesi(Topraktepe)
17	İviktepe Höyüğü	41	Sur Kalıntısı
18	Kale tepe	42	Tatlıcak Höyüğü
19	Karagömlek Höyüğü	43	Tatlısı
20	Karayün Höyüğü	44	Tuzlahan Höyüğü
21	Kavlak	45	Yamacın Büyüktepe
22	Kayabaşı	46	Ziyaretsuyu
23	Kayaönü Höyüğü	47	Ziyarettepe Yassıtepe
24	Kepez		

Harita 2.2. Merkez ilçe arkeolojik sit alanları [6]

Kentin ilk yerleşiminde, ticaret ve ikamet bölgeleri ayrılmış durumdadır. Şehrin yakınından geçen Kızılırmak'ın bahar aylarında fazla yağış alarak taşkın oluşturması ve yol açtığı tahribatlar sebebiyle yerleşim eğimli bölgelere kaymıştır. Ancak zaman içerisinde suyun kontrolü sağlanmış, taşkınlar engellenmiş, dolasıyla yerleşim genişlemiş ve ticaret ile konut birimleri birleşmeye başlamıştır [20].

Kentin yerleşimindeki en önemli yapılardan biri, Topraktepe olarak bilinen Sivas Kalesi'dir. Kent meydanına güney yönünde 200 m mesafede bulunan kale çevresinde 40 m yükseklikte alçıtaşı bir tepe üzerinde konumlanmaktadır [21] (Resim 2.2, 2.3). Sivas'ın ilk kalesi, kesin olmamakla birlikte Kabira olarak kabul edilmektedir. Kaynaklardan edinilen bilgilere göre esas kale 'Aşağı Kale'dir ve bugün hiçbir kalıntısı günümüze ulaşamamıştır. Aşağı Kale'nin şimdiki mevkii olarak kaynaklarda Şifaiye, Buruciye, Çifte Minare Medreselerinin, Kale Camii ve Kale Hamamı kalıntısının bulunduğu bölge tariflenir. Halk arasında bugün hala

Kale Camii ve Kale Hamamı kalıntısı olarak dile gelir. Günümüze ulaşabilen kale kalıntısı ise şehir kotundan 40 m kadar yüksekte, Toprak Tepe olarak bilinen, aşağı kale yakınlarında konumlanmış şehrin yukarı kalesidir [12].

Resim 2.1. 1923 yılına ait fotoğrafta Sivas Kalesi [22]

Stratejik bir noktada bulunuyor olmasından dolayı, kent kurulumunda en önemli etkenlerden biri savunma olmuş ve şehir önce kale içinde daha sonrasında ise kale etrafında yerleşmiştir. Kentten birçok medeniyet gelip geçmesine karşın yerleşim yeri aynı çevrede gelişmeye devam etmiştir (Resim 2.2, 2.3).

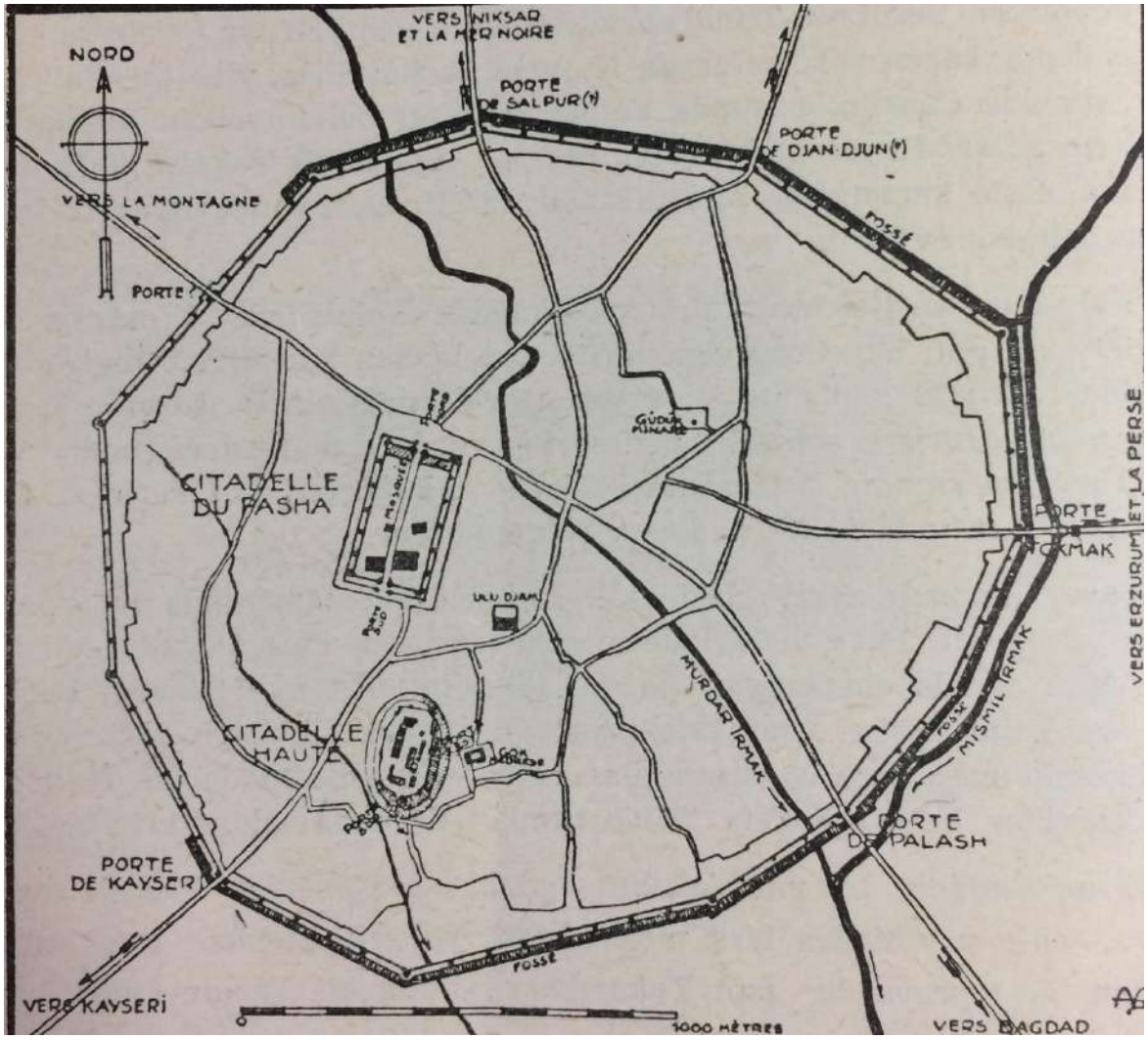
Sivas şehrinin kuruluşunda beşeri etkenlerin yanı sıra doğal etmenler de etkili olmuştur. Kent Kızılırmak'ın akışı doğrultusuna paralel bir şekilde yerleşim göstermiştir. Zor iklim koşullarına sahip şehrin yapılaşma biçimini Mısmılırmak, Murdar Irmak ve Pünzürük dereleri, sıcaklık, bitki örtüsü ve toprak özellikleri şekillendirmiştir [24].

Resim 2.2. Sivas Kalesi [28]

Şehri hakimiyeti altına alan ilk Türk devleti Danişmentliler ile birlikte, şehir bir İslam şehri görünümü kazanmaya başlamıştır. Bugün hala varlığını sürdüren Ulu Camii 1196-1197 yıllarında II. Kılıçaslan'ın oğlu Kutbettin Melih Şah'ın saltanatları zamanında Kul Ali'ye yaptırılmıştır [25]. Sivas Ulu Camii sadece şehrin değil Anadolu'nun da en eski yapılarındandır. Kufe tipi camilerden olan yapı, eğik minaresi ile de tanınmaktadır.

Danişmentliler'den sonra girdiği Selçuklu hakimiyeti sırasında şehir en parlak dönemini yaşamıştır. Mevcut surların onarımının yanısıra, dönemin ihtişamını günümüze taşıyan, güçlü anıtsal yapılar Selçuklu Dönemi'nde inşa edilmiştir (Resim 2.3, 2.4). Bir Selçuklu şehri olarak bilinen kentte, bu döneme ait, üçü tarihi kent meydanında olmak üzere dört adet medrese günümüzde hala ayaktadır.

Harita 2.3. A. Gabriel'in Sivas şehir planı [26]

İzzettin Keykavus tarafından 1217'de yaptırılan Şifaiye Medresesi (Resim 2.4) tıp öğreniminin verilmesinin yanı sıra, hastane olarak da kullanılmış önemli Selçuklu eserlerindendir. Anadolu'daki Selçuklu hastanelerinin en büyük boyutlusudur. 1271 yılında kentte Buruciye Medresesi, Gök Medrese ve Çifte Minareli Medrese'nin inşaları aynı yıl başlamıştır [21]. Şifaiye Medresesiyle karşılıklı birbirine bakan taç kapılarıyla, günümüze sadece ön cephesi ulaşabilmiş Çifte Minareli Medrese dönemin en anıtsal yapısıdır. Muhteşem mermer taç kapısının yanında, adına Mavi Medrese dedirtecek ihtişamda çinileriyle, her köşesinde bir anlam yüklü taş bezemeleriyle Gökmedrese'nin restorasyonu bugün bir muammaya dönüşmüş, yıllardır hizmet vereceği günü beklemektedir. Yine ilmiye çalışmaları için yaptırılmış olan medreselerden Buruciye Medresesi, döneminde uzun yıllar pozitif ilimlere hizmet vermiştir. Her biri dört eyvanlı, anıtsal taç kapıları ve ışık gölge oyunlarına elverişli eşsiz taş işçiliğiyle medreseler tamamıyla XIII. yy sanatını yansıtır.

Resim 2.3. Şifaiye Medresesi 2012 [27]

Osmanlı döneminde şehir yine aynı merkezde çeperi genişleyerek gelişimini sürdürmüştür. Tipik bir Osmanlı şehrinde bulunan hanlar, hamamlar ve camiler Sivas'ta da kendini göstermiştir. Bunların bir kısmı ise günümüze ulaşabilmiştir. Şehir Osmanlı döneminde Kuzey, Kuzeybatı ve Doğu yönünde genişlemiş ve yeni mahalleler kurulmuştur [1].

Şehir, 13. ve 14. yüzyıllardaki kültürel ve ekonomik seviyesine bir daha ulaşamasa da, Osmanlı'nın 16. yüzyılı sonu ve 17. yüzyılı başında önemli imar faaliyetlerine sahne olmuştur [24].

Evliya Çelebi, XVII. yy da bir kısmı harap olan surların çevresinin 105.000 adım olduğunu ve sur içinde 4600 evin ve 40 mahallenin var olduğunu, Çelebi Sultan Mehmet zamanında yapılan üst kalede; iki yüz ev, bir cami, depo ve sarnıçların bulunduğunu, kalenin etrafının hendekle çevirili olduğunu, kale dışında ve içinde toplam 6060 ev bulunduğunu, kale içindekilerin bağsız ve bahçesiz olduğunu söyler [28].

Tanzimat'ın ilanı ile şehirlerde değişim ve dönüşüm yoluna giden Osmanlı'nın etkileri Sivas'ta da görülmüştür. 1880'li yılların başında Sivas'ta bulunan Cuinet, meskenlerin çoğunun siyah kerpiçten yapıldığını, üstlerinin toprakla örtülü olduğunu söylemektedir. Toprak örtülü ev yapımı vilayet denetimince bu dönemde yasaklanmış, kiremit kaplı ahşap çatı yapımı mecbur tutulmuş ve şehir merkezine büyük inşaatlar yapılmaya başlamıştır. Avrupa'da eğitim almış paşaların şehirde görevlendirilmesi ile bayındırlık hizmetleri artmış ve şehir dönüşüm sürecine girmiştir [29,30].

Resim 2.4. 1900'lerin başları Sivas [31]

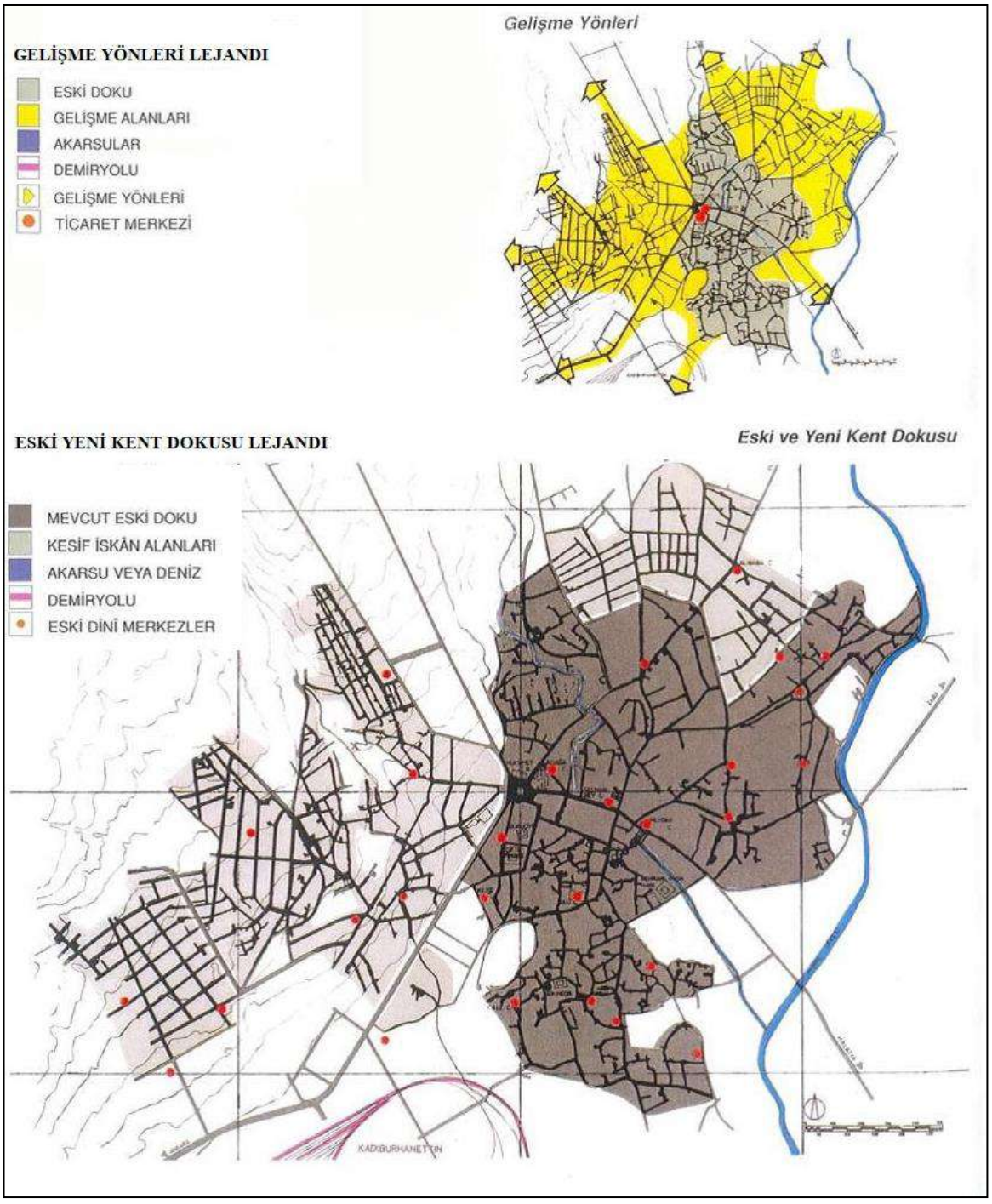
18. ve 19. yüzyıllarda kentin geliştiğini gösteren bir veriye rastlanmamıştır. 19. yüzyılın ikinci yarısında o döneme ait eklektik stili yansıtan Hükümet Binası, kışlalar, okullar, Taşhan gibi yapılar inşa edilmiştir. Kentte bugüne ulaşan yöresel yapı geleneğinin örnekleri olan sivil mimari eserleri de 19. yüzyıla ait ürünlerdir (Resim 2.5, 2.6) [32].

Tarihi boyunca bazen sönük kalan, bazense Anadolu'nun en parlak şehirlerinden olan Sivas, sanayileşme ile tekrar hareketlenmiştir. Köyden kente göçün başlamasıyla kentin nüfusu artmış, Cumhuriyet Üniversitesi ve açılan fabrikalar da buna katkı sağlamıştır.

Resim 2.5. Sivas'ın eski kent dokusu 1900 [34]

Kentin 1998 yılında gelişim yönlerini aktaran bir plan hazırlayan Aru, kentin ışınsal bir sistemde geliştiğini, yeni gelişmelerin ise kentin bütün yönlerinde kuvvetli olarak ilerlediğini batıda ise diğer yönlere göre daha ağır bastığını belirtmiştir (Harita 2.2) [33].

Harita 2.4. Sivas kenti yerleşimi ve gelişme alanları [33]

3. ÇALIŞMA ALANININ ANALİZİ

Tez çalışmasının giriş bölümünde anlatıldığı gibi çalışma alanı olarak kent genelinde tespit edilebilen bütün geleneksel konutların sınırlandırdığı alan kabul edilmiştir. Kent geneline yayılmış olan geleneksel konutların her birine ait envanter çalışmasının yapılmasının ardından, geleneksel konutların yoğunlaşarak doku oluşturduğu alanda doku analiz çalışmaları yapılmıştır (EK-7).

Bu bölümde anlatılan fiziksel ve çevresel analizler doku çalışma alanı için yapılmış olup, geleneksel konutların mimari özellikleri, değişmişlikleri, yapısal durum ve konfor durumu, yaşayanların sosyo-ekonomik özellikleri genel çalışma alanı için uygulanmıştır. Mimari analizler ise çalışma alanında tespit edilen bütün geleneksel konutlar için yapılmıştır.

3.1. Çalışma Alanının Konumu Ve Sınırları

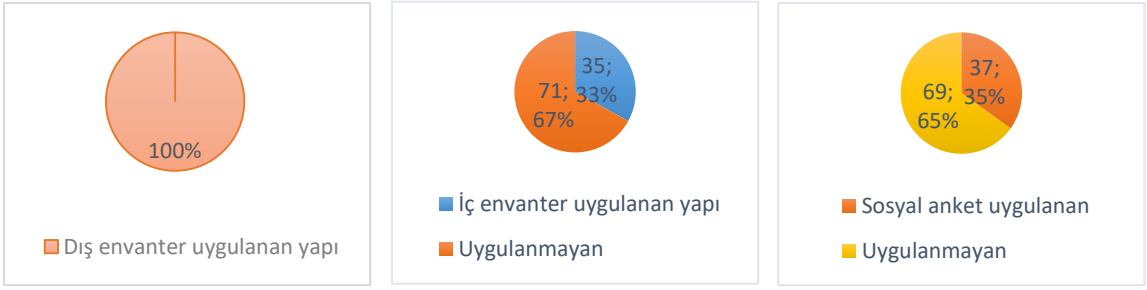
Sivas kent merkezinde bütünlük gösteren geleneksel bir yerleşim günümüze ulaşamamıştır. Bu sebeple geleneksel yerleşim dokusuna ait izleri, sokak ölçeğinde, grup yapı ve tek yapı ölçeğinde yansıtan yapıları içine alan bir sınır çizilmiştir. Bu kapsamda kentin en eski mahalleleri olarak bilinen ve Tarihi Kent Meydanı merkez kabul edilerek çeperlerinde bulunan Halil Rıfat Paşa, Kaleardı, Gökmedrese, Yahyabey, Pulur, Demircilerardı, Küçükminare, Ferhatbostan, Mısmılırmak, Alibaba, Akdeğirmen, Yüceyurt, ve Örtülüpınar Mahallerinin sınırlandırdığı alan çalışma alanı olarak kabul edilmiştir (EK-6).

Bu çalışma dahilinde günümüze ulaşabilmiş 106 geleneksel konutta analiz çalışması yapılmıştır. Kullanılan, içine girilebilen ve kullanıcılarla görüşme imkanı bulunan yapılarda iç, dış ve sosyal envanter, boş olan içine girilebilen yapılarda iç ve dış envanter, içine girilemeyen ancak kullanıcılara ulaşılabilen yapılarda dış ve sosyal envanter, içine girilemeyen ve kullanıcılara ulaşılamayan yapılarda ise sadece dış envanter uygulanmıştır. Çalışma kapsamında; incelenen 106 konutun 106'sında dış envanter, 35'inde iç envanter, 37'sinde ise sosyal anket yapılmıştır (Çizelge 3.1). Yapılan sosyal anketlerin 25'i özgün işlevini sürdüren konut kullanıcıları, 12'si ise büro ya da işletme kullanıcıları ile gerçekleştirilmiştir. Dış, iç ve sosyal anket birlikte 22 (% 20) konutta, dış, iç tespit 13 (% 21) konutta; dış, sosyal anket 15 (%14) konutta, 56 (%52) konutta ise sadece dış envanter

uygulanmıştır.

Çizelge 3.1. Çalışma alanında uygulanan envanter/anket çalışmaları sayısı

Envanter	Sayı	
Dış	106	
İç	35	
Sosyal anket - Özgün (konut) kullanıcısı	25	37
Sosyal anket - İşletme kullanıcısı	12	

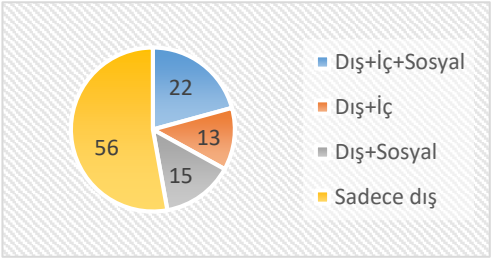

Şekil 3.1. Çalışma alanında uygulanan anket verileri

Dokunun yoğunlaştığı ve bir gezi güzergahının oluşturulabildiği, çoğunluğu Akdeğirmen Mahallesi'nde olmak üzere Gökçebostan, Bahtiyarbostan, Çarşıbaşı ve Çayyurt Mahallelerinde de geleneksel konutların bulunduğu alan doku çalışmasının yapıldığı alan olarak belirlenmiş, bu alanda envanter çalışmasının yanısıra doku analizi de yapılmıştır (EK-8).

Çizelge 3.2. Çalışma alanında uygulanan envanter/anket sayısı

Envanter	Sayı
Dış+İç+Sosyal	22
Dış+İç	13
Dış+Sosyal	15
Dış	56

3.2. Doku Çalışma Alanı Fiziksel Ve Çevresel Nitelikleri

Çalışmanın bu bölümü, çalışma alanındaki geleneksel konutların yoğunlaşarak doku oluşturduğu bölgenin; arazi ve yapı kullanımı, ulaşım ve parselasyon durumu bakımından

fiziksel analiz çalışmaları anlatılmıştır. Topografik durum, kat adedi, çevresel değer, potansiyel ve problemlere değinilerek çevresel niteliklerini anlatılmıştır.

3.2.1. Ulaşım

Doku çalışma alanında geleneksel organik sokak dokusunun bütünlüğü, birbirini dik açıyla kesen sokak ve parselasyon düzeni (gridal düzen) ile bozulmaya uğramıştır. Bazı sokaklarda organik dokuya ait çıkmaz sokaklar günümüze ulaşmıştır. Ancak alan için hazırlanan imar planında bu sokakların da dönüşeceğine dair kararlar bulunmaktadır.

Uzantıları kent meydanına bağlanan Höllüklük, Alibaba, Akdeğirmen ve Sularbaşı Caddeleri alandaki dört ana arterdir. Alanda üç adet çıkmaz sokak yer almakta, birbirinden farklı genişliklerdeki diğer sokakların hepsi taşıt yolu olarak kullanılmaktadır. Park yeri ihtiyacı yol kenarı parklarıyla sağlanmaktadır (EK-8).

3.2.2. Arazi ve yapı kullanımı

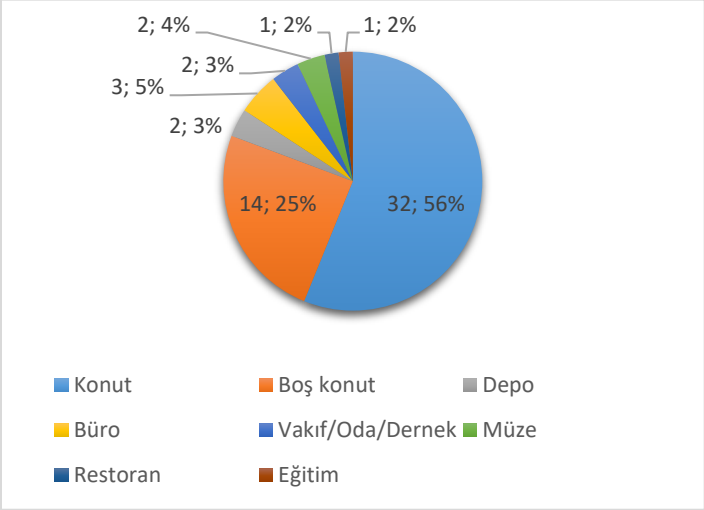
Doku çalışma alanında; konut, dini yapı, eğitim, ticaret, ticaret + konut, hamam, vakıf ve müze işlevli yapılar ve konut müştemilatı yer almaktadır. Terkedilmiş bazı konutlar kalıntı haline gelmiştir. Ana caddelerdeki binaların alt katı ticaret, üst katı konut veya tamamı ticaret kullanımındadır.

Açık alan kullanımları; konutlara ait bahçeler, kamusal yeşil alanlar, boş yapı parselleri, tanımsız boş alanlar ve yollardır.

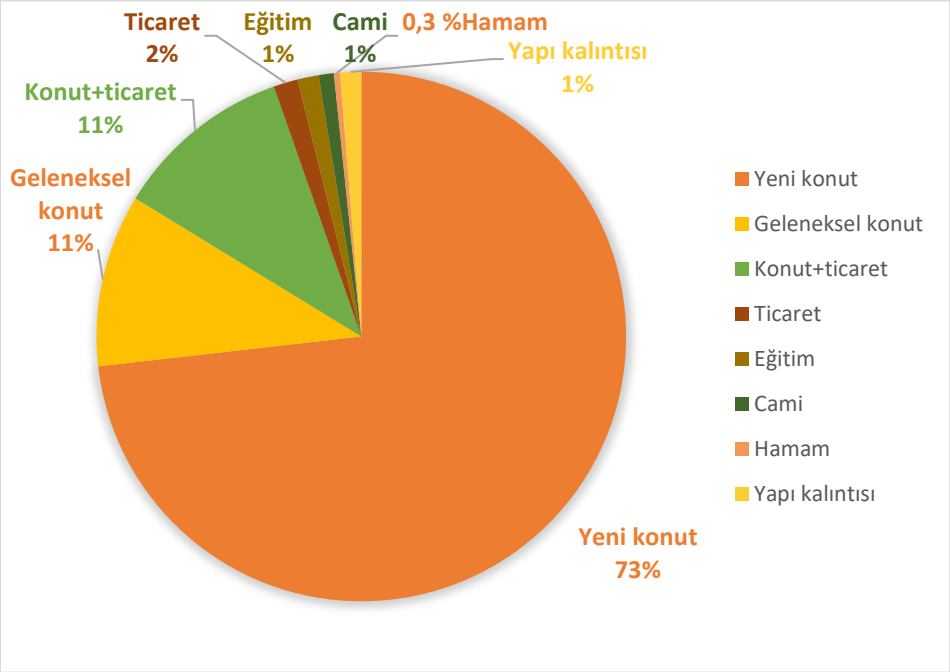
Doku çalışma alanında 57 adet geleneksel konut bulunmaktadır. Bunlardan 32’si konut, 2’si depo, 3’ü büro, 2’si vakıf/oda/dernek, 2’si müze, 1’i restoran, 1’i eğitim kullanımında olup 14’ü boştur (EK-11).

Çizelge 3.3. Doku çalışma alanındaki geleneksel konutların işlevleri

Yapı programı	Sayı
Konut	32
Boş konut	14
Depo	2
Büro	3
Vakıf/Oda/Dernek	2
Müze	2
Restoran	1
Eğitim	1

Alanda bulunan yeni yapılardan 396'sı konut, 59'u konut + ticaret, 8'i ticaret, 7'si ise eğitim işlevlidir.

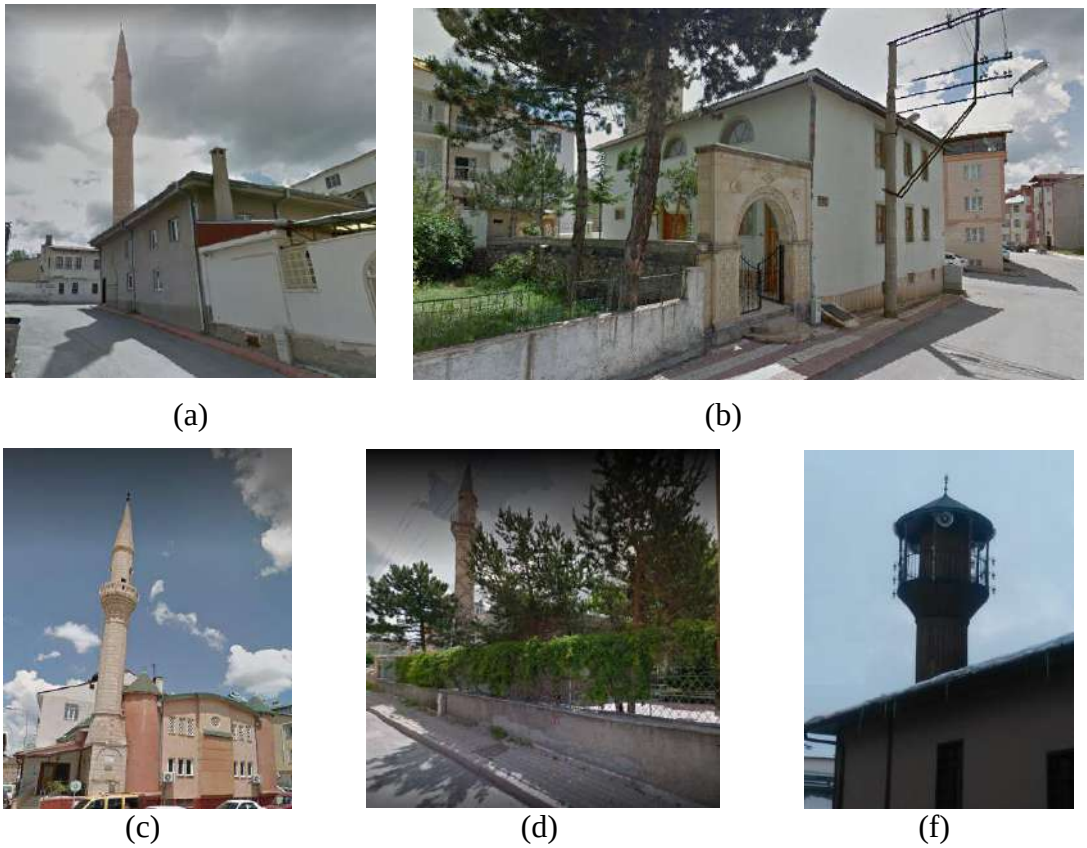

Şekil 3.2. Çalışma alanında yapı kullanımı dağılımı

Bu kullanımlar dışında alanda bahçe içlerinde yapılara ait müştemilatlar bulunmaktadır. Alanda 3'ü geleneksel 7 adet geleneksel olmayan yapı kalıntısı bulunmaktadır.

Doku çalışma alanında; beş adet cami bulunmaktadır. Bunlardan Akdeğirmen Camii (Resim 3.1(b)), Şakirbey Camii (Resim 3.1(a)), Bezirci Yeni Camii (Resim 3.1(d)) ve Vişneli Camii

(Resim 3.1(c)) yakın dönemde inşa edilmiş olup, 18. yy eseri Korkmazoğlu Camii (Resim 3.1(f)) ise tescillidir. Alanda 2 adet tescilli hamam yapısı bulunmaktadır. Bunlardan Şirinoğlu Hamamı metruk durumdadır; Mehmet Ali Hamamı ise özgün işlevinde kullanılmaktadır (Resim 3.2).

(a) (b) (c) (d) (f)

Resim 3.1. Doku çalışma alanındaki camiler (a) Şakirbey Camii, (b) Akdeğirmen Camii, (c) Vişneli Camii, (d) Bezirci Yeni Camii, (f) Korkmazoğlu Camii

Höllüklük[1] Caddesi üzerinde bulunan çocuk parkı çalışma alanı içinde bulunan tek kamusal yeşil alandır. Bu caddenin kuzey ucunda Orman İşletme Müdürlüğü'ne ait geniş bir yeşil alan bulunmaktadır.

[1] Höllük: Anadolu'da yeni doğan bebeklerin kundaklarına, sıcak tutması için alt bezine elenip ısıtılarak konulan, ince toprak.

(a)

(b)

(c)

Resim 3.2. Doku çalışma alanı sınırlarında bulunan Şirinoğlu ve Mehmet Ali Hamamı (a) Şirinoğlu Hamamı 1964 [34], (b) Şirinoğlu Hamamı 2017 [37], (c) Mehmet Ali Hamamı 2017 [37]

Alibaba Caddesi üzerinde bulunan İnönü Konağı(Resim 3.3 (a)), günümüzde mülkiyet sahibi olan Sivas İl Özel İdaresince, bir dönem burada yaşamış olan İkinci Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün eşyalarının sergilendiği müze, bahçesi ise çay bahçesi işlevine tahsis edilmiştir. İnönü Konağı'nın yakınında bulunan Müze Sokak'taki Ahmet Hüdai Evi yapı sahibinin kişisel koleksiyonunun sergilendiği bir müze işlevindedir. Konağın bahçesinde özgün işlevinin şapel olduğu düşünülen bir de çoban evi günümüze ulaşmıştır (Resim 3.3 (b)).

Kız Meslek Lisesi, Atatürk Lisesi, Ziya Gökalp Ortaokulu, İmam Hatip Lisesi ve Ülkü İmam Hatip Ortaokulu doku çalışma alanı içerisinde yer almaktadır.

(a) (b)

Resim 3.3. (a) İnönü Konağı, (b) Ahmet Hüdai Evi'ne ait çoban evi [37]

3.2.3. Parselasyon durumu

Doku çalışma alanında geleneksel konut dokusunun yerini yeni yapılaşmanın alması parsel bazında da okunabilmektedir. Eski konut dokusunun organik yapısı bozulmuş ada bazında gridal sistemde parselasyon yapılmıştır.

Doku çalışma alanı sınırları içinde Akdeğirmen Mahallesi'nin 2003, 107, 108, 109, 110, 111, 113, 114, 105, 120, 3199, 6113, 5057, 5317, 118 numaralı adaları, Gökçebostan Mahallesi'nin 3621, 739, 146, 145, 143, 140, 142, 139, 138, 126, 127, 128, 129, 740, 134, 3230, 3925, 147 numaralı adaları, Bahtiyarbostan Mahallesi'nin 5336, 6056, 152, 151 numaralı adaları ile Çarşıbaşı Mahallesi'nin 153, 222, 221, 2157, 6260, 6263, 2862, 215, 6262, 2155 numaralı adaları bulunmaktadır (EK-10).

3.2.4. Topografya

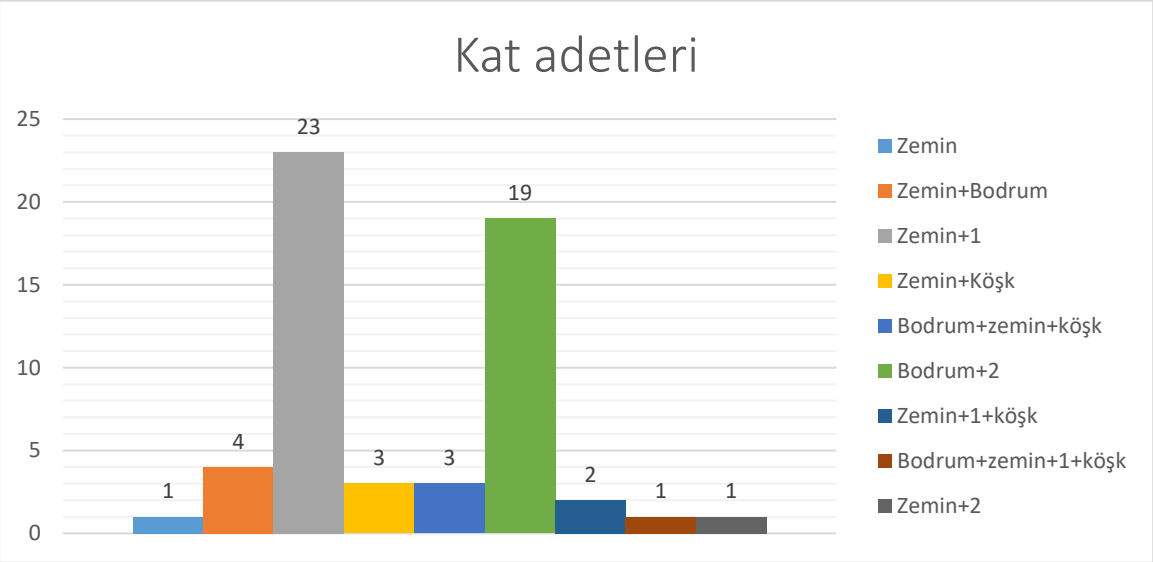
Şehir; doğusunda Mısmıl Irmak ile kuzeyinde Tavra Deresi arasında kalan ve kuzeyde Meraküm Yaylası'nın eteğinden başlayarak, hafif eğimli bir arazi üzerine kurulmuştur (EK-6).

Doku çalışma alanı kent merkezinin kuzeyinde, merkez ile kentin ormanlık alanlarının başladığı bölge arasında konumlanır. Alan kendi içerisinde oldukça az bir eğime sahiptir. Höllüklük Caddesi üzerinden kuzeye doğru, çalışma alanı sınırına yaklaştıkça eğim başlar ve artarak devam eder.

3.2.5. Kat adetleri

Doku çalışma alanı içerisinde yer alan yapılar, zemin (tek katlı), zemin+bodrum, zemin+1, zemin+köşk, bodrum+zemin+köşk, bodrum+zemin+1, zemin+1+köşk, zemin+2 olarak sınıflandırılmıştır (EK-12).

Sivas geleneksel evleri genel olarak bodrum, zemin ve birinci kat olarak planlanmıştır. Az olsa da ikinci katı olan evler görülür. Sivas evlerinde, zemin katın üzerinde köşk denilen tek mekanlı katı olan tipler de görülür (Şekil 3.3).

Şekil 3.3. Doku çalışma alanı geleneksel yapı kat adetleri

Yapılara hizmet eden müştemilatların tümü tek katlıdır.

3.2.6. Çevresel değer ve problemler

Doku çalışma alanında mimari değeri yüksek, tek ve grup yapılar bulunmaktadır. Bir araya gelerek grup yapı oluşturan, sayıları az olsa da güçlü perspektifler veren köşe yapılar alanda bakı noktaları oluşturur (Resim 3.4.).

Organik sokak dokusunu barındıran alanda bulunan geleneksel konutlar, çıkmaları, bahçeleri ve bahçe duvarları ile sokağa katkılıdır. Organik dokunun bir parçası olan çıkmaz sokaklar tarihi dokudan kalan izleri günümüze aktarır.

Resim 3.4. Höllüklük Caddesi üzerinde güçlü perspektif sunan yapılar [37]

Resim 3.5. Sivas-1937 [36]

Bölgeye ait eski fotoğraflar güçlü sokak perspektifleri sunan, içerisinden ırmağın geçtiği, doğayla bir bütün olmuş dokuyu tasvir eder (Resim 3.5). Ancak günümüzde ırmağın üzeri yol ile kapatılmış ve dokunun yerini niteliksiz, açık alanları, kaldırım dahi olmayan, betonarme, bağlamıyla uyumsuz yapılar almıştır. Sayıları oldukça az olan geleneksel konutlar ise bu yeni dokuların arasında sıkışıp kalmış, algılanmaları güç hale gelmiştir (Resim 3.6., 3.7.).

Resim 3.6. Alanda yoğunlaşmış yeni yapılar [37]

Resim 3.7. Alanda hızla çoğalan inşaatlar [37]

Günümüze ulaşabilmiş geleneksel konutların birçoğu ihmal edilmiş durumdadır. Kaderlerine terkedilmiş olmaları ile bu değerler, kültürün yok olması riski yanında can güvenliği bakımından da risk oluşturmaktadır (Resim 3.8).

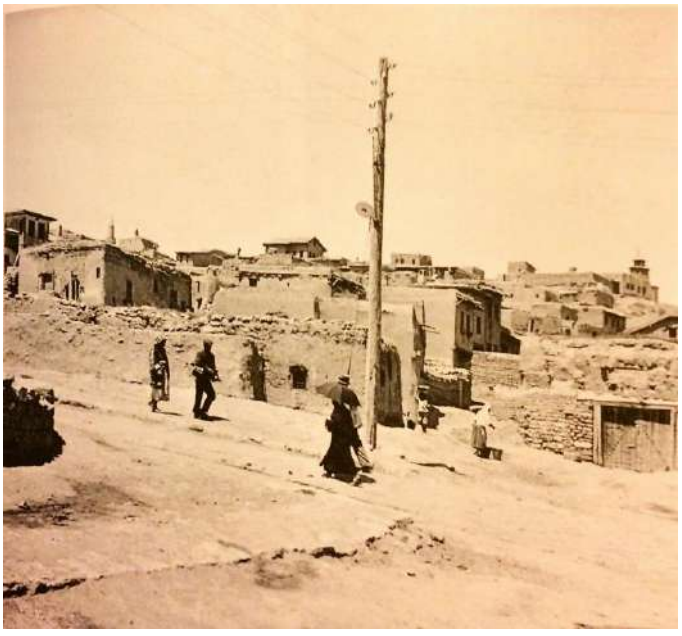
Resim 3.8. Metruk durumda olan Özdoğanlar Konağı [37]

3.3. Mimari Analiz

Bu bölümde çalışma alanında tespit edilen bütün geleneksel yapıların yerleşim ve konum düzenlerini, taşıdıkları özgün mimari özelliklerini, yapısal durumlarını, değişmişlik ve konfor durumlarını tespit etmek amacıyla, yerinde analiz çalışmaları yapılmış, bu analizlerin bilgisayar ortamında dokümantasyonu yapılarak yapıların ve alanın güncel durumu belgelenmiştir.

3.3.1. Konutların genel özellikleri

Türk evi, Osmanlı Devleti'nin sınırları içinde, eski adıyla Rumeli ve Anadolu bölgelerinde yerleşmiş, gelişmiş ve beş yüz yıl kadar tutunmuş bir ev tipidir [38]. Varlığını devam ettirdiği sürece büyük gelişmeler göstermiş ve yayılıp kök saldığı, birbirinden farklı iklim, tabiat, kültür ve uzak memleketlerde çeşitli tipler oluşturmuştur. Bu farklılıklar yerel malzeme, iklim etkenlerine uyum sağlamak ve farklı memleketlerin kültürüne ait yerel gelenekleri benimsemesinden ortaya çıkmıştır. Tüm bu etkenlere ve yüzlerce kilometre mesafelere rağmen evin planı, mekan organizasyonu ve mimari elemanları gibi şaşmayan belirli karakteristik özellikleri vardır [38]. Sivas evleri Orta Anadolu bölgesindeki tipolojiyle örtüşmektedir. Sivas evlerinde yapı malzemesi olarak taş ya da kerpiç ile birlikte ahşap kullanılmıştır.

Resim 3.9. Sivas-1939 [39]

Moltke 1839 yılında Sivas'ın konut dokusunu toprak damlarla dolu bir şehir olarak tanımlar (Resim 3.9.). Kent, XIX. yy sonları ve XX. yy başlarında; ahşap, taş ve kiremit kaplı, karakteristik haçvari ve köşklü yapılarla doludur. Kentte günümüze ulaşan sivil mimarlık örnekleri Osmanlı son dönemi eserleridir [20].

3.3.2. Konum düzenleri

İç Anadolu kentleri oldukça yakın mesafelerle konumlanmış ev, bahçe ve eklerinin oluşturduğu sık dokulu yerleşimlerden oluşan bir karakterdedir. Bu doku kasaba ve köylerde yeşil alan ve bahçeleri daha geniş olmakla birlikte birbirlerine benzerlik gösterir [40].

Geleneksel konut bahçeleri oldukça büyük olmasına karşın mülkiyet problemi sebebiyle bahçe bölünerek arsa haline getirilmiş ve betonarme yapıların yapılması ya da yol geçmesi sebebiyle açık alanları yok edilmiş ya da oldukça daralmıştır.

Bölgedeki konum tipolojisi yapının büyüklüğü, plan tipolojisi(sofalı ya da harem selamlıklı) ve yerleşimdeki bağlamına göre farklılık göstermektedir. Bu bağlamda yapı konumlanışları bahçesiz ve bahçeli olmak üzere iki tipte olup, girişlerine ve konumlarına göre de alt tiplere ayrılmaktadır (Çizelge 3.4).

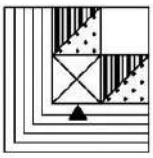
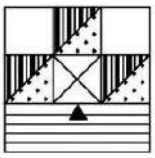
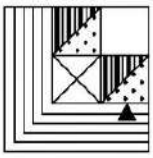
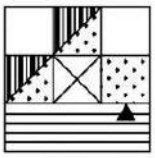
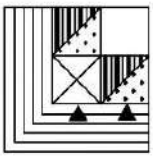
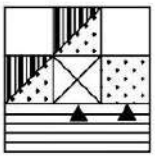
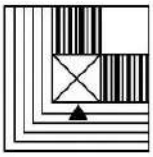
<u>Bahçesiz</u>

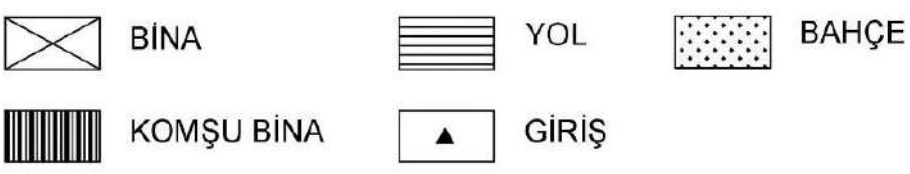
Bahçesiz ya da avlusuz olarak tanımlanabilen bu konut tipinde yapıya sokaktan girilmektedir. Bitişik nizamlı düzenlerde daha sık görülen bu tipoloji köşe parsellerdeki yapılarda da görülmektedir (Resim 3.10.). Tespit edilen 106 yapıdan 6'sı bahçesizdir.

Resim 3.10. Bahçesiz konut örneği (E.N. 87) [37]

Çizelge 3.4. Çalışma alanındaki geleneksel konutların konum düzenleri

KONUM DÜZENLERİ		KÖŞE BİNALAR	SIRA BİNALAR
BAHÇELİ	GİRİŞ SOKAKTAN		
	GİRİŞ BAHÇEDEN		
	GİRİŞ BAHÇEDEN VE SOKAKTAN		
BAHÇESİZ	GİRİŞ SOKAKTAN		

Bahçeli

Bahçeli yapılar; girişi sokaktan, girişi bahçeden ve girişi sokaktan ve avludan olmak üzere üç tipte görülmektedir. Bunların özellikleri ve çalışma alanı içerisindeki dağılımı aşağıda ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

Giriş sokaktan: Bitişik nizamda inşa edilmiş veya köşe parselde yer alan yapılarda bu tip konumlanış mevcuttur. Yapıya giriş sokaktan sağlanarak yapı içerisinden bahçeye geçiş sağlanmaktadır. Alanda bu tipte 16 konut (%15) bulunmaktadır.

Giriş bahçeden: Bu konumdaki yapıların önünde ve yanında bulunan bahçeye girildikten sonra yapıya giriş sağlanır. Özgün halde günümüze ulaşmış yapılarda bahçe duvarı bir buçuk ile iki metre arasında yüksekliği değişen taş ya da yığma kerpiç duvarlardır. Ancak tamir edilmiş ya da yeniden yapılmış bahçe duvarları tuğla, briket duvardır ya da sadece çitle çevrilmiştir. Çalışma alanında girişi bahçeden olan 77 (%72,6) konut bulunmaktadır.

Giriş sokaktan ve bahçeden: Konum düzeni sokaktan ve bahçeden olan yapılarda yapıya ve bahçeye girişler için ayrı kapılar bulunmakla birlikte, yapıdan bahçeye çıkan ayrıca bir kapı da bulunmaktadır. Çalışma alanında girişi sokaktan ve avludan olan 13 yapının genele oranı %12,2'dir.

3.3.3. Yapım sistemi ve malzeme kullanımı

İç Anadolu yüksekliği 700 ile 1000 m arasında değişen, birkaç vadi yarılması hariç denizle hava akımı bulunmayan geniş bir kapalı havzadır. Dolayısıyla bozkır ikliminin hüküm sürdüğü ağaçsız ya da otlak ve ekili arazilerle örtülüdür. Yerleşim yerleri hariç ağaç bulmak oldukça zordur. Bu sebeple ahşap, bu evlerin yapımında kaskas sistem malzemesi olarak kullanılabilmiş, dolgu malzemesi olarak taşlık ve kayalık alanların dahi sınırlı sayıda olduğu bu bölgede genellikle kerpiç kullanılmıştır [40].

Taş: Şehrin civarındaki taş ocaklarından getirilen malzeme, temel yapımında ve çok sık olmamakla birlikte dolgu malzemesi (Resim 3.11) olarak kullanılmıştır.

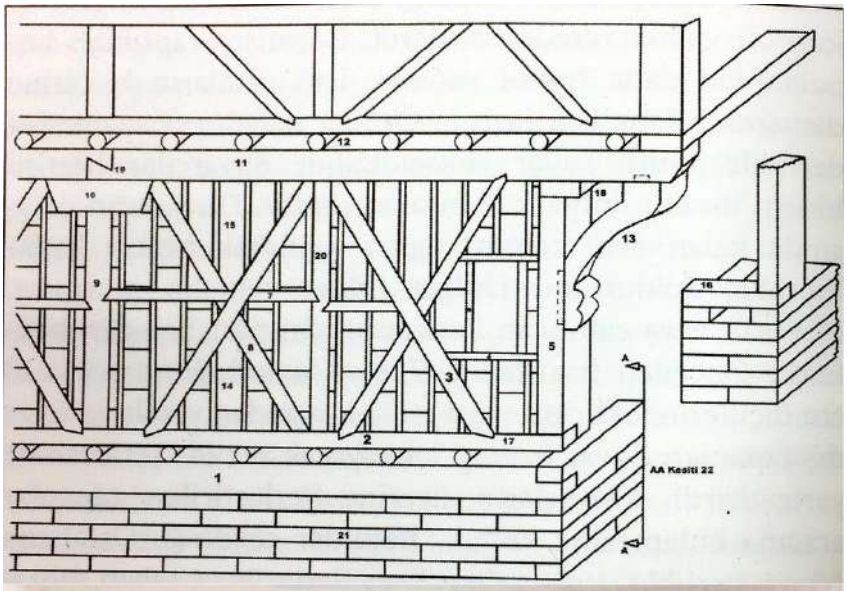

Resim 3.11. Alanda uygulanmış taş dolgu örneği [37]

Kerpiç: Bölgede konut mimarisinin ana malzemesidir. Yığma yapım malzemesi ya da kagir yapılarda dolgu malzemesi olarak kullanılmıştır (Resim 3.12).

Resim 3.12. Alanda uygulanmış kerpiç dolgu örneği [37]

1- Tapan 2- Dolma Tabanı 3-Frengi veya Payanda
4- Pencere Kuşağı 5- Köşe Direği
6-Pencere veya Kapı Dikmesi 7-Boyunduruk 8-Göğüsleme 9-Ortadirek
10- Direk başlığı veya Kiriş Yastığı 11- Kiriş (Hatıl)
12- Hezan (Kat arası bölme kollukları) 13- Payanda(Eli böğründe de denilir) 14-Dolma Kerpiçleri 15- Dolma Ağaçları
16- Kapazlama veya Kuşak (Karşılıklı tapanların birbirine bağlantısını sağlardı.) 17-Frengi Tırnağı 18- Dolma Kuşağı
19- İki krişin bağlantı tekniği 20- Dolma Direği 21- Taş Temel
22- Temel Kesiti

Resim 3.13. Tipik bir Sivas evinin yapım sistemi ve kullanılan elemanlar [41]

Ahşap: Konutlarda ahşap; taşıyıcı eleman, döşeme ve tavan kaplaması, kapı ve pencere kanat ve doğraması ve bağdadi çıtası olarak kullanılmıştır.

Konaklarda kullanılan ahşaplar, genellikle Zara ve Hafik gibi nehre yakın ilçelerden, sallarla, daha uzak yerlere ise kağnılarla ulaştırılmış çam ve ardıç ağaçlarıdır [41].

Tatlı kireç: Şehrin yakınlarındaki taş ocaklarından çıkarılan taşlardan elde edilen kireç geleneksel evlerde kullanılan iç ve dış sıva malzemesi olarak kullanılmıştır. Kullanıcı isteğine göre bazı evlerde ince kireç sıva sadece yumurta akıyla karılıp uygulanmıştır. Bu, sıvanın daha pürüzsüz ve parlak olmasını sağlamak amacıyla uygulanmıştır [40]. Günümüzde tatlı kireç sıvalar kaldırılıp çimento bağlayıcılı sıva uygulanan örnekler çoğunluktadır.

Kıtıklı sıva: Sıvanın dayanımını artırmak üzere saman kireç, alçı ve çamur sıvalarda bağlayıcı olarak kullanılmıştır (Resim 3.14).

Resim 3.14. Çalışma alanından kıtıklı sıva örnekleri [37]

Çalışma alanındaki yapılarda yığma, ahşap karkas ve betonarme karkas olmak üzere üç tip yapım sistemi uygulanmıştır. Geleneksel konutların tamamına yakınında taş ya da kerpiç dolgu ve ahşap karkas yapım sistemi bir arada uygulanmıştır. Yeni yapılar ise betonarme karkas sistemle inşa edilmiştir.

Taşıyıcı elemanlar

Çalışmanın bu bölümünde yapılara ait düşey ve yatay taşıyıcı elemanlar incelenmiştir. Resim 3.13'deki çizimde tipik bir Sivas Evi'nin yapım sistemi ve kullanılan elemanları yöresel isimleri ile verilmiştir.

Temel

Alanda kazı çalışması yapılamadığı için yapı temellerine dair detaylı bilgi edinilememiştir. Duvarların subasman kotuna kadar taş malzeme ile inşa edilmiş olması temellerin de aynı taşlardan ve aynı teknikte örüldüğünü düşündürmektedir (Resim 3.15). Üredi'nin temel duvarının genelde 75-80 cm genişlikte örüldüğünü, derinliğinin asgari 1.00 m olduğunu ancak zeminin sağlamlığına göre bu ölçünün değiştiğini, kaba taşların şekillendirilmesi ile dikdörtgen biçime getirilerek örülen iç ve dış duvarların arasında kalan boşluğa Horasan Harcı uygulaması yapıldığını, temelin köşe taşlarının birbirini daha sağlam tutması adına her iki başı 90 derece bükülen özel yapım demir lamalarının taşlara açılan yuvalara yerleştirilerek kurşun dökme uygulaması yapıldığını belirtmesi bu düşünceyi doğrulamaktadır [41].

Resim 3.15. Subasman kotu taş duvar örneği (E.N. 14) [37]

Duvarlar

Temelde yapılan taş duvar uygulaması, genellikle yapının subasman kotuna kadar yükseltilmiştir. Taş duvarın üzerine yerleştirilen ‘tapan’(ahşap yapılarda temel duvarı üzerine yatay olarak yerleştirilen, yapının tüm yükünü temele aktaran ahşap eleman) ile ahşap karkas sistem bu subasman kotu üzerine oturtulur (Resim 3.13). Tapan yapıdaki bütün yükü temele aktaran eleman olduğundan sağlamlık göz önüne alınarak, reçineli çam ağacı ya da özellikle nem üreten mekanlar için ardıç ağacı kullanılmıştır.

Alanda ahşap karkas yapım sisteminde inşa edilen yapılarda dolgu malzemesi olarak kerpiç ve taş kullanılmıştır. Kerpiç ve çamurla yapılan dolgu işlemine Kerpiç Dolması (Resim 3.16), söngüt taşlarının aralarının tatlı kireçle doldurulması suretiyle yapılan uygulamaya Kireççi Dolması (Resim 3.17) ve bazı uygulamalarda oda bölmelerindeki dolma ağaçlarının her iki tarafına çakılan çıta yüzeylerin üzerlerinin kireçle sıvanması ile yapılan işçiliğe ise Bağdadi denilmektedir. Dış duvar uygulamasında Kerpiç Dolması usulü uygulanırken, diğer iki yöntem iç duvarlarda uygulanmıştır [41]. Bağdadi tekniği çalışma alanında yapım sistemi incelenebilen konutlar arasında yalnızca 93 envanter nolu yapıda tespit edilmiştir. Kerpiç

yığma sistem, alanda genellikle tek katlı yapılarda tercih edilmiştir. Taş temel üzerine uygulanan sistemde duvarlar genellikle 50 cm kalınlığındadır.

Resim 3.16. Ahşap karkas kerpiç dolgu ‘Kerpiç Dolması’[37]

Resim 3.17. Ahşap karkas taş dolgu ‘Kireççi Dolması’[37]

Dikmeler

Çalışma alanında dikme, çıkma altında taşıyıcı eleman olarak görülmektedir Daire ya da dikdörtgen kesitli dikmeler taş temelin üzerine oturtularak ahşabın toprakla temasından kaçınılmıştır. Taşıyıcı özelliği olan dikmeler kenar uzunlukları 0,15-0,20 m arasında değişen dikdörtgen kesitlidir. Dikme aralıkları azaldıkça elemanların kesitleri de azalmaktadır. Birinci ve ikinci kat arasındaki döşemede bulunan kirişler dikmelere istinad eder ve dikmeler taşıdıkları yükü temele aktarır (Resim 3.18).

Resim 3.18. Çıkma altında kullanılan dikmeler / Abdi Ağa Konağı [37]

Döşeme ve tavanlar

Yapı zemini boşaltılmamış, bodrum katı olmayan yapılarda duvarların ortasında kalan bölüm tapan hizasına kadar toprakla doldurulmuştur. Taş duvarların üzerine oturtulan tapanların üzerine, enine ortalama 40 cm aralıklarla hezanlar (döşeme kirişleri, kat arası bölme kollukları) yerleştirilmiş, kirişleme sistemi ile inşa edilmiştir. Hezanların üstü ve altı veya sadece üzeri ahşapla kaplanmıştır [41].

Bodrum katlar, odunluk ve servis mekanı olarak kullanılan giriş katlarının döşemeleri sıkıştırılmış topraktır. Bu toprak döşemeler çoğunlukla beton kaplama olarak değiştirilmiştir.

Tavanlarda genellikle çıtakari kaplama tekniği uygulanmıştır. Alanda zengin süslemeli çıtakari tavanlar günümüze az sayıda ulaşmıştır ancak çıtalı ahşap tavan en sık görülen uygulamadır.

Çatılar

Kaynaklarda, eski dönem konut dokusunun toprak damlı yapılardan oluştuğundan bahsedilmektedir [29]. Ancak, zamanla kırma çatı uygulanmaya başlanmıştır. Yapıların üst kat tavanları, sıcak ve soğuk izolasyonu için 10 cm kalınlığında bol samanlı çamurla kaplanmıştır. Geleneksel konutlarda kırma çatı uygulamasına geçilmesi ile birlikte çatılar Tokat yöresinden getirilen Alaturka kiremit ile kaplanmıştır [41].

Bahçe duvarları

Bahçe duvarları; taş ve kerpicin ayrı ayrı ya da bir arada kullanılması ile yığma sistemde inşa edilmiştir. Bahçe duvarları kiremit örtü ile sonlandırılmıştır (Resim 3.19). Çalışma alanındaki 106 geleneksel konuttan 13'ünde kiremit örtülü bahçe duvarı bulunmaktadır. Özgün bahçe duvarlarının onarımı sırasında taş ve kerpiç malzemenin yerini briket duvar alırken yakın dönemde onarılmış yapılarda mermer kaplama bahçe duvarları da uygulanmıştır (Resim 3.19). Bahçe duvarlarının yükseklikleri 150 cm ile 200 cm arasında değişmektedir. Yeni dönemde restorasyonu yapılan yapılarda yapının cephesini sokaktan görünür kılmak için bahçe duvarları 50 cm ile 100 cm arasında değişen ölçülerde yeniden yapılmıştır.

(a) (b)

Resim 3.19. Çalışma alanından özgün kerpiç ve taş bahçe duvarı örnekleri (a) E.N. 4 Kerpiç, taş bahçe duvarı, (b) E.N. 12 Taş bahçe duvarı [37]

3.3.4. Plan özellikleri

Sivas geleneksel evlerinde zengin ailelerin evleri genellikle gösterişli konaklardır. Diğer kesimlerin evleri küçük, sade ve gösterişsizdir. Ataerkil aile yapısına uygun inşa edilen bu geleneksel evler çok katlı ve oldukça geniştir. Ancak zamanla değişen kültür ve çekirdek aile yapısının yerleşmesiyle evlerde bölünmeler olmuştur.

Sivas geleneksel konutlarından günümüze ulaşanları genellikle ayrık nizamda ve bahçelidir. Harem selamlıklı olan konutlarda bahçe duvarı iki metreye yaklaşmış ve ev içe kapalı bir hal almıştır. Konutların yaşam katı olan birinci ya da ikinci katlar çok pencereli, aydınlık ve genellikle çıkmalıdır.

Konutlara giriş çift kanatlı ya da tek kanatlı ahşap kapılarla sağlanır. Konutlarda ortak mekan sofalardır. Odalar sofanın etrafında sıralanmaktadır. Katlar yazlık ve kışlık katlar olarak mevsim kullanımına göre farklı özellikler gösterir. Bazı evlerde evin en önemli odası olan başoda bulunur. Evlerin planlamasında fonksiyonelliğe önem verilmiş olmakla birlikte görsel zenginliğe de önem verilmiştir. Ahşap süsleme ve alçı üzeri kalem işleri görsel zenginlik sağlamaktadır.

Yapılar taşlık denilen bölümle sokakla ilişki kurmaktadır. Bazı konutların bahçelerinde mermer ya da sal taşlarından havuz yapılmıştır.

3.3.5. Plan elemanları

Plan elemanları yaşama mekanları, servis mekanları ve dış mekanlar olmak üzere üç başlıkta incelenmiştir.

<u>Yaşama mekanları</u>

Yaşama mekanları; sofa, oda, eyvan ve kızlar sekisidir.

Sofa, Türk Evi plan şemasında; kattaki bütün odaların kapılarının açıldığı odalara bağlantı sağlayan ortak yaşama mekanıdır. Sofa bir geçit alanı olmasının yanında, ev halkının karşılaştığı, toplandığı, özel günlerin organize edildiği bir mekandır. Sirkülasyonun

sağlandığı alan dışında kalan bölgeler, eyvan, seki gibi özelleşmiş oturma alanlarıdır (Resim3.20).

Resim 3.20. Sofa (E.N. 13) [37]

Plan organizasyonu ve plan tipleri bölümünde ayrıntılı anlatıldığı üzere, sofanın biçimlenişi yapının büyüklüğüne, arazinin elverdiği imkanlara, ihtiyaç programına göre değişiklik göstermektedir. Mal sahibinin ekonomik imkanına bağlı olarak, bazı evlerde sadece bir geçiş mekanı olarak kalır. Çalışma alanında sofanın planlanışı genellikle orta ya da iç sofa şeklindedir. Az sayıda da olsa kapalı dış sofa, köşe sofa örneği vardır (Bkz. Bölüm 3.2.7.).

Çalışma alanında sofa, sokak ve manzarayla en iyi ilişki sağlayacak şekilde konumlanmıştır. Genellikle sokağa dik bir şekilde konumlanmış ve üst katlarda çıkma ile genişletilmiştir. Çalışma alanında sofa genişlikleri farklılık gösterir. Kimi sadece bir koridor görevi görürken kimi sofalar evin en önemli mekanı olmuştur.

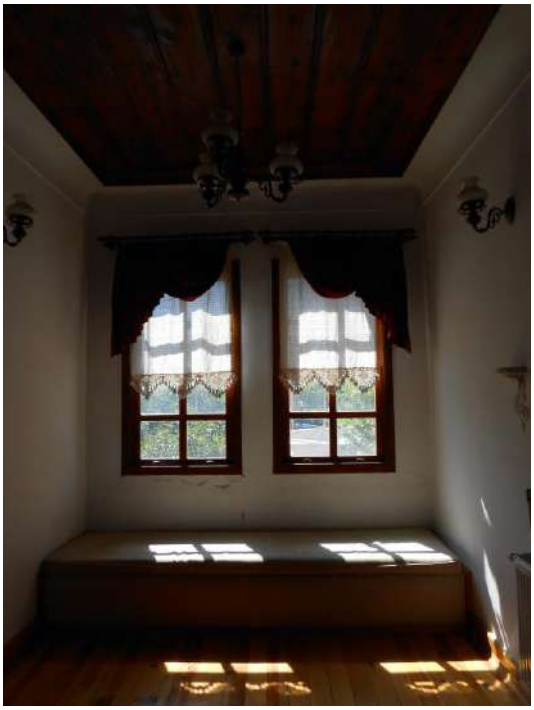
Çok katlı evlerde sofanın katlar arası ilişkisi sofanın bir duvarına paralel, tek kollu bir merdiven veya giriş kapısını karşılayarak, sofanın sonunda ya da ortasında çift kollu bir merdiven ile sağlanır (Bkz. Mimari elemanlar / Merdiven 3.2.6).

Sofanın özellikle sokağa taşan çıkmaları ve geniş pencereleri ile oturma alanı olarak özelleştiği noktalarda sekiler yer alır. Makatlar/sekiler sofanın plan biçimine göre U, ya da I şeklini alır (Bkz. Mimari elemanlar/ Makat/Seki bölümü 3.2.6), (Resim 3.20).

3.3.6. Mimari elemanlar/tavanlar bölümünde de bahsedildiği gibi; sofanın tavanı ahşap kirişlemenin, ahşap elemanlarla kaplanmasıyla oluşturulmuştur. Büyük konaklarda tavan kaplamaları ahşap çıtalarla süslenmiştir.

Eyvan

Eyvan, sofaya göre nispeten özelleşmiş bir alandır. Bazen birden fazla olmak üzere sofaya eklemlenmiş oturma alanlarıdır. İki oda arasında konumlanmıştır. Dar yüzü sofaya bakar ancak kimi örneklerde genişleyerek sofa ile bir bütün olur ve bu tipte sofanın en önemli noktası olmaya başlar (Resim 3.21) [38].

Resim 3.21. Eyvan, Akaylar Konağı E.N. 59 [37]

Kızlar sekisi

Kızlar sekisi evin üst katında, pencereleri sokağa ya da bahçeye bakan, sofa ve odalardan birkaç basamak yüksekte yer alan, sofa tarafı açık bırakılmış ve trabzanla çevrilmiş, küçük kapısız bir mekandır (Resim 3.22.). Evin kızlarının ev ahalisinden ayrı oturduğu, işleme işleyip muhabbet ettikleri bir mekan olarak tanımlanmaktadır. Bu bölüm kilim, minder ve yastıklar serilerek kullanılır. Kızlar sekisi seyir amaçlı yapıldığından çıkmalı bir mekandır. Çalışma alanında iç mekan tespiti yapılabilen 35 geleneksel konuttan 5'inde günümüze

ulaşabilen kızlar sekisi bulunmaktadır [41].

(a) (b)

Resim 3.22. Kızlar sekisi örnekleri (a) İnönü Konağı(E.N. 44), (b) Akaylar Konağı (E.N. 59) [37]

Odalar

Türk Evi'nde odaların sayısı ve biçimlenişi, plan tipinin oluşmasında en fazla etkisi olan etmendir. Odaların sayısının fazla ya da az olması plan tipine doğrudan etki etmektedir. Bazı plan tipleri ancak belli sayıda odalarla elde edilebilirken, bazılarının oluşabilmesi için oda sayılarının belli bir sayıyı geçmemesi gerekmektedir. Orta sofalı plan düzenini kurgulamak için en az dört oda gerekirken, köşe sofalı plan tiplerinde iki ya da üç oda bulunur. Odaların birbirine göre ve yönlendirmeye göre konumlanma arzusu da plan düzeni üzerine etki etmektedir [38].

Odalar konumlarına göre farklı isimler almaktadır. Uç kısımda bulunan odalar, yan odalar veya köşe odalardır. Yapıdaki en kıymetli odalar, farklı yönlere bakabilmesi ve sofanın en sakin yerinde konumlanması sebebiyle köşe odalardır. Evin en önemli odası olan başoda bir köşe odadır. Ara odalar orta veya yan oda denilen odalardır. Sıra odalar ise ara odalardan farklı olarak daha küçüktür ve iki önemli oda arasında bulunur [38].

Türk Evi'nde oda bir çekirdek ailenin ihtiyaçlarına karşılık verebilecek şekilde planlanmıştır. Oturma, yatma, yeme içme ve yıkanma ihtiyaçları tek bir birimde karşılanır. Odalar arasında kullanım farkı olmadığı için seki, ocak, dolap gibi iç mekan elemanları bir ya da birden fazla odada bulunabilir.

Odalar arasında kullanım farkı olmamakla birlikte bazı odalar daha önemli olabilmektedir. Baş oda genellikle üç yanı sekilerle çevrili, tavan ve duvarı alçı ve ya ahşap süslemelerle görsel zenginlik sergileyen bir mekandır. Bu mekan genellikle evin en üst katında olmakla birlikte, köşk katında da olabilmektedir (Resim 3.23).

Resim 3.23. Baş oda örneği (E.N. 64) [37]

Çalışma alanında incelenen konutlardaki odalar kareye yakın dikdörtgen ya da dikdörtgen planlıdır. Odaların aydınlatma ve havalandırılması pencerelerle sağlanır. Sofa ile oda ya da iki oda arasındaki duvarında iç pencere oluşturulmuştur (Resim 3.24).

Resim 3.24. İç pencere örneği [37]

Servis mekanları

Servis mekanları; mutfak, hela ve gilar (kiler)dır.

Mutfak

Sivas evlerinde mutfak genellikle evin servis katı olan, yörede ‘düzayak’ diye tabir edilen zemin kattadır [41]. Çalışma alanında iç mekanı analiz edilen örneklerde, mutfak konut içinde konumlanmıştır. Evlerin genelinde zemin katta mutfak için özel bir mekan oluşturulmuşken, az sayıda örnekte sofanın bir kenarı mutfak olarak kullanılmaktadır.

Mutfakta ısınmak ve yemek pişirmek amacıyla bulunan ocak, yerden 30-40 cm kadar yükseltilmiş, tabanı ateşe dayanıklı sal taşıyla kaplanmıştır. Günümüzde ocak özgün kullanımını yitirdiği için bazı mutfaklarda kaldırılmış, bazılarında ise çeşitli kaplama malzemeleri ile kaplanarak özgünlüğünü yitirmiştir (Resim. 3.25).

Depolama işlemi ahşap gömme dolap ya da açık ahşap raflarla sağlanmaktadır. Mutfakta, yeme içme gereçlerinin hem sergilendiği hem de muhafaza edildiği açık raflar bulunur (Resim 3.25).

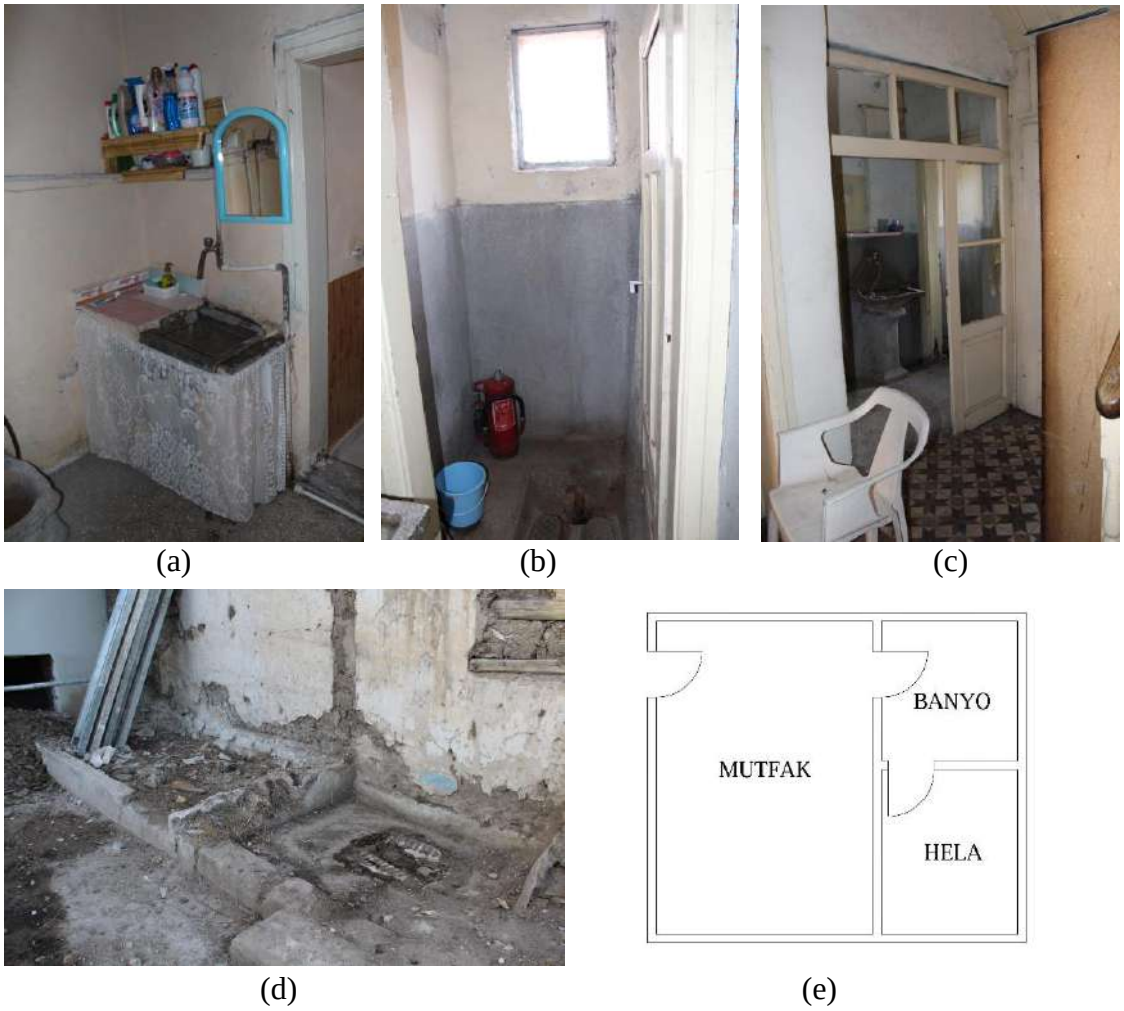

(a) (b)

Resim 3.25. Çalışma alanındaki geleneksel konutlarda mutfak örnekleri (a) 64 Envanter nolu konut, (b) 50 Envanter nolu yapı [37]

Hela

Özgün halde, fosseptik çukuru vasıtası ile helanın atık problemi çözülmüştür. Fosseptik çukuru evin bahçesinde komşuları rahatsız etmeyecek şekilde konumlandırılmıştır (Resim 3.26).

Resim 3.26. Hela/Banyo örnekleri (a) E.N. 87 , (b),(c) E.N. 52 , (d) E.N. 65, (e) E.N. 87 Islak hacim plan örneği [37]

Çalışma alanı konutlarda, avlu içerisinde konumlanan helalar genellikle kaldırılmış, kanalizasyon sisteminin oluşturulması ile birlikte ıslak hacimler evin iç mekanına alınmış, mutfağın bir kısmı bölünerek banyo ve hela olarak düzenlenmiştir. İncelenen yapılar arasında özgün plana en yakın olanlarında, hela ve banyo mutfağın içiresinde bulunan bir kapıdan girilerek ulaşılan bölmede yer alır. Özgün karakterdeki hela taşlarına, iç mekan tespiti yapılan konutlarda rastlanmamıştır.

Gilar(Kiler)

Ev halkının bütün kış ihtiyaçlarını gidermek üzere gıda depoladıkları mekan ya da dolaptır. Günümüze ulaşan örneklerden genellikle sofanın köşesinde duvara gömülü bir dolap ya da merdiven altında dolap olarak düzenlenmiş bir eleman olduğu anlaşılmaktadır (Resim 3.27).

(a) (b)

Resim 3.27. Gilar örneği (E.N. 87) [37]

<u>Dış mekan plan elemanları</u>

Dış mekan plan elemanları; avlu ve bahçedir.

Avlu

Evin sokakla ara kesiti olan avlu, Sivas evlerinde yüksek duvarlarla çevrili, mahremiyeti ön planda tutan bir birimdir. Avlu, evin kışlık hazırlıklarının, mevsimlik temizliklerinin, günlük işlerinin yapılarak aktif olarak kullanıldığı yarı açık bir mekandır. Avluya sokaktan çift kanatlı bir kapı ile girilir. Sokakla ilişki kurduğu tek açıklık sadece bu kapıdır. Bazı evlerde avludan doğrudan üst kata çıkan bir merdiven bulunur. Avlu, bazı yapılarda oldukça küçükken, bazılarında odunluk, garaj gibi hizmet birimlerinin bulunduğu geniş bir mekandır (Resim 3.28).

Avlunun çift kanatlı kapıdan yapı giriş kapısına kadar olan zemini genellikle taşla kaplıdır. Bazı evlerde avlunun üzeri eternit ile örtülerek kapalı bir mekan haline getirilmiştir. Alanda

bulunan bazı avluların toprak ya da taşla kaplı özgün zemini betonla kaplanarak değiştirilmiştir.

Resim 3.28. Avlu örneği (E.N. 5) [37]

Bahçe

Çalışma alanındaki yapıların genellikle ya bahçe ya da avluları bulunmaktadır. Bahçe, bahçe duvarı ile sokaktan ayrılır. Bu tip uygulamalarda bahçeden geçilerek yapıya ulaşılır. Bazı konutlarda ise bahçe sokağa bakmayıp yapının arkasındadır ve bu tip bahçelere yapının içerisinden geçilerek ulaşılır.

Bazı yapı bahçeleri, içlerinde meyve ağaçları ve günlük sebze ihtiyacını karşılamak için ekip biçilen alanlar bulunacak kadar geniştir. Ancak mülkiyet problemleri sebebiyle yapı parselleri pay edilerek bahçeler küçülmüş, pay edilen boş parsellere yeni betonarme yapılar inşa edilmiştir. Konutların bir kısmının geniş bahçelerinin kamulaştırılarak yola dönüştürülmüştür.

Çalışma alanındaki yapıların hem sokağa bakan, hem de arka cephelerinin önünde kalan açık alanları bulunmaktadır. Yapıların sokağa bakan açık alanlarına bahçe, arkaya bakan bölümüne ise bostan denilmektedir. Bahçeler sokağa baktıkları için daha özenle bakım

yapılıp çoğunlukla çiçeklerle renklendirilmiştir. Bostan denilen açık alan ise sebze ihtiyacının karşılandığı ekip biçme alanıdır.

3.3.6. Mimari elemanlar

Yapıya ait mimari elemanlar; iç mekan elemanları ve dış mekan elemanları olmak üzere iki başlık altında incelenmiştir.

İç mekan elemanları; iç kapılar, dolap, iç pencere, lambalık, makat(seki), ocak, sergen, merdiven, merdiven korkulukları, döşeme kaplaması, eşik, süpürgelik, merdiven ve tavandır.

<u>İç kapılar</u>

Çalışma alanında, iç mekanı incelenebilen konutların iç kapıları, tek ya da iki kanatlı olarak tespit edilmiştir. Sade olan dikdörtgen biçimli kapıların üst profilleri düz ya da alınlıklıdır. Kapı genişlikleri 90 ila 130 cm arasında değişmektedir. Kapı kanatları 3 ya da 4 bölümlüdür. Ahşap doğal rengindedir. Günümüzde biçim ve detay olarak özgün olan bazı kapılar yağlı boya ile boyanmış ve özgün biçiminde farklı detayda yeni kapılarla değiştirilmiştir. (Resim 3.29).

(a) (b) (c)

Resim 3.29. Özgün iç kapı örnekleri [37]

Dolaplar

Türk Evinde odanın çok fonksiyonlu kullanımını sağlayan en önemli mimari elemanlar dolaplardır. İçerisinde gusülhaneyi barındırarak banyo görevini üstlenirken, yüklük barındırması; odaya gündüz oturma odası, gece yatak odası olma özelliğini getirir. Ancak günümüzde bu fonksiyonlar için ayrı ayrı odaların kullanılması sebebiyle dolaplar sadece depolama amacıyla kullanılmaktadır (Resim 3.30) .

Resim 3.30. Dolap örneği (E.N. 32) [37]

Çalışma alanında günümüze ulaşan, süslemesiz dolapların yanında az sayıda alçı süsleme ve ahşap işlemeli dolaplar da bulunur. Dolaplar kullanım amaçları ve boyutlarına göre dört tip olarak sınıflandırılmıştır.

Resim 3.31. Dolap örneği (E.N. 48) [37]

I. Tip: Yüklük, gusülhane ve lambalıklı dolaplar

Bu tip, yüklük, gusülhane ve lambalığın bir arada bulunduğu dolaptır. Yüklüğün bulunduğu kısım iki kapaklı ve bölmesizdir. Geniş odalarda gusülhane de bu bölümde bulunur. Bu tip dolaplar duvara gömülmüştür ve odanın kapısı ile bütünlük gösterir. Lambalık ve rafların olduğu bölüm kapının açılma yönüne doğru pahlı olarak düzenlenmiştir (Resim 3.31,3.32(a)).

II. Tip: Ocaklı dolaplar

Bu dolaplar yerden ortalama 50 cm yükseklikten başlayarak 2 metreye kadar uzanmaktadır. İçleri raflı, tek ya da çift kapaklıdır. Bazı örneklerde ocağın üzerinde ve altında tek kanatlı kapaklar bulunmaktadır (Resim 3.32(b)).

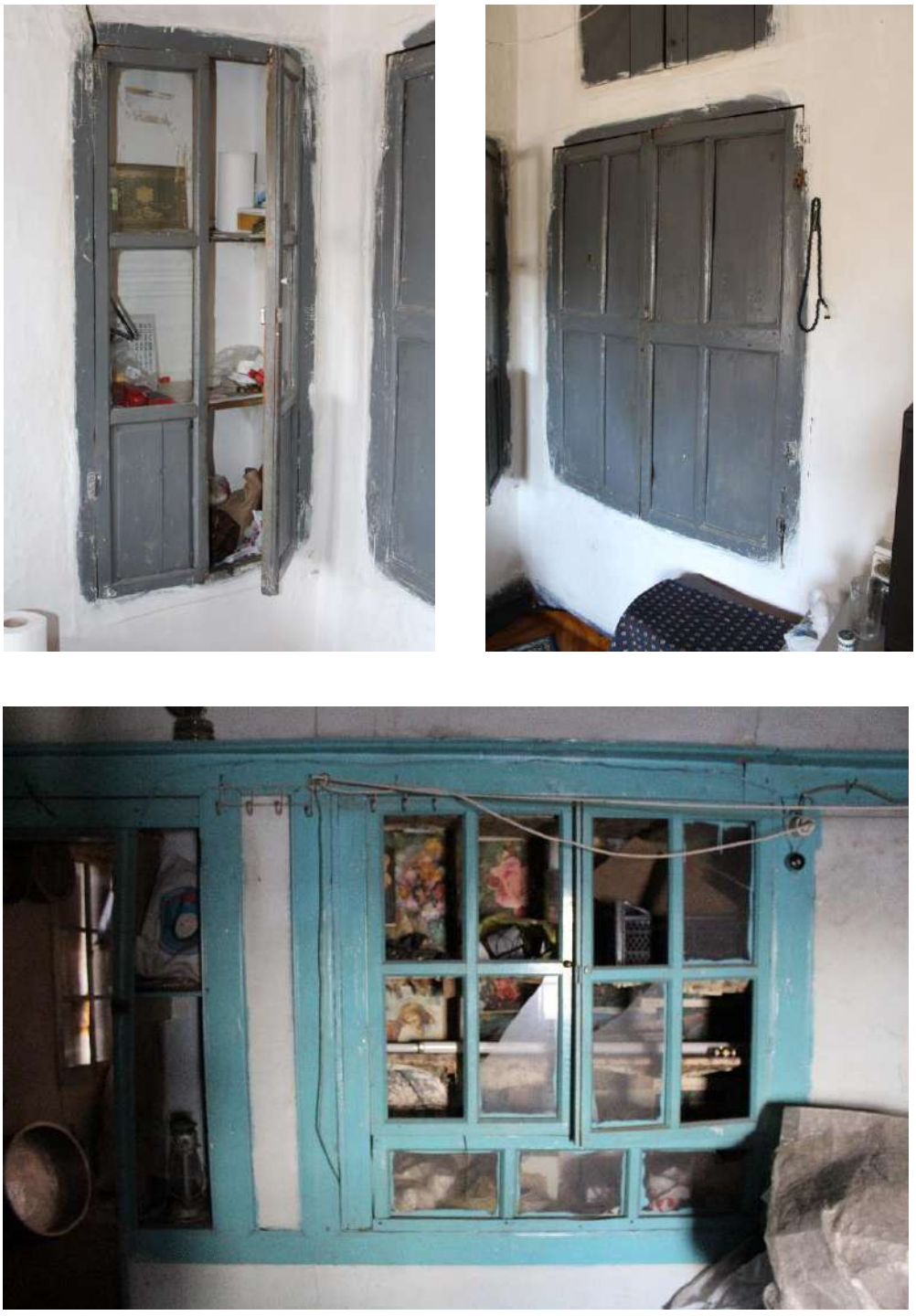

(a) (b)

Resim 3.32. Dolap örnekleri (a) Lambalıklı dolap örneği (E.N. 48), (b) Ocaklı dolap örneği (E.N. 48) [37]

III. Tip - Tek dolaplar

Daha mütevazı evlerde raflı dolaplar, küçük ebatlarda, duvar içine açılan nişlerin tek ya da çift cam kanatlı ahşap kapaklarla kullanılmıştır (Resim 3.33).

Resim 3.33. Tek/Çift kapaklı dolap örneği [37]

IV. Tip- Üst dolaplar

Üst dolaplar kareye yakın kapakları olan, genellikle yüklüklü ya da raflı dolapların üzerinde bulunan tek veya çift kapaklı dolap tipidir. (Resim 3.34).

Resim 3.34. Üst dolap örnekleri (a) E.N. 50, E.N. 13, [35]

Lambalık

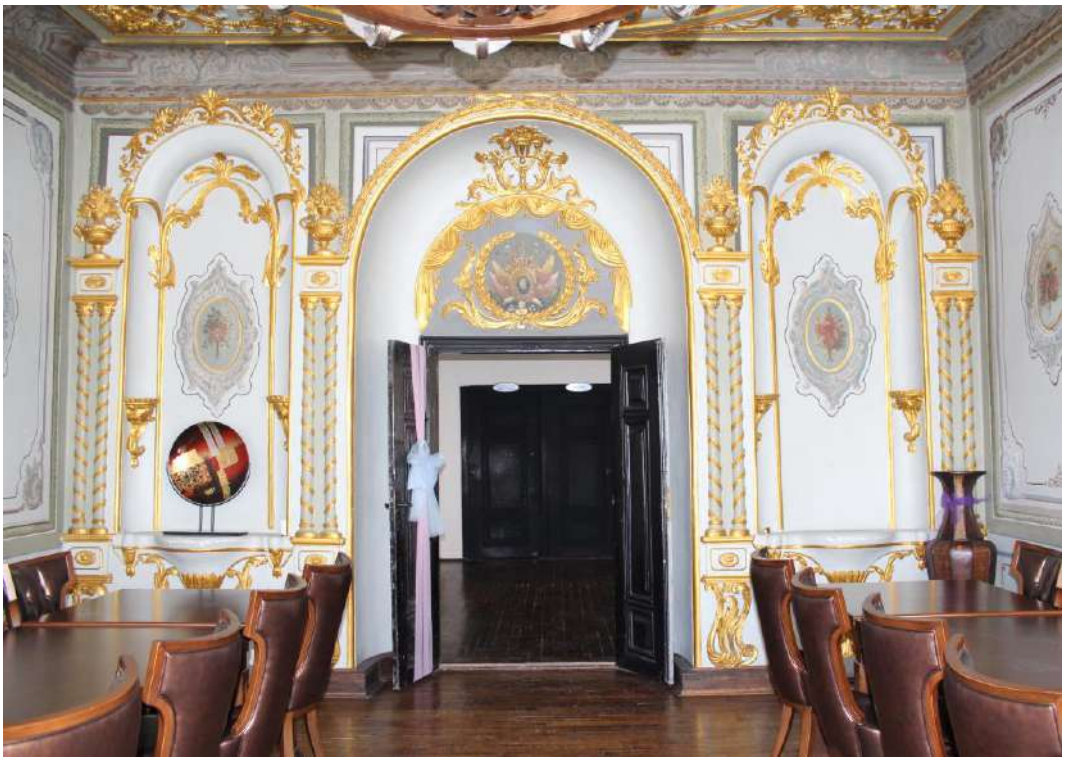
Çalışma alanında odalarda ve sofalarda, duvarda ya da dolapların orta bölümlerinde bulunan lambalıklar alçı ya da ahşap malzemeden yapılmışlardır. Duvarda içbükey bir niş ve altında dışarı taşan bir taban bulunmaktadır. Etrafı süslemeli, sade alçı kabartmalarla bezenmiş örneklerin yanısıra Kangal Ağası Konağı'nda olduğu gibi oldukça gösterişli renklendirilmiş kabartmalarla ve kalemişi bezemelerle süslenmiştir (Resim 3.35, 3.36, 3.37).

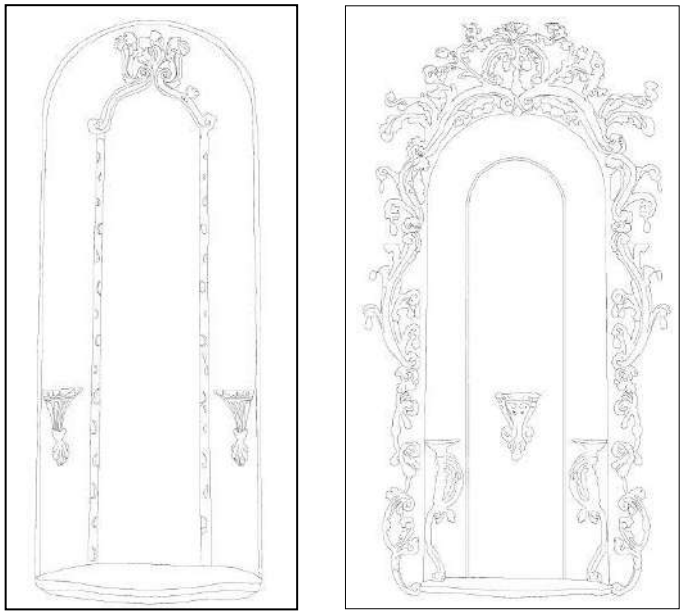
(a) (b)

Resim 3.35. Lambalık örnekleri (a) E.N. 48, (b) E.N. 59 [37]

Esas amacı gaz lambasının konulması olan lambalığın bazı örneklerinde soba kullanımı için baca deliği de bulunmaktadır. Lambalıklar, elektriğin kullanılmaya başlanmasıyla özgün kullanımını yitirmiştir. Günümüzde süs eşyası sergilemek için kullanılmakta ve çiçeklik olarak adlandırılmaktadır.

Resim 3.36. Kangal Ağası Konağı lambalık örnekleri (E.N. 57)[37]

Resim 3.37. Lambalık örnekleri detayı (E.N. 19) [42]

Makat(Seki)

Geleneksel Türk Evi'nde 'seki' olarak isimlendirilen iç mimari elemanın bölgedeki ismi 'makat'tır. Çalışma alanındaki odalarda oturma köşesi olarak kurgulanmış, ahşap sabit mobilyadır. Cam kenarında duvardan duvara yükseltilerek oluşturulmuştur. Makatın yerden yüksekliği 30 ile 50 cm, genişliği 70 ile 100 cm arasında değişmektedir (Resim 3.38, 3.39). Çalışma alanındaki makat uygulamaları genellikle I şeklinde cam kenarında konumlanmıştır. Az sayıda uygulamada U şeklinde, odayı çevreleyen örneklere de rastlanmıştır.

(a)

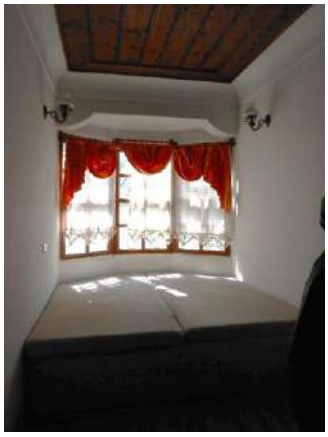
(b)

Resim 3.38. Makat örnekleri [37] (a) U şeklinde makat (E.N. 64), (b) I şeklinde makat örneği (E.N. 59)

Makatların pencere ile ilişkisi ergonomik tasarlanmıştır. Makata oturulduğunda rahatlıkla dışarısı izlenebilmektedir. Makat üzerine kilim serilerek, pencere ve duvar kenarlarına halı kaplı yastıklar döşenerek kullanılmıştır(Resim 3.39 (b)). Bazı örneklerde makat yüksekliği fazla tutularak, makat altları depolama alanları olarak kullanılmıştır.

Ocaklar

Sivas evlerinde ocaklar hem fonksiyonel hem de dekoratif bir ögedir. Odalarda ve mutfaklarda ısınma ve yemek pişirme amacıyla yapılmıştır. Bazı uygulamalarda duvarın ortasında gömülü olarak yer alan ocaklar, bazılarında dolapların arasında konumlandırılmıştır. Derinlikleri 50-60 cm olan ocakların yapımında taş ya da alçı malzeme kullanılmıştır. Çalışma alanında iki tip ocak tespit edilmiştir.

(a)

(b)

Resim 3.39. Makat örnekleri (a) E.N. 59, (b) E.N. 46

Süslemesiz ocaklar

Bu tip ocaklar mutfaklarda yer almaktadır. Sade bir biçimleniş sergileyen bu ocak tipinin yerden yüksekliği 30 cm ile 100 cm arasında değişmektedir. Dikdörtgen bir planda olan bu ocakların üstü düz ya da kemerle kapatılmıştır (Resim 3.40).

(a)

(b)

(c)

(d)

Resim 3.40. Süslemesiz ocak örnekleri (a) E.N. 90, (b) E.N. 17, (c) E.N. 59, (d) E.N. 87 [37]

Yaşmaklı ocaklar

Duvara gömülü olan ocağın alçıdan yapılmış olan yaşmağı ocağın davlumbazını meydana getirir. Yaşmağın konik bir görüntüsü vardır ve koninin tabanı ocağın ateşliğini oluşturur. Külah ateşi ve dumanı içine hapsederek bacaya iletir. Ocakların üzerinde gotik üslupta oluşturulmuş bezemeler bulunmaktadır. Değişen hayat koşullarıyla artık kullanılmayan

ocakların bazıları kapatılmıştır (Resim 3.41).

(a)[37]

(b)[20]

(c)[20]

(d)[37]

Resim 3.41. Yaşmaklı ocak örnekleri (a), (d) E.N. 83, (b), (c) E.N. 84

Bordür

Alanda, odalarda dekoratif bir unsur olarak, genellikle kapının üst kotunu sınırlayarak bir ya da iki sıra halinde odayı çepeçevre saran, 9-10 cm genişliğinde ahşap elemandır (Resim 3.42).

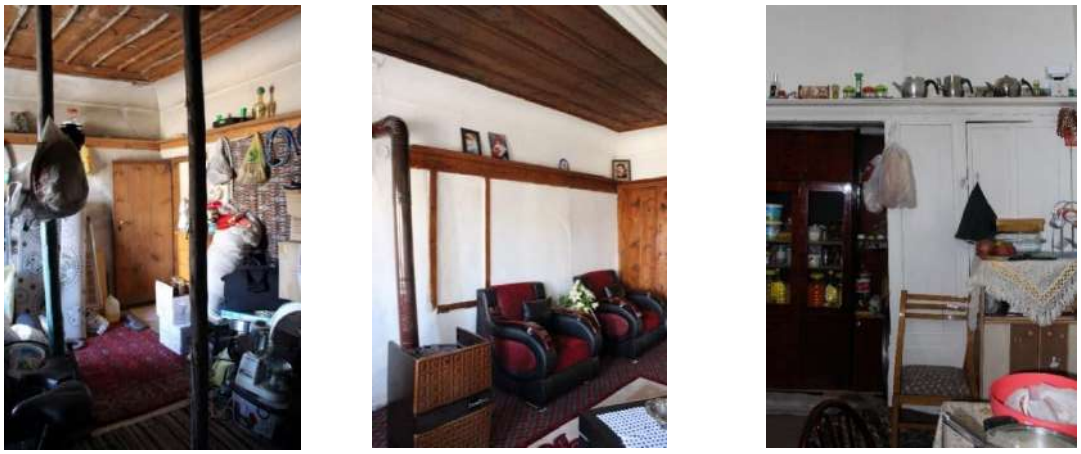

(a) (b)

Resim 3.42. Bordür örnekleri (a) E.N. 67, (b) E.N. 76 [37]

Sergen

Odayı kapı ve pencerenin üst kotundan çepeçevre saran, genişliği 20-25 cm olan, daha çok dekoratif maksatla yapılmış ahşap raftır. Mutfaklarda kullanıldığında, mutfak eşyalarının depolanması ve sergilenmesi fonksiyonu ile kullanılmaktadır (Resim 3.43).

(a) (b) (c)

Resim 3.43. Sergen örnekleri (a), (b) E.N. 83, (c) E.N. 86 [37]

Merdivenler

Çalışma alanındaki merdivenlerde genellikle ahşap malzeme kullanılmıştır. Sokakla ya da bahçeyle ilişkiyi sağlayan merdivenlerde taş malzeme kullanılmıştır (Resim 3.44).

Konutlarda katları birbirine bağlayan ahşap merdivenler çoğunlukla U, L, I şeklinde ya da dönel merdiven olarak yer almaktadır. Merdivenlerin rıhtları daima kapalıdır. Merdiven altları ise bazı yapılarda açıkken kapalı olanları basit çıtalı ahşap motifleriyle süslenmiştir. Basamak genişlikleri ve rıht yükseklikleri yapılar arasında farklılık göstermektedir. Merdiven altları genellikle kapatılarak dolap olarak değerlendirilmiştir.

(a) (b) (c)

Resim 3.44. Merdiven örnekleri (a) Taş merdiven, (b),(c) Ahşap merdiven örnekleri [37]

Merdiven korkulukları

Merdivenler ve korkulukları yapıda en çok yıpranan ve değiştirilen elemanlardır. Çalışma alanındaki özgün merdiven korkulukları dikdörtgen ya da daire kesitli, düz ve profilli ahşap korkulukları olup değiştirilenler metal malzemedir (Resim 3.45).

Alandaki ana giriş kapısına çıkan dış merdivenlerde taştır ve korkulukları metal olup özgün korkuluk sayısı oldukça azdır.

(a) (b)

(c) (d)

(e) (f)

Resim 3.45. Merdiven korkuluğu örnekleri [37] (a) E.N. 87, (b) E.N. 18, (c), (e), (f) E.N. 67, (d) E.N.83 [37]

Döşeme kaplaması

Döşeme kaplamaları katlar ve mekanlar arasında farklılık göstermektedir. Odunluk ve bodrum gibi hizmet mekanlarının iç mekan döşemelerinde özgün döşemeleri genellikle sıkıştırılmış topraktan yapılmıştır, ancak sonradan yapılan uygulamalarda beton malzemeyle kaplanmıştır. Zemin ve üzerlerindeki katlarda ise ahşap kirişleme sistemi kullanılmış olup, döşeme kirişlerine ters yönde 15-20 cm genişlikteki ahşaplarla altı ve üstü kaplanmıştır (Resim 3.46).

(a) (b)

Resim 3.46. Döşeme örnekleri (a) Ahşap döşeme, (b) Beton kaplanmış döşeme [37]

Eşik

Çalışma alanında odalara döşeme üzerinde yükseltilmiş ahşap bir eşikle girilmektedir. Eşiğin döşemeden yüksekliği 2 cm ile 20 cm arasında değişmektedir (Resim 3.47).

(a) (b)

Resim 3.47. Eşik örnekleri (a) E.N. 14, (b) E.N. 22 [37]

Süpürgelik

Çalışma alanında iç mekanda duvarların döşeme ile birleşiminde, 6-9 cm yüksekliğinde ahşap süpürgelikler tüm mekanı çevreler. Konutların birçoğunda süpürgelikler yok olmuştur (Resim 3.48).

Resim 3.48. Süpürgelik ve eşik örneği [37]

Tavanlar

Çalışma alanında dört çeşit tavan uygulaması bulunmaktadır:

Altı açık tavanlar

Tavana ait taşıyıcı kirişlerin altının kapatılmadığı, taşıyıcı sistemin okunabildiği uygulamalardır. Altı açık tavanlara mütevazı konutlarda ya da büyük konakların hizmet mekanlarında rastlanmaktadır (Resim 3.49).

Resim 3.49. Taşıyıcı detaylarını gösteren altı açık tavan örneği [37]

Çıtalı ahşap kaplı tavanlar

Çalışma alanında en sık rastlanan sade tavan tipidir. Genellikle taşıyıcı kirişlere ters yönde döşenerek kaplama tahtalarının birleşim yerlerine çakılan çıtalarla bu görüntü elde edilmiştir (Resim 3.50). Çıta aralıkları 15-20 cm'dir. Bazı örneklerde tavan tahtaları ve çıtalar verev ve ya farklı yönlerde döşenerek görsel bir zenginlik elde edilmiştir (Resim 3.50 (b)).

(a) (b)

Resim 3.50. Çıtalı ahşap tavan örnekleri [37] (a) Düz örnek, (b) Verevli örnek [37]

Süslemeli ahşap tavanlar

Süslemeli tavan örnekleri iç mekan tespiti yapılan 35 geleneksel konuttan 7'sinde bulunmaktadır. Bu yapımda, çeşitli geometrik desenlerle süslü ahşap tavan göbeği uygulanmış, göbeğin çevresi de süslenmiştir. (Resim 3.51).

(a) (b)

Resim 3.51. Süslemeli ahşap tavan örnekleri (a) E.N. 57, (b) E.N. 76, [37]

Alçı kabartma motifli tavanlar

Çalışma alanında tek bir yapıda mevcut olan tavan süslemesidir. Kangal Ağası Konağı'nın (E.N.57) selamlık bölümünün köşk odasında, tavanda oval biçimli bir havuz oluşturulmuştur. Alçı malzemeden oluşturulan kabartmalar renklendirilmiş, üzerinde kalemişi desen ve resim çalışmaları yapılmış özel bir tavandır (Resim 3.52).

Resim 3.52. Alçı kabartma motifli tavan [37]

Dış mekan elemanları; dış kapılar çıkma, çıkma altı elemanı, pencere, dış kapı, bahçe kapısı, çeşme, kuyu, köşe/kat bordürleri ve saçaktır.

Dış kapılar

Genişlikleri 150 cm ila 180 cm arasında değişen kapıların yükseklikleri 210-220 cm arasındadır. Kapılarla bir bütün oluşturan tepe pencereleri ya da iki yanında bulunan pencereler, bütünlük oluşturmaktadır Dış kapılar düz ve kemerli olmak üzere iki farklı yapım tekniği görülmektedir. Dış kapılar kendi içinde tek kanatlı, çift kanatlı, tepe pencereli, yanları pencereli giriş kapıları olarak farklılaşmaktadır (Resim 3.53).

Resim 3.53. Dış kapı örnekleri [37]

Geleneksel Sivas evlerinde yapıların giriş kapıları çift kanatlı ve ahşaptır. Dikdörtgen biçimli dış kapılar basit işçilikli ve sadedir. Kapı kanatları, kanatların iç yüzeyinden, ahşap plaklara dik ya da Z şeklinde ahşap elemanlarla desteklenerek kuşaklanmıştır. Kimi kapılarda kullanılan yuvarlak başlı dövme çiviler, aynı zamanda bir bezeme elemanı olarak kullanılmıştır (Resim 3.53).. Alanda günümüze ulaşmış yoğun ahşap bezemeli kapılara rastlanmamıştır. Çalışma alanında çoğu özgün kapı kanatları metal ya da özgün detaylarından farklı ahşap kapılar ile değiştirilmiştir.

Bahçe kapıları

Taş ya da kerpiç bahçe duvarının devamında sokaktan avluya ya da bahçeye girişi sağlayan kapılar, yalın bir görüntüye sahiptir. Şehir kotunun yükselmiş olması sebebiyle bir ya da iki basamak inilerek bahçeye ulaşılır. Düşey tahtaların yan yana getirilerek, kapı arkasında Z şeklindeki kuşaklarla bağlantısı yapılmıştır. Giriş kapılarında olduğu gibi bahçe kapılarında da yuvarlak başlı dökme demir çivi kullanılmıştır. Çalışma alanında kilit ve tokmak sistemleri günümüze ulaşan örneklere rastlanmıştır (Resim 3.54).

Bahçe kapılarının boyutları konutların büyüklükleriyle orantılı olarak artmaktadır. Şehrin varlıklı ailelerine ait olan konakların bahçe kapıları en heybetli olanlarıdır. Kapıların üzeri sokağa ve bahçeye doğru iki yönlü kırılan beşik çatı biçimindeki saçaklarla örtülüdür. Geleneksel konutların çatılarında olduğu gibi bu saçaklar alaturka kiremitle kaplanmıştır (Resim 3.55). Zamanla Alaturka kiremitler Marsilya Tipi kiremit ile değiştirilmiştir.

Resim 3.54. Özgün kilit sistemi (E.N. 57) [37]

(a)

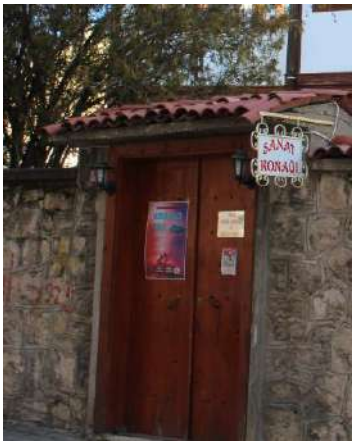
(b)

(c)

(d)

(e)

(f)

(g)

Resim 3.55. Bahçe kapısı örnekleri (a) E.N. 57,(b) E.N.104.(c) E.N. 76, (d) E.N. 64, (e) E.N. 13, (f) E.N. 3, (g) E.N. 4 [35]

Çeşme

Konakların bahçelerinde süs havuzu ya da günlük su ihtiyaçlarını karşılayabilmek üzere çeşmeleri bulunmaktadır. Bazı yapılarda çeşmeler avlunun içerisinde iken bazılarında bahçe duvarının sokağa bakan cephesinde yer almaktadır. Böylelikle çeşmeyi komşu efradıyla da paylaşmak mümkün olmuştur. Ancak bugün bu çeşmelerin birçoğu çalışmamaktadır. Bazı çeşmeler ise yok olmuştur ve bahçe duvarında bıraktığı izlerden ve kalıntılardan bu duvarlarda çeşme bulunduğu anlaşılmaktadır (Resim 3.56).

(a)

(b)

(c)

(d)

Resim 3.56. Çeşme örnekleri (a) E.N. 82, (b) E.N. , (c) E.N. 64, (d) E.N. 68 [37]

3.3.7. Plan organizasyonu ve plan tipleri

Çalışma alanında bulunan geleneksel konutlar tek bölümlü ve iki bölümlü olarak ikiye ayrılıp, genellikle iki katlıdır (3.2.2. Kat adetleri bölümünde ayrıntılı anlatılmıştır) ve zemin kat servis katı olarak hizmet vermektedir. Zemin katta sokak ya da yolun doğal çizgisine uyum sağlayan yapılar, üst katta daha düz, geniş ve manzaraya hakim biçimlere ulaşmak amacıyla zemin kat planları ile üst kat planları arasında farklılıklar görülebilmektedir. Üst katlarda ise; plan organizasyonlarında ortak özellikler bulunmaktadır. Bu sebeple plan tipolojisi yapıların üst katları esas alınarak yapılmıştır.

Sofa bölümünde de bahsedildiği gibi yapıların sofa biçimlenişlerine cephe yönü, oda sayısı gibi etmenler yön vermektedir. Sofa biçimlenişi ise yapının mimari tasarımını doğrudan etkilemektedir. Bu sebeple plan tipleri sofa biçimlenişlerine göre sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmada, Sedad Hakkı Eldem'in Türk Evi plan tiplerinden faydalanılmıştır [38].

Çalışma alanındaki yapılar kapalı dış sofalı, köşe sofalı, iç sofalı ve orta sofalı olmak üzere dört ana başlıkta toplanmıştır. İç sofalılar; tek yüzlü ve iki yüzlü iç sofalı, orta sofalılar; iki ve dört eyvanlı orta sofalı, olmak üzere kendi içinde ayrılmıştır (Çizelge 3.5). İç tespit yapılabilen evler arasında harem-selamlıklı plan tipine sahip evlerden 6'sı özellikleri ile günümüze ulaşabilmiştir. Geçmişte harem-selamlıklı iki bölümden oluştuğu bilinen ancak günümüze sadece bir bölümü ile ulaşmış tiplerin değerlendirilmesi de günümüze kalan bölümü ile yapılmıştır. Bu metotla, çalışma alanındaki bulunan 106 geleneksel konuttan içine girilebilen 35 konutta 6 plan tipi belirlenmiştir ve aşağıda anlatılmıştır:

Dış sofalı plan tipi

Dış sofalı plan tipi, S. H. Eldem'in sınıflandırmasına göre sofasız plan tipinden sonra gelir ve bu tip en eski konut tiplerinden biridir. Bu tipin ilk örnekleri iklimin elverişli olduğu bölgelerde açık sofalıdır ancak hayat koşullarının değişmesi ile sofalar kapanmaya başlamıştır. Dış sofalı plan tipi en basit ve orijinal haliyle, sıralanmış odalar ve önündeki sofadan ibarettir [38] (Çizelge 3.5).

Çalışma alanında iklim koşullarının sert geçmesi sebebiyle bu plan tipine ait örnekler kapalı dış sofalıdır. Çalışma alanında 35 konuttan 2'si / %6'sı dış sofalı plan tipindedir.

Köşe sofalı plan tipi

Bu plan tipi dış sofalı plan tipinin alt birimi olup, sofa odaları köşe bir mekandan birleştirmektedir. Kapalı sofanın etrafını iki ya da daha fazla oda sarmıştır. Çalışma alanındaki bazı örneklerde sofa bir oda büyüklüğünde iken bazı örneklerde bir geçiş mekanı olarak kalmıştır. Merdiven kovası iki oda arasında ya da sofanın bir duvarında tek kollu olarak katlar arası bağlantıyı sağlamıştır (Çizelge 3.5). Çalışma alanında 35 konuttan 7'si / % 20'si köşe sofalı plan tipindedir.

İç sofalı plan tipi

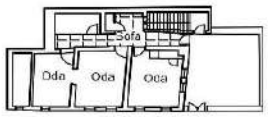
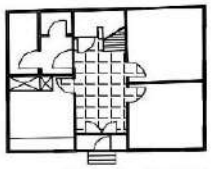
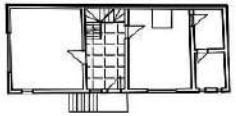
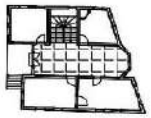
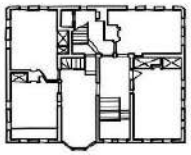
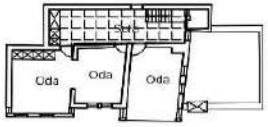
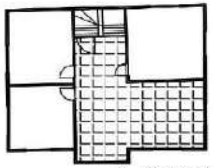
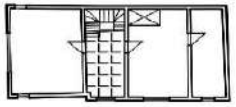
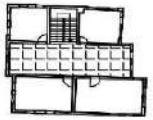
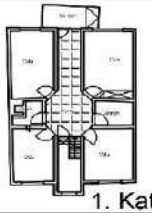
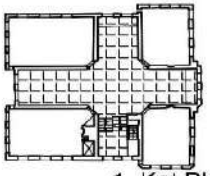
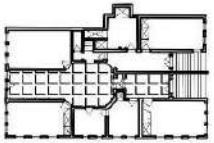
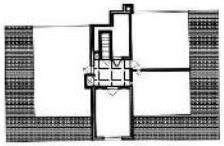
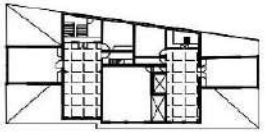
Sivas evlerinde en sık rastlanan plan tipi iç sofalı plan tipidir. Bu plan tipinde sofa içeridedir ve dikdörtgen planlı sofanın iki tarafında odalar bulunur. 'Karnıyarık' olarak da anılan iç sofalı plan tipinde merdiven kovası sofanın karşı duvarında yer alabildiği gibi oda sırasının arasına yerleşmiş olabilmektedir [36] (Çizelge 3.5).

İç sofalı evlerde, sofanın iki yüzü ya da bir yüzünün dışa açık olması, iki ayrı plan tipini ortaya çıkarmıştır.

Bir yüzlü iç sofalı plan tipi dikdörtgen planlı bir sofa, iki yanında sıralanmış odalardan oluşmuştur. Sofanın açık olan yönü manzaraya ya da sokağa yönelmiştir. Sofanın bir yüzünün sağır olmasında yapının yerleşimi, diğer yapılarla ilişkisi ve iklim koşullarının ağır olması sebebiyle açıklık sayısını azaltma eğilimi etkili olmuştur. Sağır olan bölümünde ise genellikle merdivenkovası konumlanmıştır (Çizelge 3.5). Çalışma alanında 35 konuttan 17'si/ % 49'u bir yüzlü iç sofalı plan tipindedir.

İki yüzlü iç sofalı plan tipi, sofanın iki cephesi arasına uzanmış dikdörtgen planlı bir sofa ve iki yanında sıralanmış odalardan oluşmuştur. Sofanın iki cephesi de pencerelidir. Sofa manzarayı en iyi şekilde karşılayarak konumlanmıştır. Bazı yapılarda iç sofa manzaraya yönelerek çıkma yapmıştır. Bu plan tipinde merdiven sofanın bir ucunda ya da oda sırasının arasında konumlanmıştır (Çizelge 3.5). Çalışma alanında 35 konuttan 5'i / % 14'ü iki yüzlü iç sofalı plan tipindedir.

Çizelge 3.5. Plan tipleri

PLAN TİPLERİ						
	Dış Sofalı	Köşe Sofalı	İç Sofalı		Orta Sofalı	
			Bir yüzlü	İki yüzlü	İki eyvanlı	Dört eyvanlı
Tek bölümlü	 Zemin Kat Planı	 Zemin Kat Planı	 Zemin Kat Planı	 Zemin Kat Planı		 Zemin Kat Planı
	 1. Kat Planı	 1. Kat Planı	 1. Kat Planı	 1. Kat Planı	 1. Kat Planı	 1. Kat Planı
Harem selamlıklı			 Zemin Kat Planı		 Zemin Kat Planı	
			 1. Kat Planı		 1. Kat Planı	Sofa Oda

Orta sofalı plan tipi

Genellikle Türk evinin geç dönemlerinde sıklıkla kullanılan bu tipte, sofa evin ortasında yer almış ve dört tarafı odalar ve diğer hizmet birimleriyle çevrilmiştir. Sofanın etrafına evin dört büyük odası ve aralarına eyvanlar ve merdivenler yerleştirilmiştir. Sofanın dört yanının kapalı olması durumunda, mekan havasız ve ışıksız kalacağından, bu istenilen bir durum değildir. Sofada iki ya da üç eyvan bulunması yoluyla hem bol hava ve ışık, hem de istenilen istikamette manzara elde edilmiştir (Çizelge 3.5) [38].

Bu plan tipinde merdiven iki oda arasında konumlanmıştır. Plan üzerinde ortaya çıkan eyvan sayısına göre plan şemaları farklılık göstermektedir. Çalışma alanında bu plan tipinin günümüze ulaşanlarında pahlı sofalı örnekleri bulunmaktadır. Alanda bulunan 35 konuttan 3'ü (%8.5) orta sofalı plan tipindedir.

Alanda orta sofalı plan tipinde iki eyvanlı ve dört eyvanlı olmak üzere iki tip bulunmaktadır.

İki eyvanlı orta sofalı plan tipinde eyvanlardan biri daha özelleşmiş bir yaşama mekanı halini almışken merdiven ikinci eyvanda konumlanmıştır. Sofanın iki yanında sıralanan odaların ortasında hizmet birimleri bulunabilmektedir. Odalara geçiş sofadan sağlanmaktadır. Çalışma alanında 35 konuttan 1'i (% 2.8) iki eyvanlı orta sofalı plan tipindedir.

Dört eyvanlı orta sofalı plan tipinde sofa ve eyvanlar, dört bir köşesinde bulunan odaların arasına uzanmış haldedir. Sofa köşelerden pahlıdır ve bu mekan yapının merkezidir. Merdiven bir eyvanın içine yerleşmiştir ve üzerinde birkaç basamakla çıkılan kızlar sekisi bulunmaktadır. Diğer üç eyvan ise pencere kenarlarındaki sekilerle özelleşmiş yaşama alanlarıdır. Çalışma alanında 35 konuttan 2'si (% 5.7) dört eyvanlı orta sofalı plan tipindedir.

Harem selamlıklı evler

Eski Sivas evlerinde planlamaya etki eden en önemli faktörlerden birisi harem selamlık birimlerinin ayrılmasıdır. Bu birimler aynı yapı içerisinde değillerse avlu iki birim arasında geçişi sağlar. Harem ve selamlık aynı evin içerisinde yer alıyorsa selamlık kapısı ana caddeye, harem kapısı arka sokağa açılmaktadır. Çalışma alanında 35 konuttan 7'si (%20) iki bölümlü plan tipine sahiptir.

3.3.8. Cephe organizasyonu ve cephe tipleri

Sivas geleneksel konutlarında, ahşap karkas yapım tekniğinin elverdiği ölçülerde çeşitli yüzey hareketleri sergilemektedir. Birbirinden farklı çıkma tekniklerinin yanısıra çıkmasız yapılar da bulunmaktadır. Oldukça sade olan konutların cephe organizasyonu, cephe elemanları incelenmiş ve sergiledikleri ortak özelliklere göre cephe tipolojisi elde edilmiştir (Çizelge 3.6).

Geleneksel Türk Evlerinin en temel özelliklerinden birisi olan mahremiyet olgusu Sivas evlerinin biçimlenişinde de önemli bir faktör olmuştur. Çalışma alanında konutlar genellikle içe kapalıdır. Özgünlüğünü koruyan yapılarda yüksek bahçe duvarları, bahçe ile sokağı birbirinden ayırır. Yapıların sokak cepheleri zemin katta sağır ya da mümkün oldukça az açıklıklıdır (Resim 3.57(a)). Bazı konutlarda ise bu eğilim subasman kotunu yüksek tutulup, yapının yükseltilmesi şeklindedir (Resim 3.57(b)).

Geleneksel Türk Evi'nde plan kurgusu yapının cephesinden okunabilmektedir. Evin çekirdeği olan sofa ya da en çok kullanılan odası çıkma yaparak sokak veya bahçe ile ilişkisini kuvvetlendirir.

(a) (b)

Resim 3.57. Yapı sokak ilişkisi (a) E.N.21, (b) E.N. 63, [37]

Cephelerde bulunan cephe elemanları; çıkmalar, pencereler, çıkma altı elemanları, saçaklar ve köşe\kat bordürleridir.

Çıkmalar

Çıkma geleneksel konutlarda sadece bir cephe hareketi değildir. Çıkmaları doğuran sebepler:

- Oturma yerine verilen önemle birlikte zemin katın rutubetinden ve bazen metrelerce yağan kardan korunmak üzere bu bölüm üst kata taşınmıştır. Ayrıca mahremiyet duygusuyla zemin katta sokakla ilişki kurulamazken bu ilişki üst katta kurulmuştur.
- Üst katta çıkma vasıtayla hem yer kazanılmış hem de evin geometrik biçimi sağlanmıştır.
- Çıkmalar manzaraya ve sokağa hakim mekanlardır. Özellikle bahçe veya avlusu olmayan evlerde kadınların sokakla ve komşuları ile kurduğu ilişki açısından önemli bir mimari elemandır.
- Evlerin en ışıklı ve en serin bölümü olan çıkmalar evin en makbul köşeleridir.
- Çıkma evin alt katına ve sokağa gölge vererek yazın sıcaktan korurken, kışın da ılıman bir etki verir. Çıkmalar evin yaşanılan odasını işaret etmektedir. Cepheye hareket verip, renk ve gölge etkisiyle derinlik kazandırırlar [43].

Çıkmaları, biçimleri, yapılış tarzları ve cephedeki konumları göre olabileceği gibi plandaki yerlerine göre gruplama yapmak da mümkündür.

Çalışma alanındaki çıkmalar geometrik biçimlerine göre farklılık göstermektedir:

- Dikdörtgen çıkma (Resim 3.59(a))
- Çokgen çıkma (Resim 3.58(a))
- Testere çıkma (Resim 3.58(d))
- Yarım daire çıkma (Resim 3.59(b,c))

<u>Yarım daire çıkma</u>

Alanda sadece 48 envanter numaralı yapıda yer alan ender değerde bir çıkma biçimidir. Yapının birinci katında sofanın köşesinde, giriş kapısının üzerine çıkma yapmaktadır. Bitişik nizam inşa edilmiş yapının sağ köşesinde yarım daire şeklindedir. Çıkma altı konik bir şekilde çıtalı ahşap malzeme ile kapatılmıştır (Resim 3.59).

Çokgen çıkma

Genellikle sofaların uzantıları olan eyvanların, sokağa ya da avluya yönelen bölümleri, çıkmalarla bol ışıklı, özel seyir alanlarında yer alan, üç ya da dört yüzeyli çıkma tipidir (Resim 3.57). Çalışma alanında tespit edilen 106 konuttan 3'ü (% 2.8) çokgen çıkmalıdır.

(a) (b) (c) (d)

Resim 3.58. Biçimlerine göre çıkmalar (a) E.N: 59, (b,c) E.N. 48, (d) E.N. 15, [37]

Çalışma alanındaki çıkmalar yapılışlarına göre farklılık göstermektedir:

- Kapalı çıkma (Resim 3.59(a))
- Açık çıkma (Resim 3.59(b))

(a) (b)

Resim 3.59. Yapılışlarına göre çıkmalar (a) Kapalı çıkma örneği, (b) Açık çıkma örneği [37]

Bu bölümde çıkmalar yapının ana cephesindeki konumlarına göre ve biçimlerine göre detaylı incelenmiş ve sınıflandırılmıştır.

Tüm kat çıkma

Tüm katta ya da tüm cephede boylu boyunca çıkma yapan tiptir. Üst katta mekanı boylu boyunca genişletmesi sebebiyle çalışma alanında en çok uygulanan çıkma tiplerindendir. Boylu boyunca sokağa taşan cephe, zengin bir görsel etki sunar. Çıkma altı elemanı ya da konsol çıkma suretiyle çalışmaktadır. Çıkma mesafeleri 20 cm ile 90 cm arasında değişmektedir. Çalışma alanında tespit edilen 106 konuttan 19'u (% 18) tüm kat çıkmalıdır (Resim 3.60).

Resim 3.60. Tüm kat çıkma (E.N. 31) [37]

Ortada çıkma

Yapının birinci ya da ikinci katında genellikle sofanın uzaması suretiyle ortaya çıkan çıkma tipidir. Cephenin ortasında yer alan çıkma, yapının giriş kapısı ya da merdivenin üzerine uzanarak saçak görevi de görür. Hem estetik hem fonksiyonel olması sebebiyle sık kullanılan bir çıkma biçimidir (Resim 3.61). Çalışma alanında tespit edilen 106 konuttan 25'i (% 23.5) ortada çıkmalıdır.

Resim 3.61. Ortada çıkma (E.N. 82) [37]

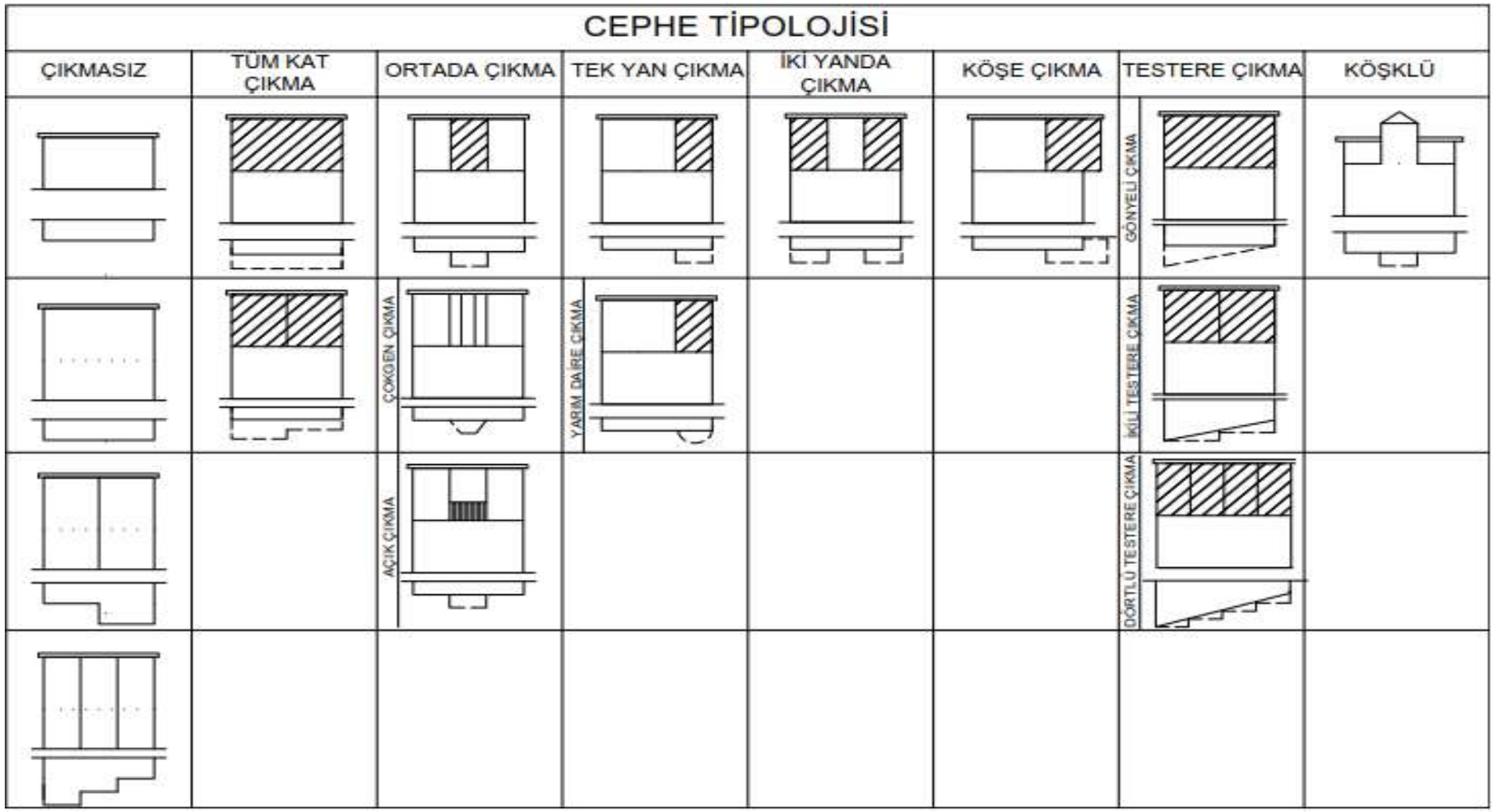
Tek yanda çıkma

Genellikle yapının köşesinde bulunan oda, genişliğince çıkma yapmaktadır. Küçük programlı yapılarda sadece ana cephede mevcutken, büyük programlı yapılarda yapının iki ya da üç cephesinde yalın ve estetik bir hacim genişlemesi olarak kendini göstermektedir. Çalışma alanında tespit edilen 106 konuttan 7'si (%6.6) tek kenar çıkmalıdır (Resim 3.62).

Resim 3.62. Tek yanda çıkma (E.N: 4) [37]

Çizelge 3.6. Cephe tipolojisi

İki yanda çıkma

Sofanın iki yanında ana cepheye bakan odaların bahçeye ya da sokağa uzanması yoluyla oluşmuş çıkma biçimlenişidir. Bu biçimlenişte odaların genişliği önemsenmiştir. Cephede iki kütlenin simetrik hareketi estetik görüntüsünün yanısıra yapıya güçlü bir hava da katmaktadır. Çalışma alanında tespit edilen 106 konuttan 4'ü (%3.7) iki yanda çıkmalıdır (Resim 3.63).

Resim 3.63. İki yanda çıkma (E.N: 9) [37]

Testere çıkma

Yapının zemin katındaki sokağa uyumlu organik biçiminin üst katlarda yapıyı köşeli biçime oturtma kaygısı ile testere çıkma ortaya çıkmıştır. Bu sebeple yapının özellikle yola bakan cephelerinde sık uygulanmıştır. Testere çıkma bir ve ya birden fazla dişli olabilmektedir. Oldukça güçlü ışık gölge etkilerine elverişle olan bu biçimleniş cephede derinlik hissi yaratır. Ayrıca bu biçim komşu yapıların birbirinin manzarasını kesmeden sokağı ve manzarayı izleme imkanı tanır (Resim 3.64). Çalışma alanında tespit edilen 106 konuttan 8'i (% 7.5) testere çıkmalıdır.

Resim 3.64. Testere çıkma (E.N: 15,16) [37]

Köşe çıkma

Yapının iki cephesinde yer alan çıkmaların, yapının köşesinde birleşmesi ile oluşturdukları biçimdir. Çalışma alanında tespit edilen 106 konuttan 2'si (% 1.8) köşe çıkmalıdır(Resim 3.65).

Resim 3.65. Köşe çıkma (E.N:73) [37]

Çıkma altı elemanları

Ahşap yapılarda cephede dışa taşan kütlenin zamanla sehim yapmasını engellemek, taşınmasına yardımcı olmak ve yükün düşey taşıyıcılara aktarılmasını sağlamak amacıyla çıkma altlarında taşıyıcı elemanlar kullanılmıştır. Bazı evlerde çıkmaların altları ahşap malzeme ile kapatılmıştır, Bu tiplerde düz ya da profilli destek elemanları kullanılmıştır. Bazı yapılarda ise çıkma altları kapatılmamış döşeme kirişleri açıkta bırakılmıştır. Bu tip

uygulamalarda ise payanda ya da kirişleme yöntemi kullanılmıştır [43]. Çalışma alanında 4 tip çıkma altı elemanı bulunmaktadır, bunlar; düz payanda, profilli payanda, kirişleme ve dikmedir.

Düz payanda

Çıkma altı, 45 ile 60 derece arasında değişen eğimle yerleştirilmiş düz bir ahşap payandayla desteklenmiştir. Bir ucu çıkmaya destek olurken diğer ucu duvardaki hatıla oturtulan elemanla çıkmanın yükü düşey taşıyıcıya aktarılmıştır (Resim 3.66).

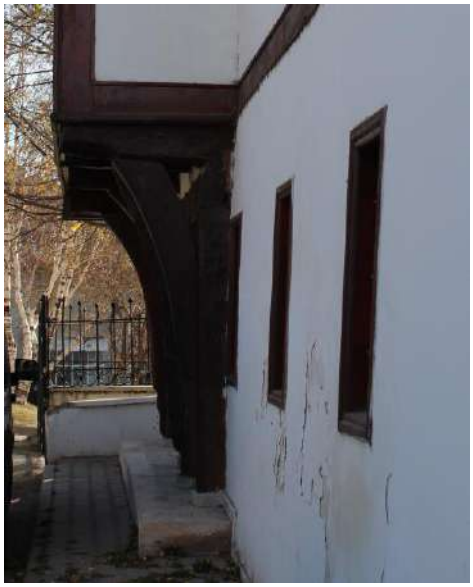
Resim 3.66. Düz payanda

Profilli payanda

Çıkmayı taşıyan kirişler iki ya da daha fazla payanda ile desteklenerek göğüslenir. Bu yöntemle çıkmalar istenildiği kadar büyütülebilmiştir. Ahşap payandalar özellikle zemin kat duvarına destek maksadıyla hatıllara oturtulmuştur (Resim 3.67(c,d)). Bazı uygulamalarda ise payandalar duvardaki hatıla ya da dikmeye oturmaksızın doğrudan zemine iletilmiştir [43] (Resim 3.67 (b)).

(a)

(b)

(c)

(d)

Resim 3.67. Profilli payanda [37]

Kirişleme

Cephede dar bir çıkma oluşturulduğunda 2 ya da 3 ahşap elemanla çıkmaya destek olunan (Resim 3.68 (b)) ya da cepheden sokağa oda boyunca uzanan çıkmaların taşıma kapasitesini artırmak maksadıyla kirişlerin çıkma boyunca sık bir şekilde dizilmesi ile elde edilen destekleme biçimidir (Resim 3.68). Çalışma alanında 19 yapıda (% 17.9) kirişleme bulunmaktadır.

(a)

(b)

Resim 3.68. Kirişleme [37]

Dikme

Çalışma alanındaki bazı yapılarda çıkmanın yükü binanın taşıyıcı sistemine aktarılmadan dikmeler vasıtası ile doğrudan zemine aktarılmıştır(Resim 3.69).

(a)

(b)

Resim 3.69. Dikme örnekleri [37]

Çalışma alanında çıkma altları açık ve kapalı olmak üzere iki çeşittir. Çıkma altının açık olduğu örneklerde taşıyıcı sistem gözlenebilmektedir (Resim 3.68 (a)). Kapalı örneklerde ise genellikle çıtalı ahşap kaplama ile kapatılmıştır (Resim 3.68 (b)).

Köşe ve kat bordürleri

Çalışma alanındaki geleneksel konutların cephe bölümlerini çerçeveleyen, taşıyıcı bir özelliği olmayan, yapıya estetik katkı sağlayan ahşap elemanlardır(Resim 3.69(b)). Kat bordürlerine, kat silmesi adı da verilir. Bu elemanlar yatayda kat sınırlarına çakılmak suretiyle yerleştirilir. Düşeyde ise binanın bitiş köşelerini sınırlamaktadır. Köşe bordürleri bina köşelerindeki taşıyıcı dikmelerin üzerine çakılır. Çalışma alanındaki geleneksel konutların tamamına yakınında bulunmaktadır.

Saçaklar

Çalışma alanındaki kimi yapılarda saçak sadece bir örtü elemanı olarak değil, yapıya kattığı estetik değerle de önemlidir. Saçaklar yapının tavan kirişlerinin dış mekana uzanması ya da merteklerin uzatılması suretiyle elde edilmiştir. Alanda dar saçakların yanısıra oldukça geniş uzanmış saçaklar da mevcuttur. Saçak genişlikleri 20 cm ile 100 cm arasında değişmektedir ve altı açık ya da kapalı saçak olmak üzere iki türde uygulanmıştır.

Altı açık saçak

Saçak altlarının kaplanmadığı, taşıyıcı sistemin gözlemlenebildiği altı açık saçak lar 20 cm ile 40 cm arasında genişliktedir. Alanda 106 yapıdan 26'sında (%24.5) altı açık saçak vardır.

Altı kapalı saçak

Saçak altlarının kaplama tahtasıyla kapatılarak, boyanmak ya da cilalanmak suretiyle oluşturulduğu saçak biçimlenişidir. Bu biçimlenişte düz ancak oldukça geniş saçaklar karşımıza çıkmaktadır (Resim 3.70).

(a)

(b)

Resim 3.70. Düz geniş saçak örnekleri [37] (a) E.N. 31, (b) E.N. 48 [37]

Çalışma alanında, çatı ucuyla duvar bitimini birleştiren saçakların eğimli bir şekilde geniş ya da dar boyutlarda uygulandığı örneklere rastlanmıştır. Bu örneklerde saçaklar kimi zaman tamamen ahşap elemanla oluşturulmuşken, kimi zamansa eğimli alçı profillin ahşapla birleşmesiyle tamamlanmıştır (Resim 3.71).

(a)

(b)

Resim 3.71. Eğimli geniş saçak (a) E.N: 30, (b) E.N. 66 [37]

Pencereler

Konutların cephelerinde pencere dağılımlarındaki oran, hem estetik bir kaygının hem de mahremiyet duygusunun birer ürünüdür. Pencerelerin cephenin bütününde oluşturduğu doluluk boşluk oranları ve sayılarını belirleyen etmenler estetik yaklaşımın yanısıra, bulunduğu mekanla yakından ilişkilidir. Sokağa bakan cephelerde sağır yüzeylerin hakim olması gerektiği düşüncesi ile pencere sayıları az ya da boyutları küçüktür. Eğer mekan sofa

gibi ışığa ve bol havaya ihtiyaç duyan bir mekansa burada sayıca çok ve büyük boyutlu pencereler kullanılmıştır. Tüm bunların yanında pencerenin nereye açıldığı, yapının ve komşu yapının mahremiyeti açısından önemlidir.

Çalışma alanındaki geleneksel pencereler 6 tipte incelenmiştir:

Çizelge 3.7. Pencere çeşitleri

Boyutlarına göre	Biçimine göre	Kanadına göre
1/1 oranında pencere	Kare pencere	Tek kanatlı pencere
2/3 oranında pencere	Dikdörtgen pencere	Ortadan açılan kanatlı
2/4 oranında pencere	Kemerli pencere	Düşey sürme pencere
3/4 oranında pencere		Çift kasalı pencere

Çalışma alanında görülen en basit pencere tipi tek kanatlı, küçük boyutlu pencerelerdir. Bu tip pencereler genellikle hizmet mekanlarının pencereleridir (Resim 3.72 (a))

Alanda en sık rastlanan pencere tipi dikdörtgen biçimli ve yatayda iki, düşeyde ise 3 ya da 4 bölüntüden oluşan ve boyutları yapının ölçeğine göre farklılık gösteren çift kanatlı pencere tipidir (Resim 3.72 (b,c,d,e,f)). Bu pencerelerin açılma yönlerinde çeşitli kombinasyonlar yapılmıştır. Boylu boyunca iki kanatlı olarak açılanlar, yarısı, üçte biri ya da dörtte biri sabit pencerelere alanda rastlanmaktadır.

Alanda görülen bir diğer pencere tipi 3/4 oranında dikdörtgen biçimli pencerelerdir. Pencere kanatları kareye yakın boyutlarda küçük birimlere bölünmüştür. Özellikle geç dönemde yapılmış geleneksel konutlarda görülmektedir.

Çalışma alanında pencereler genellikle kareye yakın dikdörtgen veya dikdörtgen biçimlidir. Alanda çok az sayıda kemerli pencere örneklerine rastlanmaktadır. Bu pencereler ise dikdörtgen biçimli pencerelerin ahşaptan beşik kemerle tamamlanmasıyla oluşturulmuştur. Dikdörtgen kanadın üzerinde yer alan kemerli bölüm sabittir ve ince çıtalarla bölünmüş birimlerin bir araya gelmesiyle oluşmuştur (Resim 3.73 (d,g)).

(a) (b) (c)

(d) (e) (f)

Resim 3.72. Pencere tipleri [37]

Çalışma alanında iklimin sert geçmesi sebebiyle, soğuğun içeri girmesini önlemek amacıyla pencerelerde mevsimlik çözümler üretilmiştir. Yapının kışlık odalarında, mevcut pencere kasasının dışına ikinci bir yüzey takılmıştır. Bu yüzey kış aylarında takılıp baharın gelmesiyle çıkarılabilmektedir. Öyle ki pencereye ait demir korkuluk bu iki yüzey arasında yer almaktadır (Resim 3.72 (c)). Bazı örneklerde sökülüp takılabilen bu sistem (Resim 3.72 (b)) bazen isteğe bağlı açılabilen bir sistem olarak, bazense pencerenin dışına yapılmış ikinci bir yüzey olarak uygulanmıştır (Resim 3.74 (a)).

(a)

(b)

(c)

(d)

(e)

(f)

(g)

Resim 3.73. Pencere tipleri [37]

Düşey pencereler hem kendi biçimlenişinde hem de diğer pencerelerle bir araya gelişinde kendine özgü çeşitlilikler ortaya koymuşlardır (Resim 3.74).

(a)

(b)

(c)

Resim 3.74. Pencere tipleri [37]

Alanda uygulanan bir diğer pencere, dikdörtgen biçimli giyotin (sürme) pencere kanatlarıdır. Bu biçimdeki pencereler çıtaların çevrelediği küçük kare camlı bölümlerin bir araya gelmesiyle oluşmuştur (Resim 3.75 (b)).

Pencerelerin dış yüzeyine güvenlik gerekçesiyle yerleştirilen parmaklık genellikle lokma demir parmaklıktır. Ancak süslü olan örnekler de mevcuttur(Resim 3.70 (c), 3.72)

(a)

(b)

Resim 3.75. Pencere korkuluk örnekleri

3.4. Yapılarda değişmişlik

Çalışma alanında incelenen geleneksel konutlarda, çevresel etkilerle ya da insan eliyle yapılan müdahaleler sonucu fiziksel değişiklikler olmuştur. Yapıların bir kısmının terk edilmiş, bakımsız ve işlevsiz olması sebebiyle doğal eskimesi hızlanmış, kısmi malzeme kayıpları meydana gelmiş ya da harap olmuşlardır. Zamanla bu yapılar yıkılarak yerine betonarme yapılar inşa edilmiş sokak dokusu kaybolmuş, geleneksel konutlar betonarme yapıların arasına sıkışmıştır

Yapılarda zamanla güncel kullanım ya da eskimeye bağlı tadilat gereksinimi sebebiyle, mekan bölünmeleri, niteliksiz ekler ya da tadilat sırasında farklı malzeme kullanımı sebepleri ile plan ve cephe bazında değişimler olmuştur. Bu değişimlerin kapsam ve şekli her bir yapıda farklılık gösterir. Özgünlük ve çok değişmişlik arasındaki bu farklı derecede gözlemlenen değişimler alanda bulunan her bir yapı için iç değişmişlik ve dış değişmişlik başlıkları altında ele alınarak belirlenmiştir.

Alandaki geleneksel konutlardaki dış değişimlerin, tadilat, niteliksiz ek ve mimari elemanlarda boyut, biçim ve malzeme değişimi olduğu tespit edilmiştir (Resim 3.76, 3.77).

Çalışma alanında uygulanan yapım sisteminde genellikle kerpiç malzeme kullanılmasından dolayı eskime oldukça hızlı gerçekleşmiştir. Tamire ihtiyaç duyan ya da yok olan bu elemanların yerine yakın zamanda tuğla dolgu yapılmıştır. Kimi yapılarda üzeri çimento esaslı sıvayla kaplanmışken kimi yapılarda sıva yapılmadığı için bu değişiklik cepheden okunabilmektedir. Özensizce tadilat yapılan yapılarda özgün sıva malzemesi olan kıtıklı sıva ya da tatlı kireç sıva yerine çimento ya da alçı esaslı sıva kullanılarak cepheler kısmen ya da tamamen kaplanmıştır. Niteliksiz bu uygulamalar yapıyı özgün cephe görünümünden uzaklaştırmıştır (Resim 3.76, 3.77).

Yapılarda en sık karşılaşılan değişiklik, en çok yıpranan mimari elemanlardan olan pencerelerin değiştirilmesi sırasında boyut ve biçimlerinin farklılaştırılarak cephedeki dolu boş oranlarının bozulmasıdır. Özgün boyutları uzun kenarı düşeyde konumlanmış dikdörtgen biçimli olan pencereler, mevcut pencere açıklıkları birleştirilerek daha büyük boyutlarda pencerelerle değiştirilmiştir. Kimi yapılarda ise oransal olarak korunan pencerelerde ahşap malzemenin yerini pvc malzeme almıştır.

Resim 3.76. Özgün malzeme ile uyumsuz cephe kaplaması (E.N. 52) [37]

Geleneksel konutların zamanla yıpranan kapıları özgününden oldukça uzak biçim ve malzemede kapılarla değiştirilmiştir. Genellikle, açıklıkları korunsa da ahşap kapı kanatlarının yerine demir ya da çelik kapılar takılmıştır (Resim 3.77).

(a) (b)

Resim 3.77. Geleneksel konut cephelerinde biçim ve malzeme değişiklikleri [37] (a) E.N 36, (b) E.N 43 [37]

Sert iklim koşullarından dolayı sık tadilata ihtiyaç duyulan çatı kaplamaları özgün alaturka kiremit yerine marsilya tipi kiremit ya da eternitle kaplanmıştır.

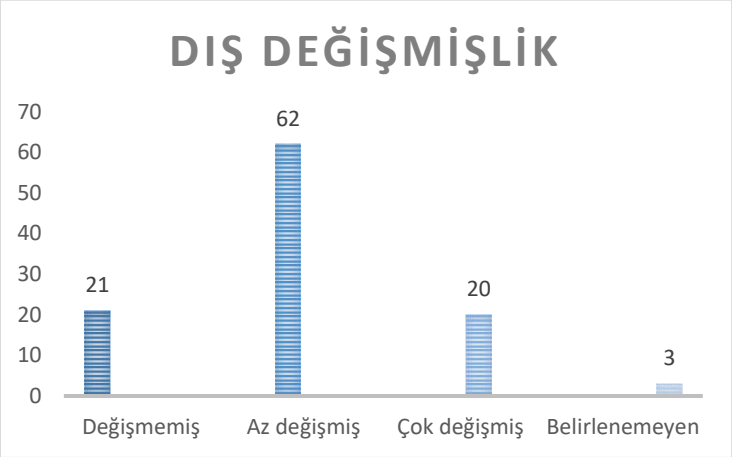
Geleneksel konutlardaki bu değişimlerin derecesi üç grupta incelenmiştir.

Değişmemiş: Cephedeki doluluk boşluk oranları ve malzeme özellikleri değişmemiş, yalnızca cephedeki mimari elemanlarda malzeme değişimi yapılmış yapılardır.

Az değişmiş: Yapı cephesindeki doluluk boşluk oranlarında, malzeme ve renklerinde değişiklik yapılmış ancak özgün cephe özellikleri okunabilen yapılardır.

Çok değişmiş: Cephe düzenine özgünlüğü kaybettirecek ölçüde büyük müdahalelerin yapılmış olduğu konutlardır.

Belirlenemeyen: Yıkıntı ya da harap halde bulunan tespit edilememiş yapılardır.

Şekil 3.4. Dış değişmişlik değerlendirmesi

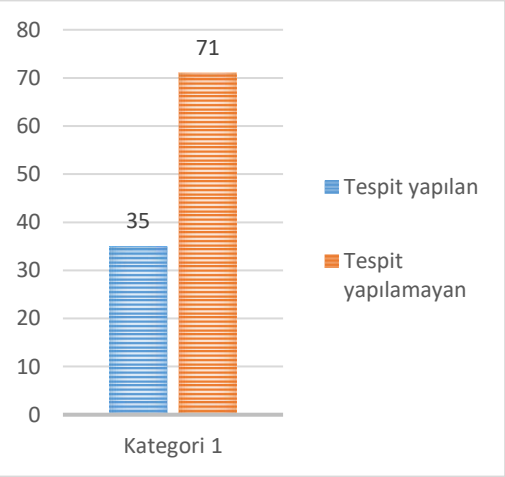
Çalışma alanında dış tespiti yapılan 106 yapıdan 21'i değişmemiş, 62'si az değişmiş, 20'si çok değişmiştir (Şekil 3.4.).

Çalışma alanındaki geleneksel konutlarda iç değişmişlik; bölünme, ekleme, mimari elemanların kaldırılması, niteliksiz tadilatlar ya da yangın yoluyla oluşmuştur. Bölünmeler, büyük boyutlarda, ataerkil aile yapısındaki değişiklikle birlikte, mülkiyet hakkından kaynaklanan sebeplerle yatayda ya da düşeyde yapıların ikiye ayrılması şeklinde ortaya çıkmıştır. Daha küçük boyutlarda ise oda ve sofaların bölünmesi ya da oda eklenmesi şekilde gerçekleşmiştir.

Daha öncesinde mekanın dışında konumlanan ya da gusülhanede çözümlenmiş olan banyo hayat şartlarının değişmesi ile konutta ayrı bir ıslak hacim ihtiyacı doğurmuştur. Bahçeye eklenerek ya da konut içerisindeki mekanların dönüştürülmesiyle elde edilen servis mekanları planda ve cephede değişiklere sebep olmuştur.

İç mekan elemanlarının özgün kullanım karşılıklarının bugün olmaması sebebiyle bazı elemanlar kaldırılmış, bazıları ise günümüz kullanım koşullarına adapte edilmiştir. Odalarda bulunan makatlar(seki) kaldırılarak yerine günümüz mobilyaları yerleştirilmiştir. Gaz lambalarının kullanımını kolaylaştırmak üzere yapılan lambalıklar ya da mekanı ısıtan ocaklar ya kaldırılmış ya da fonksiyon değiştirerek dekor amaçlı kullanım değiştirmiştir.

Alandaki konutların bir kısmı kilitli ve kullanılmamaktadır. Bir kısmı metruk haldedir. Bu sebeple sadece kullanılan ve mal sahiplerine ulaşılabilen yapılarda iç değişmişlik tespiti yapılabilmiştir. Alanda incelenen 106 konuttan 35'inde iç değişmişlik tespiti yapılabilmiştir. Bunlardan 75'inde ise tespit yapılamamıştır.

Şekil 3.5. İç değişmişlik tespiti

Çalışma alanındaki konutların iç değişmişlik değerlendirmesi dört başlık altında toplanmıştır:

Değişmemiş: Plan organizasyonunda değişiklik yapılmamış, plan elemanları ve mimari elemanları özgün olarak günümüze ulaşmış yapılardır.

Az değişmiş: Plan organizasyonunda büyük çaplı değişiklikler yapılmamış, mimari elemanlara müdahale edilmiş yapılardır.

Çok değişmiş: Plan şeması okunmayan, büyük çaplı müdahaleler geçirmiş yapılardır.

Şekil 3.6. İç değişmişlik değerlendirmesi

İç değişmişlik değerlendirmesi yapılan 35 konuttan 12'si değişmemiş, 19'u az değişmiş, 4'ü çok değişmiştir (Şekil 3.5).

3.5. Yapısal Durum

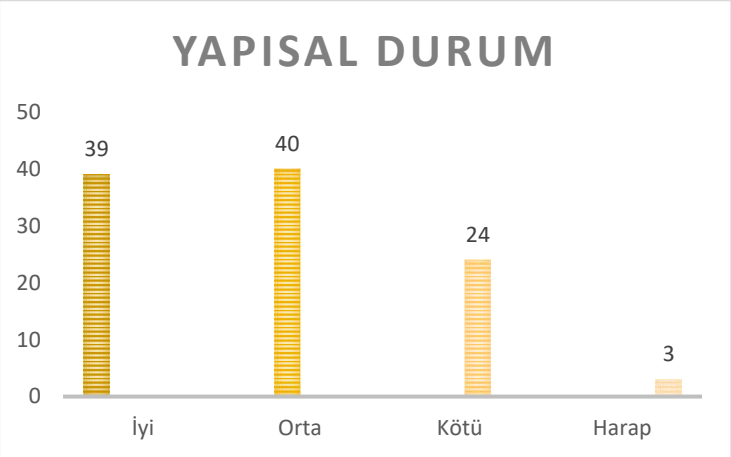
Çalışma alanında tespite giren bütün yapılar için, taşıyıcı sistemleri, duvar ve döşeme sistemleri ile malzemelerinin yıpranmışlık ve kullanılabilirlikleri aşağıda belirtilen kriterler bağlamında sınıflandırılmıştır:

İyi: Taşıyıcı yapısı ve mimari elemanları yalnızca bakım gerektiren, kullanılabilirliğinde herhangi bir problem olmayan yapılardır.

Orta: Taşıyıcı yapısında problemi olmayan ancak mimari elemanlarına onarım yapılması gereken yapılardır.

Kötü: Taşıyıcı yapı problemleri ve mimari elemanlarında kayıplar olan, acil müdahale gerektiren yapılardır.

Harap: Yapının büyük çoğunluğu yok olmuş, rekonstrüksiyon (yeniden yapım) gerektiren yapılardır.

Şekil 3.7. Yapısal durum değerlendirmesi

Çalışma alanında tespiti yapılan 106 yapıdan 39'u iyi, 40'ı orta, 24'ü kötü ve 3'ü harap durumdadır (Şekil 3.6.).

3.6. Konfor Durumu

Konfor durumu; yapılarda ıslak hacimler olan mutfak, banyo ve hela birimlerinin yapının içinde ya da dışında olma durumları ile yapı içinde bulunduğu durumlarda ise kendi içinde yeterli donatıya sahip olup olmama durumlarına göre aşağıda belirtilen kriterler bağlamında değerlendirilmiştir.

İyi: Mutfak, banyo ve hela gibi ıslak hacimlerin konutun içerisinde ve diğer mekanlardan ayrı bir mekan olarak, konfor içinde bulunduğu durumdur.

Orta: Mutfak, banyo ve hela gibi ıslak hacimlerden en fazla bir tanesinin konut dışında bulunması, diğerlerinden ayrı olarak bulunmaması ya da konfor açısından yeterli olmaması durumudur.

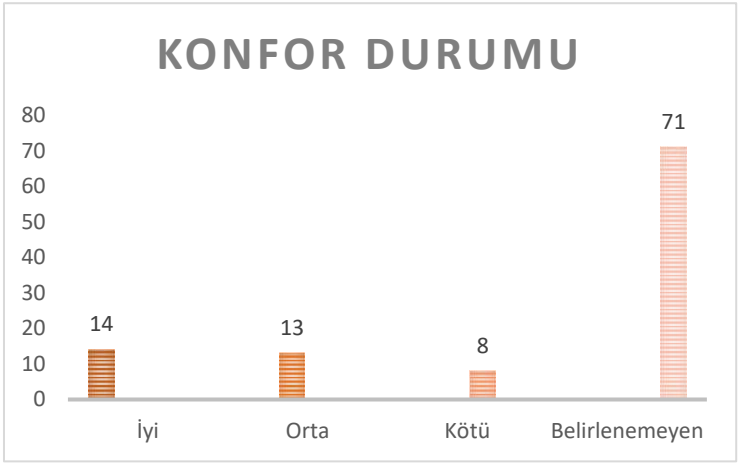
Kötü: Mutfak, banyo ve hela gibi ıslak hacimlerin olmaması ya da konut dışında olmasıdır ve bu yapılarda tesisat, kanalizasyon ve elektrikle ilgili problemler olması durumudur.

Belirlenemeyen: Çeşitli sebeplerle içine girilemediğinden konfor durumu ile ilgili bilgi edinilemeyen yapılardır.

İncelenen geleneksel konutların tamamına yakınında mutfak bulunmadığı, bulunanlarda ise az sayıda tanımlanmış ayrı bir mekan, az sayıda da sofanın bir bölümünün mutfak olarak kullanıldığı belirlemiştir.

Islak hacimlerle ilgili bir diğer problem ise mutfak, hela ve banyoya tek bir birimden giriliyor olmasıdır. Koku ve hijyen problemi sebebiyle kullanıcılar tarafından konforsuzluk olarak belirtilmektedir.

Alanda tespiti yapılan geleneksel konutlardan 14'ü iyi, 13'ü orta, 8'i kötü durumdadır. 71 konutta tespit yapılamamıştır (Şekil 3.7.).

Şekil 3.8. Konfor durumu değerlendirmesi

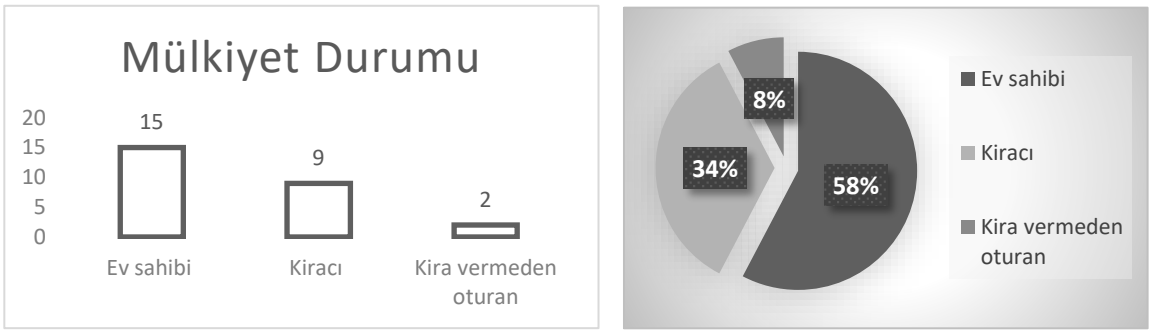
3.7. Sosyo-Ekonomik Durum

Çalışma alanındaki geleneksel konutlarda yaşayan halkın sosyo-ekonomik yapısını anlamak, tarihi çevreyi korumak ve yaşatmak konusundaki bilinç ve isteklerini ölçmek amacıyla anket çalışması yapılmıştır. Tespit edilen 106 geleneksel konuttan 38'inde yaşayanlarla anket yapılabilmiştir. Kullanımda olmayan ya da ev sahipleri tarafından izin verilmeyen yapılara girilememiş ve bu yapılarda sosyal anket yapılamamıştır.

Çalışma alanında iki farklı sosyal anket uygulanmıştır. Birinci uygulanan anket; özgün kullanımın devam ettiği konut kullanıcılarına yönelik yapılan ankettir (EK-3). İkincisi; özellikle tescilli konutlarda, özgün programı değişmiş, yeni işlevler yüklenmiş konutlar için yeni tanımlanan programların mekânsal kullanımın ilişkilerini ve kullanıcıların tarihi çevre bilincini anlamaya yönelik ikinci bir sosyal anket uygulanmıştır (EK-3).

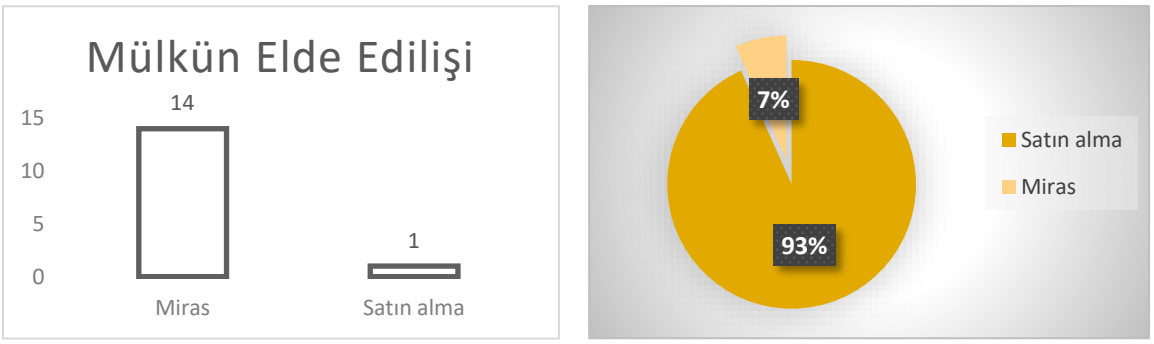
Anket çalışmaları neticesinde her iki grup için elde edilen veriler sosyal veri çizelgelerinde (EK-31,Ek-32) detaylı olarak verilmiştir. Özgün işlevini sürdüren geleneksel konutlarda yapılan sosyal anket sonuçları şöyledir:

Çalışma alanındaki geleneksel konutlarda yaşayan kullanıcıların %58'nin ev sahibi, %34'nün kiracı, % 8'nin ise kira vermeden oturanlar olduğu belirlenmiştir (Şekil 3.8).

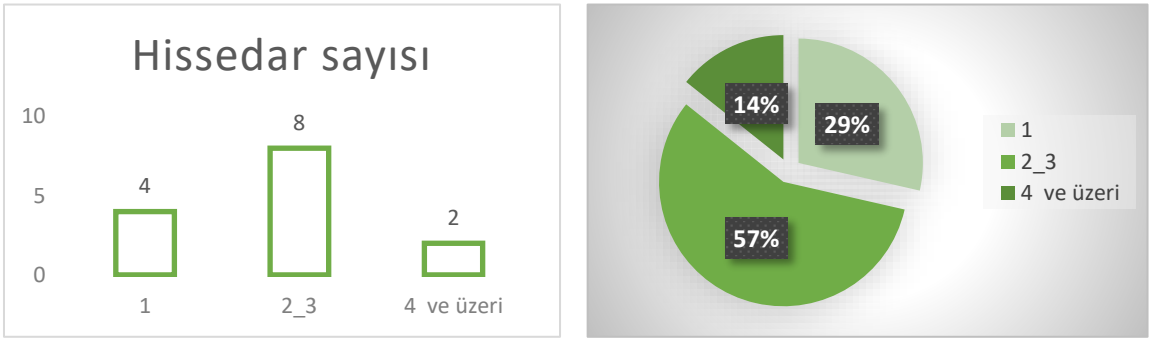
Şekil 3.9. Mülkiyet durumu dağılımı

Bu konutlarda yaşayan mal sahiplerinin mülkü elde edişlerinin %93'ünün miras yoluyla, %7'sinin ise satın alma yoluyla elde edildiği tespit edilmiştir (Şekil 3.9).

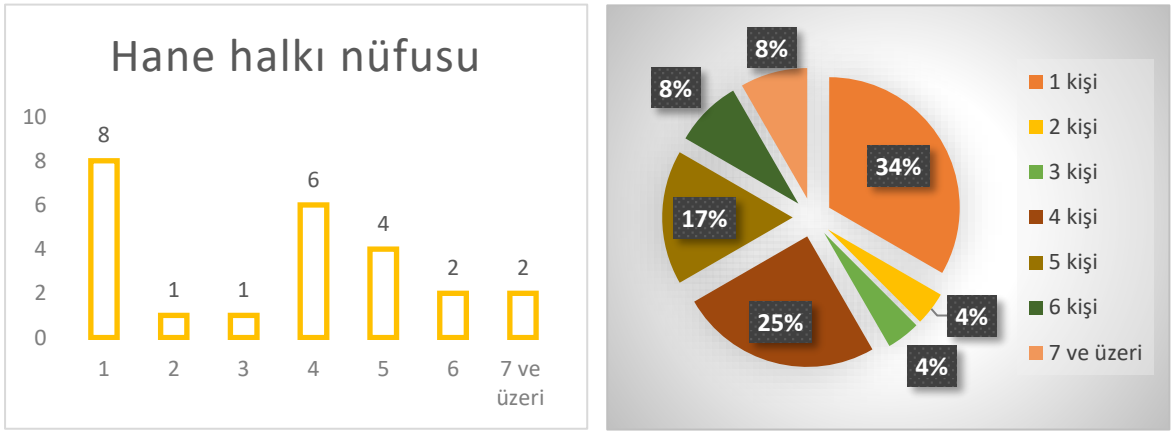
Şekil 3.10. Mülkün elde ediliş şekli

Bu mülklerin % 57'sinin 2-3 kişi, % 29'unun 4 kişi, % 14'ünün ise 4 ve üzeri hisseli olduğu anlaşılmıştır (Şekil 3.10)

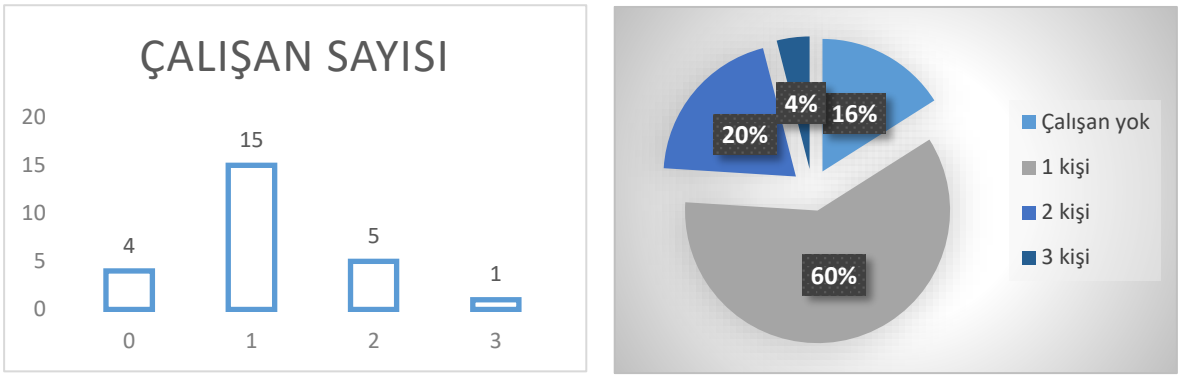
Şekil 3.11. Hissedar sayısı

Çalışma alanında yaşayan ailelerin, nüfus verileri 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 kişi ve üzeri olmak üzere sınıflandırılmıştır ve konutların %34'ünde 1 kişi, %25'inde 4 kişi, % 17'sinde 5 kişi, % 8'inde 6 kişi, % 8'inde 7 ve üzeri kişi, % 4' ünde 2 kişi, % 4'ünde 3 kişi yaşadığı belirlenmiştir. (Şekil 3.11).

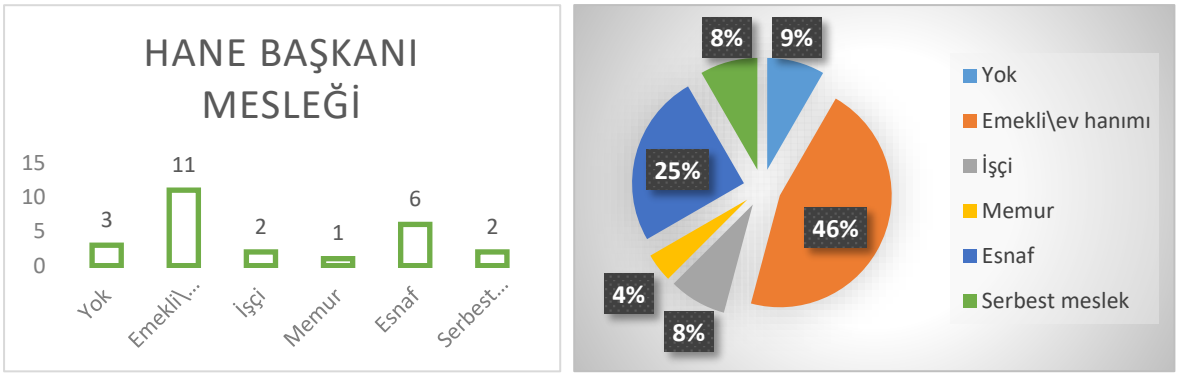
Şekil 3.12. Hane halkı nüfusu

Geleneksel konutlardaki çalışan sayıları 1, 2, 3 çalışan ve hiç çalışan olmayan evler olarak değişmekte olup bunların % 60'nda 1 kişi, % 20'sinde 2 kişi, % 4'ünde 3 kişinin çalıştığı, % 16'sında ise hiç çalışan olmadığı tespit edilmiştir (Şekil 3.12).

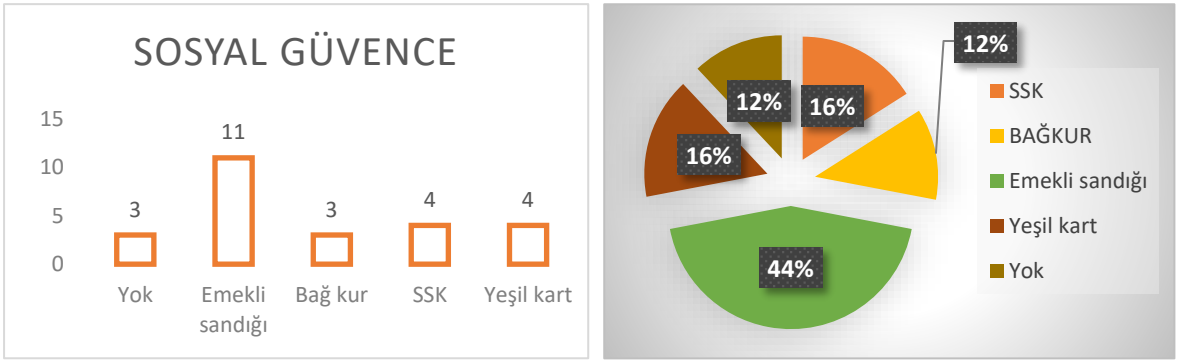
Şekil 3.13. Çalışan sayısı

Çalışma alanındaki konutlarında yaşayanların hane başkanlarının %46'sı emekli, % 25'i esnaf, % 8'i serbest meslek, % 8'i memur, % 9'u işçidir, % 9'u ise çalışmamaktadır (Şekil 3.13).

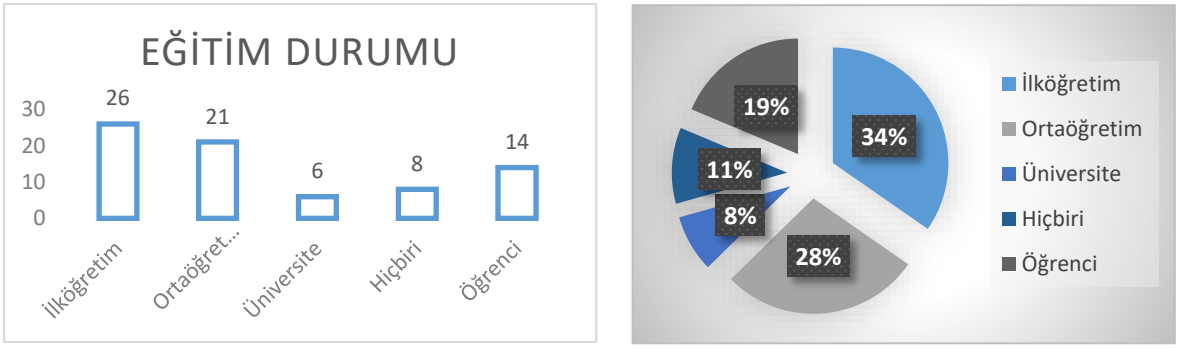
Şekil 3.14. Hane başkanı mesleği

Çalışma alanında ikamet eden ailelerin %44'ü emekli sandığı, % 16'sı SSK'lı, % 12'sı BAĞ-KUR'lu, % 16 Yeşil Kart sahibi olduğu, % 12'sinin ise sosyal güvencesinin olmadığı belirlenmiştir (Şekil 3.14).

Şekil 3.15. Sosyal güvence

Çalışma alanındaki geleneksel konutlarda ikamet edenlerin % 34'nün ilköğretim, % 28'nin ortaöğretim, %8'nin üniversite eğitimi almış, % 19'nun ise eğitim almaya devam ettiği tespit edilmiştir. Hiçbir eğitim almamış olanların oranı ise % 11'dir (Şekil 3.15).

Şekil 3.16. Eğitim durumu

4. ÇALIŞMA ALANININ FİZİKSEL SOSYAL VE MEKANSAL DEĞERLENDİRMESİ

4.1. Sivas İli'nin Gelişimi ve Çalışma Alanının Kent ile İlişkisi

Anadolu'nun eski yerleşim merkezlerinden olan Sivas, tarihin çeşitli dönemlerini yansıtan birçok mimari esere sahiptir. Kentin özellikle Selçuklu ve Osmanlı'dan kalma önemli anıt eserleri, korunmuş ve günümüze ulaşmıştır, ancak sivil mimarlık örneklerinden günümüze ulaşmış olanların sayısı oldukça azdır.

Sivas, kente hakim bir tepede bulunan Sivas Kalesi etrafında konumlanmış, şehrin bütün yönlerine doğru ışınsal olarak genişlemeye devam etmektedir. Şehrin en eski mahalleleri Sivas Kalesi etrafında ve yakın çevresinde bulunmaktadır. Kente göçün artması ve konut ihtiyacının doğması ile mevcut dokunun etrafında yeni mahalleler kurulmaya başlamış, eski konut dokusu kent merkezinde kalmıştır. Ancak hızla yayılan bu yeni yapılaşma zamanla geleneksel konut dokusunun yerini almaya ve bu dokuyu yok etmeye başlamıştır. Bu durum kentte oldukça az örneği günümüze ulaşmış olan geleneksel konutların korunması gereğini daha da artırmaktadır. Kentin fiziksel, mekansal ve sosyal geçmişine dair son izler olan bu konutları korumak ve hayata kazandırmak gerekmektedir.

Şehrin bulunduğu iklim ve malzeme koşulları gereği konut dokusunda, yerel malzeme olan kerpiç ve ahşap malzeme kullanılmıştır. Doğası gereği çok dayanıklı olmayan bu malzemeler zaman içerisinde yıpranmış, hatalı müdahale ve uzun süreli doğal etkenler nedeniyle özgünlüklerini büyük oranda kaybetmişlerdir. Yaşam şartlarının ve toplum yapısının değişmesi, tesisat sistemlerinin gelişmesi gibi nedenlerle, ihtiyaçlar doğrultusunda yapılarda yatayda ve düşeyde bölünmeler meydana gelmiş ya da muhtes mekanlar eklenmiştir.

Kentin merkezinde yer alan geleneksel konutlar, yeni yerleşimin arasında sıkışmıştır. Bu durumsa mevcut geleneksel konutlarda rant tehdidi ile karşı karşıya bırakmıştır. Geleneksel konutlarında yaşayan mal sahipleri, konutlarını kendi imkanları ile sürekli olarak tamir etmektedir. Bugün, kent dışında ya da kent içinde yeni konutlarda yaşayan geleneksel ev sahipleri ise eski yapılarını düşük fiyatlarda kiraya vermiştir. Kiracıların yapılara gerekli bakımı yapmamaları ve özensiz kullanımları sebebi ile bu yapılar özgünlüklerini yitirmeye

başlamıştır. Alanda bulunan bazı konutlar ise tamamen terkedilerek harabeye dönüşmüşken, alanda sadece kalıntıları okunabilen yapılar da bulunmaktadır.

Altyapı eksikliği, yapıların bakımının zor olması, mülkiyet problemleri ve yetersiz konfor koşulları sebebiyle geleneksel konutlar tercih edilmemekte, gelir düzeyi düşük ailelerin maddi imkansızlıklardan dolayı kullandığı yapılar haline gelmektedir.

4.2. Mimari Değerlendirme

Çalışma alanında bulunan geleneksel konutların mimari değerleri birbirinden farklılık göstermektedir. Koruma kararlarına temel oluşturması amacıyla bu değer farklılıklarını ölçmek amacıyla nesnel bir değerlendirme yapılmıştır.

Geleneksel yapım sistemiyle yapılmayan ve dokuyla uyumsuz olan yapılar ile harap yapılar değerlendirme dışı tutulmuştur. Çalışma alanında tespit edilen 106 geleneksel konutun tamamında dış değerlendirme yapılmıştır. Boş ve kilitli olan yapılar ile kullanımda olup da konutta yaşayanların izin vermediği konutlarda tespit yapılamamıştır. İç tespit yapılan konut sayısı 35, yapılamayan konut sayısı 71'dir.

Belirlenen değerlendirme ölçütlerine göre, yapıya sahip olduğu her özelliğin niteliği ölçüsünde puan verilmiş ve bu değerlendirme sonucunda bütün konutlar mimari özelliklerinin karşılığı olarak sayısal bir değer almıştır. Elde edilen sonuçlar bilgisayar ortamında tablolara detaylı olarak işlenmiştir (EK-22,24).

Ender yapılar (E): Geleneksel konut dokusunun günümüze ulaşmış nadir örnekleri olan bu yapılar işçilikleri ve özgün karakterdeki mimari öğelerini barındıran, çevrelerine katkıları sanatsal ve mimari değeri yüksek konut yapılarıdır. Bu yapılar plan ve cephe özellikleriyle çalışma alanındaki geleneksel konut özelliklerinin ender sayıda örnekleridir.

Karakteristik yapılar (K): Geleneksel konut karakterini yansıtan, plan, cephe ve mimari ögelerinin özelliklerini kaybetmemiş konutlardır.

Çevreye uyumlu geleneksel yapı (ÇG): Geleneksel konut özelliklerini büyük oranda kaybetmiş ancak özgün karakteri hakkında fikir veren konutlardır.

Çevreye uyumlu niteliksiz yapı (ÇN): Plan ve cephe tipi ile yapım tekniği olarak geleneksel olan, ölçek ve doku olarak çevreye uyumlu ancak cephe ve plan özellikleri açısından düşük değerli konutlardır.

4.2.1. Dış değerlendirme

Çalışma alanındaki geleneksel konutların dış değerlendirmeleri yapıların; konum, nitelik, kat adedi, cephe tipi, cephe elemanları, dış mekan elemanlarının özellikleri ve değişmişliklerine göre belirlenmiştir (Bkz. EK-22,23).

Çalışma alanında incelenen 106 geleneksel konutun tamamına dış değerlendirme yapılmıştır. Dış değerlendirme kapsamında söz konusu özelliklerin, işçiliği, mimari değeri, yapının özgün karakterini yansıtması, çalışma alanında nadir görülmesi ile yapıya ve çevreye sağladığı katkı gibi özellikler göz önüne alınarak değerlendirme yapılmıştır.

Konum: Çalışma alanındaki her yapı, yapı-çevre ilişkisi bağlamında incelenerek, konum düzenleri irdelenmiştir. Yapıların sokakla kurduğu ilişki, bahçeli–bahçesiz oluşu ve ara parselde ve ya köşe parselde yer alması göz önüne alınarak, çevreye en çok katkı sağlayandan en az katkı sağlayana doğru puanlandırılmıştır.

Yapıların konumları ile çevreye sağladıkları katkılar bağlamında, köşe parselde yer alan yapılar, sokağın her iki konumundan cephe alarak, sokağa iki yönlü katkı sağlamaktadır. Sokağa zengin perspektif sunmaları sebebiyle ender özellik gösteren yapılar olarak değerlendirilmiştir. Yapıların konum düzenlerine dair puanlamalar Çizelge 4.1 de verildiği şekilde belirlenmiştir.

Çizelge 4.1. Konum düzenleri puan cetveli

Konum özelliği	Puan	Nitelik
Bahçesiz	2	K
Sokağa cephe vermeyen bahçeli	4	K
Sokağa cephe veren bahçeli	4	K
Ada köşesinde yer alan yapı	6	E

Nitelik: Çalışma alanındaki yapılar bahçe duvarı, geleneksel dokuya uygun cephesiyle ya da diğer geleneksel konutlarla bir araya gelerek doku oluşturmasıyla sokağa katkı sağlar. Bazı yapılarsa yapıldığı dönemde dahi zengin ve gösterişli cephesi ile farklı olması sebebiyle algıda ön plana çıkan spot yapı olarak değerlendirilmiştir(Çizelge 4.2).

Çizelge 4.2. Nitelik incelemesi puan cetvel

Nitelik	Puan	Nitelik
Bahçe duvarı ile sokağa katkılı	2	K
Sokağa katkılı cephesi olan	2	K
Sokağa katkılı grup yapı	4	E
Spot yapı	6	E

Kat adedi: Çalışma alanındaki yapılar gabari ve oranlarıyla sokak siluetine katkı sağlamaktadır. Sivas geleneksel konutları genellik bodrum kat, zemin kat ve birinci kat olmak üzere inşa edilmiştir. Çalışma alanında az rastlanan köşklü konutlar ve üç katlı konutlar ender değerde yapı olarak değerlendirilmiştir (Çizelge 4.3).

Çizelge 4.3. Kat adetleri puan cetveli

Kat adedi	Puan	Nitelik
Tek katlı	2	K
Bodrum + zemin	2	K
Zemin + 1	2	K
Zemin + köşk	4	K
Bodrum + zemin+ 1	4	K
Bodrum + zemin + köşk	6	E
Zemin + 1 + köşk	6	E
Bodrum + zemin + 1 + köşk	6	E
Bodrum+ zemin + 1 + 2	6	E

Cephe tipleri: Çalışma alanında yer alan yapıların dış değerlendirmesi yapılırken sokağa çıkmalarıyla hareket katan çıkmalı cepheler önem kazanmıştır. Geleneksel konut karakterini belirleyen çıkmalı ve çıkmasız yapılar karakteristik olarak değerlendirilirken, yapının plan ve cephe hareketini etkileyen hareketli çıkmalar ender özellik olarak nitelendirilmiştir (Çizelge 4.4).

Çizelge 4.4. Cephe tipi puan cetveli

Cephe Tipi	Puan	Nitelik
Çıkmasız	2	K
Tüm kat çıkmalı	4	K
Ortada çıkmalı		K
Tek kenar çıkmalı	4	K
İki kenar çıkmalı	4	K
Köşe çıkmalı	4	E
Çokgen çıkma	6	E
Köşklü	6	E
Bileşik çıkma	6	E
Testere çıkma	6	E
Yarım daire çıkma	8	E

Cephe elemanları: Yapıların mimari değerlerine ve sokağa katkı sağlayan cephe elemanları olan kapı, pencere, kat silmeleri ve bordürleri, çıkma altı elemanları ve saçak biçimlenişleri, çalışma alanında görülme sıklıklarına ve basit ya da özel birer eleman olmalarına göre yapıya en çok katkı sağlayanından en az katkı sağlayanına doğru puanlandırılmıştır(Ek-17).

Dış mekan elemanları: Çalışma alanında bulunan yapıların çoğunluğunun açık alanları ve bu alana ait elemanlar olan bahçe duvarları, havuz ve kuyu gibi elemanları özgünlüğü kaybetmiş veya bu elemanları yok olmuştur. Bu elemanlara sahip yapılar ender değer olarak kabul edilmiştir(Çizelge 4.5).

Çizelge 4.5. Dış mekan elemanları puan cetveli

Dış mekan elemanları	Puan	Nitelik
Özgün bahçe duvarı	4	K
Avluda kuyu	6	E
Avluda havuz	6	E
Avluda çeşme	6	E

Değişmişlik: Çalışma alanında incelenen yapıların özgünlüğünü doğrudan etkileyen değişmişlik durumu için yapılan değerlendirmeler sonucunda alandaki 21 yapı değişmemiş, 65 yapı az değişmiş, 20 yapı ise özgünlüğünü tamamen yitirerek çok değişmiştir, 3 yapı ise

harap durumda olup tespiti yapılamamıştır. Alanda az sayıda bulunan değişmemiş yapılar ender değerdeki yapılar olarak, çok değişmiş ve az değişmiş yapılar ise karakteristik yapı olarak değerlendirilmiştir(Çizelge 4.6).

Çizelge 4.6. Değişmişlik durumu puan cetveli

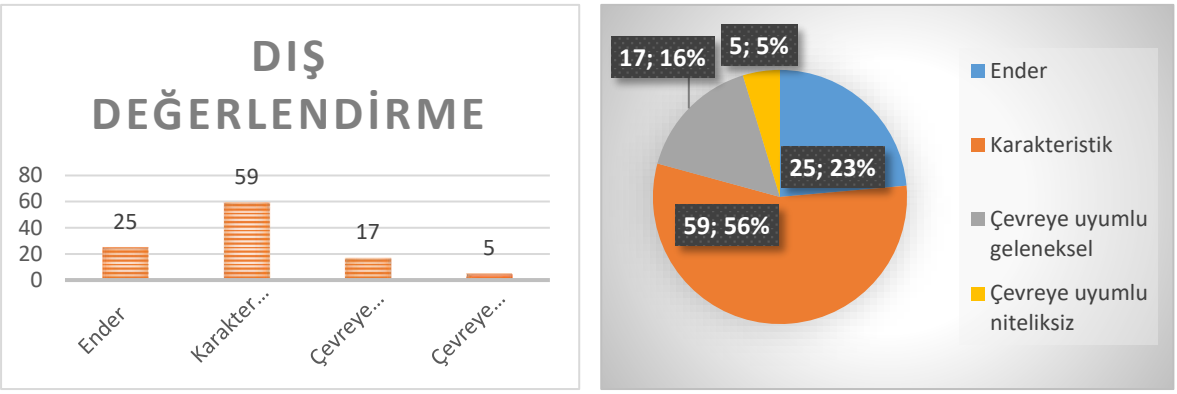
Değişmişlik	Puan	Nitelik
Değişmemiş	6	E
Az değişmiş	4	K
Çok değişmiş	2	K

Yapının her özelliği için belirlenen puanların toplamlarının değerlendirilmesi sonucunda; ender, karakteristik ve değişmişlik puanları toplamı 30'dan büyük ve ender puanı karakteristik puanından yüksek olan yapılar *ender yapı*, karakteristik puanı ender puanından yüksek olan yapılar *karakteristik yapı* olarak kabul edilmiştir. Puanları 30 ile 24 puan arasında olan *yapılar çevreye uyumlu geleneksel yapı,* puanı 19'dan düşük olan yapılar ise, *çevreye uyumlu niteliksiz yapı* olarak sınıflandırılmıştır (Çizelge 4.7).

Çizelge 4.7. Dış değerlendirme puanlama tablosu

Enderlik(E)+ Karakteristik(K) Puan Toplamı	Kriter	Değeri
30'a eşit veya büyük	E > K	Ender (E)
30'a eşit veya büyük	E < K	Karakteristik (K)
24 – 30		Çevreye uyumlu geleneksel yapı (ÇG)
0 - 19		Çevreye uyumlu niteliksiz yapı (ÇN)

Yapılan dış değerlendirme sonucu çalışma alanında, 106 geleneksel yapıdan, 27 yapı ender, 55 yapı karakteristik, 19 yapı çevreye uyumlu geleneksel yapı, 5 yapı ise çevreye uyumlu niteliksiz yapı olarak belirlenmiştir (Şekil 4.1).

Şekil 4.1. Dış değerlendirme verileri

4.2.2. İç değerlendirme

Çalışma alanındaki geleneksel konutların iç değerlendirmeleri yapıların plan tipleri, plan elemanları, iç mekan elemanları ve değişmişliklerine göre değerlendirilmiştir. Puanlar yapıların sahip oldukları özelliklerin ender ve karakteristik olmalarına göre verilmiştir.

Plan tipi: İç değerlendirmede plan tipi yapının mimari değerini doğrudan etkilediği için değerlendirme ölçütleri arasında önemlidir. Çalışma alanında yapılar tek bölümlü ve iki bölümlü plan tipleri olarak ikiye ayrılmaktadır. Bölgenin konut karakterini oluşturan ve günümüzde sayıları oldukça az olan harem selamlıklı plan tipi ender, tek bölümlü plan tipi karakteristik özellik olarak kabul edilmiştir.

Çizelge 4.8. Plan tipleri puan cetveli

Plan tipi	Puan	Nitelik
Tek bölümlü	2	K
İki bölümlü(Harem-selamlıklı)	4	E

Yapılar plan tiplerine göre, dış sofalı, köşe sofalı, iç sofalı, orta sofalı olarak tespit edilmiştir. İç sofalı plan tipindeki yapılar bir yüzlü ve iki yüzlü olmalarına göre ikiye ayrılmaktadır. Bu plan tipine alanda sık rastlandığından karakteristik özellik olarak değerlendirilmiştir. Alanda tespit edilen orta sofalı plan tipi eyvan sayısına göre, iki eyvanlı ve dört eyvanlı olarak da görülmekte ve bu plan tipi çalışma alanında az rastlandığında ender özellik olarak değerlendirilmiştir. Dış sofalı plan tipi alanda kapalı dış sofalı olarak bulunmaktadır. Sayıların oldukça az olan bu yapılar ender özellik olarak sınıflandırılmıştır. Köşe sofalı plan

tipleri karakteristik özellik olarak değerlendirilmiştir. Bu bağlamda puanlama cetveli Çizelge 4.9.'daki gibidir.

Çizelge 4.9. Plan tipleri puan cetveli

Plan tipi	Puan	Nitelik
Dış sofalı	6	E
Köşe sofalı	4	K
İç sofalı		
Tek yüzlü	4	K
İki yüzlü	6	K
Orta sofalı		
İki eyvanlı	4	E
Dört eyvanlı	6	E

Plan elemanları: Çalışma alanındaki yapıların az ya da çok odalı oluşu karakteristik özellik olarak değerlendirilmiştir. Özgünlüğünü günümüze kadar koruyabilmiş plan elemanları olan köşk, kızlar sekisi, ve baş oda ender karakterdeki plan elemanları olarak değerlendirilmiştir (EK-24).

Çizelge 4.10. Plan elemanları

Plan elemanları	Puan	Nitelik
Az odalı (2-3 oda)	2	K
Çok odalı (4 ve üzeri)	4	K
Kızlar sekisi	6	E
Köşk	4	E
Baş oda	6	E

İç mekan elemanları: Özgünlüğü korunmuş iç mekan elemanlarını tespit etmek için iç değerlendirme yapılmıştır. Alandaki geleneksel konutlarda işlevsel özgünlüğü kaybetmiş lambalık\şerbetliklerin günümüze ulaşan sayılarının oldukça az olması sebebiyle ender eleman olarak değerlendirilmiştir.

Alandaki yapıların iç kapıları basit tarzda özel ahşap işçiliği olmayan yapılarken, sadece 83 envanter nolu yapıda ahşap üçgen alınlıklı kapılar mevcuttur ve bunlar ender eleman olarak değerlendirilmiştir.

Çalışma alanındaki geleneksel konutlarda, en sık uygulanan tavan kaplaması çıtalı ahşap tavandır. Büyük oranda günümüze ulaşan bu örnekler, karakteristik değer olarak değerlendirilmiş, az sayıda ve zengin işçilik barındıran ahşap ve alçı tavanlar ender nitelikteki iç mekan elemanı olarak değerlendirilmiştir.

Ocaklar, hayat koşullarının değişmesiyle kullanımları iptal edilerek, geleneksel konutların çok azında günümüze ulaşmıştır. Düz ocaklar karakteristik elemanlar olarak değerlendirilirken, yaşmaklı ocaklar ender karakterdeki elemanlar olarak değerlendirilmiştir.

Günümüzde hala kullanılıyor olması sebebiyle, özgün işlevini kaybetmemiş dolaplar birçok evde mevcuttur. Yoğun işçilikleri olmayan bu elemanlar karakteristik eleman olarak değerlendirilmiştir.

Çalışma alanında iç mekanda taşıyıcı eleman olarak kullanılan ender sayıda günümüze ulaşan dikmeler aynı zamanda dekoratif bir öge olarak kullanılmış olması sebebiyle süslemeli başlıklı dikmeler ender eleman olarak değerlendirilmiştir.

Değişmişlik: Çalışma alanında incelenen yapıların özgünlüğünü doğrudan etkileyen değişmişlik durumu için yapılan iç değerlendirmeler sonucunda alandaki 12 yapının özgünlüğü koruyarak değişmemiş, 19 yapının az değişmiş, 4 yapının ise özgünlüğünü tamamen yitirerek çok değişmiş olduğu belirlenmiştir. Alanda az sayıda bulunan değişmemiş yapılar ender değerdeki yapılar olarak, çok değişmiş ve az değişmiş yapılar ise karakteristik yapı olarak değerlendirilmiştir(Çizelge 4.11).

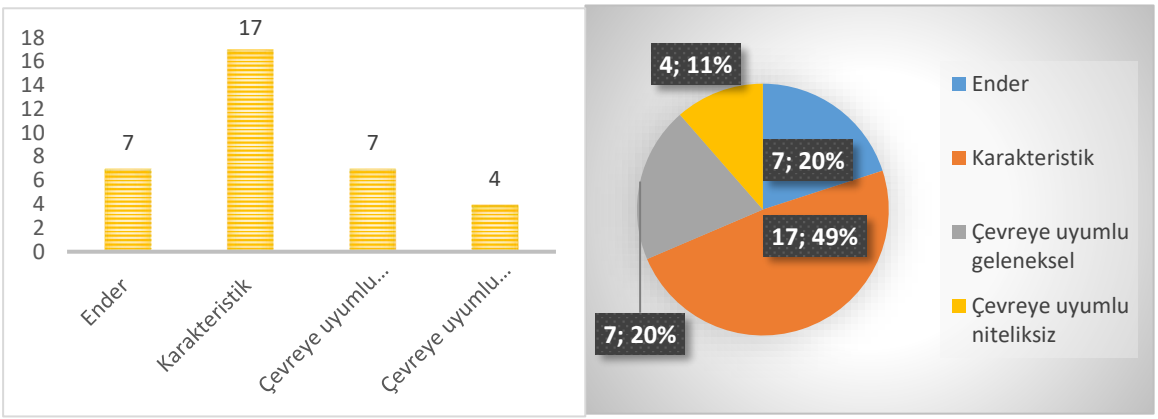
Çizelge 4.11. İç değişmişlik puan cetveli

Değişmişlik	Puan	Nitelik
Değişmemiş	6	E
Az değişmiş	4	K
Çok değişmiş	2	K

Elde edilen bilgiler ışığında alanda iç tespit yapılan 35 yapının her biri için plan tipi, plan elemanları, iç mekan elemanları ve değişmişlikleri için verilen puanlar ayrı ayrı toplanarak sayısal bir değer elde edilmiştir. Bu bağlamda karakteristik ve enderlik puan toplamları, 22'den büyük olan yapılardan enderlik puanı karakteristik puanından fazla olan yapılar (E>K) ender değerde yapı, enderlik puanı karakteristik puandan az olan (E<K) yapılar karakteristik değerde yapı, 21-16 arası çevreye uyumlu geleneksel değerde yapı, 16'den küçük olan yapılar ise niteliksiz değerde yapı olarak değerlendirilmiştir (Çizelge 4.12).

Çizelge 4.12. İç değerlendirme puanlama tablosu

Enderlik(E)+ Karakteristik(K) Puan Toplamı	Koşul	Değeri
22'ye eşit veya büyük	E > K	Ender (E)
22'ye eşit veya büyük	E < K	Karakteristik (K)
21 – 16		Çevreye uyumlu geleneksel yapı (ÇK)
16'ya eşit veya küçük		Çevreye uyumlu niteliksiz yapı (ÇN)

Şekil 4.2. İç değerlendirme verileri

4.2.3. Genel mimari değerlendirme

Genel değerlendirme sonuçları, iç değerlendirme ve dış değerlendirme sonuçlarının birleştirildiği bir matris sonucu elde edilmiştir. İç değerlendirme yapılamayan yapılarda dış değerlendirme sonuçları genel değerlendirme sonucu olarak kabul edilmiştir.

Çizelge 4.13. Genel değerlendirme matrisi

GENEL DEĞERLENDİRME		İÇ DEĞERLENDİRME			
		E	K	ÇG	ÇN
DIŞ DEĞERLENDİRME	E	EE	EK	EÇG	EÇN
	K	KE	KK	KÇG	KÇN
	ÇG	ÇE	ÇGK	ÇGÇG	ÇGÇN
	ÇN	ÇNE	ÇNK	ÇNÇG	ÇNÇN

Çizelge 4.14. Genel değerlendirme matrisi açılımı

E: Ender özellikteki yapı	EE,KE,EK
K: Karakteristik yapı	EÇG,KK,KÇG,ÇE,ÇGK
ÇG: Çevreye uyumlu geleneksel yapı	ÇGÇG,ÇGÇN,ÇNÇG,KÇN,ÇNK,EÇN,ÇNE
ÇN: Çevreye uyumlu niteliksiz yapı	ÇNÇN

Ortaya çıkan matris sonucuna göre; EE, EK, KE, ender değerdeki yapı; EÇG, KK, KÇG, ÇE, ÇGK karakteristik değerdeki yapı, ÇGÇG, ÇGÇN, ÇNÇG, KÇN, ÇNK, EÇN, ÇNE çevreye uyumlu geleneksel yapı, ÇNÇN çevreye uyumlu niteliksiz yapı olarak değerlendirilmiştir.

Çizelge 4.15. Genel değerlendirme matrisi sonucu

Sonuç	Sayı	Oran
Ender (E)	26	%25
Karakteristik (K)	57	%54
Çevreye uyumlu geleneksel (ÇG)	18	%17
Çevreye uyumlu niteliksiz (ÇN)	5	% 4
Toplam	106	100

4.3. Çalışma Alanının Genel Problemleri

Sivas kent merkezi geleneksel konutlarının analiz ve değerlendirmesi yapılırken, günümüze ulaşan konutların kentin çeşitli noktalarına dağılmış bir vaziyette olduğu gözlemlenmiştir. Geleneksel konut sahiplerinin duyarsızlığı, yerel yönetimlerin ihmali ve kentin hızla

apartmanlaşması, geleneksel konut dokusunu neredeyse yok etmiştir. Sivil mimari örneklerinin çok azı kurtarılabilmiştir. Doku çalışma alanı olarak kabul edilen Akdeğirmen, Gökçebostan, Bahtiyarbostan, Çarşıbaşı ve Çayyurt Mahallelerinin bir bölümünü oluşturan bölgede, düzenli bir dokudan söz edilemezken, birkaç yapının bir araya gelerek oluşturdukları grup yapılar mevcuttur.

Hayat şartlarının farklılaşması (modern yaşam) ve ataerkil aile yapısının değişmesiyle geleneksel konutlara talep giderek azalmış, yeni yapılar rağbet görmeye başlamıştır. Mal sahipleri tarafından terkedilen veya kiraya verilen yapılar kendi kaderine terk edilmiş ve geleneksel konutlar harap hale gelmiştir.

Çalışma alanının kent merkezine yakınlığı bölgeyi ranta açık hale getirmiştir. Kentte uygulanan bir koruma amaçlı imar planının olmayışı, yıkılan geleneksel konutların yerine, birkaç parsel birleştirilmek suretiyle dört ya da beş katlı binalar inşa edilmesine, gabari ve oran olarak alandaki yapılaşmaya aykırı yapı sayısının giderek artmasına ve geleneksel konutların yeni yapılar arasında sıkışmasına neden olmuştur.

Çalışma alanında otopark bulunmaması, yol kenarlarının otopark olarak kullanılmasına, mevcut dar yolların daha da daralmasına sebep olmuş, kullanıcılar ve geleneksel konutlar açısından sıkışıklığa ve görsel kirliliğe sebep olmuştur. Bahçe duvarı olmayan ve sokağa taşan kimi yapıların arabaların çarpması suretiyle zarar görmesi de geleneksel yapılara zarar vermekte ve kullanıcıları tedirgin etmektedir.

Çalışma alanındaki yoğun yapılaşma sonucu oluşan yeşil alan ve açık alan yetersizliği sorun teşkil etmektedir. Bahçe içlerinde yer alan geleneksel konutlar yıkılarak, yola taşan, bitişik nizamda yapılar yapılmıştır. Oldukça dar olan bu sokaklarda kaldırım oldukça dar ya da yoktur. Sokak dokusunun giderek sıkıştığı alanda açık alan ve rekreatif alan ihtiyacı giderek artmaktadır. Çalışma alanındaki boş tanımsız alanlar, boş yapı parselleri ve yıkılmış konut kalıntıları çalışma alanında görsel kirlilik oluşturmaktadır.

Geleneksel konutların günümüzde işlev değiştirilerek, yeme-içme mekanı, kalabalık organizasyonların yapıldığı mekanlar olarak dönüştürülmüş olmasıyla, yapıların özgün plan ve cephe özellikleri, yeni kullanıcı ihtiyaçlarına göre düzenlenerek bozulmasına neden

olmuştur. Yapı ölçeğinde yapılan bu değişiklikler, geleneksel konutlara, dokuya ve silüete zarar vermiştir.

Geleneksel konutların kerpiç ve ahşap inşa malzemelerinin sürekli onarıma ihtiyaç duyması, kullanıcının kendi imkanlarıyla tadilat yapmasına sebep olmuş, bilinçsizce yapılan bu tadilatlar konutlarda özgün özelliklerin kaybına neden olmuştur.

Miras yoluyla elde edilen yapılarda, yapı üzerinde birçok hak sahibinin olması problem oluşturmuş, çözülemeyen mülkiyet problemleri neticesinde yapılar bakımsız kalmış ya da düşeyde ve yatayda bölünerek özgün özellikler zarar görmüştür.

Konfor koşullarının yetersiz olması yapıların terk edilmesine ya da bu koşulları sağlamak üzere hela, banyo ve mutfak gibi mekanların eklenmesi suretiyle yapıya planda ve cephede niteliksiz ekler getirilmesine sebep olmuştur.

İklim koşullarının sert olduğu çalışma alanında yalıtım problemi sebebiyle, yapıların özgün sıvası olan tatlı kireç sıva kaldırılarak çimento esaslı sıva uygulamaları yapılmış, ahşap pencereler pvc pencerelerle değiştirilmiştir. Bazı yapılarda küçük boyutlu ve çok sayıdaki pencere birleştirilerek, daha büyük boyutta ve az sayıda pencere yapılarak cephe oranları değiştirilmiş ve özgün cephenin okunması güçleşmiştir.

Zamanla deforme olan özgün alaturka kiremitler, yağmur ve kar suyunun yapıya sızmasını engellemek amacıyla marsilya tipi kiremit veya eternit malzeme ile değiştirilmiştir.

Koruma bilincinin gelişmemiş olması, bakımsız, terkedilmişlik ve bilinçsiz müdahaleler ve mülkiyet problemleri çalışma alanındaki genel problemlerdir.

4.4. Çalışma Alanının Genel Potansiyelleri

Çalışma alanı kent ile bir bütün olarak düşünülecek olursa, Sivas kenti tarihi ve kültürüyle çalışma alanı için potansiyel sunmaktadır. Tarihi kent meydanında ve şehrin çeşitli noktalarında bulunan Selçuklu ve Osmanlı dönemine ait anıt eserler bir açık hava müzesi olarak kent belleği için önemli bir değerdir. Sergileme ve kültürel turizm açısından potansiyel sunmaktadır. Çalışma alanın bu eserler ile yakın çevrede oluşu ve ulaşımının

kolay olması alanın gerek Sivas'ın yerlileri, gerekse kentin ziyaretçileri tarafından kullanımı ve kültürel bilgi sunma açılarından önemli bir potansiyeldir.

Alanda mevcut olan ender ve karakteristik nitelikteki yapılar ile bu yapılara ait açık alanlar, şehre nefes alma noktaları oluşturması ve estetik değerleri ile güçlü potansiyel noktalarıdır.

Çalışma alanında yer alan tanımsız boş alanlar, boş yapı parselleri bugün alanda sorun teşkil etmektedir ancak yoğun yapılaşmaya engel olmak amacıyla alanın açık alan, yeşil alan ve sosyal ihtiyaçlarına yönelik geleneksel dokuya uyumlu yapılaşma sağlanma potansiyeli sunmaktadır.

Alanda mevcut bulunan yapı kalıntıları ve metruk yapılar, günümüze ulaşmış yapıların restorasyon ve rekonstrüksiyon uygulamasında karşılaştırmalı çalışmalarda kullanılması açısından önemli birer veri olma potansiyeli taşımaktadır.

Sivas ve Türkiye genelinde, geleneksel konutlara sahip çıkarak, konutların kullanımını sağlayan programlar yükleyebilecek koruma bilincine sahip kamu şirketleri ve özel şirketlerin varlığı, yapıların gelecek nesillere aktarılması açısında önemli bir potansiyeldir.

4.5. Mimari Değer, Sorun ve Potansiyellere Göre Çalışma Alanının Bölgelemesi

Sivas kent merkezindeki geleneksel konut yapılarının tespiti ve değerlendirilmesi sırasında yapıların mimari değerlerinden bağımsız, kente heterojen olarak dağıldığı tespit edilmiştir. Çalışma alanın en temel problemi olan, geleneksel konut dokusunun korunamamış olmasından dolayı tespit edilen geleneksel konutlar kentte sokak, ada ya da tek yapı ölçeğinde dağılmış durumdadır. Bu durumdan yola çıkılarak alana dair bölgelemeler, yapıların bağlamlarıyla ilişkili olarak, alandaki değerler, problemler, potansiyeller ve tehditler çerçevesinde yapılmış ve çalışma alanı 5 tip bölgeye ayrılmıştır.

1. bölge

Mimari değeri yüksek olan ender ve karakteristik değerdeki geleneksel konutların yoğunlaşarak süreklilik oluşturduğu bölgelerdir. Kent geneline hakim olan yeni yapılaşma içerisinde, geleneksel konutlar fark edilebilir bir sıklıkta konumlanmıştır. Akdeğirmen

Mahallesi ve Gökçebostan Mahallesi sınırı olan Höllüklük Caddesi üzerinde ve bu caddeye açılan sokaklar olan Gönül Sokak, Hafız Hami Sokak ve Dostlar Sokak üzerinde yoğunlaşan, alana yakın konumlanmış Dispanser Sokak ve Müze Sokak ile Çarşıbaşı mahallesi sınırı içerisinde bir ada içinde konumlanmış 12.6 ve 12.8 Sokaklarına bakan yapı gruplarıdır. Bu tip bölge sınırlarında 12 ender değerde yapı, 20 karakteristik değerde yapı, 5 çevreye uyumlu geleneksel yapı olmak üzere 37 adet geleneksel konut bulunmaktadır (EK-28). Kentte geleneksel konut sürekliliğinin en sık olduğu yer olması sebebiyle mimari değeri en yüksek olan bölgedir. Bu bölge ise içerisinde bulunan geleneksel konutlar yapısal durum, mimari değer ve konumları göz önüne alınarak kendi içerisinde 3 alt bölgeye ayrılmıştır:

Değerlendirme 1/a

Yapısal durumları iyi, mimari değerleri yüksek, kentle merkezi ilişkinin sağlandığı, alan için en önemli arter olan Höllüklük Caddesi üzerinde bulunan, korunması gerekli bölgedir.

Sorun 1/a

- Tescilli geleneksel konutların koruma sınırları dışında bölgede uygulanan koruma amaçlı imar planı bulunmamaktadır.
- Çalışma alanının kent merkezine yakın konumda olması, geleneksel konutları rant tehlikesine açık bir konuma getirmektedir.
- Bölge sınırları içerisinde geleneksel konut dokusuna gabari, oran ve mimari biçimleniş olarak uyumsuz yeni yapılar çoğunluk oluşturmuş, geleneksel konut dokusu sınırlı bir alanda kalmıştır.
- Bölgedeki yol kaplaması ve kent mobilyaları dokuyla uyumsuzdur.

Potansiyel 1/a

- Bölgenin kent merkezine(anıtsal yapılara) yakın konumda olması, alanın ziyaretçi çekerek tercih edilebilmesi açısından avantaj sağlamaktadır.
- Bölgede bulunan geleneksel konutlar ender değerde ve karakteristik değerde yapılar olup estetik değerleri yüksektir.
- Bölgede yoğun taşıt trafiği bulunmamaktadır.

- Kentin günümüze ulaşan geleneksel konutlarının ender örneklerinin bu alanda olması alanın estetik değerine katkılıdır.
- Bölgede bulunan geleneksel konutlar korunmuş ve yapısal durumları ve konfor durumları iyidir.
- Bölge yakınında bulunan ada ve sokak ölçeğindeki geleneksel konutlarla bağlantısı sağlanarak gezi güzergahı oluşturulup çekim noktası olma potansiyeline sahiptir.

Değerlendirme 1/b

Ender değerde ve karakteristik değerde yapıların grup olarak bir sokak üzerinde bulunduğu alan 1/a bölgesine sınır olan alanlardır.

Sorun 1/b

- Alanda bulunan ender değerdeki yapıların ikisi kaderine terk edilmiş ve emniyetsiz durumdadır.
- Sokak kaplamaları özgün dokusunu yitirmiştir.
- Özgün bahçe duvarlarının bir kısmı tamamen bir kısmı ise kısmen yok olmuştur.
- Alandaki geleneksel yapıların ikisinde avlu niteliksiz eklerle kapalı bir mekan haline getirilmiştir.

Potansiyel 1/b

- Bölgedeki yapıların bir kısmı işlev değiştirerek halkın sosyal ihtiyaçlarına karşılık vermektedir. Alandaki terkedilmiş diğer geleneksel konutların hayata katılması için örnek teşkil etmektedir.
- Bölgede bulunan boş yapı parselleri geleneksel konutlarla birlikte açık alanların tasarlanarak diğer bölgelere geçişi ve sürekliliğin sağlanması açısından potansiyeldir.
- Yapıların sokakta bir araya gelişleri bakı noktaları ve sokak siluetleri oluşturmaktadır.

Değerlendirme 1/c

1. Bölge sınırları içerisinde karakteristik değerde ve çevreye uyumlu geleneksel yapıların grup olarak bir ada üzerinde bulunduğu alandır.

Sorun 1/c

- Yapılar, konfor durumları yetersiz olması sebebiyle terk edilmektedir.
- Bölgedeki geleneksel konutların yapısal durumları orta ya da kötü durumdadır.
- Düşük gelirli kiracıların ya da yalnız yaşayan yaşlı kullanıcıların konut ihtiyaçlarını karşılıyor durumda olmaları yapıların bakımsız kalmalarına yol açmaktadır.
- Sokak kaplamaları özgün dokusunu yitirmiştir.
- Özgün bahçe duvarlarının bir kısmı tamamen bir kısmı ise kısmen yok olmuştur.
- Ada üzerinde, geleneksel konutlar arasında yeni yapılar konumlanarak sürekliliği bozmaktadır.

Potansiyel 1/c

- Yapıların bir ada üzerinde birlikte konumlanmaları yapı-açık alan ve yapı-sokak ilişkilerinin sergilenebilmesi açısından potansiyel sunmaktadır.
- Ada üzerinde bulunan boş yapı parselleri geleneksel konutlarla birlikte açık alanların tasarlanarak ada üzerinde sürekliliğin sağlanması açısından potansiyeldir.
- Etrafında bulunan yoğun yapılaşma içerisinde kente nefes alma noktaları sunması açısından potansiyeldir.

2. bölge

İki ya da üç geleneksel konutun bir sokakta ya da yapı adasında bir araya gelerek oluşturduğu grup yapı bölgeleridir. Bu bölge sınırları içerisinde yer alan yapı örneklerinin mimari değerleri değişkenlik göstermekte ve kentin çeşitli noktasında ve mahallelerinde konumlanmaktadır. Çalışma alanında bu tanımlamaya uyan 11 adet bölge belirlenmiştir(EK-28). Bu 11 bölge bulundukları çevre ve birlikte oluşturdukları doku; silüet ve yapı özellikleri ve bozulan ortak özgün özellikleri açısından farklı müdahale kararları gerektirmektedir. Bu

sebeple bu 11 bölge olanak, potansiyel, fırsat ve tehditler açısından benzerlik ve farklılıkları gözetilerek kendi içerisinde alt bölümlere ayrılmışlardır:

Değerlendirme 2/a

İnönü Mahallesi sınırlarında bulunan tanımlı bölgede, 2 ender değerde ve 2 karakteristik değerde geleneksel konut bulunmaktadır. Tescilli Ali Baba Camii bölge içindedir ve bu geleneksel konutlara komşudur.

Sorun 2/a

- Bölgede bulunan iki ender yapı kullanımda olup, 82 envanter nolu yapının yapısal durumu iyi, 83 envanter nolu yapının yapısal durumu kötü durumdadır. Bölgede bulunan 84 ve 85 envanter nolu yapılar karakteristik değerde yapılar olup, kullanılmamaktadır. Kullanılmayan bu yapılar hızlı bir şekilde eskiyerek yapısal durumları kötüye gitmektedir.
- Bölge dokuyla uyumsuz yeni yapılar arasında kalmıştır.

Potansiyel 2/a

- 82 envanter nolu yapı tekkeler kapatılana dek Ali Baba Tekkesi olarak kullanılmıştır. Kent tarihi açısından önemli olan bu yapı günümüzde kültür evi olarak kullanılmaktadır. Bölgeye ziyaretçi çekmesi açısından potansiyel taşımaktadır.
- Konutlara komşu olan ve alanda bulunan tarihi Ali Baba Camii bölgeye ziyaretçi çekerek canlandırması açısından potansiyeldir.
- Bölgenin ortasında bulunan boş alan; düzenlenerek Alibaba Camii ve geleneksel konutlarla bir bütün oluşturacak açık alan tasarlanması açısından potansiyel taşımaktadır.
- Etrafı bitişik nizamda yoğun yapılaşma ile çevrili olan bu bölge, çevresi için bir nefes alma noktası olma niteliğindedir.

Değerlendirme 2/b

Bir sokağın köşesinden başlayarak sıralı bir halde konumlanmış ender değerde, karakteristik değerde ve çevreye uyumlu geleneksel yapılardan oluşan yapı grubudur. Çalışma alanında bu tipe uygun 3 bölge tespit edilmiştir.

Sorun 2/b

- Kent geneline dağılmış olarak bulunan bu bölgeler birbirinden kopuk konumdadır.
- Yapılar oran, gabari ve yapım sistemi olarak geleneksel dokunun yok olduğu yeni yapıların arasında sıkışmış haldedir.
- Yapıların büyük bir çoğunluğu terk edilmiş, müteahhite verilmek üzere bekletilmektedir.
- Yapılar, konfor durumları yetersiz olması sebebiyle terk edilmektedir.
- Yüceyurt Mahallesinde yer alan 69, 70, 71envanter nolu geleneksel konutlar müteahhite verilmiş ve boşaltılmış durumdadır.

Potansiyel 2/b

- Bölgelerin sokak başlarında ve yan yana yer almaları sokaktaki yapılaşmaya örnek teşkil edebilmesi açısından potansiyel sunmaktadır.
- Çoğu terkedilmiş olan bu konutlar, kamulaştırılarak halkın sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak mekanlar oluşturması açısından potansiyel sunmaktadır.
- Kentin farklı noktalarına dağılmış olan bu bölgeler, kentin çeşitli noktalarında geleneksel konut ve sokak örneklerini sunmaktadır.

Değerlendirme 2/c

Geleneksel dokunun kaybolduğu bir sokak üzerinde bulunan yan yana ya da komşu iki geleneksel dokunun bulunduğu bölgelerdir.

Sorun 2/c

- Kent geneline dağılmış olarak bulunan bu bölgeler birbirinden kopuk konumdadır.

- Geleneksel konutlar, dokuya uyumsuz yapılaşmalar arasında sıkışıp kalmış olup, rant tehdidi altındadır.
- Yapılar, konfor durumları yetersiz olması sebebiyle terk edilmektedir.
- Çıkmaz sokak sonunda bulunan 5 ve 6 envanter nolu yapılar, imar planında yapılması planlanan yol üzerinde bulunmakta ve yıkılması planlanmaktadır.

Potansiyel 2/c

- Bölgelerin kent merkezine(anıtsal yapılara) yakın konumda olması, ziyaretçi çekerek tercih edilebilmesi açısından avantaj sağlamaktadır.
- Bölgede bulunan açık ve boş tanımsız alanlar grup yapılara ait ortak açık alanlar oluşturması açısından potansiyeldir.
- Çoğu terkedilmiş olan bu konutlar, kamulaştırılarak halkın sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak mekanlar oluşturması açısından potansiyel sunmaktadır.

3. bölge

Değerlendirme

Tarihsel çekirdek dışında kalan, bir geleneksel dokunun bulunmadığı, yeni yapılar içinde kalmış, tek tek değerler olarak kabul edilen yapıların bulunduğu bölgelerdir. Mimari değerleri değişkenlik gösteren bu yapılar şehrin çeşitli noktalarına dağılmış vaziyettedir. Bu tip alanlarda bulunan yapıların 7'si ender değerde, 17'si karakteristik değerde, 5'i çevreye uyumlu geleneksel değerde yapıdır (EK-28).

Sorun 3

Bölge tipi olarak belirlenen bu alanlar için sorunlar şu şekilde sıralanmıştır:

- Geleneksel dokunun yok olduğu alanlarda bulunana bu yapılar, yüksek katlı ve dokuya aykırı inşa edilmiş yapılar arasında kalmıştır.

- Geleneksel konutların etrafında konumlanmış olan yeni yapılar, geleneksel konutları yok sayarak inşa edilmiştir. Bu yapıların cepheleri kapatılmış, bahçeleri yok edilmiş, özgünlüklerini büyük oranda kaybetmişlerdir.
- Konfor koşullarının yetersiz olması sebebiyle birçok yapı terk edilmiştir. Bazılarında düşük gelirli kullanıcılar yaşamakta olup yapılara yeterli özeni göstermemektedirler.

Potansiyel 3

Bölge tipi olarak belirlenen bu alanlar için potansiyeller şu şekilde sıralanmıştır:

- Şehrin çeşitli noktalarına dağılmış olan bu geleneksel konut alanları çevrelerindeki yapılara örnek teşkil ederek yapılaşmayı düzenleyebilir ve çok katlı yapılar arasında nefes alınacak odak noktaları olabilirler.
- Tek yapı ölçeğindeki bu geleneksel konutlara sosyal işlevler yüklendiği takdirde bulundukları çevrenin sosyal ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla potansiyel oluşturmaktadır.
- Kentin farklı noktalarına dağılmış olan bu konutlar, kentin çeşitli noktalarında geleneksel konut örneklerini sergilemektedir.

4. bölge

Değerlendirme

Kent merkezinde bulunan, I. Arkeolojik sit alanı olan Pulur Höyüğü üzerinde yer alan geleneksel konutların yer aldığı bölgedir. Bu bölgede 1 karakteristik, 2 çevreye uyumlu geleneksel değerde konut bulunmaktadır.

Sorun 4

Bölge tipi olarak belirlenen alan için sorunlar şu şekilde sıralanmıştır:

- I. Derece arkeolojik sit alanı üzerinde yer alan yapıların Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Yüksek Kurulu, Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları 658 nolu ilke

kararında geçen “Bu alanlarda, kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilmemesine, imar planlarında aynen korunacak sit alanı olarak belirlenmesine, bilimsel amaçlı kazıların dışında hiçbir kazı yapılamayacağına karar verildi.” [51] ifadesi uyarınca sit alanı sınırında yapılaşma yasağı olması sebebiyle yapıların ömrünü tamamlaması halinde müdahale edilememektedir.

Potansiyel 4

Bölge tipi olarak belirlenen alan için potansiyeller şu şekilde sıralanmıştır:

- I. Derece arkeolojik sit alanı üzerinde yapılaşma yapılamamasından dolayı mevcut konutların özgünlüğü korumuş, yeni yapının yapılmamış olması dokuda bozulmayı engellemiştir.

5. bölge

Değerlendirme

Sivas Kale’si eteğinde yer alan III. Derece arkeolojik sit alanı üzerinde yer alan konutların bulunduğu, yeni yapılaşma ile sınır oluşturan bölgedir. Dört adet tescilli konutun bulunduğu bölgedeki yapılardan ikisi ender değerde yapı, biri karakteristik değerde yapı, biri ise çevreye uyumlu geleneksel yapıdır.

Sorun 5

Bölge tipi olarak belirlenen alan için sorunlar şu şekilde sıralanmıştır:

- III. Derece arkeolojik sit alanı sınırı içerisinde yer alan Kale Mahallesi yakın zamanda yürürlüğe konulan Kale Koruma Amaçlı İmar Planı ve projesi ile rekonstrüksiyon uygulaması yapılmak üzere yapıların bölgede bulunan geleneksel tescilli geleneksel konutlar dışındakiler kaldırılmış, bölgenin özgünlüğü yok olmuştur. Bölgede dönüşüm süreci devam ettiği belirlenmiştir.
- Bölge sınırları içerisinde yer alan yapılar, fonksiyon değişiklikleri ve çevresel faktörlerin etkisiyle özgünlüklerini büyük oranda kaybederek günümüze ulaşmıştır.

Potansiyel 5

Bölge tipi olarak belirlenen alan için potansiyeller şu şekilde sıralanmıştır:

- III. Derece arkeolojik sit alanı üzerinde yapılaşma sınırlaması olması, yapıların korunması ve geleceğe aktarılması açısından önemli bir potansiyeldir.
- Kentin en eski yerleşim yerlerinde olan bölge, kaleye peyzajıyla bir bütün oluşturarak estetik bir görüntü oluşturmaktadır.

5. MÜDAHALE KARARLARI

Çalışmanın bu bölümünde önceki bölümlerde çalışma alanı için yapılan analiz ve değerlendirme verilerinin, alanın korunmasına yönelik sentezlenmesi sonucunda koruma ve geliştirme müdahaleleri belirlenmiştir.

5.1. Genel Yaklaşım

UNESCO'nun "Tarihi veya Geleneksel Alanların Korunması ve Çağdaş Yaşamdaki Rolleri Konusunda Tavsiye Kararı"nda *koruma* "tarihi veya geleneksel bölgeler ile bunların çevrelerinin tespiti, korunması, muhafazası, restorasyonu, yenilenmesi, bakım-onarımı ile yeniden canlandırılmaları" olarak tanımlanır [45].Tarihi çevre korumanın amacı tarihi yapıların ve dokunun yok olmasını engellemek ve kültür mirasını günümüz yaşamına entegre etmektir [4].

Koruma, korunan "şey"i tehdit eden etmenlerle anlam kazanır. Tarihi çevre bağlamında korumanın gerçekleşebilmesi için öncelikle tarihi çevrenin bozulma nedenleri irdelenmelidir. Bozulma, temelde doğal etmenler ya da insan eliyle meydana gelir. Uzun bir sürecin sonucu olan *eskime*, çok kısa bir sürede ciddi bozulmalara neden olan *doğal afetler,* politik kararlardan ya da yetersiz yönetim sonucu ortaya çıkan *insan kökenli bozulmalar*, tarihi çevreyi ayakta tutan ekonominin bozulması sonucu *ekonomik kökenli bozulmalar* ve mevcut kültürel varlıkların değişimlerini kontrol edemeyen niteliksiz planlama sonucu *yönetim ve planlama kökenli bozulmalar* söz konusu olabilir [46].

Koruma ancak yaşatmakla, kullanıcıların çağdaş gereksinimlerini karşılayarak, bugünkü ve gelecekteki yaşama adapte etmekle anlam bulmaktadır. Geçmişi dondurmak, insan eliyle yapılan eserleri insandan üstün tutup yaşanılmaz hale getirmek, koruma politikası olmanın dışında, mekanların boşaltılmasına ve yok olmasına sebep olacaktır [47]. Korumacılık, korumayı mutlaklaştırmadan, hangi tarihte ve bağlamda nasıl bir bilinç ile ortaya çıktığını unutmadan uygulanmalıdır. Salt korumacılık mantığıyla hareket etmek sık düşülen bir hatadır. İnsanlık yüzyıllar boyu doğayla etkileşimi süresince bilgi ve kültür birikimiyle gelişmekte ve değişmektedir. Salt bir koruma anlayışı gelişmeyi durdurmak anlamına gelmektedir. Modern korumacılık değişime ve gelişime olanak sağlayarak gerçekleşen bir

korumacılıktır. Bu sebeple koruma yaklaşımı, özenli ve halkla birlikte hareket edilerek ortaya konulmalıdır [48].

Koruma tarihi çevre öleceğinde ele alındığında birçok dış etmene bağlı sorunla karşılaşılmaktadır. Bu sorunların çözümü için ise tekil bir koruma kavramının yeterli olması olanaksızdır. Böyle bir çalışma alanında "koruma" kavramı "sağlıklılaştırma", "geliştirme", "yenileme" gibi kavramlarla zenginleştirilerek "bütünleşik koruma" yaklaşımıyla hareket edilmesi gerekmektedir.

Koruma düşüncesinin alan ölçeğinde gerçekleştirilmesi düşüncesinin ilk olarak 1964 yılında "Venedik Tüzüğü"nde altı çizilmiştir. Venedik Tüzüğü'nün birinci maddesinde;

> Tarihi anıt kavramı sadece mimari bir eseri içine almaz, bunun yanında belli bir uygarlığın, önemli bir gelişmenin, tarihi bir olayın tanıklığını yapan kentsel ya da kırsal bir yerleşmeyi de kapsar. Bu kavram yalnız büyük sanat eserlerini değil, ayrıca zamanla kültürel anlam kazanmış daha basit eserleri de kapsar.

denilmektedir. Bu yaklaşım, 1975 yılında "Avrupa Mimari Miras Tüzüğü Amsterdam Deklarasyonu" nunda da devam etmiştir. Bu konuyla ilgili tüzükte şu maddelere yer verilmiştir:

- Mimarlık mirası yalnız üstün nitelikli tek yapı ve çevrelerini değil, tarihsel ve kültürel özelliği olan tüm kentsel ve kırsal alanları içerir.
- Mimarlık ürünlerinin korunması marjinal bir sorun olarak değil, kent ve ülke planlamasının ana hedefi olarak ele alınmalıdır.
- Eski alanların sağlıklılaştırılması olanak ölçüsünde, bölge sakinlerinin toplumsal kompozisyonunda köklü bir değişiklik gerektirmeyecek şekilde tasarlanmalı ve uygulanmalıdır [46].

Ülkemizde kültür varlıklarının korunmasıyla ilgili ilk yasal adım 13 Şubat 1869'da uygulanmaya konulan Asar-ı Atika Nizamnamesi ile atılmıştır. Yabancıların ülkede yapacakları arkeolojik kazılara verilecek izin ve kazılarda bulunan eserlerin yurtdışına çıkarılmasını yasaklayan bu nizamnamenin ardından değişen koşul ve gereksinimler doğrultusunda yasa genişletilmiştir. Cumhuriyet yıllarının ardından Anıtlar Yüksek Kurulu kurulmuş ve tarihi çevrenin doku bütünlüğünün korunması açısından koruma tarihimiz için önemli bir adım olan 1973 "Eski Eserler Kanunu" çıkarılmıştır. 1983 yılında kaldırılan bu kanunun 2860 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu almıştır. Gereksinimler

doğrultusunda kapsamı genişleyen bu yasalar, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu (GEEAYK)'nun çalışmaları, ICOMOS ve UNESCO gibi uluslararası kuruluşlar ile Avrupa'da gerçekleştirilen tüzükler ve toplantıların Türkiye'ye yansıması yoluyla ülkemizde kültür varlıklarının tescilleri ve korunmaları mümkün olmuştur[4].

Kentler sürekli genişleyen ve yaşayan organizmalardır. Tarihi kentlerin özelliklerini yitirmeden koruyabilmek tekil bir mesele olmayıp, disiplinler arası bir çalışma, örgütlenme, finansal destek ve bilinçli bir kamuoyu desteği gerektirir. Tarihi çevreyi korumanın yolu bu basamakların gerçekleştirildiği bütünleşik bir yöntemle mümkündür.

Günümüzde yaşamın sürdüğü tarihi dokular, yoğun ve hızlı yapılaşma, kentleşme ile birlikte kendini gösteren rant tehdidi ile karşı karşıyadır. Terkedilmiş tarihi dokular ise bakımsızlık nedeniyle yok olma tehlikesi altındadır. Gerçek anlamda bir korumanın gerçekleşebilmesi ancak koruma bilinci gelişmiş bir halk ve içlerinde yaşamın sürdüğü eserlerle mümkündür. Bu durumun önemi 1975 Amsterdam Bildirgesi'nde "Bütünleşik koruma yerel yetkililerin sorumluluğunu da kapsar ve yurttaşların katılımını gerektirir" cümlesi ile vurgulanmış ve "Eski alanların sağlıklılaştırılması olanak ölçüsünde, bölge sakinlerinin toplumsal kompozisyonunda köklü bir değişiklik gerektirmeyecek şekilde tasarlanmalı ve uygulanmalıdır" cümlesi ile de tarihi dokularda fiziksel yapı ile birlikte toplumsal yapının sürdürülebilirliği üzerinde durulmuştur.

Tarihi dokularda gerçekleştirilecek koruma politikaları halkı isteklendirmeli, kullanıcıların hayatını kolaylaştırmalıdır. Koruma projelerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için yerel yönetimlere, halka ve koruma uzmanlarına büyük görev düşmektedir. Çalışma alanında yapılan anket sonuçları sırasında bölge halkının koruma konusunda bilinçsiz olduğunu göstermiştir. Bu sebeple bölgede hızlı bir bilinçlendirme politikası oluşturularak halk koruma konusunda eğitilmelidir.

Hızlı kentleşme sonucu, tek tip yapılaşmanın arttığı, tek düze kentlerin oluştuğu çağımızda, tarihi kentler, dokuyu uyum kaygısı taşımayan, oran ve gabari olarak uyumsuz yapıların baskısı altındadır. Sivas Kent Merkezi'nde bu tip yapıların sayısı oldukça artmış, geleneksel konutlar birbirinden kopuk, kente dağılmış vaziyette kalmış ve çevre ölçeğinde koruma sağlanamamıştır. Yeni yapıların tarihi çevreye uyumlu hale getirilmesi için yapı oturum alanı ve kat yüksekliği kısıtlaması getirilerek düzenleme yapılmalıdır. Alandaki yeni

yapıların geleneksel yapılara saygılı tavırları ile sivil mimarlık örneklerinin son katmanı olarak bu dokuya katkı koymaları beklenmektedir.
Koruma yaklaşımı esnasında, mevcut dokunun ön plana çıkması için yeni yapıların geleneksel yapılarla uyumlu cephe siluetleri oluşturması gerekmektedir. Mevcut dokuda uyumsuz bütün oran, ölçek, doku ve renk ögeleri kaldırılmalıdır. Geleneksel konutlar konfor durumları göz önüne alınarak modern yaşama adapte edilmeli, uygun koşulları sağlamak için bütün imkanlar kullanılmalıdır.

Tüm bu aşamaların sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilebilmesine yardımcı olması amacıyla Sivas İli Merkez İlçesi'nde bulunan geleneksel sivil mimarlık örnekleri ve bunların oluşturduğu geleneksel konut dokusunun tez kapsamında analizi yapılmış, analiz verileri değerlendirilmiş ve elde edilen veriler sentezlenerek koruma kararları belirlenmiştir. Çalışmanın daha sağlıklı yürümesi için alandaki bütün yapıların tespiti ve belgelenmesi aşamasıyla başlanmalı rölöve, restitüsyon ve gerekli ise restorasyon projeleri hazırlanmalıdır.

5.2. Kentsel Ölçekte Koruma Kararları

Tezin ikinci bölümünde Sivas ilinin yerleşim özelliklerinden detaylı bir biçimde bahsedildiği üzere Sivas şehri kentin tarihsel çekirdeği olan kent meydanı ve Sivas Kalesi etrafında konumlanmaktadır. Eski kentin fiziksel görünüşünü kent meydanındaki anıt eserler ve konut bölgesinde ise derelerle bir bütün olmuş geleneksel konut dokusu oluşturmaktadır.

Türk kenti için fazla karakteristik olmayan biçimsel düzenlerden biri, çevresinde anıtlar bulunan kent içi meydanlardır [50]. Sivas kent meydanı da medreseleri, 4 Eylül Kongre Binası, Hükümet Konağı, Jandarma Binası, Kale Camii, Kale Hamamı kalıntısı ve etrafında konumlanmış yeni yapılarla böyle bir özellik göstermektedir. Yoğun şehircilik faaliyetleri ile birlikte kent meydanının zemin kotu yükselmiş, meydanda bulunan medreseler yol kotu altında kalmıştır. Kent meydanının yakınından geçtiği bilinen Kazıklık ve Murdar Irmak kapatılarak yerin altına hapsedilmiş ve kentin fiziksel görünüşü büyük oranda değişmiştir.

Kent meydanındaki yeni yapılar gabari ve doku olarak tarihi yapılarla uyumsuz inşa edilmiştir. Dokuya uyumsuz bu yapılar kaldırılarak yerine doku ile uyumlu yapılar inşa edilmelidir. Meydan özgün kotuna ve özgün fiziksel görünüşüne tekrar kavuşturulmalıdır.

Geleneksel konut bölgesinden geçerek kentin iki ana aksından biri olan Atatürk Caddesi'nden geçen Murdar Irmak'ın üzeri açılarak, şehir su ve yeşille özgün görüntüsüne kavuşturulmalıdır.

Kentin tarihi çekirdeği, meydanı, meydanın doğusunda yer alan hanları, kentin hakim noktasında yer alan Sivas Kalesi ile geleneksel konut bölgesi bütün olarak ele alınmalıdır. Şehrin çeşitli noktalarına dağılmış olan geleneksel konutlar çağın ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde ticari ve sosyal işlevler yüklenerek korunmalıdır.

5.3. Çalışma Alanı Koruma ve Yeni Yapılaşma Önerileri

Çalışma alanında yapılan detaylı tespit ve analiz çalışmaları ile alana ait sözlü ve yazılı kaynaklar ve eski fotoğraflardan faydalanılarak tipolojik çözümleme yapılmıştır. Alanın gösterdiği tipik özellikler ile uyumsuz ve yüksek gabarili yeni yapılar tespit edilmiş, bu yapıların kaldırılarak, yerine mümkün olduğu ölçüde çevreyle uyumlu yapıların yapılmasına, mümkün olmayan yerlerde ise yapıların dokuyla uyumlu hale getirilecek şekilde düzeltilmesine karar verilmiştir.

5.3.1. Bölgelere göre genel müdahale kararları

Kent geneli ve çalışma alanı ile ilgili bir koruma amaçlı imar planı bulunmamaktadır. Sadece Kültür Bakanlığı tarafından korunacak yapılar ve etki alanlarına yönelik koruma sınırları belirlenmiş ve imar planı üzerine işlenmiştir. Koruma amaçlı imar planının olmayışı alanda ciddi kayıplara ve yoğun kentleşmeye sebep olmuştur. Çalışmada, yerel yönetim ve kullanıcılar ile işbirliği yapılarak, kullanıcıların ve halkın bilinçlendirilmesi, tarihi ve geleneksel konut dokusunun korunması ve geliştirilmesi için önerilerin belirlenmesi hedeflenmiştir.

Çalışma alanında yapılan analizler neticesinde geleneksel konutların kentin muhtelif noktalarına dağılmış olup doku bütünlüklerinin yok olduğu belirlenmiştir. Ancak yine de özgün dokusu ile günümüze gelen alanlar tespit edilmiştir. Bu bağlamda çalışma alanı, kentin geleneksel düzeninin bir ifadesi olarak doku oluşturan yapılar, grup yapılar, tek yapılar ile üzerinde bulunduğu alanın özellikleri ile birlikte değerlendirilen; I. Derece

arkeolojik sit alanı üzerinde bulunan ve III. derece arkeolojik sit alanı üzerinde bulunan yapılar olarak bölgelere ayrılmış (EK-28) ve bu bölgeler bazında alanlar için yapıların bağlamlarıyla ilişkili olarak, alandaki değerler, problemler, potansiyeller ve tehditler çerçevesinde alt bölgelemeler yapılmış bu bölgelemelere göre müdahale kararları verilmiştir.

Müdahale kararları içerisinde bahsi geçen bazı kavramların tanımlamaları aşağıdaki gibidir:

Koruma alanı:

> Taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının muhafazaları veya tarihi çevre içinde korunmalarından etkinlik taşıyan korunması zorunlu olan alanlardır. Kimi durumlarda, bir tek yapının ya da doğa parçasının kendisinin korunması yeterli olmayabilir. Yapının ya da doğal oluşumun çevresindeki eylemler, değişimler ve gelişimler o yapı ya da doğal oluşumu olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının çevresinde bir tampon bölge ya da geçiş bölgesi olarak tanımlanabilecek bir alan oluşturulmakta ve bu alan içerisindeki inşai ve fizikî müdahaleler denetim altında tutulmaktadır [52].

Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu 664 nolu ilke kararında koruma alanı sınırı ile ilgili;

> Koruma alanı belirlenmemiş sit alanı dışındaki tescilli parsellerde, bu parsele komşu olan veya aralarından yol geçse dahi bu parsele cephe veren parsellerin koruma alanı olarak kabul edilmesine, bu alanlarda gelecekte yapılacak uygulamalarda aksaklıklara neden olunmaması için Koruma Kurulundan karar alınmadan herhangi bir uygulama yapılamayacağına karar verildi. [53]

ibaresi geçmektedir.

Etkileme geçiş alanı: "Kentsel sit alanının bulunduğu çevre içinde korunmasında geliştirilmesinde etkinlik taşıyan ve kentle bütünleşmesine olanak sağlayacak kararlara konu olan alanlar etkileme geçiş alanı olarak tanımlanır."[54]

1. Bölge

Mimari değeri yüksek olan ender ve karakteristik değerdeki geleneksel konutların yoğunlaşarak süreklilik oluşturduğu doku çalışma alanı bölgesidir. Kent geneline hakim olan yeni yapılaşma içerisinde, geleneksel konutlar yeni yapılar arasında fark edilebilir bir sıklıkta konumlanmıştır. Bu bölge kendi içerisinde farklılaşan özelliklerine göre alt bölgelere

ayrılmıştır. Doku çalışma alanındaki bu alt bölge sınırları arasında yer alan bölgeler tampon bölgeler olarak belirlenmiştir. Tampon bölgelerde uygulanacak yapılaşma kuralları:

- Tampon bölge sınırları içerisinde yer alan parsellerde ifraz ve tevhid uygulamaları yasaklanacaktır.
- Bölgelerde bulunan yeni yapıların maksimum yükseklikleri geleneksel konutları kesinlikle aşmayacaktır.
- Yeni yapıların oturum alanları geleneksel konutların oturum alanlarını aşmayacaktır.

Bu Bölgedeki bütün alt bölgelerde (1a + 1b + 1c) geçerli, uygulanması gerekli koruma önerileri şu şekildedir:

- Genellikle ender veya karakteristik değerdeki yapıların bulunduğu ve doku oluşturduğu, ilk etapta korunacak olan bölgedir.
- Bölgede bulunan geleneksel ve nitelikli yapıların projesi olmayanların rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ile envanterleri hazırlanmalıdır.
- İçlerinde yaşamın sürdüğü konut olarak kullanılan konutların konfor koşulları iyileştirilerek konut işlevi devam ettirilmelidir.
- Bölgede tevhid yapılarak birleştirilmiş arsalar yoluyla ölçekleri büyültülmüş yapılar dokuya uygun hale getirilmeli ve bölgede ifraz ve tevhide izin verilmemelidir.
- Bu bölgede uygun yapı yoğunluğu ve gabari kabul edilerek yeni yapıya izin verilebilir ancak imar planında hassasiyet gösterilecek sınırlar açıkça belirtilmelidir.
- Bölgede bulunan dokuya uyumsuz yapılar dokuya uyumlu hale getirilmelidir.
- Bölgede yeni yapılacak olan binalar geleneksel dokuyu işaret etmeli, ön plan çıkarmalıdır.
- Alanda uygulanmış olan asfalt yol dikkatlice kaldırılarak, alttan çıkabilecek geleneksel sokak kaplaması kontrol edilmeli, özgün kaplamaya ulaşıldığı takdirde özgün kaplama korunmalı, ulaşılamadığı takdirde özgün kaplama malzemesi ile aynı malzeme ve stilde yeniden yapılmalıdır. Trafiği yavaşlatacak önlemler alınmalıdır.

Alt bölgelere özel uygulanması gerekli koruma önerileri şu şekildedir:

Bölge 1/a

- Dokunun ana arteri olan Höllüklük Caddesi bölgenin ana arteridir ve diğer alt bölgelere bu cadde üzerinde dağılarak gezi güzergahı oluşturulacaktır. Cadde üzerinde bulunan yeni yapılar oran, gabari ve saçak kotu olarak geleneksel konutları referans almalıdır.
- Cadde üzerinde bulunan ve silüette kopukluk oluşturan 18 ve 19 envanter numaralı yapılar arasında bulunan yeni yapı kaldırılarak, kamusal açık alan olarak tasarlanmalıdır.
- Höllüklük Caddesi ve bölgeye açılan ve diğer alt bölgelerle bağlantıyı sağlayan Ülkü Sokak, Hafız Hami Sokak, Gönül Sokak, 18.9. Sokak; yol kaplamaları, kent mobilyaları (sokak lambası, çöp kutusu vs.) ve cephe, saçak düzenlemeleri olarak dokuya uygun şekilde tasarlanmalıdır.
- 15 envanter nolu yapının yanında bulunan boş yapı parseli ve 33 ile 43 envanter nolu yapılar arasında bulunan alanlara yapı yapılmasına izin verilmeyerek eklerinden arındırılmalı ve bu alan yapılara ait açık alanlar olarak tasarlanmalıdır.
- Höllüklük Caddesi üzerinde 18.8 ve 18.9. sokak girişleri arasında bulunan yapı kalıntısı korunarak sergilenmelidir.

Bölge 1/b

- Çalışma alanında bulunan boş yapı parsellerine; yapı oturma alanı, gabari, cephe doluluk boşluk oranları, renk ve saçak genişliklerinin dokuya uyumlu olduğu yeni yapı yapılması ve bu yapılar bölgenin canlandırılmasına ve bölge halkının sosyal ihtiyaçlarına hizmet edecek işlevler ile donatılması uygun görülmüştür.
- Çalışma alanında mülkiyet problemlerinden dolayı anlaşma sağlanamayan ve terk edilmiş halde bulunan yapılar kamulaştırılarak yeni programlar yüklenerek yaşatılmalıdır.
- Dispanser Sokak üzerinde bulunan, 12 envanter nolu ender değerde ve muhtes durumdaki yapıya ilk etapta müdahale edilerek, özgün bahçe duvarı korunarak onarılmalıdır.
- 11 envanter nolu yapı boştur. 13 envanter nolu yapı ise çocuklar için tiyatro, resim, müzik vb. güzel sanatlar kursları veren bir eğitim yapısı olarak kullanılmaktadır. 11 ve 12 envanter nolu yapılar da bölge halkının tarihi yapıları benimseyip yaşatmak

isteyecekleri, sosyal ihtiyaçlarına hizmet veren işlevler verilerek onarılmalı ve kültür sokağı oluşturulmalıdır.

- Müze Sokak üzerinde bulunan yapıların ikisi müze, ikisi konut, biri dernek kullanımındadır. 48 envanter nolu yapı boş konumda ve yapısal durumu orta seviyede, bakım ve onarıma ihtiyaç duymaktadır. Yapı, öncelikli müdahale ile sosyal bir işlev yüklenerek sokağa katılmalıdır.
- 47 ve 48 envanter nolu yapılar arasında bulunan dokuya uyumsuz yapı sokak silüetinde kopukluğa sebep olduğu için kaldırılmalı, yapı parseli açık alan olarak tasarlanarak sokağa katılmalıdır.

Bölge 1/c

- Geleneksel yapıların yoğunlaştığı ada niteliksiz eklerinden arındırılmalı, dokuya uyumsuz yeni yapılar dokuya uyumlu hale getirilmelidir.
- Özgün işleviyle kullanılmayan (depo vs. gibi işlevler verilen) ya da terkedilmiş geleneksel konutlar kamulaştırılmalı, halkın sosyal ihtiyaçlarını karşılayabileceği işlevler yüklenmeli ya da bölgeye turist çekmek amacıyla bazı konutlara konaklama işlevi verilmelidir.
- Bu bölgelerin 1/a ve 1/b bölgeleri bütün olarak korunmalı, çoğunluğu terkedilmiş bu yapılara bölgeye gelen turistlerin kullanımına açmak üzere otel ve konukevi programları yüklenmelidir.
- Çalışma alanında bulunan boş yapı parsellerine yapı oturma alanı, gabari, cephe doluluk boşluk oranları, renk ve saçak genişliklerinin dokuya uyumlu olduğu yeni yapı yapılması ve bu yapıların bölgenin canlandırılması ve bölge halkının sosyal ihtiyaçlarına hizmet edecek işlevler ile donatılması uygun görülmüştür.
- Çalışma alanında mülkiyet problemlerinden dolayı anlaşma sağlanamayan ve terkedilmiş halde bulunan yapılar kamulaştırılarak esaslı onarımlar yapılmalı, yeni işlevlerle yaşatılmalıdır.
- Geleneksel konut cepheleri restorasyon projeleri doğrultusunda cephelerinde özgün doluluk-boşluk oranlarına kavuşturulmalıdır.

2. Bölge

İki ve üzeri sayıdaki geleneksel konutun bir sokakta ya da yapı adasında bir araya gelerek oluşturduğu grup yapı bölgeleridir. Bu bölge sınırları içerisinde yer alan yapı örneklerinin mimari değerleri değişkenlik göstermekte ve kentin çeşitli noktasında ve mahallelerinde konumlanmaktadır. Bu bölgede uygulanacak koruma esasları birinci bölgeye göre daha serbesttir. İkinci etapta korunacak olan bölgedir. Bölgedeki bütün alt bölgelerde geçerli uygulanması gerekli koruma önerileri şu şekildedir:

- Bir ada ya da sokak üzerinde konumlanmış olan geleneksel dokuların koruma ve etkileme geçiş alanları çerçevesinde; gabari, yapı oturum alanı ve planımetrik doluluk boşluk sınırlandırması uygulanacağı alandır.
- Bölgelerin çevresinde mevcut olan tanımsız boş alan ya da boş parseller geleneksel yapılarla birlikte değerlendirilip kent peyzajına kazandırılmalıdır.
- Şehrin çeşitli noktalarına yayılmış olan bu bölgelerde bulunan geleneksel nitelikteki yapılar için gerekli restorasyon projeleri hazırlanmalıdır.
- Terkedilmiş ve kullanılmayan yapılar kamulaştırılarak, kendi bağlamında yapılacak değerlendirmelerle çağın ihtiyaçlarına yönelik işlevlerle yaşatılmalıdır.
- Özgünlüğünü yitirmiş cepheler, özgün oranlarına kavuşturulmalıdır.
- Etkileme geçiş alanı içerisinde yer alan yeni yapıların; cephe doluluk boşluk oranı, renk ve doku olarak geleneksel dokuya uyumu sağlanmalıdır.

Alt bölgelerde geçerli uygulanması gerekli koruma önerileri şu şekildedir:

<u>Bölge 2/a</u>

- Geçmişte Alibaba Tekkesi olarak anılan, günümüzde Susamışlar Konağı olarak bilinen 82 envanter nolu yapı ve Alibaba Camii bölge için potansiyel oluşturmaktadır. Alibaba Camii, 82, 83, 84 ve 85 envanter nolu yapılar bir bütün olarak düşünülerek yapıların ortalarında bulunan alan ve çevresi kamusal açık alan olarak tasarlanmalıdır.

Bölge 2/b

- Bir sokağın köşesinden başlayarak sıralı bir halde konumlanmış ender değerde, karakteristik değerde ve çevreye uyumlu geleneksel değerde yapılardan oluşan yapı grupları olan bölgelerin bulundukları sokak kat yüksekliği ve cephe biçimlenişi olarak bu yapılara uyumlu hale getirilmelidir.
- Yüceyurt Mahallesi sınırları içiresinde bulunan 69, 70, 71 envanter nolu yapıların yıkımı durdurularak sokak koruma altına alınmalıdır. Terkedilmiş bu konutlar özgün sokak biçimlenişi korunarak, etrafındaki açık alanlarla birlikte yeme içme işlevleriyle nefes alma noktaları olarak tasarlanmalıdır.
- Terkedilmemiş ve konut olarak kullanılmaya devam edilen diğer alanlarda konfor koşulları sağlanarak özgün kullanımına devam edilmelidir.

Bölge 2/c

- 22, 23 ve 24 envanter numaralı Höllüklük Caddesi'ne bağlanan 19.14. Sokak üzerinde bulunan yapıların bulunduğu bölge niteliksiz yapılardan arındırılarak işlev değişikliği yapılmalıdır. Gerekli projelerin hazırlanmasının ardından hizmet programları yüklenmek üzere dokuya uygun yeni yapılar yapılarak konaklama işlevi verilmelidir.
- 2 ve 3 envanter numaralı yapıların ve caminin bulunduğu alan meydan olarak tasarlanmalıdır.
- 5, 6 ve 7 envanter numaralı yapıların bulunduğu çıkmaz sokak korunmalı, özgün sokak kaplamasıyla aynı malzeme ile kaplanarak sokak dokusu sergilenmelidir.
- Ortak özellik gösteren diğer bölgelerin yapısal problemleri giderilerek öncelikli konut işlevi devam etmek üzere gerekirse de yeni işlevler verilerek kente kazandırılmalıdır.

3. Bölge

Tarihsel çekirdek dışında kalan, mevcut bir geleneksel dokunun bulunmadığı, yeni yapılar içinde kalmış, tek tek değerler olan yapıların bulunduğu alanlardır. Mimari değerleri değişkenlik gösteren bu yapılar şehrin çeşitli noktalarına dağılmış vaziyettedir. Üçüncü etapta korunacak olan bölgedir. Bu bölge için gerekli koruma önerileri aşağıda verilmiştir.

- Geleneksel değerdeki bu yapılara ait gerekli projeler hazırlanmalı, ihtiyaç duyan yapılar için gerekli onarımlar yapılmalıdır.
- Etki alanı içerisinde bulunan yapılar, geleneksel konutu öne çıkaracak şekilde dokuya uygun hale getirilmeli, gabari ve oran olarak uyum sağlamalıdır.
- Şehir merkezinde bulunan tek yapılara halkın gereksinimlerini karşılayacak sosyal işlevler yüklenmeli, kent merkezinden uzak olanlarda ise gerekli konfor koşulları sağlanarak konut işlevinin devam etmesi sağlanmalıdır.

4. Bölge

Kent merkezinde bulunan, I. Arkeolojik sit alanı olan Pulur Höyüğü üzerinde yer alan geleneksel konutların yer aldığı bölgedir. Bölgede karakteristik değerde yapılar bulunmaktadır. Bu bölge için gerekli koruma önerileri şu şekilde sıralanmıştır:

- Arkeolojik sit alanları ile ilgili 1999 yılına ait 658 nolu ilke kararının I. derece arkeolojik sit alanları "Korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanı olarak" tanımlanmaktadır.
- Aynı kararın ilgili maddesinde "Bu alanlarda, kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilmemesine, imar planlarında aynen korunacak sit alanı olarak belirlenmesine, bilimsel amaçlı kazıların dışında hiçbir kazı yapılamayacağına." denilmektedir[karar]. Pulur Höyüğü sınırında grup olarak bulunan sıra yapılar korumaya değer kültür varlığı olması sebebiyle korunmaları önerilmektedir.
- Alanda bulunan yapılar belgelenmeli ve gerekli projeleri hazırlanmalıdır.
- Alanda yapılacak herhangi bir kazı esnasında elde edilen veriler ışığında söz konusu konutların koruma durumu tekrar değerlendirilmelidir.
- Alan üzerinde yapılacak her türlü müdahale izni oldukça sınırlı olduğundan bölgeye ekstra yük getirecek her türlü programdan vazgeçilmeli, gerekli konfor koşulları sağlanarak konutlar özgün işleviyle yaşatılmalıdır.

5. Bölge

Sivas Kale'si eteğindeki III. Derece arkeolojik sit alanı üzerinde, konutların yer aldığı, yeni yapılaşma ile sınır oluşturan bölgedir. Bölgede bulunan dört yapı da arkeolojik sit alanı içerisinde, diğeri ise sınırda yer almaktadır.

- Arkeolojik sit alanları ile ilgili 1999 yılına ait 658 nolu ilke kararının III. derece arkeolojik sit alanları "Koruma-kullanma kararları doğrultusunda yeni düzenlemelere izin verilebilecek arkeolojik alanlardır." şeklinde tanımlanmaktadır.
- Bölgede bulunan dört geleneksel konut tescilli olup koruma altına alınmıştır.
- Geleneksel konutların ve Sivas Kalesi'nin etki alanında bulunan bölgede bir tampon bölge oluşturularak tarihi dokuya uyumlu cephe, gabari ve doku yakalanmalıdır.

Taşıyıcı müdahaleleri

Çalışma alanında yapılan envanter çalışması sırasında yapısal durum tespiti yapılmış, yapısal durumları iyi, orta ve kötü olarak sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma ile yapısal durumu kötü olan geleneksel konutların acil olarak sağlıklılaştırılması yapı sağlığı ve halkın can güvenliği için aciliyet teşkil etmektedir.

Yapı yükünü artık taşıyamayan yapılarda esaslı onarım yapılmalı, özgün taşıyıcılarıyla devam edebilecek yapılarda güçlendirme yapılmalı, çürümüş, bozulmuş elemanlar özgün plan ile aynı fiziksel ve kimyasal özellikte ahşap elemanlarla değiştirilmelidir.

Mimari eleman ve yüzey kaplaması müdahaleleri

Çalışma alanında açıklıkları da değiştirilerek, ahşap veya pvc doğramalı olarak yenilenen kapı ve pencereler kaldırılarak özgün kapı ve pencere açıklıkları, detayları ve malzemesi ile aynı özelliklerde ahşap elemanlarla değiştirilmelidir.

Yapı cephelerinde görülen sıva dökülmelerine müdahale edilmeli ve özgün ile uyumlu olmayan çimento esaslı sıva uygulamaları kaldırılmalıdır. Yapıların özgün sıvaları analiz edilerek, aynı bileşim ve özellikte sıva malzemesi oluşturularak sıva uygulaması yapılmadır.

Alandaki geleneksel konutların saçaklarında, köşe ve kat bordürlerinde oluşmuş kopma ve yıpranmaların sağlamlaştırılabilecek olanları sağlamlaştırılmalı, kullanılamayacak durumda olanları özgünü ile aynı ölçü, detay ve malzemede ahşap elemanlarla değiştirilmedir.

En çok yıpranan elemanlardan biri olan çatı kaplamaları, en fazla değişime uğrayan elemanlardır. Eternit kaplı olan örneklerde bu malzeme kaldırılarak özgün ile aynı özelliklerde kiremit kaplaması uygulanmalıdır.

5.3.2. Ulaşım ve altyapı kararları

Çalışma alanına yönelik ulaşım ve altyapı kararları şu şekildedir:

- Çalışma alanının kent merkezi etrafında konumlanması sebebiyle herhangi bir ulaşım problemi gözlemlenmemiştir.
- Akdeğirmen Mahallesinde bulunan 18.1 ve 18.2 sokaklar çıkmaz ve dar sokaklardır. İmar planında 18.1. Sokak üzerinde bulunan 5 Envanter Nolu yapı üzerinden yol geçmektedir. Bu karar doğrultusunda yapının yıkılacağı anlaşılmaktadır. Ancak karakteristik değer taşıyan bu yapı ve organik sokak dokusunun izlerini taşıması sebebiyle yapı ile birlikte çıkmaz sokağın korunması gerekmektedir.
- Çalışma alanında otopark problemi yol kenarı parkı olarak çözülmektedir. Ancak dar sokaklarda yaya geçişini engelleyen ve konutlara zarar veren bu problem bölgede bulunan uygun boş yapı parsellerinin dönüştürülmesiyle çözülmeli, yol kenarı parkı yasaklanmalıdır.
- Çalışma alanında mevcut olan dar sokaklar kontrollü olarak araç trafiğine kapatılmalı, sokaklar yaya trafiğine açılmalıdır.
- Çalışma alanında ahşap yapıların yoğun olarak bulunduğu 1. ve 2. bölgelerde yangın riskinin fazla olması sebebiyle, herhangi bir yangın anında hızla müdahale edilebilmesi için sokakların uygun görülen noktalarına yangın muslukları yerleştirilmelidir.
- Geleneksel konutun yoğunluk gösterdiği 1. bölgeden ağır tonajlı araçların geçmesi yapıların zarar görmemesi için engellemelidir.
- Çalışma alanında ulaşılan geleneksel konutların hiçbirinde su, kanalizasyon ve elektrik problemi bulunmadığından teknik altyapı ile ilgili bir müdahaleye gerek görülmemekle birlikte zayıf akım elektrik hatları yer altına alınmalıdır.

5.3.3. Sokak düzenine yönelik kararlar

- Geleneksel dokuya aykırı olan müştemilat yapıları kaldırılmalı, bu müştemilatlardaki işlevlerin yapı içlerinde çözümleri sağlamalıdır.
- Özgün bahçe duvarları eklerinden arındırılarak, özgün biçimde onarılıp sokak estetiği sağlanmalıdır.
- Geleneksel konutların yoğunlaşarak doku oluşturduğu 1. bölgede, asfalt yol kaplaması kaldırılıp geleneksel kaplama araştırması yapılmalı, asfalt kaldırılırken altından çıkabilecek özgün kaplamaya zarar vermeyecek şekilde yapılmalıdır. Özgün kaplamaya erişilebildiği takdirde, özgün kaplama korunmalı, ulaşılamadığı takdirde ise geleneksel dokuya uygun tarzda, trafiği yavaşlatıcı bir yol kaplaması uygulanmalıdır.
- Geleneksel dokunun hakim olduğu sokaklarda kent mobilyaları(bank, aydınlatma, çöp kutusu, sokak tabelaları vs.) dokuya uygun tasarlanarak geleneksele işaret etmelidir.
- Yapıların TV antenleri mümkün olduğunca sokağa bakmayan cephelere konumlandırılmalı ve ya gizlenmeli, zayıf akım yeraltından yapılara bağlanmalıdır.

5.3.4. Korunacak yapılara ilişkin kararlar

Çalışma alanında yapılan analiz ve değerlendirmelerin sonucu olarak her bir yapı için EK-28, 29, 30'da önerilen kararlar, gerekli restorasyon yaklaşımları ve ilkeleri ile her yapının ihtiyacı doğrultusunda bakım, onarım ve esaslı onarım olarak müdahale biçimleri uygulanmalıdır. Bakım dahil olmak üzere her bir yapının mutlaka rölöve, restitüsyon ve restorasyon projesi yapılmalı ve tüm müdahaleler arşivlenmelidir.

Çalışma alanındaki geleneksel değerde olan 3 yapıda; restitüsyon kaynaklarından faydalanılarak bütünleme çalışması yapılması gerekmektedir. Yapının strüktürel elemanlarından başlanarak mimari elemanlarına kadar detaylı araştırmalar neticesinde elde edilen bilgilerle bütünleme gerçekleştirilmelidir.

Alandaki 24 adet yapıda esaslı onarım gerekmekte, zamanla yıpranmış taşıyıcı elemanlar ve mimari elemanlardan kullanıma uygun olanlar sağlamlaştırılmalı, kullanılamayacak durumda olanlar özgün özellikte elemanlarla değiştirilmelidir. Özgün olmayan cephe kaplamaları raspa ile kaldırılmalı, özgün sıva ile aynı özellikte sıva ile kaplanmalıdır.

Çalışma alanındaki 40 yapının yapısal durumu orta olup, basit onarım yapılacaktır (sıva, boya, mimari eleman tadilatları). 39 yapı iyi durumda olup yalnızca mimari elemanlarına bakım gerektirmektedir.

Bakım, basit onarım ve esaslı onarım yapılacak tüm yapılarda; rölöve, restitüsyon, malzeme analizi ve restorasyon projeleri yapılmalıdır.

5.3.5. Düzeltilecek yapılara ilişkin kararlar

Çalışma alanında yapılan değerlendirme çalışmaları ile çevreye uyumlu geleneksel yapı olarak belirlenen yapılardır. Bu yapılar restitüsyon kaynakları değerlendirilerek çevreye uyumlu hale getirilecektir. Bu uygulama sırasında özgün kalan özellikleri olan cephe genişliği, gabari ve saçak genişlikleri korunacak, varsa cephe açıklıkları, renk ve doku bağlamındaki değişiklikler özgün ile aynı özellikteki müdahalelerle özgünlüğüne kavuşturulacaktır.

Bu yapılarda özgün cephe kaplaması değiştirilmemiş olanların cephe kaplamaları analiz edilerek, aynı içerikte sıva malzemesi tekrar elde edilerek cephe kaplamaları yenilenecektir.

Bulunduğu çevre ile uyumsuz olan yeni yapılarda düzeltme yapılacaktır. Bunlar; kat indirimi, dolu-boş oranlarında değişim, renk değişimi vs.

5.3.6. Yeni yapılaşma kararları

Çalışma alanında yıkılarak yeniden yapılacak ve boş yapı parsellerine yapılacak yeni yapılar inşa edilirken aşağıdaki koşullar uygulanacaktır:

- Tarihi dokuda yapılacak yeni yapılar bulundukları sokağın nizamına uyum sağlamalı ve sürekliliği bozmamalıdır. Gabari, cephe genişliği, saçak genişliği ve cephe doluluk boşluk oranlarıyla tarihi dokunun devamı niteliğinde hareket ettiği sürece çağdaş malzeme kullanılmasında herhangi bir problem görülmemiştir.

- Çalışma alanında yapıların birbirine göre konumları farklılık göstermektedir. Bu sebeple yeni yapılacak yapılar bulundukları sokağın düzenine uyum sağlayarak bitişik nizam ya da ayrık nizam olarak inşa edilmelidir.
- Geleneksel sokak dokusunun bozulmasına sebep olan ifraz ve tevhide izin verilmeyecektir.
- Her bir parsele bir yapı yapılacaktır.
- Yeni yapılacak olan yapıların oturum alanları geleneksel konutlardan fazla olmayacak, açık alan yapı oturum alanı oranına sadık kalınacaktır.
- Tarihi dokuda yapılacak yeni yapılarda geleneksel yapı cephesine uygun oranlarda yapıldığı müddetçe çıkma yapılabilir.
- Yeni yapılar gerek yapı plastiği gerekse mimari eleman olarak geleneksel dokuları taklit etmemeli, çağının izlerini taşımalıdır.
- Yapı girişleri, yapının bulunduğu sokağa göre konumlanarak sokaktan ya da bahçeden yapılacaktır.
- Teras çatı uygulamasına izin verilmeyecektir.

5.3.7. Finansal destek ve organizasyon

Tarihi çevre koruma uygulamalarında projenin hayata geçtiği nokta finansal ayağıdır. Yeterli finansal destek sağlanmadığı takdirde projeler ya hayata geçirilememekte ya da yarım kalmaktadır. Konuyla ilgili 21.07.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12. maddesine dayanılarak hazırlanan 15.07.2005 tarihli ve 25876 sayılı "Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmelik" te "Özel hukuka tabi gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının; korunması, bakım ve onarımı için Kültür ve Turizm Bakanlığınca ayni, nakdi ve teknik yardım yapılır." ifadesi yer almaktadır [55].

Çalışma alanında tescilli ya da tescilsiz, restore edilmeyi bekleyen çok sayıda yapı bulunmaktadır. Özel mülkiyete ait yeterli finansal gücü olmayan kullanıcılar yapıyı onaramadıkları için terk etmeyi tercih etmektedirler. Bu yapıların onarımı için "Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı"ndan faydalandırılarak finansal yardım yapılmalıdır.

Koruma projesinin uygulanabilir olması için sadece devlet desteğinin yeterli olamayacağı açıktır. Öncelikli olarak halk bilinçlendirilmeli ve tarihi çevre koruma bilinci aşılamak üzere çeşitli etkinlikler yapılarak halk, gönüllü hale getirilmelidir. Bu şekilde halkın kendi yapısının onarımını finanse edebileceği uygulamalar hayata geçirilebilir. Ancak yapılan anketler sonucu geleneksel konut kullanıcılarının büyük kısmının gelir seviyesi oldukça düşüktür. Bu sebeple meslek kuruluşları ve sivil toplum örgütlerinin katılımıyla proje genişletilmelidir. Yerel yönetimler, ÇEKÜL Vakfı gibi tarihi çevre korumaya gönül vermiş vakıflar ve Sivas Mimarlar Odası'nın katılımları ve destekleri sağlanmalıdır.

5.3.8. Müdahale organizasyonu / etaplama

Çalışma alanı ile ilgili müdahale kararları verilirken, alanda yapılan analiz ve değerlendirme çalışmaları dikkate alınmıştır. Müdahale etaplaması kararı verilirken yapıların değişmişlikleri, bölgesel olarak taşıdıkları değerler, yapısal durumları ve mimari değerleri etkili olmuştur. Yapılara uygulanacak koruma müdahaleleri esnasında bahsi geçen restorasyon teknikleri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu İlke Kararlarında geçen tanımlamaları aşağıdaki gibidir:

Bakım: "Sadece yapının yaşamını sürdürmeyi amaçlayan, tasarımda, malzemede, strüktürde, mimari ögelerde değişiklik gerektirmeyen müdahalelerdir.(Çatı aktarımı, oluk onarımı, boya-badana vb.)"

Basit onarım: "Yapıların; ahşap, madeni, pişmiş toprak, taş vb. çürüyen ya da bozularak eksilen mimari öğelerinin, özgün biçimlerine uygun olarak aynı malzeme ile değiştirilmesi, bozulan iç ve dış sıvaların, kaplamaların, renk ve malzeme uyumu sağlanarak, özgün biçimlerine uygun olarak yenilenmesi bu kapsamda tanımlanmıştır."

Esaslı onarım(Restorasyon): "Yapının rölöveye dayanan restitüsyon ve/veya restorasyon projeleri ile diğer ilgili belgelerin içerikleri ve ölçekleri koruma kurulunca belirlenen müdahalelerdir(Sağlamlaştırma (Konsolidasyon), Temizleme (Liberasyon), Bütünleme (Reintegrasyon), Yenileme (Renovasyon), Yeniden Yapma (Rekonstrüksiyon), Taşıma (Moving))." [56].

Etaplama kararları verilirken yapıların yapısal durumu ön planda tutulmuş, acil müdahale gerektiren ve mimari değeri yüksek olan yapılara ilk adımda müdahale edilmesi kararı verilmiştir. Mimari Değer, Sorun ve Potansiyellere Göre Çalışma Alanının Bölgelemesi (4.5) bölümünde de anlatıldığı gibi yapıların mimari değerlerin bağımsız olarak heterojen olarak kente yayılan yapılar, bir arada bulunuşları ve konumlarına göre bölgelere ayrılmıştır. Bu bölgeleme sonucu göz önünde bulundurularak müdahale kararları alınmıştır.

Bu bağlamda çalışma alanında uygulanacak etaplama şu şekilde önerilmiştir:

1. etap: Mimari değerine bakılmaksızın taşıyıcı sistemi hasarlı olan, can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından acil müdahale gerektiren yapılara, 1. Etapta müdahale edilecektir. Bu yapıların gerekli projeleri bir an önce hazırlanıp, uygulamaya geçilmelidir.

2.etap: Tez çalışmasının 5.5. Mimari Değer, Sorun ve Potansiyellere Göre Çalışma Alanının Bölgelemesi bölümünde bahsedildiği gibi kentte kaybolmuş olan konut dokusunun son örneklerinin bulunduğu ve sürekliliğin sağlandığı 1. Bölge, bütünlükleri ve özgünlükleri bozulmadan, 2. etapta müdahale edilmesi gerekli alandır. Bu bölgede yer alan yapıların özgünlüğünü korumuş yapıların malzeme analizleri yapılarak kaydedilmeli, çevreye uyumlu karakteristik yapılar ise özgün özellikleri ile müdahale edilmelidir. Ancak koruma amaçlı imar planları yapılana dek inşa süreci dondurulmalıdır.

3. etap: Çalışma alanında bir sokak ya da ada üzerinde bulunan sıra yapıların bulunduğu ve 2. Bölge olarak tanımlanan alanlarda bulunun orta ve iyi durumdaki yapıların bakım ve onarımları yapılmalıdır. Bu bölgede, yeni yapılacak yapıların gabari ve dokuya uygunluğu denetlenerek inşasına izin verilecektir.

4. etap: Kentin çeşitli noktalarına dağılmış olan yapısal durumu iyi ve orta durumda olan tek yapıların bulunduğu bölgeler 3. bölge olarak tanımlanmıştır. Bu bölgelerdeki yapılar bireysel olarak korunacak ve etki alanındaki yapılar hariç bölgede yeni yapılacak inşaatlara izin verilecektir.

5. etap : I. derece sit alanı, III. derece sit alanı ve kentsel sit alanı içinde yer alan 4., 5. ve 6. Bölgelerde yer alan, koruma altındaki alanlarda yer aldıkları için yok olma riski az olan bu yapılara önerilen koruma öneri 5. etapta uygulanacaktır.

6. etap: Gabari, oran, renk ve doku olarak çevresiyle uyumsuz ve çatışma içinde olan yapılarda kat sayısı azaltılacak, cephe genişlikleri cephe tasarımlarıyla etkileri nötrleştirilerek geleneksel konutları ön plana çıkaracak şekilde tasarlanacaktır.

Bu değerlendirmeler dışında yapılara mimari değerlerine göre yapılacak müdahaleler aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

Ender değerdeki yapılar: Çalışma alanındaki ender değerdeki yapıların bir kısmı tescil edilmiştir. Tescil edilmemiş ve tescil edildiği halde bilimsel tespiti yapılmamış yapıların belgelenmesi yapılmalıdır. Özgünlüğü korumuş olan yapılar, malzeme analizi yapılarak tescili ve belgelenmelidir. Yapısal durumu ve konfor durumu iyi olan yapılara bakım yapılmalı, özgünlüğü korunamamış ve yapısal durumu orta olan yapılara restitüsyon çalışmalarından elde edilen bilgiler ışığında onarım yapılmalıdır. Yapısal durumu kötü olan yapılarda ise esaslı onarım yapılmalıdır.

Karakteristik değerdeki yapılar: Belgelenmesi yapılmamış bütün yapılar için belgeleme yapılmalıdır. Yapısal durumu iyi olan yapılara yıpranmalara karşı bakım yapılmalıdır. Yapısal durumu orta olan yapılara basit onarım yapılmalı, yapısal durumu kötü olan yapılarda ise esaslı onarım yapılmalıdır.

Çevreye uyumlu geleneksel değerdeki yapılar: Geleneksel yapım teknikleri ile yapılmış, geçmiş üslupların birer örneği olan bu yapılar, bilimsel belgelemesi yapılarak bakımları yapılmalıdır. Görüntü kirliliği oluşturan eklerinden ve özgün özellikte olmayan mimari elemanlarından arındırılarak dokuyla uyumlu hale getirilmelidir.

Çevreye uyumlu niteliksiz yapılar: Üslup özelliklerini kaybetmiş fakat çevreyle uyumlu bu yapıların ömürlerini tamamlaması beklenmelidir. Ömürlerini tamamlayan yapıların yerine ise yapılaşma koşullarına uygun olarak yeni yapı inşa edilebilecektir.

Yapı kalıntısı: Çalışma alanında tespit edilen yapı kalıntılarının bilimsel belgelenmesinin yapılmasının ardından, restitüsyon çalışmalarına kaynak olması açısından yapılacak değerlendirme sonucu koruma kararı verilmelidir.

6. SONUÇ

Tez çalışması kapsamında yok olmaya yüz tutmuş, Sivas geleneksel konut örnekleri, incelenmiştir. Günümüze ulaşan örnekleri bakımsızlık, ihmal ve bilinçsiz müdahaleler sebebiyle oldukça yıpranmıştır. Kentte uygulanmış bir koruma amaçlı imar planının olmayışı bu süreci hızlandırmıştır. Birçoğu yok olmuş olsa da günümüze ulaşan son geleneksel konut örnekleri planlı bir koruma süreci ile bir an önce belgelenmeli rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ve kentsel tasarım projeleri ile çevre ölçeğinde korunma kararları çerçevesinde hazırlanmalıdır.

Tez sürecinde yürütülen detaylı çalışmalarda, kentte tespit edilebilen bütün geleneksel konutların mimari ve sosyal analizleri yapılmış, envanterleri hazırlanmış, konutların yoğunlaştığı bölge ise doku çalışma alanı olarak kabul edilerek burada doku analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu analizlerde yapıların; cephe, plan özellikleri, yapısal durumları, konfor durumları, değişmişlikleri ve kullanıcıların sosyo-ekonomik durumlarına dair bilgiler yer almaktadır. Bu bilgilerin tablolara dökümü bilgisayar ortamında detaylı bir şekilde yapılmış, alana dair potansiyeller ve problemler ortaya konmuştur. Giriş bölümünde ve Çalışma Alanının Konumu ve Sınırları (Bölüm 3.1)'de de anlatıldığı gibi Sivas geleneksel dokusunun kopukluğu ve çalışma alanının bir yüksek lisans tez çalışması için oldukça kapsamlı olması sebebiyle doku çalışma alanı dışındaki alanlar için üst ölçek çalışılmıştır. Çalışmanın devamı olarak sağlıklılaştırılacak bütün bölgelerde yapıların grafik, fotografik, yazılı ve çizili belgelemeleri ve çevre analizleri yapılmalıdır.

Alana dair en önemli problem, halkın koruma bilincinin yeterli seviyede olmamasıdır. Geleneksel konutları özgün işleviyle kullanan kullanıcılar arasında, tarihi çevreyi koruma bilincini ölçmeye yönelik yapılan sosyal anketlerden elde edilen sonuca göre kullanıcıların %61'inin konutlarını korumaya değer gördüğü ancak kullanıcıların % 61'inin tescil kanunu ve tarihi çevre koruma kavramı ile alakalı bilgi sahibi olmadığı tespit edilmiştir. Konut dışı programlarla (büro, vakıf, oda, dernek vs.) geleneksel konutları kullanan kullanıcıların tamamı bu konutları korumaya değer bulmaktadır. Koruma çalışmalarının sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi için ilk adım olarak yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları aracılığıyla halkı koruma konusunda bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır.

Kentte hali hazırda bir koruma amaçlı imar planı olmadığı gibi, kente ait mevcut imar planı geleneksel konut dokusuna zarar veren, geri plana iten ve yok eder yeni yapılaşmayı destekler niteliktedir. Kentte kayda değer bir korumanın söz konusu olabilmesi için bir koruma amaçlı bir planının hazırlanması gerekmektedir. Hazırlanacak koruma amaçlı imar planı doğrultusunda imar planı gözden geçirilmeli ve yeniden düzenlenmelidir. Uygulanacak yeni düzenlemelerle yeni yapılaşma gabari, oran, doku, renk ve mimari elemanlar olarak sınırlandırılmalı, dokuya uygun hale getirilmelidir.

Alanda uygulanacak koruma planı, imar planı ve tescil kararları gibi noktasal hareketlerin ötesinde alana canlılık katacak ve yaşatacak, halkla bir arada yürütülecek bütünleşik koruma kararları olmalıdır. Alınacak koruma kararları mevcut kullanıcı profilini mümkün olduğunca değiştirmeyecek kararlar olmalıdır. Çünkü değişen sosyal profil, fiziksel müdahalenin de değişmesine sebep olacak bu durum ise yapıların özgünlüğüne zarar verecektir.

Şehrin çeşitli noktalarına yayılmış olan geleneksel konutların son örnekleri de önlem alınmadığı takdirde zamanla yok olacaktır. Sadece tez çalışmasının belgeleme sürecinde dahi geleneksel konutların dördünün yıkıldığına tanık olunmuştur. Bu sebeple belgeleme ve koruma altına alma girişimleri bir an önce hızlandırılmalıdır.

Sivas kent merkezinde yer alan Antik Döneme ait Sivas Kalesi, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine anıt eserleri ve geleneksel konutları bir bütün olarak ele alınmalıdır. Tez çalışmasında da önerildiği gibi bir gezi rotası ile kentin bütününün ziyaretçilere deneyimle imkanı tanınmalıdır. Kent merkeziyle bir bütün olarak yakın ilçelerinde yer alan çekim noktaları (Divriği Ulu Camii, Kangal Balıklı Kaplıca vs.) da bir arada ele alınarak kent ülke turizmine katılmalıdır. Ayrıca yakın zamanda açılması planlanan hızlı tren kente ulaşımı kolaylaştıracağından kent için yüksek potansiyel sunmaktadır.

Kentteki geleneksel konutlar için üst ölçekten başlayarak yapı ölçeğine varan koruma ve geliştirme önerisi sunulmuştur. Yukarıda belirtilen ilke ve ölçütler benimsenerek bu çerçevede bir koruma imar planı hazırlanması durumunda doku çalışma alanından başlanılarak kentteki geleneksel konut örnekleri koruma altına alınabilecektir. Sunulan önerilerin, var olan geleneksel konutların korunması, geliştirilmesi, gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak üzere uygulanması ve benzer durumdaki tarihi dokulara örnek teşkil etmek üzere bir anahtar kılavuz olması beklenmektedir.

KAYNAKLAR

1. Demirel, Ö. (2006*). **Osmanlı Dönemi Sivas Şehrinde Sur, Saray, Mahalleler Ve Sosyo-Kültürel Eserler, Osmanlı Dönemi Sivas Şehri-Makaleler-**, Sivas: Sivas 1000 Temel Eser, 47.

2. Asatekin, N.G. (2004). ***Kültür ve Doğa Varlıklarımız Neyi, Niçin, Nasıl Korumalıyız?,*** Ankara: T.C: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 38.

3. Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu 20.10.1990 tarihli 851 Nolu Kararı, 1990, Sivas.

4. Ahunbay, Z. (2011). ***Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon***, (Altıncı Baskı) İstanbul: YEM Yayın, 60-127.

5. Erkman, U. (1982). ***Mimari Tasarım için Bir Veri Üretim Yöntemi Olarak Çevre Analizi***, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, 28-55.

6. Sivas Valiliği. (2011). ***Sivas Kültür Envanteri 1. Cilt (Merkez İlçe)*** Sivas: Sivas Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 37-245.

7. Denizli, H. (1998). ***Sivas Tarihi ve Anıtları.*** (Birinci Baskı). Sivas: Özbelsan A.Ş., 14-47.

8. İnternet: *URL*: http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.sivas.gov.tr%2Fil-adinin-tarihcesi&date=2017-03-29 Son Erişim Tarihi: 25.03.2017.

9. Gökbel, A. (2004). ***İnanç Tarihi Açısından Sivas***. (Birinci Baskı). İstanbul: Kitabevi, 23,25.

10. Mahiroğulları, M. A. (2003). ***İlk Çağlardan Günümüze Sivas İli***. Sivas: Kitap Matbaacılık, 14-15.

11. Türkiye Cumhuriyeti. (1973). ***Sivas 1973 İl Yıllığı.*** Sivas: Türkiye Cumhuriyeti. 5-11.

12. Uzunçarşılı, İ.H., Edgüer, R.N., Toparlı, R.(Yayına hazırlayan), (2014). ***Sivas Şehri,*** Ankara: Türk Tarih Kurumu, 12-31.

13. Melikoff, I. (1975). Gazi Melik Danışmed et la Conqquete de Sivas. ***Selçuklu Araştırmaları Dergisi***, S(4), 5.

14. İnternet: URL: http://www.webcitation.org/query?url=https%3A%2F%2Ftr.wikipedia.org%2Fwiki%2FDosya%3ASivas_in_Turkey.svg&date=2017-08-08 Son Erişim Tarihi: 25.03.2017.

15. Türkiye Diyanet Vakfı. (2009). ***İslam Ansiklopedisi.*** İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

16. Sevgen, N. (1959). ***Anadolu Kaleleri (I. Cilt).*** Ankara: Doğuş Ltd. Şirketi Matbaası, 307.

17. İnternet: URL: http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.kgm.gov.tr%2FSayfalar%2FKGM%2FSiteTr%2FUzakliklar%2FillerArasiMesafe.aspx&date=2017-06-08 Son Erişim Tarihi: 8.06.2017.

18. İnternet: URL: http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.cografya.gen.tr%2Ftr%2Fsivas%2Fiklim.html&date=2017-03-29 , Son Erişim Tarihi : 29.03.2017.

19. Türkiye İstatistik Kurumu, (2013). ***Seçilmiş Göstergelerle Sivas 2013***. Kayseri: TÜİK.

20. Bilget, B.(1993) ***Sivas Evleri*** (İkinci Baskı). Ankara: Kültür Bakanlığı, 45.

21. Hersek, C. (1993) ***Fetihten Osmanlı Dönemine Kadar Sivas Şehri Anıtları,*** Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 58-169.

22. İnternet: URL: http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.sivas.li%2F2015%2F03%2Fsivas-kalesi-yl-1923.html&date=2017-06-07 Son Erişim Tarihi 07.06.2017.

23. İnternet: URL: http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.resimle.net%2Fresim4616.html+&date=2017-08-02 Son Erişim Tarihi: 23.04.2017.

24. Semiz, N. (2007). ***Sivas Behrampaşa Hanı Restorasyon Projesi,*** Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

25. İnternet: URL: http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.sivaskulturturizm.gov.tr%2FTR%2C76422%2Ftarihi-camiler.html&date=2017-08-02: Son Erişim Tarihi: 2.08.2017.

26. Gabriel, A. (1934). ***La Grande Mosquee.Monuments Turcs d'Anatolie,*** Paris: E. De Boccard.

27. İnternet: URL: http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fizebsidef.com%2Fsifaiye-medresesi%2F&date=2017-08-02, Son Erişim Tarihi: 23.04.2017.

28. Evliya Ç. (1986). ***Seyahatname***, Cilt III, İstanbul: Üçdal Neşriyat, 154-165.

29. Akbulut, G. (2009). Sivas Şehrinin Tarihi Coğrafyası, ***Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.*** 35(2), 213.

30. Cuinet, V. (1892). ***La Turquie d' Asie.*** I, İstanbul: The Isis Press.

31. Berchem, M. V, (1910). ***Corpus Inscriptionum Arabicarum***, Kahire.

32. Kuban, D. (1966***). Sivas Kentinin Tarihsel Yapısı ve Görünüşünün Korunması ile İlgili Rapor, Sivas İli Analitik Etütleri,*** Ankara: 107-109.

33. Arû, K. A. (1998) ***Türk Kenti***, İstanbul: YEM Yayınları, 98-211.

34. Mahiroğlu, A. (2001). ***Seyyahların Gözüyle Sivas-Voyage dans le Pont (Pontus'a Seyahat)Seyahatnamesi Sivas 1902,*** İstanbul: Boğaziçi Yayınları, 167.

35. İnternet: URL: http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwowturkey.com%2Fforum%2Fviewtopic.php%3Ft%3D17584%26start%3D445&date=2017-06-19, Son Erişim Tarihi: 20 Haziran 2017.

36. İnternet: URL: http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.sivas.li%2F2015%2F04%2Feski-sivas-evleri-yl-1936.html&date=2017-07-09 Son Erişim Tarihi: 9 Temmuz 2017.

37. Gülhayat Ağraz Fotoğraf Arşivi.

38. Eldem,S. (1954). ***Türk Evi Plan Tipleri,*** İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, 11-127.

39. Sönmez, S.(Editör) (2012). ***Fotoğrafını Bekliyorum,*** İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 133.

40. Sözen, M. Eruzun, C. (1992). ***Anadolu'da Ev ve İnsan,*** İstanbul: Creative Yayıncılık ve Tanıtım, 243-245.

41. Üredi, K. (2009). ***Şehrin Ahşap Zamanı,*** İstanbul: Ötüken Neşriyat, 19-48.

42. Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi (2016)

43. Evren, M. (1959). ***Türk Evinde Çıkma,*** İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, 7.

44. İnternet: Sivas Abdi Ağa Konağı URL: http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwowturkey.com%2Fforum%2Fviewtopic.php%3Ft%3D55125&date=2017-05-20, Son Erişim Tarihi 20 Mayıs 2017.

45. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) 26 Kasım 1976 tarihli Tarihi veya Geleneksel Alanların Korunması ve Çağdaş Yaşamdaki Rolleri Konusunda Tavsiye Kararı**.**

46. Anonim, (2009). ***"Tarihi Çevre Koruma", Tarihi Çevrede Koruma: Yaklaşımlar, Uygulamalar,*** TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Dosya 14.1, Ankara, 16-20.

47. Bektaş, C. (2001). ***Koruma Onarım*** (Genişletilmiş Basım), İstanbul: Literatür Yayıncılık, 23.

48. Tekeli, İ. (2009), ***"Tarihle ve Yaşanılan Yerle Bir İlişki Kurma Biçimi Olarak Korumacılık," Kültür Politikaları ve İnsan Hakları Bağlamında Doğal ve Tarihi Çevreyi Korumak,*** İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 101-114.

49. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu(UNESCO). (1976). Tarihî veya Geleneksel Alanların Korunması ve Çağdaş Yaşamdaki Rolleri Konusunda Tavsiye Kararı.

50. Kuban, D. (2016). ***Türkiye'de Kentsel Koruma Kent Tarihleri ve Koruma Yöntemleri*** (İkinci Basım), İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 220.

51. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu İlke Kararları, (1999). Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları, 658 Nolu İlke Kararı, Kültür Bakanlığı, Ankara.

52. Madran, E. Özgönül, N. (2005). ***Son Yasal Düzenlemelerde Kültür Ve Tabiat Varlıklarının Korunması Ve Yerel Yönetimler El Kitabı,*** Ankara: T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Mimarlar Odası Ankara Şubesi, 15.

53. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu İlke Kararları, (1999). Sit Alanları Dışındaki Üzerinde Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı Bulunan Parsellerin Koruma Alanı, 664 Nolu İlke Kararı, Kültür Bakanlığı, Ankara.

54. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu İlke Kararları, (1996). Kentsel Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları, 419 Nolu İlke Kararı, Kültür Bakanlığı, Ankara.

55. T.C. Resmi Gazete, (2004). "5226 Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Müdürlüğü, Ankara, 1-3.

56. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu İlke Kararları, (1999). Kentsel Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları, 660 Nolu İlke Kararı, Kültür Bakanlığı, Ankara.

57. Sivas Belediyesi Arşivi (2016).

EKLER

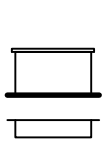
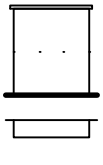
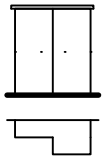
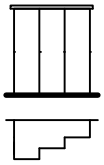
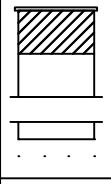
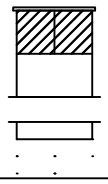
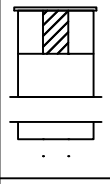
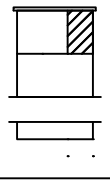
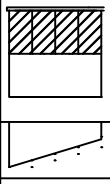
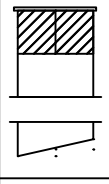
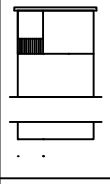
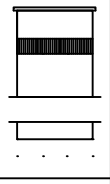
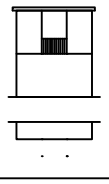
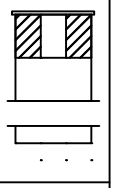
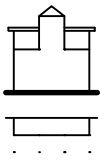
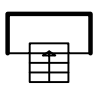
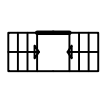
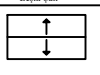
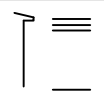
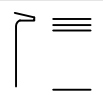
(Ekler CD’de tezin arkasında yer almaktadır.)

EK-1. Dış değerlendirme fişi

SİVAS İLİ KENTSEL ÇALIŞMA ALANI DIŞ DEĞERLENDİRME FİŞİ I

MAHALLE		SOKAK		KAPI NO	
ENVANTER NO		ADA\PARSEL NO			

X: Değerlendirilen Yapı : Komşu Yapı : Bahçe : Sokak

YAPININ KONUMU										
KAT YÜKSEKLİĞİ										
CEPHE TİPİ ÇIKMASIZ										
	Tüm Kat Çıkmalı	Tüm Kat Çıkmalı	Ortadan Çıkmalı	Kenardan Tek Çıkma	Dörtlü Testere Çıkma	İkili Testere Çıkma	Balkonlu Çıkma	Balkonlu Çıkma	Balkonlu Çıkma	Kenarlardan Çift Çıkma
CEPHE TİPİ TEK KAT ÇIKMALI										
CEPHE TİPİ KOMBİNE										
GİRİŞ SAHANLIĞI										
	Sundurma Çatı	Beşik Çatı	Kırma Çatı							
ÇATI BİÇİMİ										
SAÇAK BİÇİMİ										

NOTLAR:

EK-1. (Devam) Dış değerlendirme fişi

SİVAS İLİ KENTSEL ÇALIŞMA ALANI DIŞ DEĞERLENDİRME FİŞİ II					
MAHALLE		SOKAK		KAPI NO	
ENVANTER NO		ADA\PARSEL NO			
CEPHELER					

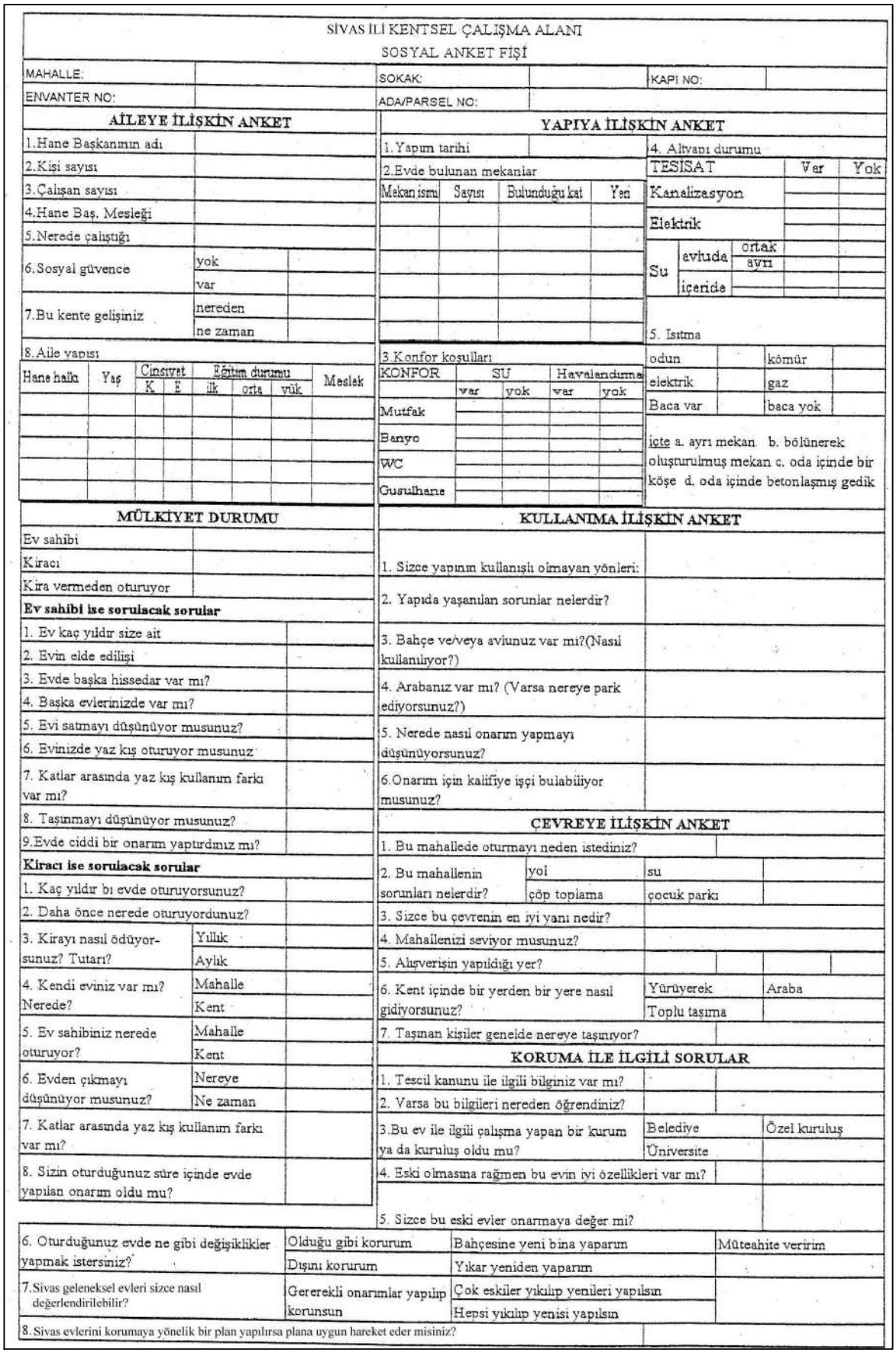
EK-2. İç değerlendirme fişi

SİVAS İLİ KENTSEL ÇALIŞMA ALANI İÇ DEĞERLENDİRME FİŞİ I								
MAHALLE			SOKAK					
ENVANTER NO			ADA\PARSEL NO					KAPI NO
MALZEMEYE İLİŞKİN BİLGİLER					Yapısal durumu	Değişmişlik	Süsleme	İç Kapı Tipleri
TAŞIYICI ELEMANLAR	DUVAR	Kerpiç						
		Ahşap						
		Taş						
		Betonarme						
	DÖŞEME	Kerpiç						
		Ahşap						
		Betonarme						
		Diğer						
TAŞIYICI OLMAYAN ELEMANLAR	Duvar Kaplaması	Ahşap						
	Döşeme Kaplaması	Diğer						
		Ahşap						
		Taş						
		Betonarme						
	Kapı	Ahşap						Sabit Oda Elemanları
		Demir						
		Diğer						
	Pencere	Ahşap						
		Demir						
		Diğer						
	Sabit oda Elemanları	Ocak						
		Lambalık						
		Ahşap Dolap						
		Seki						
		Nişler						
		Diğer						
	Tavan	Ahşap						
		Sıva						
		Diğer						
	Merdiven	Ahşap						
		Taş						
		Beton						
	Korkuluk	Ahşap						
		Demir						
YAPININ TÜMÜNE İLİŞKİN BİLGİLER								Tavan Süslemeleri
DEĞİŞMİŞLİKLER	Bölünme	Yatay			Yapısal Durum	Taşıyı Durum, Nem Durumu, Mimari Elemanlar		
		Düşey						
		Oda Bölünmesi						
	Eklemeler/ Kaldırmalar		Yapıda	Bahçede	İşlev			
		Kat						
		Servis						
		Hacim			Mimari Değer			
		Duvar						
		Kapı\ Pencere						
		Diğer			Plan Elemanları			
	Tamir	Malzeme Değişikliği	Duvarda					
			Döşemede					
			Tavanda					
			Doğramada					
		Boyut Değişikliği						
Notlar								

EK-2. (Devam) İç değerdirme fişi

SİVAS İLİ KENTSEL ÇALIŞMA ALANI İÇ DEĞERLENDİRME FİŞİ II					
MAHALLE		SOKAK		KAPI NO	
ENVANTER NO		ADA\PARSEL NO			
PLANLAR					

EK-3. Sosyal anket fişi

SİVAS İLİ KENTSEL ÇALIŞMA ALANI

SOSYAL ANKET FİŞİ

MAHALLE:		SOKAK:		KAPI NO:	
ENVANTER NO:		ADA/PARSEL NO:			

AİLEYE İLİŞKİN ANKET

1.Hane Başkanının adı		
2.Kişi sayısı		
3.Çalışan sayısı		
4.Hane Baş. Mesleği		
5.Nerede çalıştığı		
6.Sosyal güvence	yok	
	var	
7.Bu kente gelişiniz	nereden	
	ne zaman	

8.Aile yapısı

Hane halkı	Yaş	Cinsiyet K	Cinsiyet E	Eğitim durumu ilk	Eğitim durumu orta	Eğitim durumu yük	Meslek

YAPIYA İLİŞKİN ANKET

1.Yapım tarihi

2.Evde bulunan mekanlar

Mekan ismi	Sayısı	Bulunduğu kat	Yeri

3.Konfor koşulları

KONFOR	SU var	SU yok	Havalandırma var	Havalandırma yok
Mutfak				
Banyo				
WC				
Gusulhane				

4. Altyapı durumu

TESİSAT			Var	Yok
Kanalizasyon				
Elektrik				
Su	evluda	ortak		
		ayrı		
	içeride			

5. Isıtma

odun		kömür	
elektrik		gaz	
Baca var		baca yok	

içte a. ayrı mekan b. bölünerek oluşturulmuş mekan c. oda içinde bir köşe d. oda içinde betonlaşmış gedik

MÜLKİYET DURUMU

Ev sahibi	
Kiracı	
Kira vermeden oturuyor	

Ev sahibi ise sorulacak sorular

1. Ev kaç yıldır size ait	
2. Evin elde edilişi	
3. Evde başka hissedar var mı?	
4. Başka evlerinizde var mı?	
5. Evi satmayı düşünüyor musunuz?	
6. Evinizde yaz kış oturuyor musunuz	
7. Katlar arasında yaz kış kullanım farkı var mı?	
8. Taşınmayı düşünüyor musunuz?	
9.Evde ciddi bir onarım yaptırdınız mı?	

Kiracı ise sorulacak sorular

1. Kaç yıldır bı evde oturuyorsunuz?		
2. Daha önce nerede oturuyordunuz?		
3. Kirayı nasıl ödüyor-sunuz? Tutarı?	Yıllık	
	Aylık	
4. Kendi eviniz var mı? Nerede?	Mahalle	
	Kent	
5. Ev sahibiniz nerede oturuyor?	Mahalle	
	Kent	
6. Evden çıkmayı düşünüyor musunuz?	Nereye	
	Ne zaman	
7. Katlar arasında yaz kış kullanım farkı var mı?		
8. Sizin oturduğunuz süre içinde evde yapılan onarım oldu mu?		

KULLANIMA İLİŞKİN ANKET

1. Sizce yapının kullanışlı olmayan yönleri:	
2. Yapıda yaşanılan sorunlar nelerdir?	
3. Bahçe ve/veya avlunuz var mı?(Nasıl kullanılıyor?)	
4. Arabanız var mı? (Varsa nereye park ediyorsunuz?)	
5. Nerede nasıl onarım yapmayı düşünüyorsunuz?	
6.Onarım için kalifiye işçi bulabiliyor musunuz?	

ÇEVREYE İLİŞKİN ANKET

1. Bu mahallede oturmayı neden istediniz?			
2. Bu mahallenin sorunları nelerdir?	yol	su	
	çöp toplama	çocuk parkı	
3. Sizce bu çevrenin en iyi yanı nedir?			
4. Mahallenizi seviyor musunuz?			
5. Alışverişin yapıldığı yer?			
6. Kent içinde bir yerden bir yere nasıl gidiyorsunuz?	Yürüyerek	Araba	
	Toplu taşıma		
7. Taşınan kişiler genelde nereye taşınıyor?			

KORUMA İLE İLGİLİ SORULAR

1. Tescil kanunu ile ilgili bilginiz var mı?		
2. Varsa bu bilgileri nereden öğrendiniz?		
3.Bu ev ile ilgili çalışma yapan bir kurum ya da kuruluş oldu mu?	Belediye	Özel kuruluş
	Üniversite	
4. Eski olmasına rağmen bu evin iyi özellikleri var mı?		
5. Sizce bu eski evler onarmaya değer mi?		

6. Oturduğunuz evde ne gibi değişiklikler yapmak istersiniz?	Olduğu gibi korurum	Bahçesine yeni bina yaparım	Müteahite veririm
	Dışını korurum	Yıkar yeniden yaparım	
7.Sivas geleneksel evleri sizce nasıl değerlendirilebilir?	Gererekli onarımlar yapılıp korunsun	Çok eskiler yıkılıp yenileri yapılsın	
		Hepsi yıkılıp yenisi yapılsın	
8.Sivas evlerini korumaya yönelik bir plan yapılırsa plana uygun hareket eder misiniz?			

EK-3. (Devam) Sosyal anket - Konut dışı programlar yüklenen geleneksel konutlarda uygulanan

Konut Dışı Programlar Yüklenen Geleneksel Konutlardaki Kullanıma Yönelik Anket

1. Kurumunuzun ismi nedir?

.....

2. Kullandığınız geleneksel konut size mi ait?

.....

3. Bu işyerinde ne iş yapılmakta?

.....

4. Binanız tescilli mi?

.....

5. Yapının tarihi değeri olduğuna inanıyor musunuz?

.....

6. Sizce bu tarihi değeri korumak gerekir mi?

.....

7. Sizce bu tarihi yapıları korumanın en iyi yolu nedir?

.....

8. Bu tarihi yapıların onarımı için maddi destek sağlar mısınız?

.....

9. Bölge içinde eksikliğini hissettiğiniz tesis var mı? Nedir?

.....

10. İş yeriniz siz alan olarak yeterli mi?

.....

11. Yetersizse nasıl bir yol denemek istersiniz?

.....

12. Kullanım kolaylığı için yapıda değişiklik yaptınız mı? Ne gibi değişiklikler yaptınız?

.....

13. İşyerinizde alanın artmasını ister misiniz?

.....

14. Alanın artması size kazanç sağlar mı?

.....

15. Alanın artması kazancınızı artırır mı ?

.....

16. Depo olarak nereyi kullanıyorsunuz?

.....

17. Taşınmayı düşünüyor musunuz?

EK-3. (Devam) Sosyal anket - Konut dışı programlar yüklenen geleneksel konutlarda uygulanan

Kiracıya sorulacak sorular

1. Mülk sahibi kim?

a) Şahıs b) Belediye c) Vakıf d) Özel İdare e) Şirket f).....

2. Aylık kira bedeli nedir?

.....

3. Kaç yıldır burada kiracısınız?

.....

Mülk sahibine sorulacak sorular

1. Mülk kaç yıldır size ait?

.....

2. Bu bölgede başka mülkünüz var mı?

.....

3. Mülk üzerinde başka ortaklar var mı?

.....

4. İşyeriniz kaç yıldır burada hizmet vermekte?

.....

5. Müşteri kesiminizin ekonomik durumu nasıl?

.....

6. Mülk kaç yıldır size ait?

.....

EK-4. 1990 yılına ait toplu tescil kararı

T. C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI
KAYSERİ KÜLTÜR ve TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA KURULU
KARAR

Toplantı No. ve Tarihi : 75-20.10.1990
Karar No. ve Tarihi : 851-20.10.1990

Toplantı yeri : SİVAS

Sivas il Merkezinde 1984 yılında Bakanlığımıza alınanlarımca tespiti yapılan taşınmazların Tescilinin ilişkin Sivas Valiliği Kültür Müdürlüğünün 4.10.1990 gün ve 2150 sayılı yazısının okundu,ekleri incelendi.

Yerinde yapılan inceleme ve görüşmeler sonunda; Sivas il Merkezinde bulunan karar ekli listede yerulan (26) adet sivil mimarlık örneğinin Korunmasına gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tescil edilmesine karar verildi.

KURUL KARARI

Doç. Dr. Raci BADEMLİ
BAŞKAN
(İMZA)

Doç. Dr. Mutbul KAYILI
BAŞKAN YARDIMCISI
(İMZA)

Üye	Üye	Üye	Üye	Üye
Doç. Dr. Mutbul KAYILI (İMZA)	Doç. Dr. Raci BADEMLİ (İMZA)	Hamdi KODAN (İMZA)	Hikmet DENİZLİ (İMZA)	Nimet ÖZGÖNÜL (İMZA)

Üye	Üye	Üye	Üye
Vilayet	Belediye Ekrem ÖZCAN (İMZA)	Vakıflar	

EK-4. (Devam) 1990 yılına ait toplu tescil kararı

T.C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI
KAYSERİ KULTÜR VE TABİAT VARLIKLARIN
KORUMA KURULU
KARAR

KURUL KARARI

Toplantı No. ve Tarihi : 70-20.10.1990
Karar No. ve Tarihi : 851-20.10.1990

Toplantı Yeri: SİVAS

TESCİLİNE KARAR VERİLEN MİMARLIK ÖRNEKLERİ:

SIRA NO:	ADI:	ADRESİ:	SOKAK:	CADDE:	PAFTA:	ADA:	PARSEL:
1-	Konut	Akdeğirmen Mah.	2.Sokak	NO:51	159	121	2
2-	"	Demirci Mah.	2.Sokak	NO:22	160	98	13
3-	"	Demirci Mah.	2.Sokak	NO:20	160	103	1
4-	"	Demirci Mah.	2.Sokak	NO:18	160	104	1
5-	"	Gökçebostan Mah.	3.Sokak	NO:4	168	740	2
6-	"	Gökçebostan Sokak		NO:2-4	168	134	1-2
7-	"	Akdeğirmen Mah.	25.Sokak	NO:53-55	158	109	12
8-	"	"	25.Sokak	NO:51	158	109	13-14
9-	"	"	25.Sokak	NO:49	158	111	5
10-	"	"	25.Sokak	NO:47	158	109	39
11-	"	"	25.Sokak	NO:39	158	111	8
12-	"	Sularbaşı Mah.	5. Sokak	NO:12	13	79	91-93
13-	"	Bahçebostan Mah.	5. Sokak	NO:31	39	152	3
14-	"	"	5. Sokak	NO:29	39	152	4
15-	"	"	5. Sokak	NO:22	40	148	49-50
16-	"	"	5. Sokak	NO:23	39	152	7
17-	"	"	5. Sokak	NO:10	40	148	49
18-	"	Yiğitler Mah.	3. Sokak	NO:33	41	175	31
19-Kangalağa Konağı		Çarşıbaşı Mah		NO:34	15	215	15
20-	Konut	Ulumanak Mah.	2. Sokak	NO:7	18	239	1
21-	"	Kalaardı Mah.Gökmedrese	Sok.	NO:8	23	321	10

../...

EK-5. Tescilli konutlar envanter fişi örneği

ABDİ AĞA KONAĞI

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	ANIT	ENV.NO: 58.01.01:31
TÜRKİYE	KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, KVMGM		HARİTA NO:
İL: SİVAS	İLÇE: MERKEZ	MAHALLE-KÖY VEYA MEVKİİ: Kayserikapı Mahallesi	
ADRES: Kaleardı Mah. Uzunyol Sok. No: 2 SİVAS	KADASTRO		
	PAFTA: 2	ADA: 313	PARSEL: 11
YAPTIRAN:	YAPAN:		MİMARİ ÇAĞI: Osmanlı
YAPIM TARİHİ:	KİTABE:		VAKFİYE:

KORUMA DERECESİ			
ANITSAL	1	2	3
ÇEVRESEL	1	1	3
AYKIRI	1	1	3

GENEL TANIM: Harem ve selamlık olarak inşa edilmiştir. Üç tarafı odalı, dış sofalı plan tipindedir. Zemin+1 katlı olan yapının temeli kesme taş örgülüdür. Diğer kısımlar ahşap arası kerpiç dolgulu, tatlı kireç sıvalıdır. Göbekli süslemeli ahşap tavanları konağın orijinal unsurlarıdır.

KORUMA DURUMU	TAŞIYICI YAPI	DIŞ YAPI	İÇ YAPI	SÜSLEME ELEMANLARI	RUTUBET
A	A	A	A	A	A YOK
B	B	B	B	B	B İZİ VAR
C	C	C	C	C	C ÖNEMLİ

BUGÜNLÜ SAHİBİ Sivas Belediyesi.

BAKIMDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Sivas Belediyesi.

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

19. yy. da yapıldığı tahmin edilen konak harem ve selamlık olarak yapılmıştır. Harem kısmı bugün yıkılmış durumdadır. Selamlık kısmında yüklük denen dolaplı odaları, mutfağı, servis bölümleri paşa odası gömme ve dıştan süsleme olarak yapılmış bulunan aydınlatma yerleri ve göbekli süslemeli ahşap tavanları mevcuttur.

"İnşa malzemesi, taş temel üzerine ahşap çatkı arası kerpiç dolgulu olup içerisi ve dışarısı kireç sıvalıdır. Evin asıl önemli kısmı birinci katıdır. Bu kata dik merdivenlerle girilir. Salonun yanlarına dizilen odalardan en önemlisi güneydoğu yönünde köşedeki başodadır. Başoda pabuçluk kısmının ahşap sütunları birbirine ahşap kemerle bağlıdır. İnce bir ahşap işçiliği görülür. Sütun başlıklarında kabartma çiçek motifleri vazoların içerisinden çıkar. Yeşile boyatılarak güzelliğini büyük ölçüde bu gün yitirmiştir.

Kare şeklindeki tavan "S" lerle küçük kareciklere bölünmüştür. Ortada yuvarlak göbek vardır. Tavanın köşeleri üçgen sahalara ayrılmıştır. İçerisi süslemelidir. Tavan ve sütunlar bir bütün teşkil eder. Salon ve oda tavanlarında sade bir süsleme görülür.

Odaların yüklük ve dolap kapaklarında ahşap işçiliği dikkat çeker. Ayrıca oda duvarlarında lambalıklar ve çiçeklik nişleri de alçı süslemelidir.

Evin batı yönündeki pencereleri kepenkli güney yönündeki pencereleri gömmelidir. Diğer yöndeki pencereler üç bölmeli klasik türdendir. Saçak düzeni her cephede yayvandır. Ahşap kaplanmıştır. Kırma çatı alaturka kiremitle kaplıdır." (N. Burhan Bilget, Sivas Evleri, Ankara 1993, s. 14-15.

TEKNİK BİLGİLER	Su	Elekt.	Isıtma
	-	-	-

ORJİNAL KULLANIMI: -

BUGÜNKÜ KULLANIMI: -

ÖNERİLEN KULLANIM: -

HAZIRLAYANLAR

TESCİL KARARI	TESCİL TARİHİ
A1265	14.07.1978

REVİZYON

YAYIN DİZİNİ:

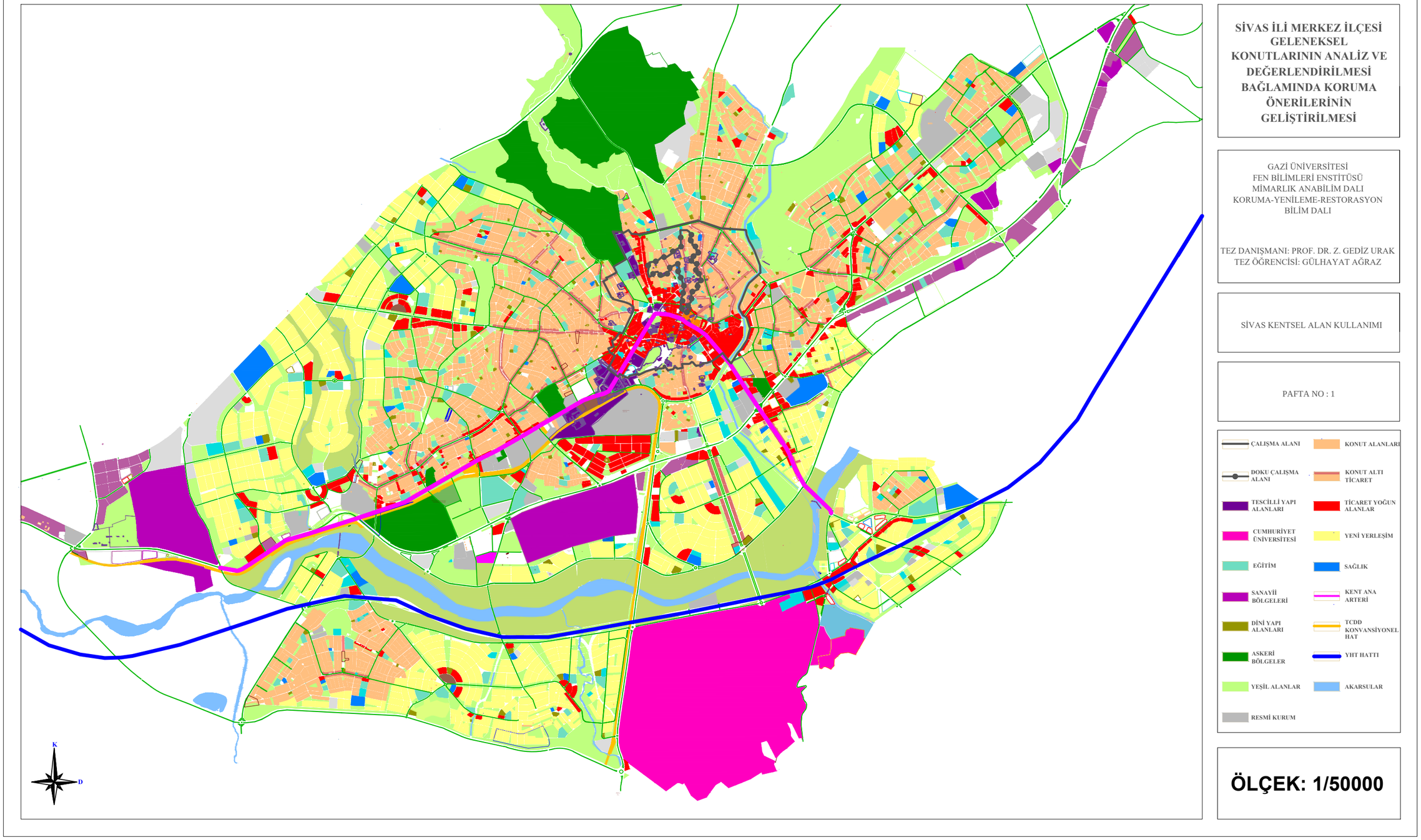
Bilget, N. Burhan, Sivas Evleri, Ankara 1993, s. 14–15.

Sıra	Konağın İsmi	Mülk Sahibi	İşlev	Tescil Eden	Tescil Tarihi	Karar No	Notlar
1	Terzioğlu Konağı	Sivas Belediyesi	Birlik Vakfı	SKVKBK	27.05.2011	2371	III. Derece Arkeolojik Sit Alanı İçerisinde
2	Yusuf Kuruçay Evi	Şahıs	Konut	KKTVKK	20.10.1990	1861	Sit Alanı Dışında
3	Fahriye Gönç Evi	Sivas Belediyesi	Metruk	SKVKBK	28.07.2011	2478	Sit Alanı Dışında
4	Şükriye Özçalı Evi	Özel Mülk	Buruciye A.Ş	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
5	Sait Alpan-Ömer Hitay Evi	Özel Mülk	Konut	SKVKBK	1.11.2009	1468	Sit Alanı Dışında
6	Rüştü Atak Evi	Özel Mülk	Konut	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
7	Ömer Faruk Günay ve Müşterekleri	Özel Mülk	Vakıf	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
8	Osman Ağa Konağı	Özel Mülk	Restoran	KKTVKK	20.10.1990	851	III. Derece Arkeolojik Sit Alanı İçerisinde
9	Nejat Yasak Evi	Özel Mülk	Boş	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
10	Hacı Mehmet Yıldız Evi(Necla Taşseten)	Özel Mülk	Konut	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
11	Osman Necati Ercan Evi	Özel Mülk	Konut	SKVKBK	17.10.2007	618	Sit Alanı Dışında
12	Mustafa Gürleyük ve Müşterekeleri	Şahıs	Konut		5.05.2008	833	Sit Alanı Dışında
13	Mustafa Gülhan Evi	Şahıs	Konut	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
14	Karabey Kara	Özel Mülk	Konut	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
15	Muhammer Söylemez Evi	Özel Mülk	Vakıf	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
16	Muammer Kangal Evi	Sivas Belediyesi	Boş	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
17	Abdurrahman Acungil Evi	Şahıs	Boş	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
18	Kolağası Konağı	Sivas İl Özel İdaresi	Vakıf	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
19	Kangal Ağası Konağı	Özel Mülk	Restoran	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
20	İsmail Solmaz Evi	Özel Mülk	Konut	SKVKBK	5.02.2008	735	Sit Alanı Dışında
21	İnönü Konağı	Sivas İl Özel İdaresi	Vakıf	GEEAYK	17.01.1981	2654	Sit Alanı Dışında
22	Hubiyar Korucu Evi	Özel Mülk	Orta Anadolu Kalkınma	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
23	Özdoğanlar Konağı	Şahıs	Boş	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
24	Döndü Demir Evi	Özel Mülk	Konut	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
25	Demirciler Konağı	Özel Mülk	Boş	SKVKBK	26.12.2007	727	Sit Alanı Dışında

Sıra	Konağın İsmi	Mülk Sahibi	İşlev	Tescil Eden	Tescil Tarihi	Karar No	Notlar
26	Başeğmezler Evi	Özel Mülk	Boş	SKVKBK	20.06.2006	180	Sit Alanı Dışında
27	İkiz Konak	Kültür Turizm B.	Boş-Konut	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
28	Ali Osman Kılıç Evi	Özel Mülk			5.03.2008	835	
29	Akaylar Konağı	Kültür Turizm B.	Boş		30.05.1985	851	
30	Ahmet Yuvacı Evi Mimarlar Odası	Mimarlar Odası	Meslek Odası	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
31	Ahmet Turan Zaimoğlu Ve Müşterekleri Evi	Özel Mülk	Dernek	SKVKBK	7.10.2008	976	Sit Alanı Dışında
32	Ahmet Köksal Vakfı Evi	Vakıf	Vakıf	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
33	Ahmet Hüdai Evi	Özel Mülk	Restoran	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
34	Abdi Ağa Konağı	Sivas Belediyesi	Vakıf	GEEAYK	13,06.1975	5885	III. Derece Arkeolojik Sit Alanı İçerisinde
35	Susamışlar Konağı (Alibaba Tekkesi)	Sivas Belediyesi	Vakıf	GEEAYK	22.07.1983	A-4468	Sit Alanı Dışında
36	Abdullah Ateş Evi	Şahıs	Konut	KKTVKK	20.10.1990	851	Sit Alanı Dışında
37	Ali Şeker Evi	Özel Mülk	Konut	SKVKBK	18.11.2015	2492	Sit Alanı Dışında
38	Gökmedrese Mahallesi Konut	Sivas Belediyesi	Boş	SKVKBK			III.Derece Arkeolojik Sit Alanı İçerisinde

EK-6. Sivas İli Merkez İlçesi kentsel alan kullanımı [57]

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI

TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

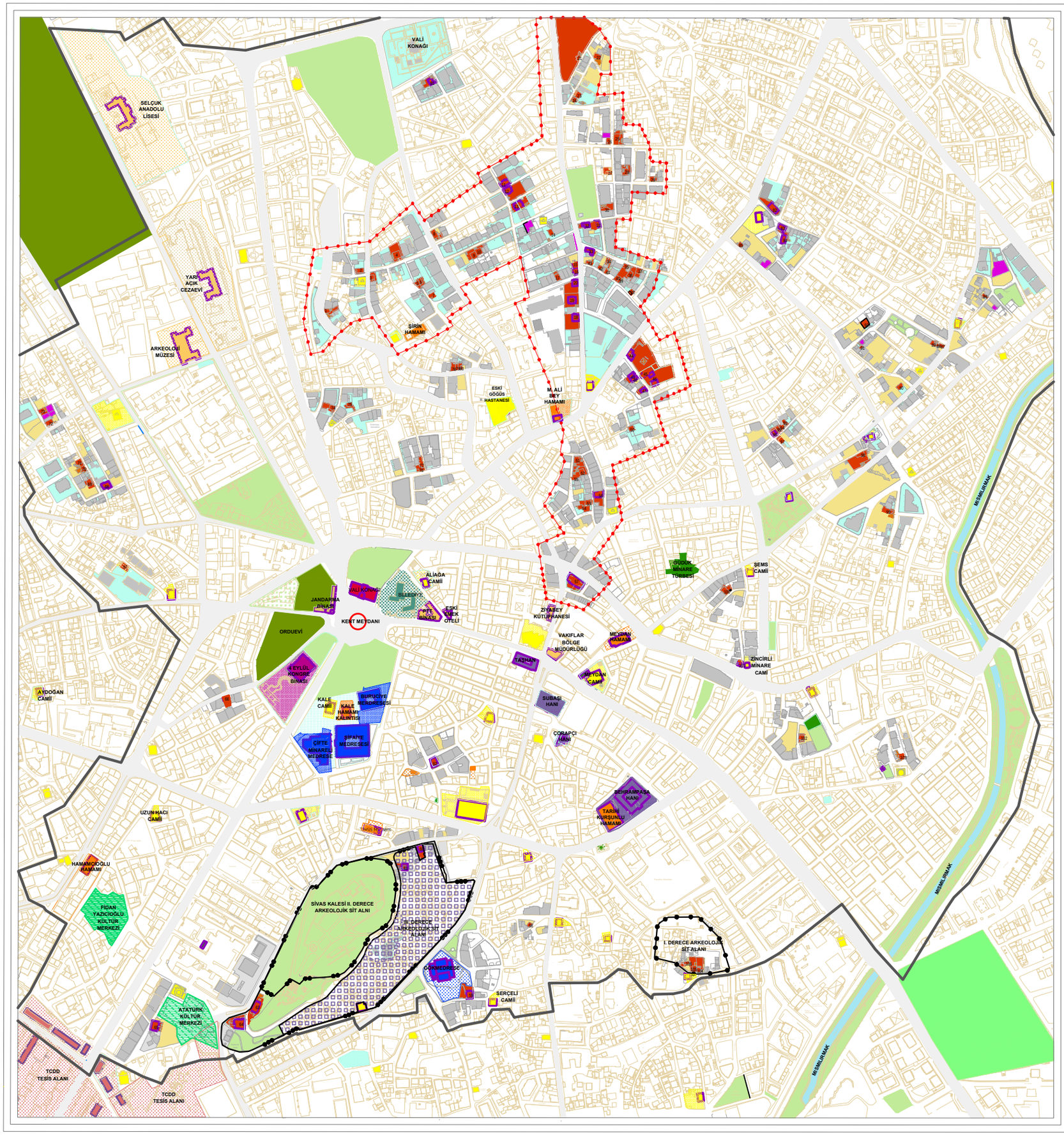
SİVAS KENTSEL ALAN KULLANIMI

PAFTA NO : 1

- ÇALIŞMA ALANI
- DOKU ÇALIŞMA ALANI
- TESCİLLİ YAPI ALANLARI
- CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
- EĞİTİM
- SANAYİİ BÖLGELERİ
- DİNİ YAPI ALANLARI
- ASKERİ BÖLGELER
- YEŞİL ALANLAR
- RESMİ KURUM
- KONUT ALANLARI
- KONUT ALTI TİCARET
- TİCARET YOĞUN ALANLAR
- YENİ YERLEŞİM
- SAĞLIK
- KENT ANA ARTERİ
- TCDD KONVANSİYONEL HAT
- YHT HATTI
- AKARSULAR

ÖLÇEK: 1/50000

EK-7. Geleneksel konutların kentte konumlanışı ve çevreyle ilişkisi

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI

TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

GELENEKSEL KONUTLARIN KENTTE KONUMLANIŞI VE ÇEVREYLE İLİŞKİSİ

PAFTA NO: 2

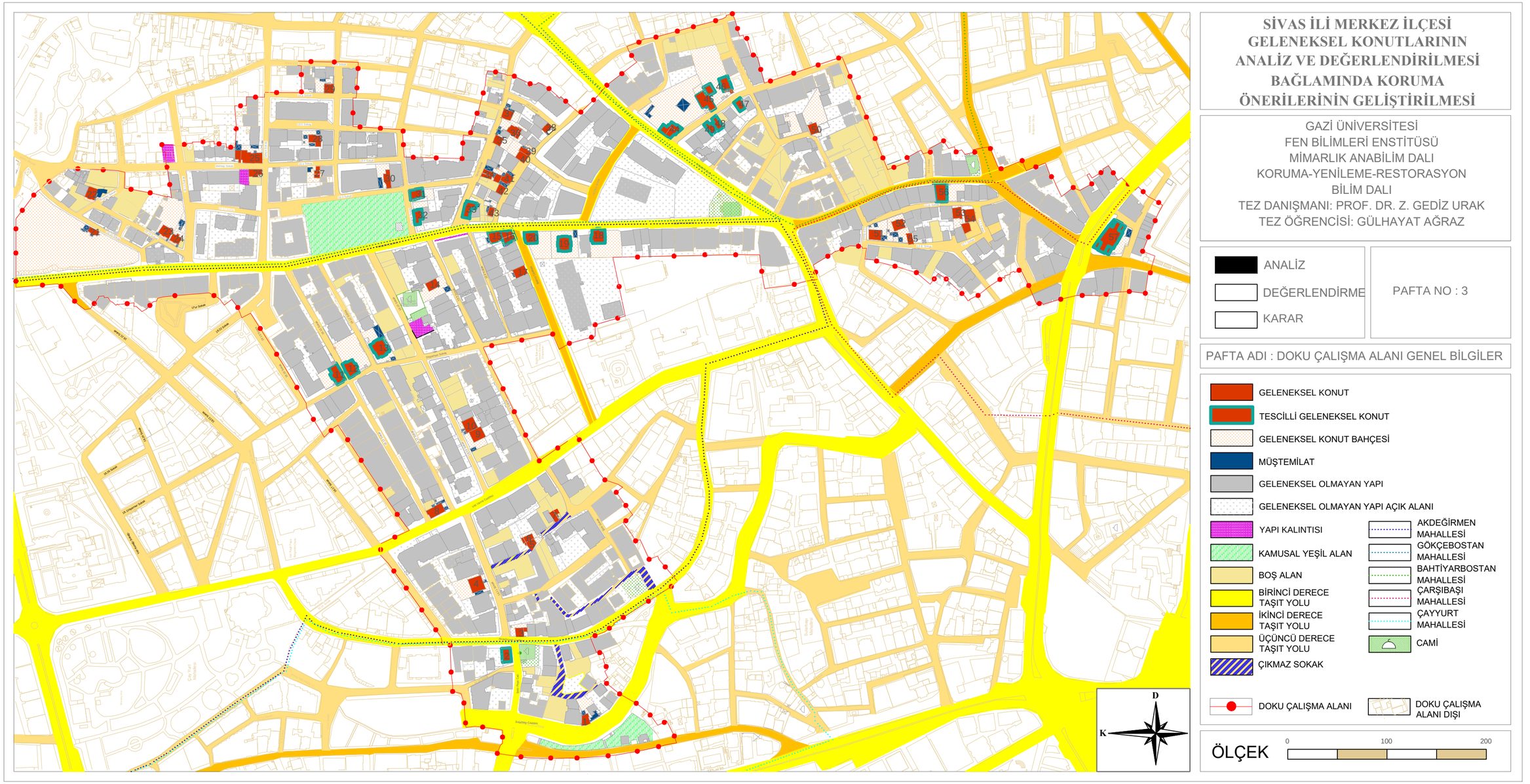
- BİRİNCİ DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
- İKİNCİ DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
- ÜÇÜNCÜ DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
- ÇALIŞMA ALANI SINIRI
- DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI
- GELENEKSEL KONUT
- TESCİLLİ YAPI
- MEDRESE
- HAN
- HAMAM
- CAMİİ
- TÜRBE
- DİĞER ANITSAL YAPILAR
- YAPILARA AİT BAHÇE AÇIK ALAN
- GELENEKSEL KONUT BAHÇELERİ
- GELENEKSEL KONUTLARA KOMŞU YAPILAR
- BOŞ ALANLAR
- DÖNÜŞÜM SÜRECİNDEKİ ALAN
- VALİ KONAĞI
- JANDARMA BİNASI
- KONGRE BİNASI
- TCDD KOMPLEKSİ
- BELEDİYE
- KAMUSAL YEŞİL ALAN
- SERT ZEMİN
- MEZARLIK
- MISMILIRMAK
- ASKERİ ALAN
- SOSYO KÜLTÜREL
- BİRİNCİ DERECE TAŞIT YOLLARI
- 104 ENVANTER NUMARASI

ÖLÇEK

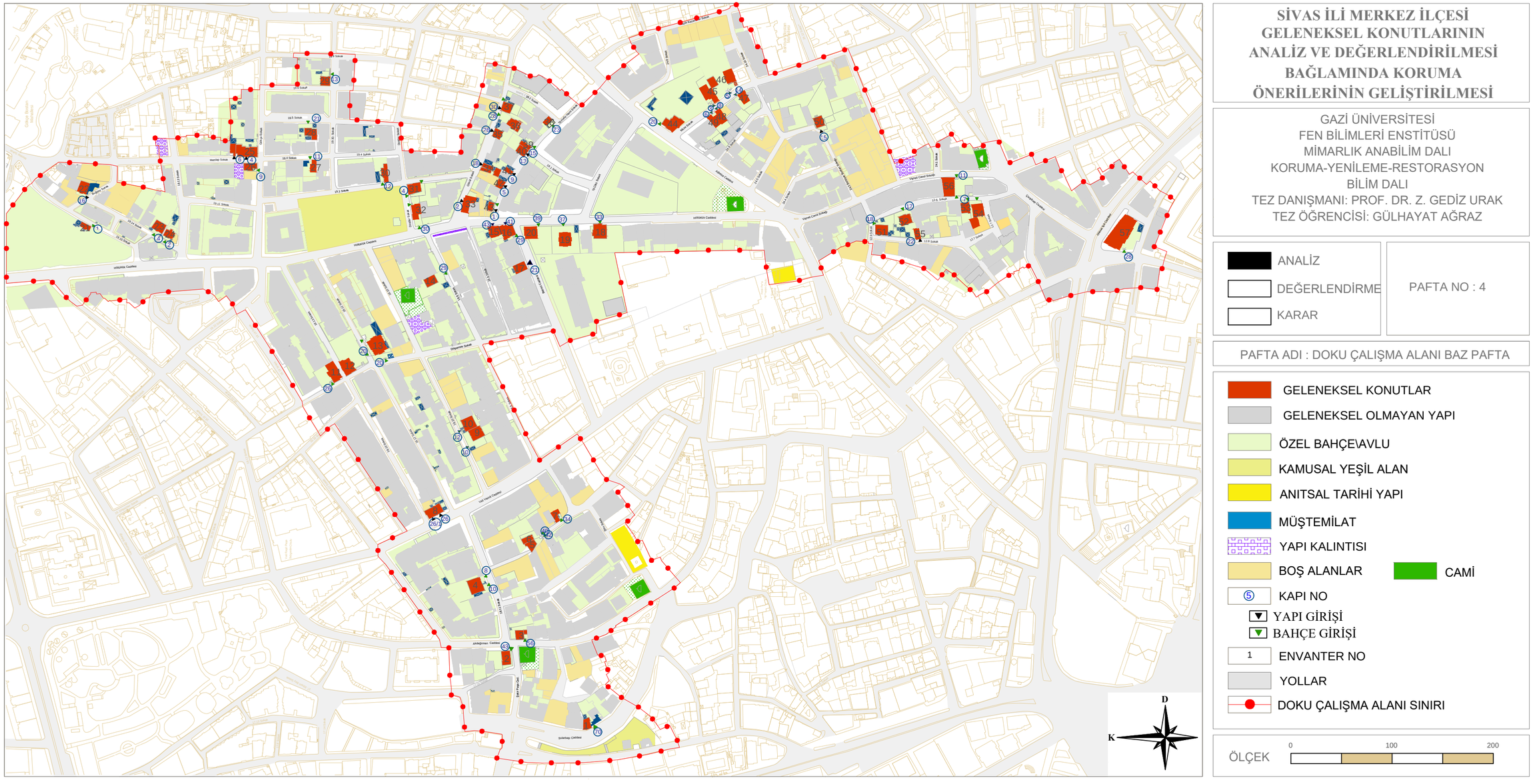
K
D

0 100 200 300 400 500

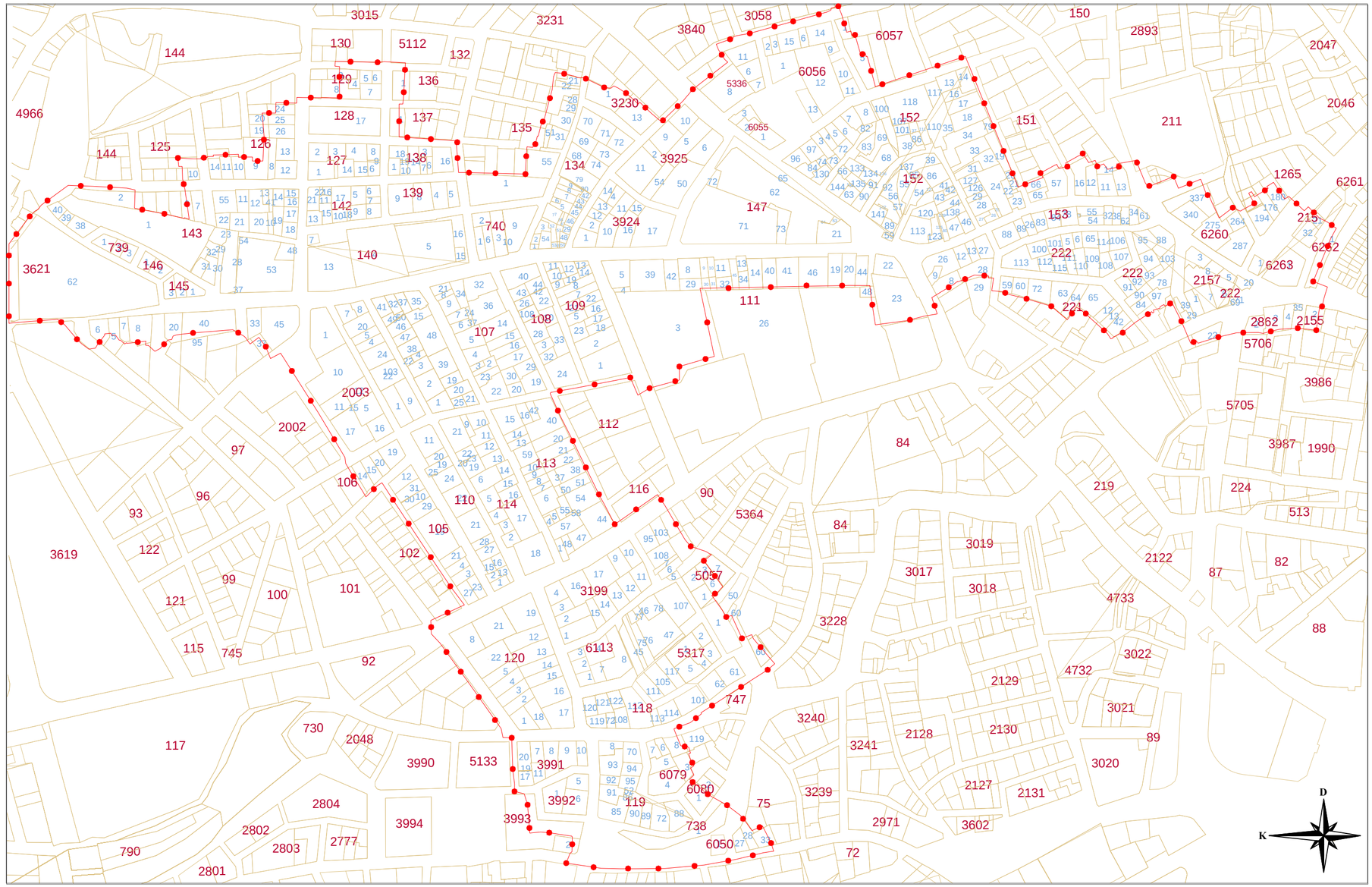
EK-8. Doku çalışma alanı genel bilgiler

EK-9. Doku çalışma alanı baz pafta

EK-10. Doku çalışma alanı kadastral durum

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

PAFTA NO : 5

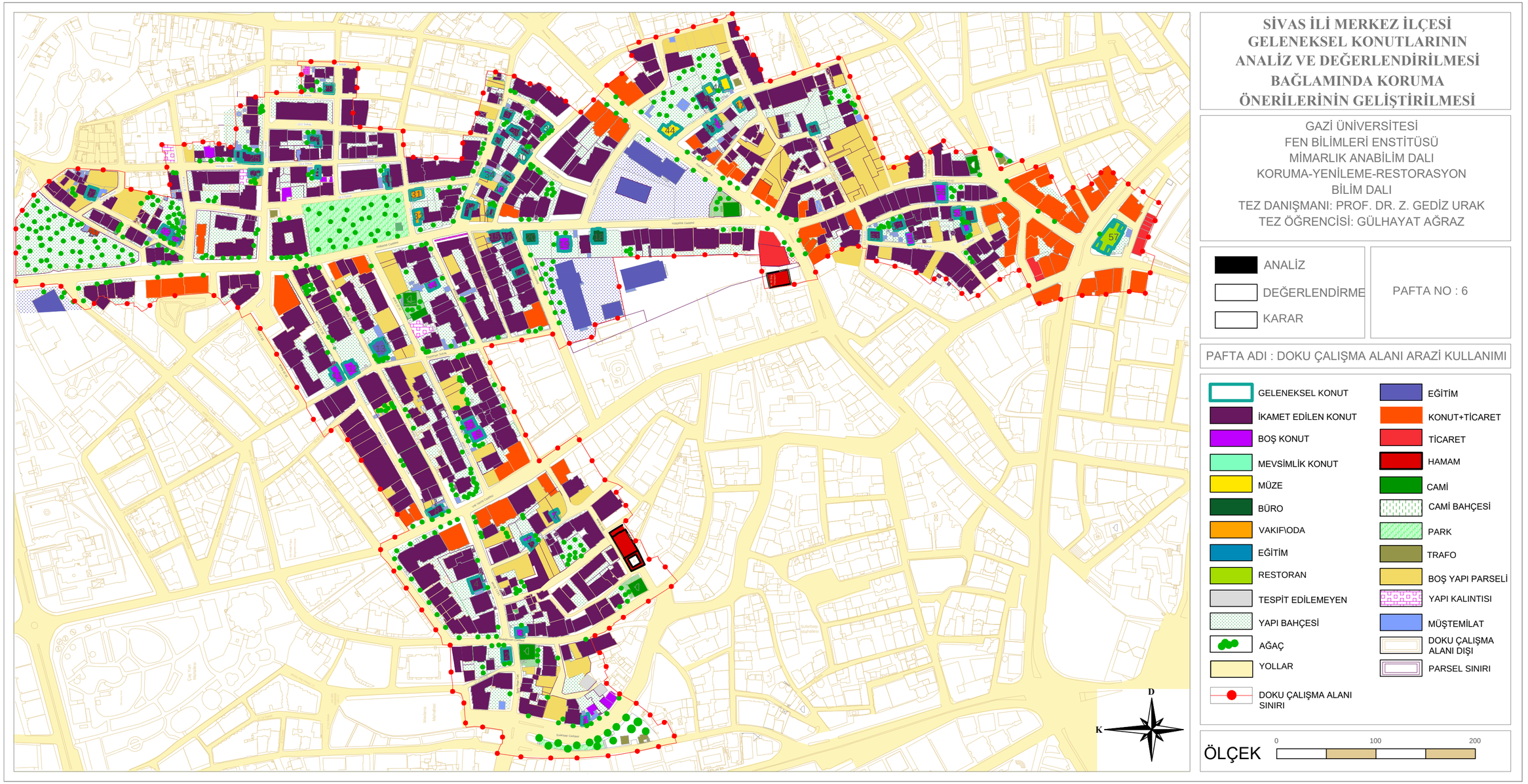
PAFTA ADI : DOKU ÇALIŞMA ALANI KADASTRAL DURUM

224 ADA NUMARASI
87 PARSEL NUMARASI
PARSEL SINIRI

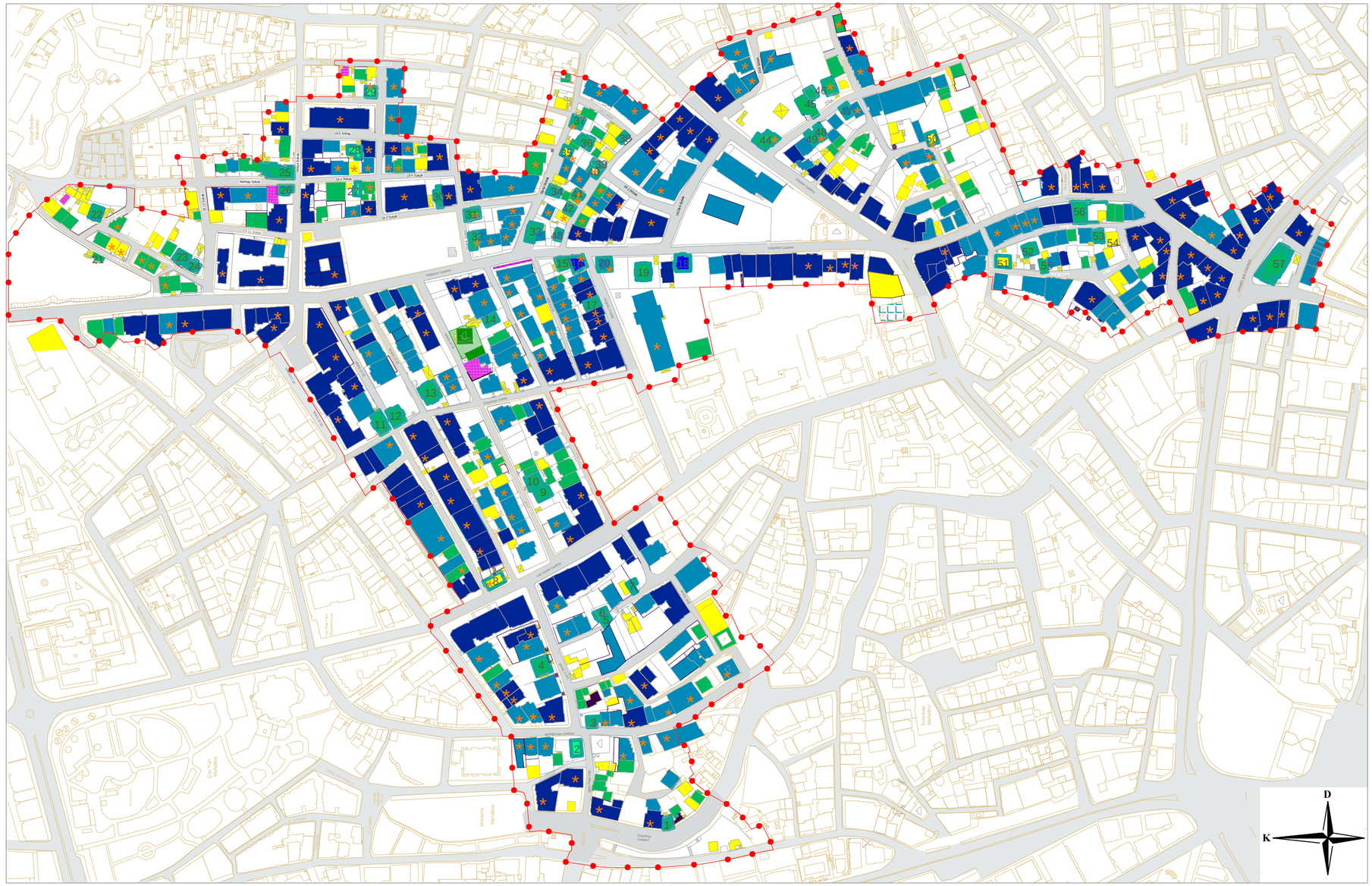
DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI

D
K

ÖLÇEK 0 100 200

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ
GELENEKSEL KONUTLARININ
ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ
BAĞLAMINDA KORUMA
ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ
ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR
PAFTA NO : 6
PAFTA ADI : DOKU ÇALIŞMA ALANI ARAZİ KULLANIMI
GELENEKSEL KONUT
İKAMET EDİLEN KONUT
BOŞ KONUT
MEVSİMLİK KONUT
MÜZE
BÜRO
VAKIF\ODA
EĞİTİM
RESTORAN
TESPİT EDİLEMEYEN
YAPI BAHÇESİ
AĞAÇ
YOLLAR
DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI
EĞİTİM
KONUT+TİCARET
TİCARET
HAMAM
CAMİ
CAMİ BAHÇESİ
PARK
TRAFO
BOŞ YAPI PARSELİ
YAPI KALINTISI
MÜŞTEMİLAT
DOKU ÇALIŞMA ALANI DIŞI
PARSEL SINIRI
D
K
ÖLÇEK
0
100
200

EK-12. Doku çalışma alanı kat adedi

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

PAFTA NO : 7

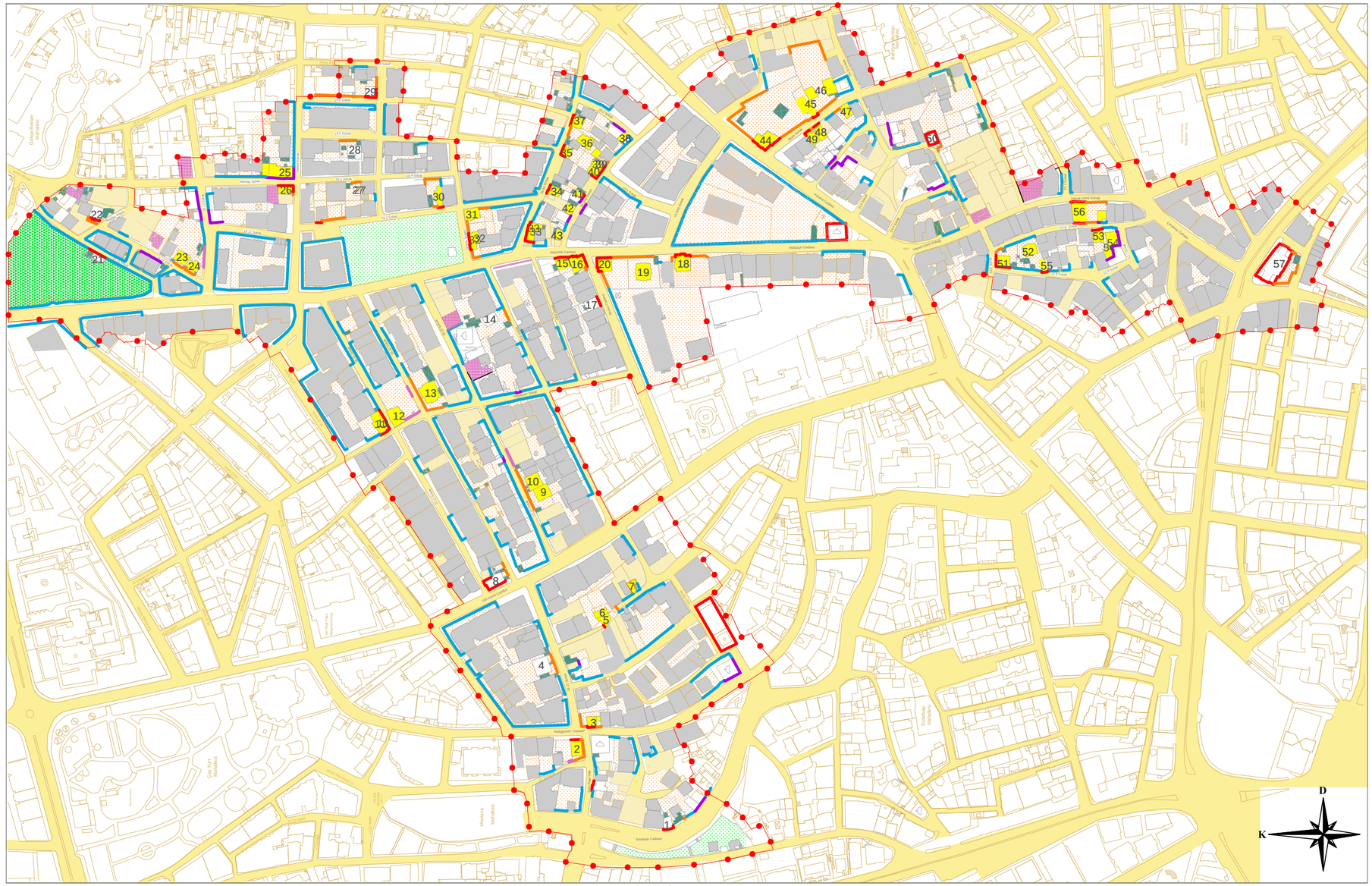
PAFTA ADI : DOKU ÇALIŞMA ALANI KAT ADEDİ

GELENEKSEL KONUT
ZEMİN KAT
İKİ KAT
ZEMİN+1 KAT
ZEMİN+KÖŞK
ÜÇ KAT
ZEMİN+2
ZEMİN+1+ KÖŞK
4 KAT VE ÜZERİ
BODRUMLU
MÜŞTEMİLAT
GELENEKSEL YAPI KALINTISI
YOLLAR
DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI

D
K

ÖLÇEK 0 100 200

EK-13. Doku çalışma alanı görsel değer ve problemler

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

PAFTA NO :8

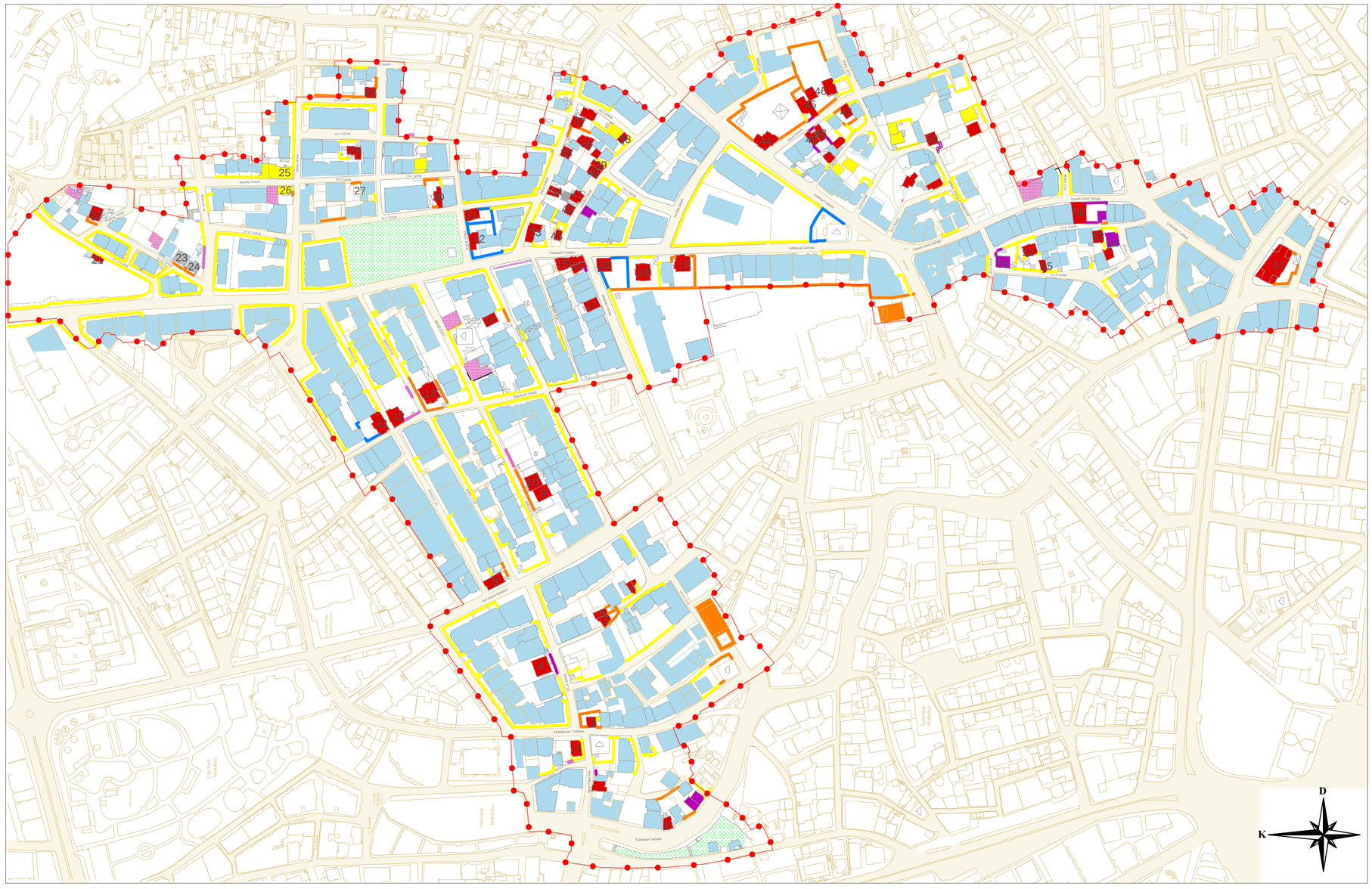
PAFTA ADI : DOKU ÇALIŞMA ALANI GÖRSEL DEĞER VE PROBLEMLER

- GELENEKSEL KARAKTERDEKİ CEPHE DÜZENLEMELERİ
- GELENEKSEL KARAKTERDEKİ BAHÇE DUVARLARI
- GELENEKSEL KARAKTERDE OLMAYAN CEPHE DÜZENLEMELERİ
- GELENEKSEL KARAKTERDE OLMAYAN BAHÇE DUVARI
- İKİ YA DA DAHA FAZLA GELENEKSEL YAPININ BİR ARAYA OLDUĞU GRUP YAPI
- YAPI BAHÇELERİ
- YEŞİL ALAN VE PARK
- BÜYÜK BAHÇELER
- TESPİTE GİRMEYEN YAPILAR
- YOLLAR
- DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI
- CAMİ
- MÜŞTEMİLAT
- YAPI KALINTISI

D
K

ÖLÇEK 0 100 200

EK-14. Doku çalışma alanı yapım sistemleri

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

PAFTA NO : 9

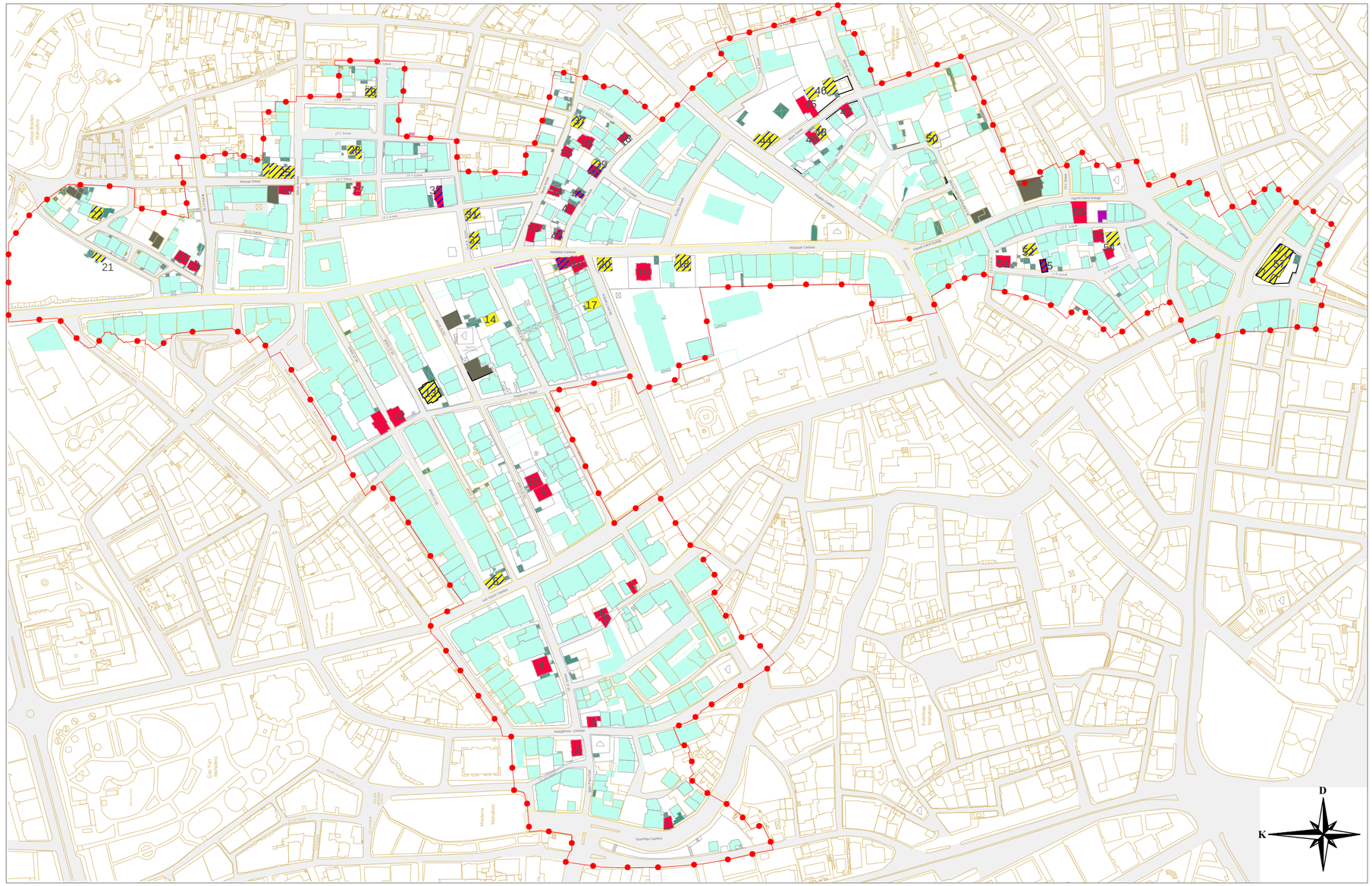
PAFTA ADI : DOKU ÇALIŞMA ALANI YAPIM SİSTEMİ

- AHŞAP KARKAS
- KERPİÇ YIĞMA
- TUĞLA \ BRİKET YIĞMA
- TAŞ YIĞMA
- MERMER BAHÇE DUVARI
- KERPİÇ BAHÇE DUVARI
- TAŞ BAHÇE DUVARI
- TUĞLA \ BİRİKET BAHÇE DUVARI
- TESPİT EDİLEMEYEN YAPI
- TESPİTE GİRMEYEN YAPI
- YOLLAR
- YEŞİL ALAN
- DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI

D
K

ÖLÇEK 0 100 200

EK-15. Doku çalışma alanı - Tespit kapsamı

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

PAFTA NO : 10

PAFTA ADI : DOKU ÇALIŞMA ALANI- TESPİT KAPSAMI

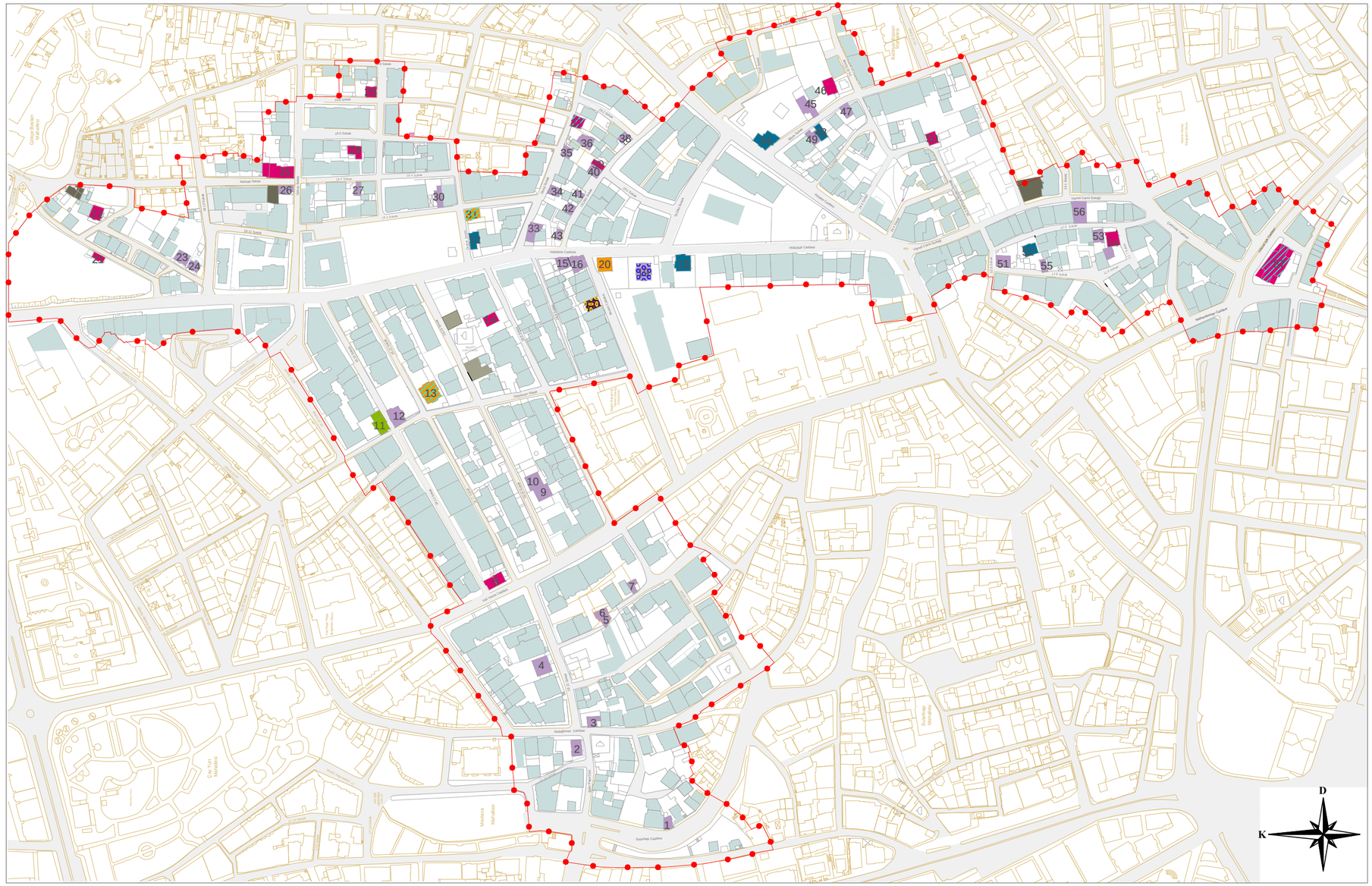
DIŞ FİŞ İLE TESPİT EDİLEN
DIŞ+İÇ FİŞ İLE TESPİT EDİLEN
SOSYAL ANKET İLE TESPİT EDİLEN
TESPİT EDİLEMEYEN
TESPİTE GİRMEYEN

DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI DIŞI
CAMİ
YOLLAR
DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI

D
K

ÖLÇEK 0 100 200

EK-16. Doku çalışma alanı plan tipleri

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

PAFTA NO : 11

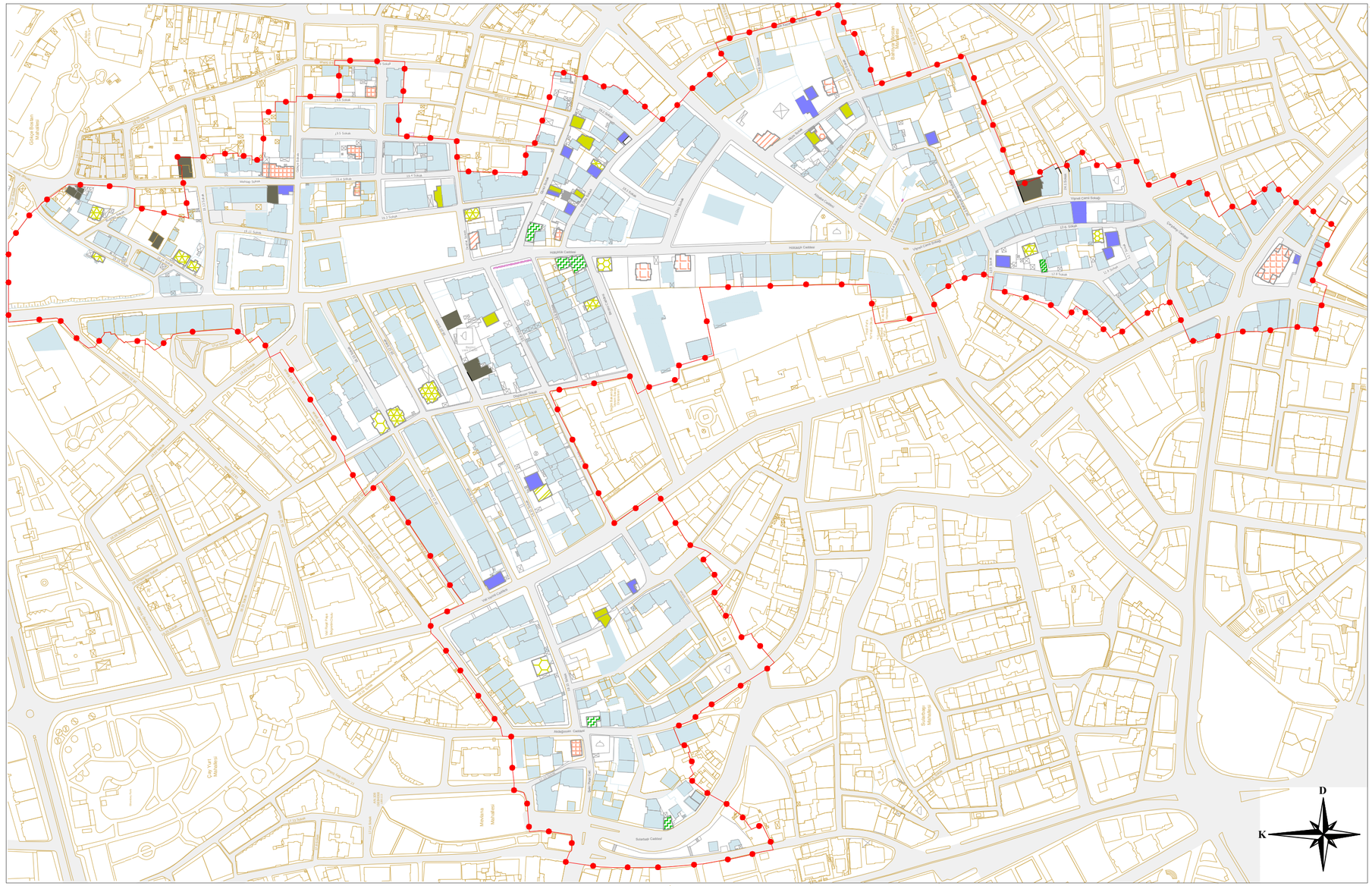
PAFTA ADI : DOKU ÇALIŞMA ALANI PLAN TİPLERİ

HAREM SELAMLIKLI
ORTA SOFALI PLAN TİPİ
İKİ EYVANLI
TEK YÜZLÜ İÇ SOFALI
İKİ YÜZLÜ İÇ SOFALI
KÖŞE SOFALI
DIŞ SOFALI
TESPİT EDİLEMEYEN YAPILAR
TESPİTE GİRMEYEN YAPI
GELENEKSEL YAPI KALINTISI
YOLLAR
CAMİ
DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI

D
K

ÖLÇEK 0 100 200

EK- 17. Doku çalışma alanı cephe tipleri

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

PAFTA NO : 12

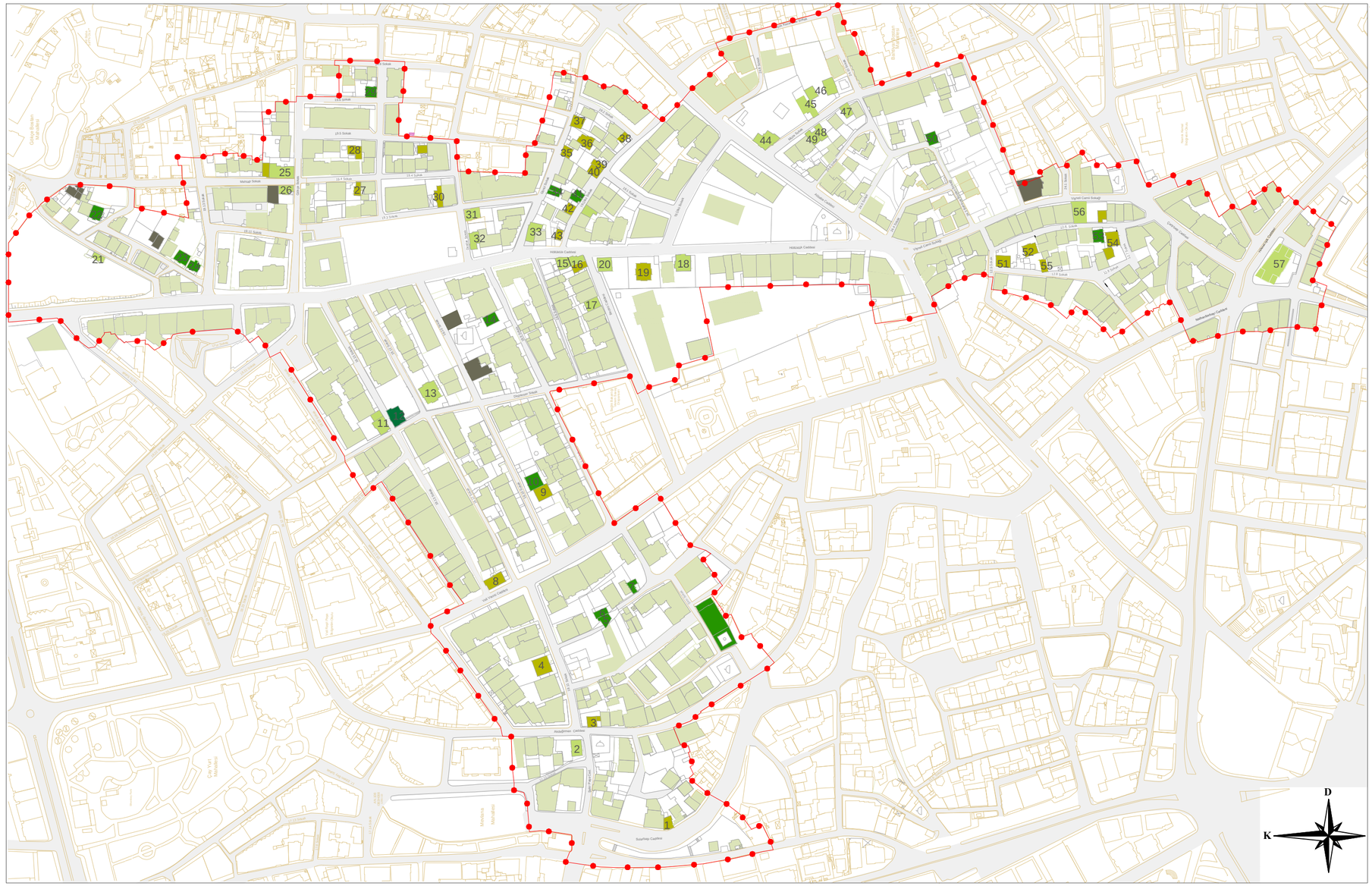
PAFTA ADI : DOKU ÇALIŞMA ALANI CEPHE TİPLERİ

ÇIKMASIZ
TÜM KAT ÇIKMALI
TEK YAN ÇIKMALI
ORTA ÇIKMALI
İKİ YAN ÇIKMALI
TESTERE ÇIKMALI
YARIM DAİRE ÇIKMALI
KOMBİNE
KÖŞKLÜ
TESPİTE GİRMEYEN YAPILAR
DOKU ÇALIŞMA ALANI DIŞI
YAPI KALINTISI
YOLLAR
DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI

D
K

ÖLÇEK 0 100 200

EK- 18. Doku çalışma alanı yapısal durum

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

PAFTA NO : 13

PAFTA ADI :DOKU ÇALIŞMA ALANI YAPISAL DURUM

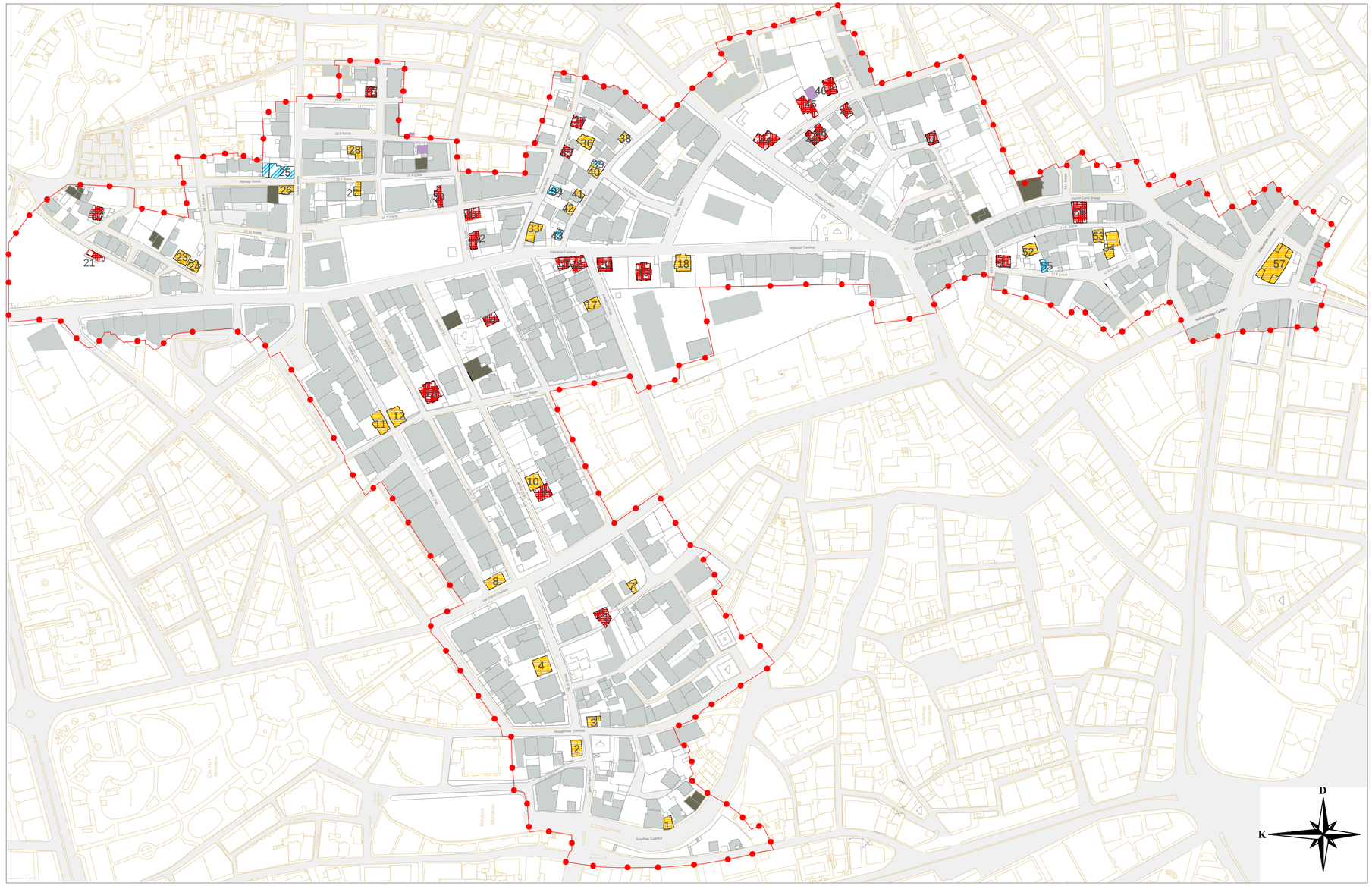
İYİ
ORTA
KÖTÜ
YAPI KALINTISI
TESPİTE GİRMEYEN YAPILAR

DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI DIŞI
YOLLAR
DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI

D
K

ÖLÇEK 0 100 200

EK- 19. Doku çalışma alanı dış değişmişlik

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

PAFTA NO :14

PAFTA ADI : DOKU ÇALIŞMA ALANI DIŞ DEĞİŞMİŞLİK

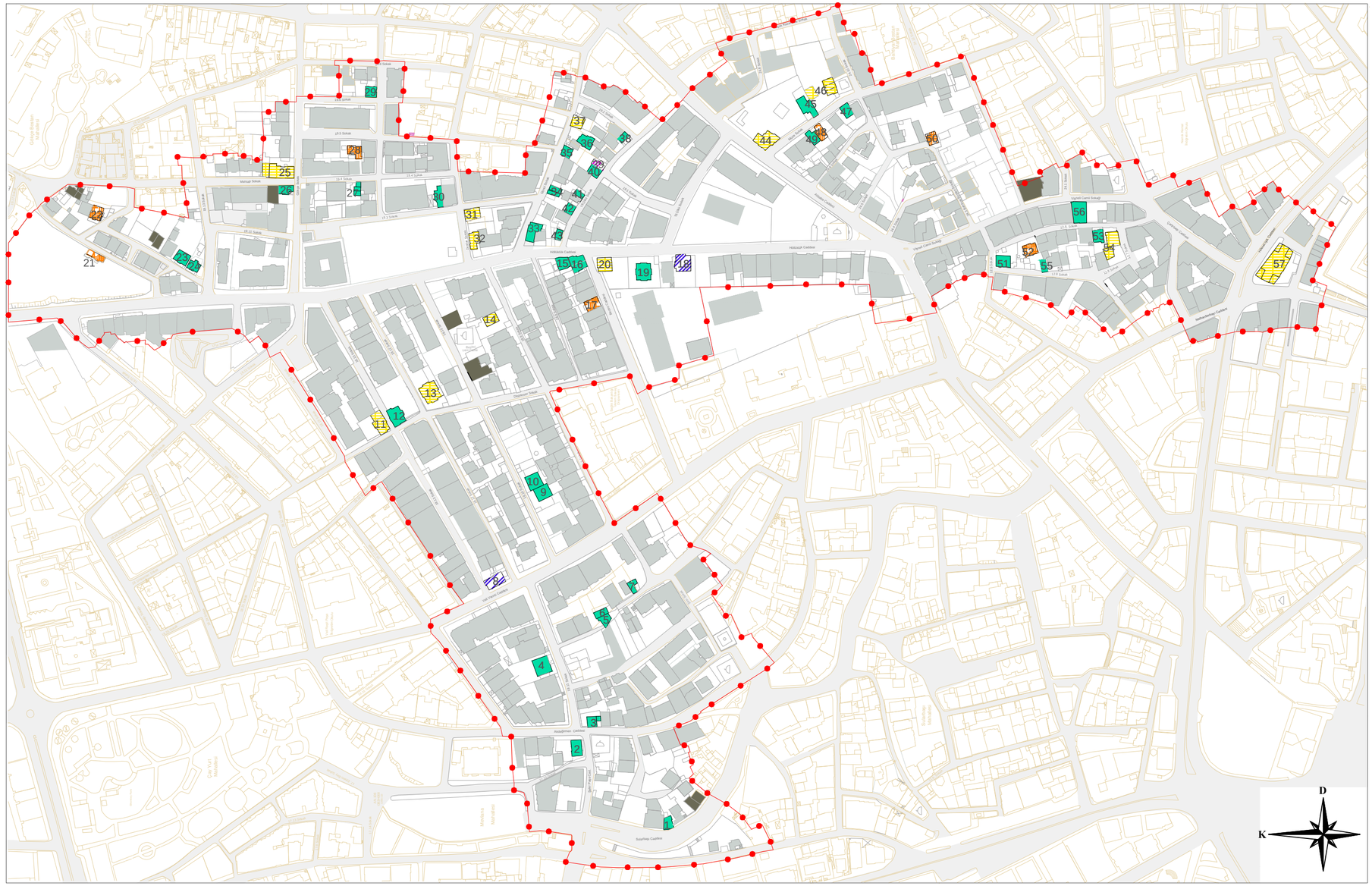
DEĞİŞMEMİŞ
AZ DEĞİŞMİŞ
ÇOK DEĞİŞMİŞ
TESPİTE GİRMEYEN YAPI
YAPI KALINTISI

CAMİ
YOLLAR
DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI DIŞI
DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI

D
K

ÖLÇEK 0 100 200

EK- 20. Doku çalışma alanı iç değişmişlik

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

PAFTA NO :15

PAFTA ADI : DOKU ÇALIŞMA ALANI İÇ DEĞİŞMİŞLİK

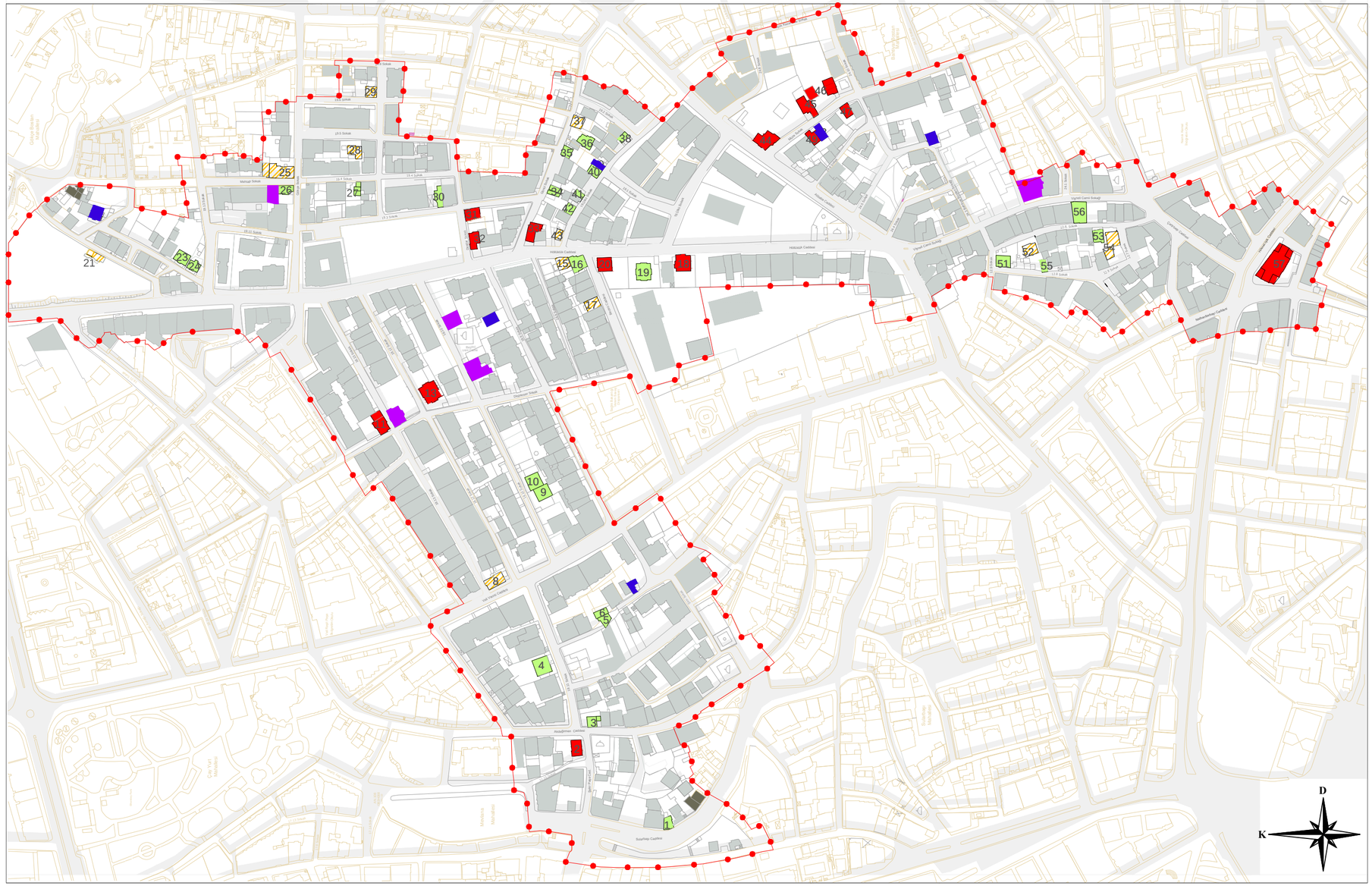
DEĞİŞMEMİŞ
AZ DEĞİŞMİŞ
ÇOK DEĞİŞMİŞ
TESPİT EDİLEMEYENLER
TESPİTE GİRMEYENLER
GELENEKSEL YAPI KALINTISI
CAMİ

DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI DIŞI
CAMİ
YOLLAR
DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI

D
K

ÖLÇEK 0 100 200

EK- 21. Doku çalışma alanı konfor durumu

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

PAFTA NO :16

PAFTA ADI : DOKU ÇALIŞMA ALANI KONFOR DURUMU

İYİ
ORTA
KÖTÜ
HARAP
TESPİT EDİLEMEYENLER
TESPİTE GİRMEYENLER
CAMİ

DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI DIŞI
CAMİ
YOLLAR
DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI

D
K

ÖLÇEK 0 100 200

DIŞ DEĞERLENDİRME-I

En. No.	ADRES	KONUM						NİTELİK						KAT ADEDİ										
		K			E			K		E				K					E					
		Bahçesiz	Sokağa cephe vermeyen bahçeli	Sokağa cephe veren bahçeli	Ada köşesinde yer alan yapı	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	Bahçe duvarı ile sokağa katkılı	Sokağa katkılı cephesi olan	Sokağa katkılı grup yapı	Spot yapı	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	Tek katlı	Bodrum+zemin	Zemin+1	Zemin+köşk	Bodrum+zemin+1	Bdonum+zemin+köşk	Zemin+1+köşk	Bodrum+zemin+1+köşk	Zemin+2	Karakteristik toplam	Enderlik toplam
En. No.	ADRES	2	4	4	6			2	2	4	6			2	2	2	4	4	6	6	6	6		
1	Çayyurt Mah. Sularbaşı Cd. No: 70			●		4			●			2				●							2	
2	Çayyurt Mah. Akdeğirmen Cd. No : 43				●		6			●			4				●						4	
3	Akdeğirmen Mah. Akdeğirmen Cd. No: 56				●		6			●			4			●							2	
4	Akdeğirmen Mah.18.11. Sk. No. 8-10		●			4				●			4			●							2	
5	Akdeğirmen Mah. 18.1. Sk No. 42		●			4		●				2						●					4	
6	Akdeğirmen Mah. 18.1. Sk No. 40		●			4		●				2				●							2	
7	Akdeğirmen Mah. 18.1. Sk No. 34			●		4			●			2				●							2	
8	Akdeğirmen Mah. Vali Varinli Cd. No. 26				●		6		●			2		●									2	
9	Akdeğirmen Mah.18.10. Sk. No. 10		●			4			●			2				●							2	
10	Akdeğirmen Mah.18.10. Sk. No. 12		●			4			●			2				●							2	
11	Akdeğirmen Mah. 18-13. Sk. No. 21				●		6			●			4					●					4	
12	Akdeğirmen Mah. Dispanser Sk. No. 24				●		6			●			4			●							2	
13	Akdeğirmen Mah. Dispanser Sk. No. 20				●		6			●			4					●					4	
14	Akdeğirmen Mah. 18.9. Sk. No. 29		●			4		●				2				●							2	
15	Akdeğirmen Mah. Höllüklük Cd. No. 43	●				2				●			4			●							2	
16	Akdeğirmen Mah. Höllüklük Cd. No. 41				●		6				●		6									●		6
17	Akdeğirmen Mah. Bezirci Cd. No. 21			●		4			●			2						●					4	
18	Akdeğirmen Mah. Höllüklük Cd. No. 33			●		4					●		6								●			6
19	Akdeğirmen Mah. Höllüklük Cd. No. 37		●			4				●			4					●					4	
20	Akdeğirmen Mah. Höllüklük Cd. No. 39				●		6				●		6					●					4	
21	Gökçebostan Mah. 19.15. Sk No 1			●		4			●			2				●							2	
22	Gökçebostan Mah. 19.14. Sk No.16			●		4			●			2				●							2	
23	Gökçebostan Mah. 19.14. Sk No. 4			●		4				●			4			●							2	
24	Gökçebostan Mah. 19.14. Sk No. 2			●		4				●			4			●							2	
25	Gökçebostan Mah. Mehtap Sk. No. 4-6			●		4				●			4						●				6	
26	Gökçebostan Mah. Gökçe Sk. No. ??				●		6			●			4			●							2	
27	Gökçebostan Mah. 19.4. Sk. No.11			●		4			●			2					●						4	
28	Gökçebostan Mah. 19.5. Sk. No.21			●		4		●				2					●						4	
29	Gökçebostan Mah. 19.10. Sk. No.13				●		6		●			2							●				6	
30	Gökçebostan Mah. 19.3. Sk. No.12			●		4				●			4			●							2	

En. No.	CEPHE TİPİ												CEPHE ELEMANLARI											
	K					E							K		E		Saçak K		Saçak E	Çıkma altı elemanı K		Çıkma altı elemanı E		
	Çıkmasız	Tüm kat çıkmalı	Ortadan çıkmalı	Tek kenar çıkmalı	İki kenar çıkmalı	Köşe çıkma	Köşklü	Bileşik çıkmalı	Testere çıkmalı	Yarım daire çıkma	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	Köşe bordürü	Kat silmesi	Üçgen alınlık	Kitabe	Dar saçak	Düz geniş saçak	Eğik geniş saçak	Kirişleme	Düz payanda	Profilli payanda	Sık kirişleme	Dikme
En. No.	2	4	4	4	4	8	6	6	6	8			2	2	6	6	2	4	6	2	2	4	6	6
1									●			6	●	●				●		●	●			
2			●								4		●						●					●
3									●			6								●				
4				●							4		●							●				
5		●									4		●	●			●							
6		●									4		●	●				●		●				
7	●										2													
8	●										2						●							
9					●						4		●	●				●			●			
10	●										2						●							
11				●							4		●	●					●				●	
12			●								4		●	●		●			●					●
13			●								4		●	●					●					●
14		●									4		●	●			●				●			
15									●			6	●	●			●							
16									●			6	●	●				●			●			
17			●								4		●	●			●							
18			●								4		●	●					●			●		
19							●					6	●						●					
20				●							4		●	●					●			●		
21			●								4		●	●			●							
22			●								4		●							●				
23			●								4		●	●					●					
24			●								4													
25	●										2													
26	●										2						●							
27							●					6	●											
28							●					6												
29							●					6	●				●							
30		●									4		●	●				●						

En. No.	CEPHE ELEMANLARI (devam)																	
	Kapılar K				Kapılar E		Pencere K			Pencere E			Pencere elemanı K			Pencere elemanı E		
	Basit kapı	Tepe pencereli kapı	Yanyana iki giriş kapısı	Camekanlı kapı	Kemerli kapı	Yanları pencereli çift kanatlı	3/4 oranında dikdörtgen pencere	Geleneksel tek kanatlı	Geleneksel iki kanatlı	Kemerli pencere	Özgün çift kasalı	Giyotin pencere	Demir korkuluk	Lokma demir korkuluk	Özgün demir korkuluk	Ahşap kepenk	Karakteristik toplam	Enderlik toplam
En. No.	2	4	4	4	6	6	2	4	4	6	8	8	2	4	4	8		
1								●						●			24	
2						●			●					●			10	18
3	●										●			●			8	8
4							●										6	
5	●								●				●				14	
6	●								●					●			20	
7	●						●						●				6	
8		●					●						●				10	
9	●						●										14	
10	●								●								8	
11	●						●										8	12
12						●	●							●			10	24
13				●					●								12	12
14	●						●							●			16	
15		●						●					●				16	
16		●						●						●			22	
17			●				●						●				14	
18					●		●										6	16
19						●					●						2	20
20						●			●				●				10	16
21				●								●		●			14	8
22						●			●								8	6
23			●				●						●				12	6
24			●				●						●				8	
25	●							●									6	
26	●							●						●			12	
27	●							●						●			12	
28						●			●				●				6	6
29	●											●	●				8	8
30						●			●					●			16	6

En. No.	DIŞ MİMARİ EL.							DEĞİŞMİŞLİK					KARAKTERİSTİK TOPLAMI	ENDERLİK TOPLAMI	TOPLAM SONUÇ	GENEL SONUÇ
	K	E						K		E						
	Özgün bahçe duvarı	Avluda kuyu	Avluda fırın	Avluda çeşme	Avluda havuz	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	Çok değişmiş	Az değişmiş	Değişmemiş	Karakteristik toplam	Enderlik toplam				
En. No.	4	6	6	6	6			2	4	6						
1									●		4		36	6	42	K
2									●		4		22	28	50	E
3									●		4		14	24	38	E
4	●					4			●		4		24	4	28	ÇG
5	●					4			●		4		36	0	36	K
6									●		4		36	0	36	K
7								●			2		18	0	18	ÇN
8									●		4		20	6	26	ÇG
9									●		4		30	0	30	K
10								●			2		20	0	20	ÇN
11								●			2		18	22	40	E
12								●			2		18	34	52	E
13	●					4			●		4		28	22	50	K
14									●		4		32	0	32	K
15									●		4		24	10	34	K
16									●		4		26	24	50	K
17									●		4		32	0	32	K
18								●			2		16	28	44	E
19									●		4		14	30	44	E
20									●		4		22	28	50	E
21										●		6	26	8	34	K
22										●		6	20	6	26	ÇG
23									●		4		26	10	36	K
24									●		4		22	4	26	ÇG
25									●		4		14	12	26	ÇN
26								●			2		18	10	28	ÇG
27									●		4		26	6	32	K
28									●		4		20	12	32	K
29									●		4		14	22	36	E
30									●		4		30	10	40	K

EK-22. (Devam) Dış değerlendirme tablosu

DIŞ DEĞERLENDİRME-II

E.N.	ADRES	KONUM K			KONUM E			NİTELİK K		NİTELİK E			
		Bahçesiz	Sokağa cephe vermeyen bahçeli	Sokağa cephe veren bahçeli	Ada köşesinde yer alan yapı	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	Bahçe duvarı ile sokağa katkılı	Sokağa katkılı cephesi olan	Sokağa katkılı grup yapı	Spot yapı	Karakteristik toplam	Enderlik toplam
		2		4	6			2	2	4	6		
31	Gökçebostan Mah. Dostlar Sk. No.4			●		4					●		6
32	Gökçebostan Mah. Höllüklük Cd. No. 30				●		6			●			4
33	Gökçebotan Mah. Gönül Sk. No. 3				●		6			●			4
34	Gökçebostan Mah. Gönül Sk. No. 14-18		●			4				●			4
35	Gökçebostan Mah. Gönül Sk. No. 26		●			4				●			4
36	Gökçebostan Mah. Gönül Sk. No. 28			●		4				●			4
37	Gökçebostan Mah. Gönül Sk. No. 30-30/1			●		4				●			4
38	Gökçebostan Mah. Hafiz Hami Sk. No. 23				●		6			●			4
39	Gökçebostan Mah. Hafiz Hami Sk. No. 15			●		4				●			4
40	Gökçebostan Mah. Hafiz Hami Sk. No. 13	●				4				●			4
41	Gökçebostan Mah. Hafiz Hami Sk. No. 9			●		4				●			4
42	Gökçebostan Mah. Hafiz Hami Sk. No. 3		●			4				●			4
43	Gökçebostan Mah. Hafiz Hami Sk. No. 1				●		6			●			4
44	Bahtiyarbostan Mah. Alibaba Cad. No. 20				●		6				●		6
45	Bahtiyarbostan Mah. Müze Sk. No. 3			●		4				●			4
46	Bahtiyarbostan Mah. Müze Sk. No. 5			●		4					●		6
47	Bahtiyarbostan Mah. Müze Sk. No. 14			●		4				●			4
48	Bahtiyarbostan Mah. Müze Sk. No. 8			●		4					●		6
49	Bahtiyarbostan Mah. Müze Sk. No. 6			●		4				●			4
50	Bahtiyarbostan Mah. 24.2. Sk. No. 15		●			4			●			4	
51	Çarşıbaşı Mah. 12.9. Sk. No.18				●		6			●			4
52	Çarşıbaşı Mah. 12.8. Sk. No.17			●		4				●			4
53	Çarşıbaşı Mah. 12.6. Sk. No.7			●		4				●			4
54	Çarşıbaşı Mah. 12.6. Sk. No.5				●		6			●			4
55	Çarşıbaşı Mah. 12.8. Sk. No. 22		●			4				●			4
56	Çarşıbaşı Mah. Vişneli Camii Sk. No. 11		●			4				●			4
57	Çarşıbaşı Mah. Nalbantlarbaşı Cd. No. 28				●		6				●		6
58	Yahyabey Mah. Sırribey Sk. No. 4				●		6		●			4	
59	Gökmedrese Mah. Serçeli Sk. No. 3				●		6				●		6
60	Gökmedrese Mah. Uzunyol Cd.. No. 7			●		4			●			4	

E.N.	KAT ADEDİ K					KAT ADEDİ E						CEPHE TİPİ K					CEPHE TİPİ E							
	Tek katlı	Bodrum+zemin	Zemin+1	Zemin+köşk	Bodrum + zemin+1	Bdorum+zemin+köşk	Zemin+1+köşk	Bodrum+zemin+1+köşk	Zemin+2	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	Çıkmasız	Tüm kat çıkmalı	Ortadan çıkmalı	Tek kenar çıkmalı	İki kenar çıkmalı	Gönyeli çıkma	Köşe çıkma	Köşklü	Bileşik çıkmalı	Testere çıkmalı	Yarım daire çıkma	Karakteristik toplam	Enderlik toplam
	2	2	2	4	4	6	6	6	6			2	4	4	4	4	6	8	6	6	6	8		
31					●					4				●									4	
32						●					6				●								4	
33					●					4											●			6
34			●							2			●										4	
35		●								2		●											2	
36			●							2			●										4	
37					●					4			●										4	
38			●							2		●											2	
39					●					4				●									4	
40					●					4		●											2	
41			●							2			●										4	
42			●							2		●											2	
43							●				6								●					6
44					●					4										●				6
45							●				6		●										4	
46					●					4				●									4	
47					●					4			●										4	
48					●					4												●		8
49			●							2			●										4	
50		●								2		●											2	
51		●								2		●											2	
52					●					4				●									4	
53					●					4					●								4	
54		●								2		●											2	
55					●					4							●							6
56			●							2			●										4	
57					●					4									●					6
58					●					4											●			6
59									●		6									●				6
60					●					4						●							4	

E.N.	CEPHE ELEMANLARI K		E		Saçak K	Saçak E		Çıkma altı elemanı K	Çıkma altı elemanı E				Kapılar K				Kapılar E	Pencereler K				Pencereler E			Pencere elemanı K		Pencere elemanı E			
	Kat bordürleri	Kat silmesi	Üçgen alınlık	Kitabe	Dar saçak	Düz geniş saçak	Eğik geniş saçak	Kirişleme	Düz payanda	Profilli payanda	Sık kirişleme	Dikme	Basit kapı	Tepe pencereli kapı	Yanyana iki giriş kapısı	Camekanlı kapı	Kemerli kapı	Yanları pencereli çift kanatlı	3/4 oranında dikdörtgen pencere	Geleneksel tek kanatlı	Geleneksel iki kanatlı	Kemerli pencere	Özgün çift kasalı	Giyotin pencere	Demir korkuluk	Lokma demir korkuluk	Özgün demir korkuluk	Ahşap kepenk	Karakteristik toplam	Enderlik toplam
	2	2	6	6	2	4	6	2	2	4	6	6	2	4	4	4	6	6	2	4	4	6	8	8	2	4	4	8		
31	●	●	●			●				●								●	●							●			14	10
32	●	●				●							●								●								16	
33	●	●					●	●	●					●							●								18	6
34	●	●			●														●						●				10	
35					●								●	●							●					●			18	
36	●	●					●														●					●			12	6
37	●	●			●								●								●				●				16	
38	●	●			●													●	●						●				10	6
39								●					●								●								10	
40	●	●			●									●					●						●				14	
41	●	●							●				●						●						●				12	
42					●									●					●						●				10	
43	●	●				●		●					●							●									14	
44	●	●				●							●								●					●			14	6
45	●	●					●	●													●								12	6
46	●	●					●											●			●					●			14	12
47	●	●					●											●				●							4	18
48	●	●				●							●										●			●			14	8
49	●	●					●	●													●				●				14	6
50										●											●					●			14	
51	●	●				●										●							●			●			16	8
52	●	●			●													●	●						●				10	6
53	●	●					●								●				●										8	6
54	●	●				●												●	●										10	6
55													●						●						●				8	
56	●	●				●															●					●			18	
57	●	●				●							●						●							●			14	
58	●	●				●				●								●	●						●				12	10
59	●	●					●											●			●					●			14	12
60	●	●				●												●			●					●			18	6

E.N.	DIŞ MİM. EL. E							DEĞİŞMİŞ. K		E						
	Özgün bahçe duvarı	Avluda kuyu	Avluda fırın	Avluda çeşme	Avluda havuz	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	Çok değişmiş	Az değişmiş	Değişmemiş	KARAKTERİSTİK TOPLAMI	ENDERLİK TOPLAMI	KARAKTERİSTİK TOPLAMI	ENDERLİK TOPLAMI	TOPLAM SONUÇ	GENEL SONUÇ
	6	6	6	6	6			2	4	6						
31									●		4		30	16	46	K
32									●		4		24	16	40	K
33									●		4		26	22	48	K
34								●			2		22	4	26	ÇG
35									●		4		30	4	34	K
36									●		4		26	10	36	K
37									●		4		32	4	36	K
38									●		4		18	16	34	E
39				●			6		●		4		26	10	36	K
40									●		4		28	4	32	K
41								●			2		24	4	28	ÇG
42								●			2		20	4	24	ÇG
43								●			2		16	22	38	E
44									●		4		22	24	46	E
45	●					6				●		6	26	22	48	K
46									●		4		30	18	48	K
47									●		4		20	22	42	E
48									●		4		26	22	48	K
49									●		4		28	10	38	K
50									●		4		30	0	30	K
51									●		4		24	18	42	K
52										●		6	22	16	38	K
53								●			2		22	10	32	K
54									●		4		18	16	34	K
55								●			2		18	10	28	ÇG
56									●		4		32	4	36	K
57								●			2		20	18	38	K
58									●		4		24	22	46	K
59									●		4		18	36	54	E
60									●		4		38	6	44	K

EK-22. (Devam) Dış değerlendirme tablosu

DIŞ DEĞERLENDİRME-III

KONUM / NİTELİK / KAT ADEDİ

E.N	ADRES	Bahçesiz	Sokağa cephe vermeyen bahçeli	Sokağa cephe veren bahçeli	Ada köşesinde yer alan yapı	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	Bahçe duvarı ile sokağa katkılı	Sokağa katkılı cepheli olan	Sokağa katkılı grup yapı	Spot yapı	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	Tek katlı	Bodrum+zemin	Zemin+1	Zemin+köşk	Bodrum +zemin+1	Bdorum+zemin+köşk	Zemin+1+köşk	Bodrum+zemin+1+köşk	Zemin+2	Karakteristik toplam	Enderlik toplam
		K	K	K	E			K	K	E	E			K	K	K	K	K	E	E	E	E		
		2	4	4	6			2	2	4	6			2	2	2	4	4	6	6	6	6		
61	Kaleardı Mah. 34.1. Sk. No. 19			●		4			●			2					●						4	
62	Eskikale Mah. 19.9. Sk. No. 7				●		6				●		6		●								2	
63	Kaleardı Mah. Uzunyol Cd.. No. 23				●		6				●		6				●						4	
64	Kaleardı Mah. Uzunyol Cd.. No. 25				●		6				●		6			●							2	
65	Halil Rıfat Paşa Mah. Kültür Sk. No. 9-10			●		4					●		6			●							2	
66	Örtülüpınar Mah. İhramcızade Cd. No. 13		●			4			●			2						●					4	
67	Mehmetpaşa Mah. 14.9. Sk. No. 3			●		4					●		6						●					6
68	Yüceyurt Mah. Numune Sk. No.16				●		6				●		6					●					4	
69	Yüceyurt Mah. 15.4. Sk. No. 5			●		4				●			4			●							2	
70	Yüceyurt Mah. 15.4. Sk. No. 13			●		4				●			4			●							2	
71	Yüceyurt Mah. 15.4. Sk. No. 15			●		4				●			4				●						4	
72	Yüceyurt Mah. Selahattin Erorhon Cd. No. 18				●		6			●			4				●						4	
73	Yüceyurt Mah. Yüzbaşı Akgün Cd. No. 42				●		6			●			4			●							2	
74	Çayyurt Mah. 17.1. Sk. No.5			●		4			●			2					●						4	
75	Çayyurt Mah. Tavşan Bayırı Sk. No. 13			●		4			●			2				●							2	
76	Sularbaşı Mah. 11.6. Sk. No.19				●		6			●			4						●					6
77	Sularbaşı Mah. 11.12. Sk. No. 1			●		4				●			4			●							2	
78	Akdeğirmen Mah. Akdeğirmen Cd. No.18			●		4				●			4			●							2	
79	Akdeğirmen Mah. Akdeğirmen Cd. No. 4	●				2				●			4					●					4	
80	Akdeğirmen Mah. Akdeğirmen Cd. No.12	●				2				●			4			●							2	
81	Akdeğirmen Mah. Dispanser Sok. No. 51				●		6		●			2								●				6
82	İnönü Mah. 20.10. Sk. No. 1				●		6				●		6			●							2	
83	İnönü Mah. 20.10. Sk. No. 12				●		6			●			4			●							2	
84	İnönü Mah. 20.10. Sk. No. 10			●		4				●			4			●							2	
85	İnönü Mah. Vali Muammer Cd. No. 3/1			●		4			●			2						●					4	
86	Mısmılırmak Mah. 21.12. Sk. No. 13			●		4			●			2				●							2	
87	Mısmılırmak Mah. 21.5. Sk. No. 3				●		6			●			4					●					4	
88	Mısmılırmak Mah. 21.5. Sk. No. 3/1	●				2				●			4			●							2	
89	Mısmılırmak Mah. 21.5. Sk. No. 35			●		4				●			4			●							2	
90	Mısmılırmah Mah. Cihangir Cd. No. 9				●		6		●			2					●						4	

CEPHE TİPİ

E.N	Çıkmasız	Tüm kat çıkmalı	Ortadan çıkmalı	Tek kenar çıkmalı	İki kenar çıkmalı	Gönyeli çıkma	Köşe çıkma	Köşklü	Bileşik çıkmalı	Testere çıkmalı	Yarım daire çıkma	Karakteristik toplam	Enderlik toplam
	K	K	K	K	K	E	E	E	E	E	E		
	2	4	4	4	4	6	8	6	6	6	8		
61								●					6
62			●									4	
63								●					6
64					●							4	
65			●									4	
66			●									4	
67			●									4	
68									●				6
69			●									4	
70		●										4	
71			●									4	
72								●					6
73							●						8
74								●					6
75			●									4	
76									●				6
77					●							4	
78			●									4	
79						●							6
80	●											2	
81	●											2	
82			●									4	
83	●											2	
84		●										4	
85			●									4	
86		●							●			4	6
87													
88	●											2	
89	●											2	
90								●					6

CEPHE ELEMANLARI (Saçak; Çıkma altı elemanı; Kapılar; Pencere; Pencere elemanı)

E.N	Kat bordürleri	Kat silmesi	Üçgen alınlık	Nişane	Dar saçak	Düz geniş saçak	Eğik geniş saçak	Kirişleme	Düz payanda	Profilli payanda	Sık kirişleme	Dikme	Basit kapı	Tepe pencereli kapı	Yanyana iki giriş kapısı	Camekanlı kapı	Kemerli kapı	Yanları pencereli çift kanatlı	3/4 oranında dikdörtgen pencere	Geleneksel tek kanatlı	Geleneksel altışap kanatlı	Kemerli pencere	Çift kasalı geleneksel	Giyotin pencere	Demir korkuluk	Lokma demir korkuluk	Özgün demir korkuluk	Ahşap kepenk	Karakteristik toplam	Enderlik toplam
	2	2	6	6	2	4	6	2	2	4	6	6	2	4	4	4	6	6	2	4	4	6	8	8	2	4	4	8		
61														●					●						●				8	0
62	●	●					●											●			●				●				10	12
63	●	●				●		●										●			●				●				16	6
64	●	●				●				●		●	●						●							●			16	10
65	●	●	●				●					●		●					●								●		14	12
66	●	●					●			●			●								●					●			14	10
67	●	●					●					●						●			●						●		12	18
68	●	●				●				●						●						●					●		16	10
69	●	●				●						●		●					●						●				16	6
70	●	●							●												●								10	0
71	●	●						●													●					●			14	0
72																					●						●		8	0
73	●	●									●					●						●					●		12	12
74	●	●														●			●						●				12	0
75	●	●					●	●										●			●						●		14	12
76	●	●				●			●				●								●								16	0
77	●	●			●			●													●					●			16	0
78	●	●				●							●						●								●		16	0
79	●	●											●						●						●				8	0
80	●	●			●								●						●						●				12	0
81	●	●			●								●								●						●		16	0
82	●	●				●		●										●			●					●			18	6
83													●								●							●	6	8
84	●	●											●								●							●	10	8
85	●	●				●												●	●						●				12	6
86	●	●							●				●								●					●			16	0
87	●	●				●			●				●								●					●			20	0
88													●								●							●	6	8
89					●											●				●									10	0
90	●	●										●							●							●			10	6

DIŞ MİMARİ ELEMAN / DEĞİŞMİŞ. / GENEL

E.N	Özgün bahçe duvarı	Avluda kuyu	Avluda fırın	Avluda çeşme	Avluda havuz	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	Çok değişmiş	Az değişmiş	Değişmemiş	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	KARAKTERİSTİK TOPLAMI	ENDERLİK TOPLAMI	GENEL TOPLAM	GENEL SONUÇ
	K	E	E	E	E			K	K	E						
	6	6	6	6	6			2	4	6						
61									●		4		22	6	28	ÇG
62									●		4		20	24	44	E
63									●		4		24	24	48	E
64				●			6	●			2		24	28	52	E
65	●					6			●		4		34	18	52	K
66								●			2		30	10	40	K
67	●					6				●		6	26	36	62	E
68	●					6			●		4		30	28	58	K
69									●		4		30	10	40	K
70										●		6	20	10	30	K
71	●					6				●		6	32	10	42	K
72									●		4		16	16	32	K
73				●			6			●		6	14	42	56	E
74									●		4		26	6	32	K
75	●					6			●		4		36	12	48	K
76				●			6			●		6	16	34	50	E
77	●					6				●		6	32	10	42	K
78									●		4		30	4	34	K
79								●			2		16	10	26	ÇG
80								●			2		20	4	24	N
81										●		6	20	18	38	K
82					●		6			●		6	24	30	54	E
83	●					6				●		6	16	24	40	E
84	●					6				●		6	26	18	44	K
85									●		4		30	6	36	K
86									●		4		32	6	38	K
87									●		4		28	10	38	K
88								●			2		14	12	26	ÇG
89			●				6		●		4		22	10	32	K
90							6		●		4		20	24	44	E

EK-22. (Devam) Dış değerlendirme tablosu

DIŞ DEĞERLENDİRME-IV

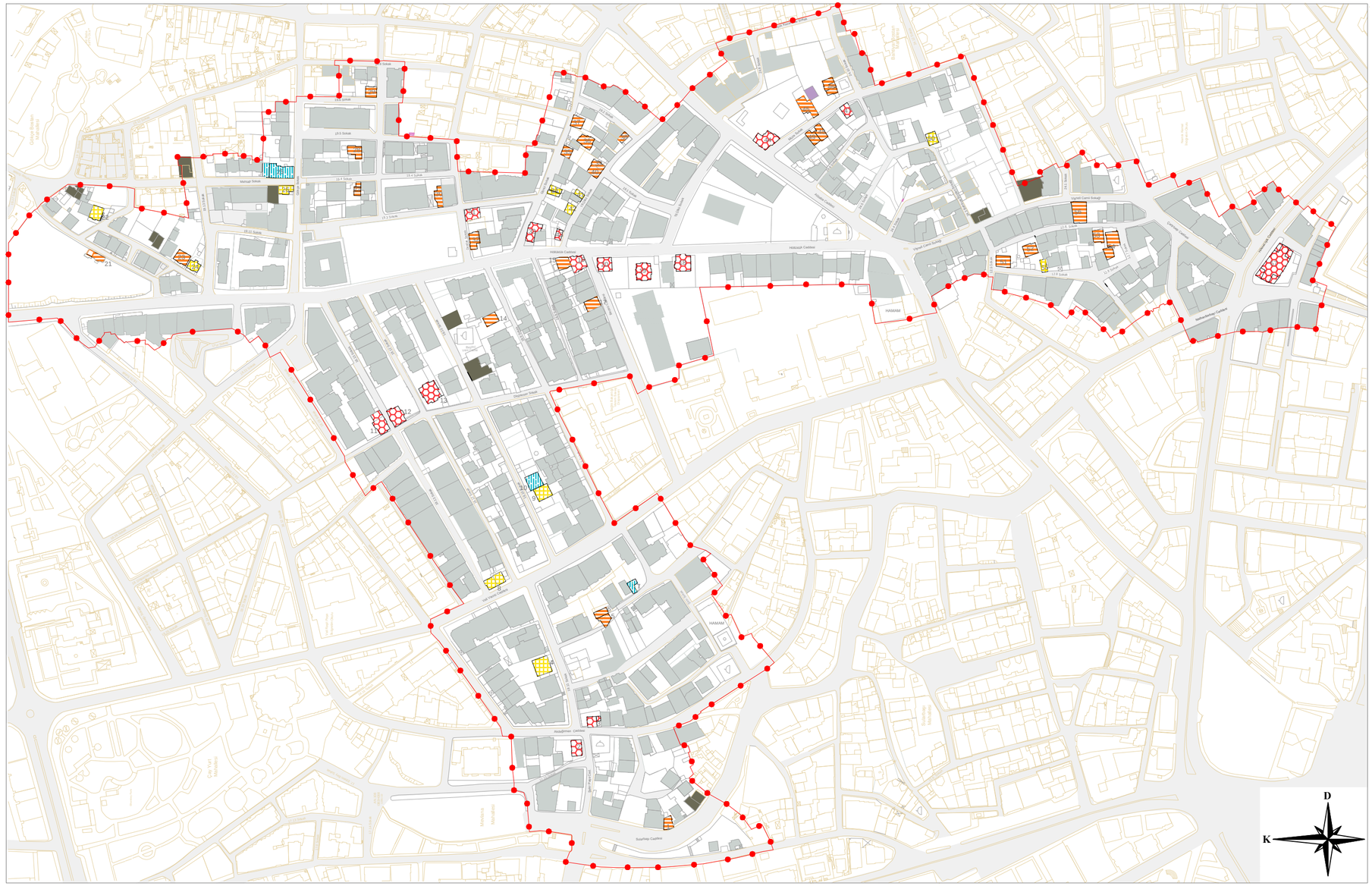
En. No.	ADRES	KONUM K: Bahçesiz	KONUM K: Sokağa cephe vermeyen bahçeli	KONUM K: Sokağa cephe veren bahçeli	KONUM E: Ada köşesinde yer alan yapı	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	NİTELİK K: Bahçe duvarı ile sokağa katkılı	NİTELİK K: Sokağa katkılı cephesi olan	NİTELİK E: Sokağa katkılı grup yapı	NİTELİK E: Spot yapı	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	KAT ADEDİ K: Tek katlı	KAT ADEDİ K: Bodrum+zemin	KAT ADEDİ K: Zemin+1	KAT ADEDİ K: Zemin+köşk	KAT ADEDİ K: Bodrum + zemin+1	KAT ADEDİ E: Bdorum+zemin+köşk	KAT ADEDİ E: Zemin+1+köşk	KAT ADEDİ E: Zemin+1+çatı	KAT ADEDİ E: Bodrum+zemin+1+köşk	KAT ADEDİ E: Zemin+2	Karakteristik toplam	Enderlik toplam
		2	4	4	6			2	2	4	6			2	2	2	4	4	6	6	6	6	6		
91	Mısmılırmah Mah. 21.2 Sk. No. 4/1			●		4		●				2				●								2	
92	Mısmılırmah Mah. 21.2 Sk. No. 9			●		4		●				2			●									2	
93	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 15			●		4				●			4			●								2	
94	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 11/1	●				2				●			4			●								2	
95	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 11			●		4				●			4			●								2	
96	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 9				●		6			●			4					●						4	
97	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 10/1				●		6			●			4		●									2	
98	Yiğitler Mah. 23-3. Sk. No. 24			●		4			●			2				●								2	
99	Ferhatbostan Mh. Arif Efendi Sk. No. 37-39			●		4			●			2				●								2	
100	Küçükminare Mah. 25.8. Sk. No. 13			●		4			●			2				●								2	
101	Küçükminare Mah. Zincirli Minare Sk. No. 1				●		6		●			2						●						4	
102	Demircilerardı Mah. 27.11. Sk. No. 6			●		4			●			2			●									2	
103	Demircilerardı Mah. 27.15. Sk. No. 6			●		4			●			2				●								2	
104	Pulur Mah. 29-5. Sk. No. 15			●		4				●			4			●								2	
105	Pulur Mah. 29-4. Sk. No. 17			●		4				●			4	●										2	
106	Pulur Mah. 29-4. Sk. No. 15			●		4				●			4			●								2	

En. No.	ADRES	CEPHE TİPİ K: Çıkmasız	CEPHE TİPİ K: Tüm kat çıkmalı	CEPHE TİPİ K: Ortadan çıkmalı	CEPHE TİPİ K: Tek kenar çıkmalı	CEPHE TİPİ K: İki kenar çıkmalı	CEPHE TİPİ E: Gönyeli çıkma	CEPHE TİPİ E: Köşe çıkma	CEPHE TİPİ E: Köşklü	CEPHE TİPİ E: Bileşik çıkmalı	CEPHE TİPİ E: Testere çıkmalı	CEPHE TİPİ E: Yarım daire çıkma	Karakteristik toplam	Enderlik toplam
		2	4	4	4	4	6	6	6	6	6	8		
91	Mısmılırmah Mah. 21.2 Sk. No. 4/1	●											2	
92	Mısmılırmah Mah. 21.2 Sk. No. 9	●											2	
93	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 15				●								4	
94	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 11/1	●											2	
95	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 11				●								4	
96	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 9			●									4	
97	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 10/1	●											2	
98	Yiğitler Mah. 23-3. Sk. No. 24	●											2	
99	Ferhatbostan Mh. Arif Efendi Sk. No. 37-39			●									4	
100	Küçükminare Mah. 25.8. Sk. No. 13		●										4	
101	Küçükminare Mah. Zincirli Minare Sk. No. 1									●				6
102	Demircilerardı Mah. 27.11. Sk. No. 6	●											2	
103	Demircilerardı Mah. 27.15. Sk. No. 6		●										4	
104	Pulur Mah. 29-5. Sk. No. 15			●									4	
105	Pulur Mah. 29-4. Sk. No. 17	●											2	
106	Pulur Mah. 29-4. Sk. No. 15	●											2	

En. No.	ADRES	CEPHE ELEMANLARI K: Köşe bordürü	K: Kat silmesi	E: Üçgen alınlık	Saçak K: Altı açık saçak	Saçak K: Dar saçak	Saçak K: Düz geniş saçak	Saçak E: Eğik geniş saçak	Çıkma altı elemanı K: Kirişleme	Çıkma altı elemanı K: Düz payanda	Çıkma altı elemanı E: Profilli payanda	Çıkma altı elemanı E: Sık kirişleme	Çıkma altı elemanı E: Dikme	Kapılar K: Basit kapı	Kapılar K: Tepe pencereli kapı	Kapılar K: Yanyana iki giriş kapısı	Kapılar K: Camekanlı kapı	Kapılar E: Kemerli kapı	Kapılar E: Yanları pencereli çift kanatlı	Pencere K: 3/4 oranında dikdörtgen pencere	Pencere K: Geleneksel tek kanatlı	Pencere K: Geleneksel iki kanatlı	Pencere E: Kemerli pencere	Pencere E: Özgün çift kasalı	Pencere E: Giyotin pencere	Pencere elemanı K: Demir korkuluk	Pencere elemanı K: Lokma demir korkuluk	Pencere elemanı K: Özgün demir korkuluk	Pencere elemanı E: Ahşap kepenk	Karakteristik toplam	Enderlik toplam
		2	2	6	2	2	4	6	2	2	4	6	6	2	4	4	4	6	6	2	4	4	6	8	8	2	4	4	8		
91	Mısmılırmah Mah. 21.2 Sk. No. 4/1				●									●								●								8	
92	Mısmılırmah Mah. 21.2 Sk. No. 9	●					●												●		●						●			14	6
93	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 15	●	●		●				●					●							●									14	
94	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 11/1	●	●					●						●						●							●			12	6
95	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 11	●					●			●				●						●										12	
96	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 9	●					●												●						●					8	14
97	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 10/1						●										●			●										10	
98	Yiğitler Mah. 23-3. Sk. No. 24	●	●					●						●										●			●			10	14
99	Ferhatbostan Mh. Arif Efendi Sk. No. 37-39	●	●				●			●									●	●							●			18	6
100	Küçükminare Mah. 25.8. Sk. No. 13	●	●					●	●													●				●				12	6
101	Küçükminare Mah. Zincirli Minare Sk. No. 1	●	●				●			●											●						●			18	
102	Demircilerardı Mah. 27.11. Sk. No. 6	●	●		●									●								●					●			16	
103	Demircilerardı Mah. 27.15. Sk. No. 6	●	●				●			●												●					●			18	
104	Pulur Mah. 29-5. Sk. No. 15	●	●		●												●					●					●			18	
105	Pulur Mah. 29-4. Sk. No. 17				●																	●					●			10	
106	Pulur Mah. 29-4. Sk. No. 15				●									●							●							●		12	

En. No.	ADRES	DIŞ MİMARİ ELEMAN E: Özgün bahçe duvarı	DIŞ MİMARİ ELEMAN E: Avluda kuyu	DIŞ MİMARİ ELEMAN E: Avluda fırın	DIŞ MİMARİ ELEMAN E: Avluda çeşme	DIŞ MİMARİ ELEMAN E: Avluda havuz	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	DEĞİŞMİŞ K: Çok değişmiş	DEĞİŞMİŞ K: Az değişmiş	DEĞİŞMİŞ E: Değişmemiş	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	KARAKTERİSTİK TOPLAMI	ENDERLİK TOPLAMI	GENEL TOPLAM	GENEL SONUÇ
		6	6	6	6	6			2	4	6						
91	Mısmılırmah Mah. 21.2 Sk. No. 4/1									●		4		22	0	22	ÇN
92	Mısmılırmah Mah. 21.2 Sk. No. 9										●		6	24	12	36	K
93	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 15									●				24	4	28	ÇG
94	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 11/1								●			2		20	10	30	K
95	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 11								●			2		24	4	28	ÇG
96	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 9										●		6	16	30	46	E
97	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 10/1									●		4		18	10	28	ÇG
98	Yiğitler Mah. 23-3. Sk. No. 24										●		6	20	20	40	E
99	Ferhatbostan Mh. Arif Efendi Sk. No. 37-39									●		4		34	6	40	K
100	Küçükminare Mah. 25.8. Sk. No. 13									●		4		28	6	34	K
101	Küçükminare Mah. Zincirli Minare Sk. No. 1									●		4		28	12	40	K
102	Demircilerardı Mah. 27.11. Sk. No. 6										●		6	26	6	32	K
103	Demircilerardı Mah. 27.15. Sk. No. 6									●		4		34	0	34	K
104	Pulur Mah. 29-5. Sk. No. 15	●					6				●		6	34	10	44	K
105	Pulur Mah. 29-4. Sk. No. 17										●		6	18	10	28	ÇG
106	Pulur Mah. 29-4. Sk. No. 15										●		6	20	10	30	ÇG

EK- 23. Doku çalışma alanı dış değerlendirme

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

PAFTA NO : 17

PAFTA ADI : DOKU ÇALIŞMA ALANI DIŞ DEĞERLENDİRME

ENDER DEĞERDE YAPI
KARAKTERİSTİK DEĞERDE YAPI
ÇEVREYE UYUMLU GELENEKSEL YAPI
ÇEVREYE UYUMLU NİTELİKSİZ YAPI
TESPİTE GİRMEYEN YAPI
YAPI KALINTISI
CAMİ

DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI DIŞI
CAMİ
YOLLAR
DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI

D
K

ÖLÇEK 0 100 200

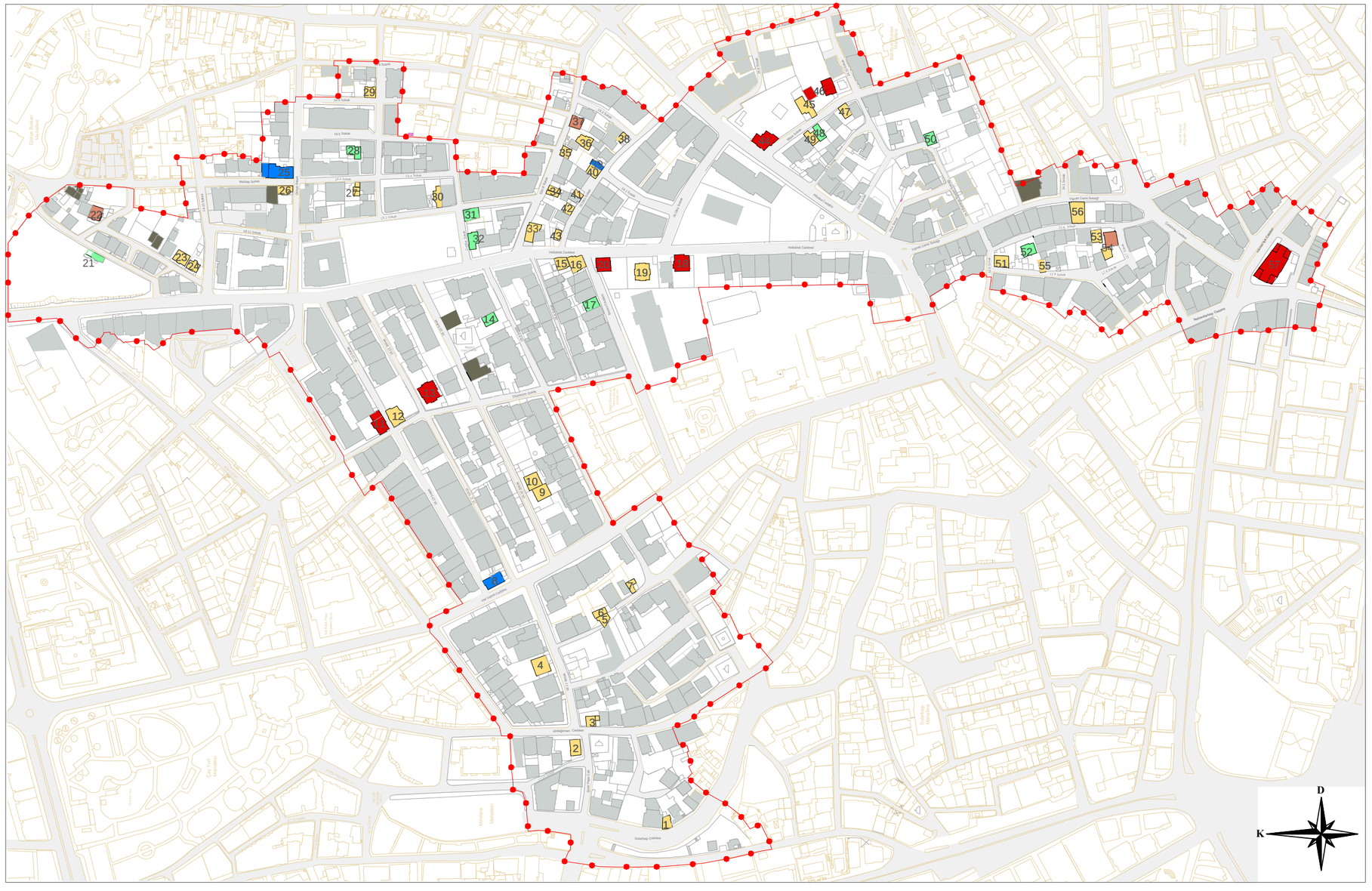
EK-24. İç değerlendirme tablosu

İÇ DEĞERLENDİRME-I		PLAN TİPİ									PLAN ELEMAN.						İÇ MİMARİ ELEMANLAR														DEĞİŞ.								
		K	E	E	K	K		E			K		E				K									E				K		E					
						İç sofalı		Orta sofalı											E		E		E															
																				Ocak		Tavan															
E.N	ADRES	Tek bölümlü	İki bölümlü	Dış sofalı	Köşe sofalı	Tek yüzlü	İki yüzlü	İki eyvanlı	Dört eyvanlı	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	Az odalı	Çok odalı	Köşk	Baş oda	Kızlar sekisi	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	Dolap	Makat(Seki)	Sergen	Ahşap merdiven	Lambalık\Şerbetlik	Ocak	Yaşmaklı Ocak	Çıtalı ahşap tavan	Süslemeli tavan	Süslemeli başlıklı dikme	Alçı bezemeli kapı üzeri detayı	Ahşap alınlıklı kapı	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	Çok değişmiş	Az değişmiş	Değişmemiş	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	KARAKTERİSTİK TOPLAMI	ENDERLİK TOPLAMI	GENEL TOPLAM	İÇ DEĞERLENDİRME SONUÇ	DIŞ DEĞERLENDİRME SONUÇ	GENEL SONUÇ
		2	4	6	4	4	6	4	6			2	2	4	6	6			2	2	4	2	4	4	6	2	8	6	8	6			2	4	6								
8	Akdeğirmen Mah. Vali Varinli Cd. No. 26	●				●				6		●					2					●									2		●			2		12	0	12	ÇN	ÇG	ÇG
11	Akdeğirmen Mah. 18-13. Sk. No. 21	●		●						2	6		●		●		2	6	●	●		●				●			●		8	8		●		4		16	20	36	E	E	E
13	Akdeğirmen Mah. Dispanser Sk. No. 20		●				●				10		●				2		●	●		●				●					8			●		4		14	10	24	K	K	K
14	Akdeğirmen Mah. 18.9. Sk. No. 29	●				●				6			●				2					●		●		●					8			●		4		20	0	20	ÇG	K	K
17	Akdeğirmen Mah. Bezirci Cd. No. 21	●						●		6			●			●	2	6	●			●		●		●					10				●		6	18	12	30	K	K	K
18	Akdeğirmen Mah. Höllüklük Cd. No. 33	●			●					6			●	●			2	4				●				●					4		●			2		14	4	18	ÇG	E	K
20	Akdeğirmen Mah. Höllüklük Cd. No. 39	●					●			8			●				2		●					●		●					8			●		4		22	0	22	K	E	E
21	Gökçebostan Mah. 19.15. Sk No 1	●				●				6		●					2		●	●		●				●					8				●		6	16	6	22	K	K	K
22	Gökçebostan Mah. 19.14. Sk No.16	●				●				6			●				2																	●		6	8	6	14	ÇN	ÇG	ÇG
25	Gökçebostan Mah. Mehtap Sk. No. 4-6	●				●				6			●				2					●				●					4			●		4		16	0	16	ÇN	ÇN	ÇN
28	Gökçebostan Mah. 19.5. Sk. No.21	●				●				6		●		●			2	4	●	●		●				●					8				●		6	16	10	26	K	K	K
31	Gökçebostan Mah. Dostlar Sk. No.4		●				●			6	4		●				2		●	●						●					6			●		4		18	4	22	K	K	K
32	Gökçebostan Mah. Höllüklük Cd. No. 30	●			●					6			●	●	●		2	10	●	●		●				●					8			●		4		20	10	30	K	K	K
37	Gökçebostan Mah. Gönül Sk. No. 30-30/1		●			●				4	4		●				2		●							●					4			●		4		14	4	18	ÇG	K	K
39	Gökçebostan Mah. Hafiz Hami Sk. No. 15	●				●				6		●					2					●									2				●		6	10	6	16	ÇN	K	ÇG
44	Bahtiyarbostan Mah. Alibaba Cad. No. 20	●			●					6			●		●	●	2	12	●	●		●				●					8			●		4		20	12	32	K	E	E
46	Bahtiyarbostan Mah. Müze Sk. No. 5	●				●				6			●	●		●	2	10	●	●		●	●				●					6	12		●		4		18	22	40	E	K	E
48	Bahtiyarbostan Mah. Müze Sk. No. 8	●								6			●				2		●	●		●	●	●		●					12	4			●		6	20	10	30	K	K	K
50	Bahtiyarbostan Mah. 24.2. Sk. No. 15	●				●				6		●					2		●	●				●		●					10				●		6	18	6	24	K	K	K
52	Çarşıbaşı Mah. 12.8. Sk. No.17	●			●					6			●				2		●	●		●		●		●					10				●		6	18	6	24	K	K	K
54	Çarşıbaşı Mah. 12.6. Sk. No.5	●				●				6		●					2		●	●						●					6			●		4		18	0	18	ÇG	K	K
57	Çarşıbaşı Mah. Nalbantlarbaşı Cd. No. 28		●			●				4	4		●	●	●		2	10	●			●	●	●			●		●		8	20		●		4		18	34	52	E	K	E
59	Gökmedrese Mah. Serçeli Sk. No. 3	●							●	2	6		●			●	2	6	●	●		●	●	●			●				10	44			●		6	14	62	76	E	E	E

EK-24. (Devam) İç değerlendirme tablosu

İÇ DEĞERLENDİRME-II		PLAN TİPİ									PLAN ELEMAN.						İÇ MİMARİ ELEMANLAR																	DEĞİŞ.											
		K	E	E	K	K		E			K		E				K											E						K		E								
						İç sofalı		Orta sofalı											E		E		E																							
																						Ocak		Tavan																							
En. No.	ADRES	Tek bölümlü	İki bölümlü	Dış sofalı	Köşe sofalı	Tek yüzlü	İki yüzlü	İki eyvanlı	Dört eyvanlı	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	Az odalı	Çok odalı	Köşk	Baş oda	Kızlar sekisi	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	Dolap	Makat(Seki)	Sergen	Ahşap merdiven	Lambalık\Şerbetlik	Ocak	Yaşmaklı Ocak	Çıtalı ahşap tavan	Süslemi tavan	Süslemeli başlıklı dikme	Alçı bezemeli kapı üzeri detayı	Ahşap almlıklı kapı	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	Çok değişmiş	Az değişmiş	Değişmemiş	Karakteristik toplam	Enderlik toplam	KARAKTERİSTİK TOPLAMI	ENDERLİK TOPLAMI	GENEL TOPLAM	İÇ DEĞERLENDİRME SONUÇ	DIŞ DEĞERLENDİRME SONUÇ	GENEL SONUÇ
		2	4	6	4	4	6	4	6			2	2	4	6	6			2	2	4	2	4	4	6	2	8	6	6	6			2	4	6								
63	Kaleardı Mah. Uzunyol Cd.. No. 23		●				●			10	0		●	●			2	4	●			●	●				●				4	12		●		4		20	16	36	K	E	E
64	Kaleardı Mah. Uzunyol Cd.. No. 25		●	●							10		●		●	●	2	12	●	●		●		●			●	●			10	14	●			2		14	36	50	E	E	E
65	Halil Rıfat Paşa Mah. Kültür Sk. No. 9-10	●						●		2	4		●				2		●			●				●					6			●		4		14	4	18	ÇG	K	K
67	Mehmetpaşa Mah. 14.9. Sk. No. 3	●				●				6			●	●			2	4	●	●		●				●					8				●		6	16	10	26	K	E	E
76	Sularbaşı Mah. 11.6. Sk. No.19	●			●					6			●				2		●			●					●				4	8		●		4		16	8	24	K	E	E
82	İnönü Mah. 20.10. Sk. No. 1	●				●				6			●	●			2	4		●		●	●				●	●			4	18		●		4		16	22	38	E	E	E
83	İnönü Mah. 20.10. Sk. No. 12		●								4		●				2		●	●	●	●			●					●	6	16			●		6	8	26	34	E	E	E
86	Mısmılırmak Mah. 21.12. Sk. No. 13	●				●				6			●				2		●		●	●	●			●					6	8		●		4		18	8	26	K	K	K
87	Mısmılırmak Mah. 21.5. Sk. No. 3	●				●				6		●					2					●		●		●					8				●		6	16	6	22	K	K	K
90	Mısmılırmah Mah. Cihangir Cd. No. 9	●				●				6		●		●			2	4	●			●		●		●					10			●		4		22	4	26	K	E	E
93	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 15	●			●					6		●					2		●			●				●					6			●		4		18	0	18	ÇG	ÇG	ÇG
99	Ferhatbostan Mh. Arif Efendi Sk. No. 37-39	●					●			8			●				2					●				●					4			●		4		18	0	18	ÇG	K	K

EK- 25. Doku çalışma alanı iç değerlendirme

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

PAFTA NO :18

PAFTA ADI : DOKU ÇALIŞMA ALANI İÇ DEĞERLENDİRME

ENDER DEĞERDE YAPI
KARAKTERİSTİK DEĞERDE YAPI
MİMARİ ELEMAN BAKIMINDAN DEĞERLİ YAPI
NİTELİKSİZ YAPI
TESPİT EDİLEMEYEN
TESPİTE GİRMEYENLER
GELENEKSEL YAPI KALINTISI
CAMİ
DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI DIŞI
CAMİ
YOLLAR
DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI

ÖLÇEK 0 100 200

EK- 26. Doku çalışma alanı dış değerlendirme

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

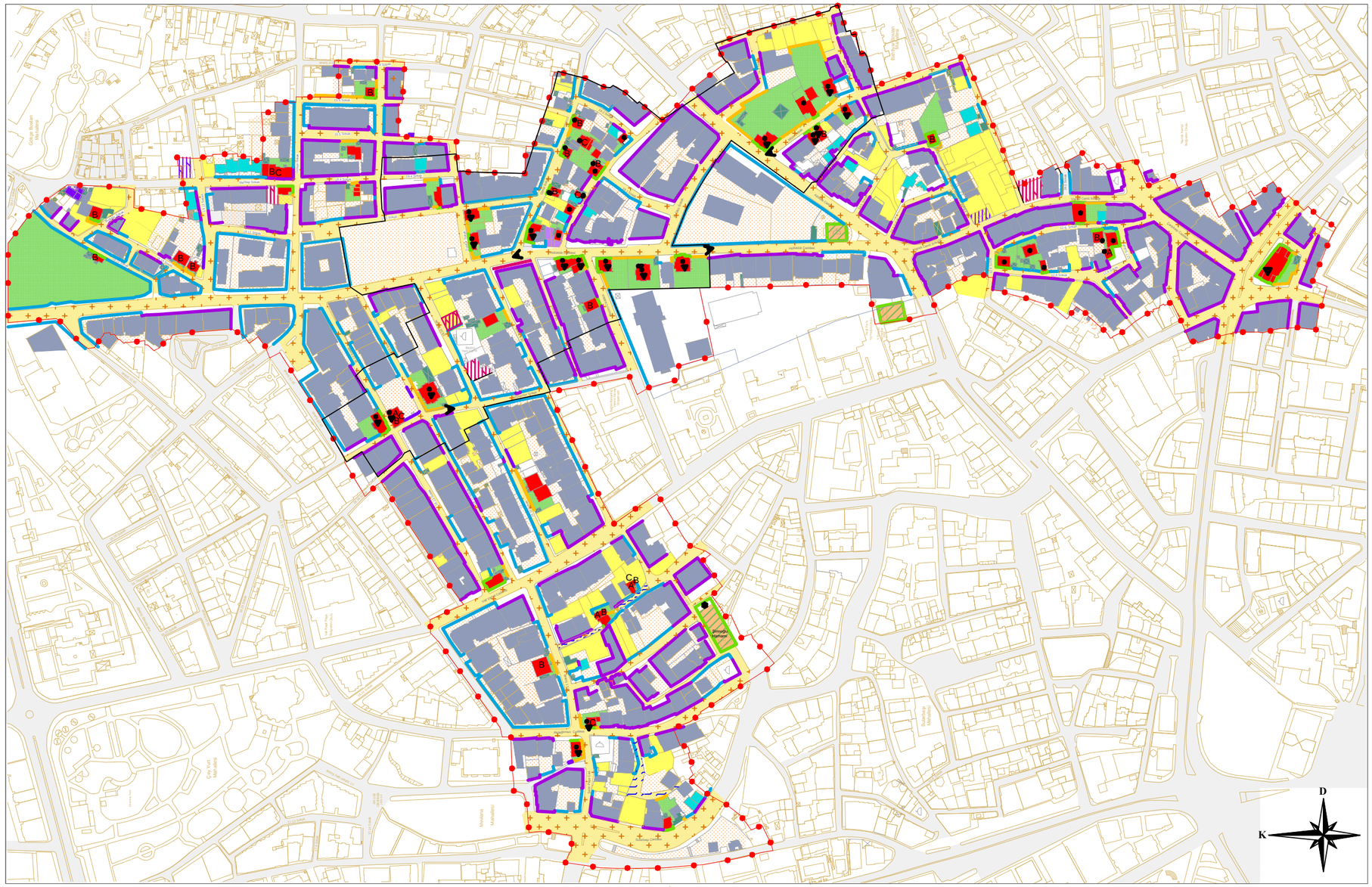
PAFTA NO : 19

PAFTA ADI :DOKU ÇALIŞMA ALANI GENEL DEĞERLENDİRME

ENDER DEĞERDE YAPI
KARAKTERİSTİK DEĞERDE YAPI
ÇEVREYE UYUMLU GELENEKSEL YAPI
ÇEVREYE UYUMLU NİTELİKSİZ YAPI
TESPİTE GİRMEYEN YAPI
YAPI KALINTISI
CAMİ
DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI DIŞI
YOLLAR
1 ENVANTER NUMARASI
DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI

ÖLÇEK 0 100 200

EK- 27. Doku çalışma alanı sorun ve potansiyeller

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

PAFTA NO :20

PAFTA ADI : DOKU ÇALIŞMA ALANI SORUN VE POTANSİYELLER

Çalışma alanı potansiyelleri

- Geleneksel karakterdeki konut
- Anıtsal yapı
- Geleneksel dokuya uyumlu yapı
- Geleneksel mimari doku hakkında bilgi veren yapı kalıntısı
- Geleneksel karakterdeki cephe düzenlemeleri
- Geleneksel karakterdeki bahçe duvarı
- Bahçe\Yeşil alan\ Açık alan
- Geleneksel yapıların bir arada bulunduğu grup yapı
- Güçlü perspektif sunan geleneksel yapı
- Alanda özel bakı noktaları
- Anıtsal yapı
- Özgün özelliği korunmuş sokak

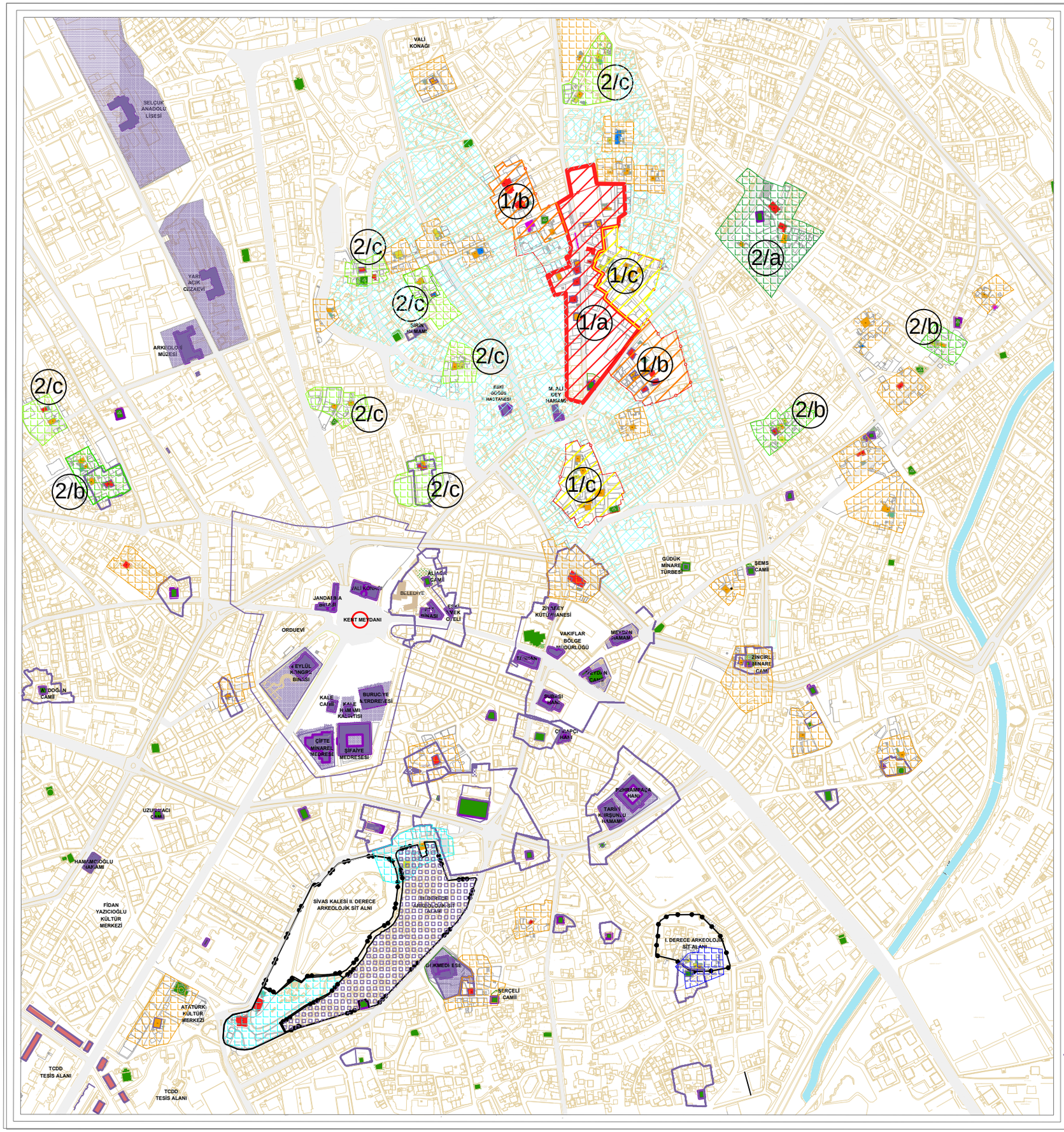
Çalışma alanı sorunları

- Geleneksel dokuya aykırı yapı
- Alanda görüntü kirliliği oluşturan yapı kalıntısı
- Geleneksel dokuya aykırı cephe düzenlemeleri
- Geleneksel olmayan bahçe duvarı
- A — Ciddi yapısal problemi olan yapı
- B — Ciddi konfor problemi olan yapı
- C — Cephesi çok değişmiş geleneksel yapı
- Boş tanımsız alan
- Boş yapı parseli
- Dokuyla uyumsuz sokak kaplaması

DOKU ÇALIŞMA ALANI SINIRI

ÖLÇEK 0 100 200

EK-28. Geleneksel çalışma alanı Değer/Potansiyel ve Sorunlar bağlamında bölgeleme

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON
BİLİM DALI

TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

PAFTA ADI: GENEL ÇALIŞMA ALANI ÜST ÖLÇEK KARAR PAFTASI

PAFTA NO:21

BİRİNCİ DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
İKİNCİ DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
ÜÇÜNCÜ DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
ENDER DEĞERDEKİ KONUT
KARAKTERİSTİK DEĞERDEKİ KONUT
ÇEVREYE UYUMLU GELENEKSEL DEĞERDE KONUT
NİTELİKSİZ KONUT
TARİHİ ANITSAL YAPILAR
DÖNÜŞÜM SÜRECİNDEKİ ALAN
BİRİNCİ DERECE TAŞIT YOLLARI
DERE

Bölge 1
Doku ölçeğinde geleneksel konut — 1/a 1/b 1/c

Bölge 2
Grup yapı ölçeğinde geleneksel konut — 2/a 2/b 2/c

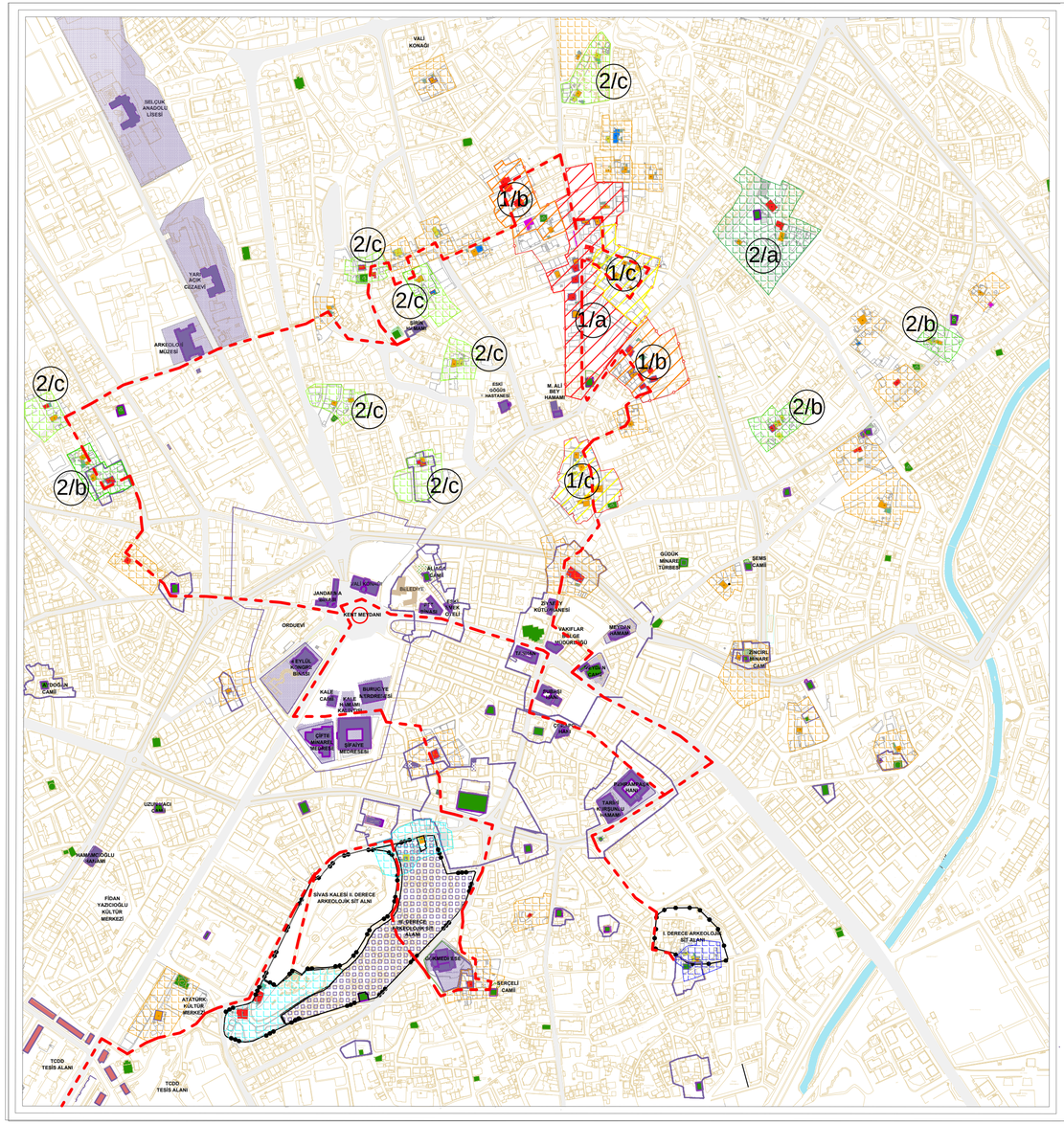
Bölge 3
Tek yapı ölçeğinden geleneksel konut

Bölge 4
I. Derecede arkeolojik sit alanında bulunan gelneksel konut bölgesi

Bölge 5
III. Derece arkeolojik sit alanında bulunan gelneksel konut bölgesi

ÖLÇEK
0 100 200 300 400m
K
D

EK-29. Geleneksel çalışma alanı üst ölçek karar

SİVAS İLİ MERKEZ İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ ANALİZ VE DEĞERLENDİRİLMESİ BAĞLAMINDA KORUMA ÖNERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME-RESTORASYON BİLİM DALI

TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. Z. GEDİZ URAK
TEZ ÖĞRENCİSİ: GÜLHAYAT AĞRAZ

ANALİZ
DEĞERLENDİRME
KARAR

PAFTA ADI: GENEL ÇALIŞMA ALANI ÜST ÖLÇEK KARAR PAFTASI

PAFTA NO:22

- BİRİNCİ DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
- İKİNCİ DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
- ÜÇÜNCÜ DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
- ENDER DEĞERDEKİ KONUT
- KARAKTERİSTİK DEĞERDEKİ KONUT
- ÇEVREYE UYUMLU GELENEKSEL DEĞERDE KONUT
- NİTELİKSİZ KONUT
- TARİHİ ANITSAL YAPILAR
- DÖNÜŞÜM SÜRECİNDEKİ ALAN
- BİRİNCİ DERECE TAŞIT YOLLARI
- DERE

ÖLÇEK
0 100 200 300 400m
K
D

Bölge 1
Doku ölçeğinde geleneksel konut

— Genellikle ender veya karakteristik değerdeki yapıların bulunduğu ve doku oluşturduğu, ilk etapta korunacak olan bölgedir.
— Bölgede bulunan geleneksel ve nitelikli yapıların projesi olmayanların rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ile envanterleri hazırlanmalıdır.
— İçlerinde yaşamın sürdüğü konut olarak kullanılan konutların konfor koşulları iyileştirilerek konut işlevi devam ettirilmelidir.
— Bölgede tevhid yapılarak birleştirilmiş arsalar yoluyla ölçekleri büyütülmüş yapılar dokuya uygun hale getirilmeli ve bölgede ifraz ve tevhide izin verilmemelidir.
— Bu bölgede uygun yapı yoğunluğu ve gabari kabul edilerek yeni yapıya izin verilebilir ancak imar planında hassasiyet gösterilecek sınırlar açıkça belirtilmelidir.
— Bölgede bulunan dokuya uyumsuz yapılar dokuya uyumlu hale getirilmelidir.
— Bölgede yeni yapılacak olan binalar geleneksel dokuyu işaret etmeli, ön plan çıkarmalıdır.
— Alanda uygulanmış olan asfalt yol dikkatlice kaldırılarak, alttan çıkabilecek geleneksel sokak kaplaması kontrol edilmeli, özgün kaplamaya ulaşıldığı takdirde özgün kaplama korunmalı, ulaşılamadığı takdirde özgün kaplama malzemesi ile aynı malzeme ve stilde yeniden yapılmalıdır. Trafiği yavaşlatacak önlemler alınmalıdır.
—

Bölge 1/a :

— Dokunun ana arteri olan Hölllüklük Caddesi bölgenin ana arteridir ve diğer alt bölgelere bu cadde üzerinde dağılarak gezi güzergahı oluşturulacaktır. Cadde üzerinde bulunan yeni yapılar oran, gabari ve saçak kotu olarak geleneksel konutları referans almalıdır.
— Cadde üzerinde bulunan ve silüette kopukluk oluşturan 18 ve 19 envanter numaralı yapılar arasında bulunan yeni yapı kaldırılarak, kamusal açık alan olarak tasarlanmalıdır.
— Hölllüklük Caddesi ve bölgeye açılan ve diğer alt bölgelerle bağlantıyı sağlayan Ülkü Sokak, Hafız Hami Sokak, Gönül Sokak, 18.9. Sokak; yol kaplamaları, kent mobilyaları (sokak lambası, çöp kutusu vs.) ve cephe, saçak düzenlemeleri olarak dokuya uygun şekilde tasarlanmalıdır.
— 15 envanter nolu yapının yanında bulunan boş yapı parseli ve 33 ile 43 envanter nolu yapılar arasında bulunan alanlara yapı yapılmasına izin verilmeyerek eklerinden arındırılmalı ve bu alan yapılara ait açık alanlar olarak tasarlanmalıdır.
— Hölllüklük Caddesi üzerinde 18.8 ve 18.9. sokak girişleri arasında bulunan yapı kalıntısı korunarak sergilenmelidir.

Bölge 1/b :

— Çalışma alanında bulunan boş yapı parsellerine; yapı oturma alanı, gabari, cephe doluluk boşluk oranları, renk ve saçak genişliklerinin dokuya uyumlu olduğu yeni yapı yapılmalısı ve bu yapılar bölgenin canlandırılmasına ve bölge halkının sosyal ihtiyaçlarına hizmet edecek işlevler ile donatılması uygun görülmüştür.
— Çalışma alanında mülkiyet problemlerinden dolayı anlaşma sağlanamayan ve terk edilmiş halde bulunan yapılar kamulaştırılarak yeni programlar yüklenerek yaşatılmalıdır.
— Dispanser Sokak üzerinde bulunan, 12 envanter nolu ender değerde ve muhtes durumdaki yapıya ilk etapta müdahale edilerek, özgün bahçe duvarı korunarak onarılmalıdır.
— 11 envanter nolu yapı boştur. 13 envanter nolu yapı ise çocuklar için tiyatro, resim, müzik vb. güzel sanatlar kursları veren bir eğitim yapısı olarak kullanılmaktadır. 11 ve 12 envanter nolu yapılar da bölge halkının tarihi yapıları benimseyip yaşatmak isteyecekleri, sosyal ihtiyaçlarına hizmet veren işlevler verilerek onarılmalı ve kültür sokağı oluşturulmalıdır.
— Müze Sokak üzerinde bulunan yapıların ikisi müze, ikisi konut, biri dernek kullanımındadır. 48 envanter nolu yapı boş konumda ve yapısal durumu orta seviyede, bakım ve onarıma ihtiyaç duymaktadır. Yapı, öncelikli müdahale ile sosyal bir işlev yüklenerek sokağa katılmalıdır.
— 47 ve 48 envanter nolu yapılar arasında bulunan dokuya uyumsuz yapı sokak silüetinde kopukluğa sebep olduğu için kaldırılmalı, yapı parseli açık alan olarak tasarlanarak sokağa katılmalıdır.
— .

Bölge 1/c :

— Geleneksel yapıların yoğunlaştığı ada niteliksiz eklerinden arındırılmalı, dokuya uyumsuz yeni yapılar dokuya uyumlu hale getirilmelidir.
— Özgün işleviyle kullanılmayan (depo vs. gibi işlevler verilen) ya da terkedilmiş geleneksel konutlar kamulaştırılmalı, halkın sosyal ihtiyaçlarını karşılayabileceği işlevler yüklenmeli ya da bölgeye turist çekmek amacıyla bazı konutlara konaklama işlevi verilmelidir.
— Bu bölgelerin 1/a ve 1/b bölgeleri bütün olarak korunmalı, çoğunluğu terkedilmiş bu yapılara bölgeye gelen turistlerin kullanımına açmak üzere otel ve konukevi programları yüklenmelidir.
— Çalışma alanında bulunan boş yapı parsellerine yapı oturma alanı, gabari, cephe doluluk boşluk oranları, renk ve saçak genişliklerinin dokuya uyumlu olduğu yeni yapı yapılması ve bu yapıların bölgenin canlandırılması ve bölge halkının sosyal ihtiyaçlarına hizmet edecek işlevler ile donatılması uygun görülmüştür.
— Çalışma alanında mülkiyet problemlerinden dolayı anlaşma sağlanamayan ve terkedilmiş halde bulunan yapılar kamulaştırılarak esaslı onarımlar yapılmalı, yeni işlevlerle yaşatılmalıdır.
— Geleneksel konut cepheleri restorasyon projeleri doğrultusunda cephelerinde özgün doluluk-boşluk oranlarına kavuşturulmalıdır.

Bölge 2
Grup yapı ölçeğinde geleneksel konut

İki ve üzeri sayıdaki geleneksel konutun bir sokakta ya da yapı adasında bir araya gelerek oluşturduğu grup yapı bölgeleridir. Bu bölge sınırları içerisinde yer alan yapı örneklerinin mimari değerleri değişkenlik göstermekte ve kentin çeşitli noktasında ve mahallelerinde konumlanmaktadır. Bu bölgede uygulanacak koruma esasları birinci bölgeye göre daha serbesttir. İkinci etapta korunacak olan bölgedir. Bölgedeki bütün alt bölgelerde geçerli uygulanması gerekli koruma önerileri şu şekildedir:

— Bir ada ya da sokak üzerinde konumlanmış olan geleneksel dokuların koruma ve etkileme geçiş alanları çerçevesinde; gabari, yapı oturum alanı ve planimetrik doluluk boşluk sınırlandırması uygulanacağı alandır.
— Bölgelerin çevresinde mevcut olan tanımsız boş alan ya da boş parseller geleneksel yapılarla birlikte değerlendirilip kent peyzajına kazandırılmalıdır.
— Şehrin çeşitli noktalarına yayılmış olan bu bölgelerde bulunan geleneksel nitelikteki yapılar için gerekli restorasyon projeleri hazırlanmalıdır.
— Terkedilmiş ve kullanılmayan yapılar kamulaştırılarak, kendi bağlamında yapılacak değerlendirmelerle çağın ihtiyaçlarına yönelik işlevlerle yaşatılmalıdır.
— Özgünlüğünü yitirmiş cepheler, özgün oranlarına kavuşturulmalıdır.
— — Etkileme geçiş alanı içerisinde yer alan yeni yapıların; cephe doluluk boşluk oranı, renk ve doku olarak geleneksel dokuya uyumu sağlanmalıdır.

Bölge 2/a :

— Geçmişte Alibaba Tekkesi olarak anılan, günümüzde Susamışlar Konağı olarak bilinen 82 envanter nolu yapı ve Alibaba Camii bölge için potansiyel oluşturmaktadır. Alibaba Camii, 82, 83, 84 ve 85 envanter nolu yapılar bir bütün olarak düşünülerek yapıların ortalarında bulunan alan ve çevresi kamusal açık alan olarak tasarlanmalıdır.

Bölge 2/b :

— Bir sokağın köşesinden başlayarak sıralı bir halde konumlanmış ender değerde, karakteristik değerde ve çevreye uyumlu geleneksel değerde yapılardan oluşan yapı grupları olan bölgelerin bulundukları sokak kat yüksekliği ve cephe biçimleniş olarak bu yapılara uyumlu hale getirilmelidir.
— Yüceyurt Mahallesi sınırları içeresinde bulunan 69, 70, 71 envanter nolu yapıların yıkımı durdurularak sokak koruma altına alınmalıdır. Terkedilmiş bu konutlar özgün sokak biçimlenişi korunarak, etrafındaki açık alanlarla birlikte yeme içme işlevleriyle nefes alma noktaları olarak tasarlanmalıdır.
— Terkedilmemiş ve konut olarak kullanılmaya devam edilen diğer alanlarda konfor koşulları sağlanarak özgün kullanımına devam edilmelidir.
— .

Bölge 2/c :

— 22, 23 ve 24 envanter numaralı Hölllüklük Caddesi'ne bağlanan 19.14. Sokak üzerinde bulunan yapıların bulunduğu bölge niteliksiz yapılardan arındırılarak işlev değişikliği yapılmalıdır. Gerekli projelerin hazırlanmasının ardından hizmet programları yüklenmek üzere dokuya uygun yeni yapılar yapılarak konaklama işlevi verilmelidir.
— 2 ve 3 envanter numaralı yapıların ve caminin bulunduğu alan meydan olarak tasarlanmalıdır.
— 5, 6 ve 7 envanter numaralı yapıların bulunduğu çıkmaz sokak korunmalı, özgün sokak kaplamasıyla aynı malzeme ile kaplanarak sokak dokusu sergilenmelidir.
— Ortak özellik gösteren diğer bölgelerin yapısal problemleri giderilerek öncelikli konut işlevi devam etmek üzere gerekirse de yeni işlevler verilerek kente kazandırılmalıdır.

Bölge 3
Tek yapı ölçeğinden geleneksel konut

Tarihsel çekirdek dışında kalan, mevcut bir geleneksel dokunun bulunmadığı, yeni yapılar içinde kalmış, tek tek değerler olan yapıların bulunduğu alanlardır. Mimari değerleri değişkenlik gösteren bu yapılar şehrin çeşitli noktalarına dağılmış vaziyettedir. Üçüncü etapta korunacak olan bölgedir. Bu bölge için gerekli koruma önerileri aşağıda verilmiştir.

— Geleneksel değerdeki bu yapılara ait gerekli projeler hazırlanmalı, ihtiyaç duyan yapılar için gerekli onarımlar yapılmalıdır.
—
—

— Etki alanı içerisinde bulunan yapılar, geleneksel konutu öne çıkaracak şekilde dokuya uygun hale getirilmeli, gabari ve oran olarak uyum sağlamalıdır.
— Şehir merkezinde bulunan tek yapılara halkın gereksinimlerini karşılayacak sosyal işlevler yüklenmeli, kent merkezinden uzak olanlarda ise gerekli konfor koşulları sağlanarak konut işlevinin devam etmesi sağlanmalıdır.

Bölge 4
I. Derecede arkeolojik sit alanında bulunan geleneksel konut bölgesi

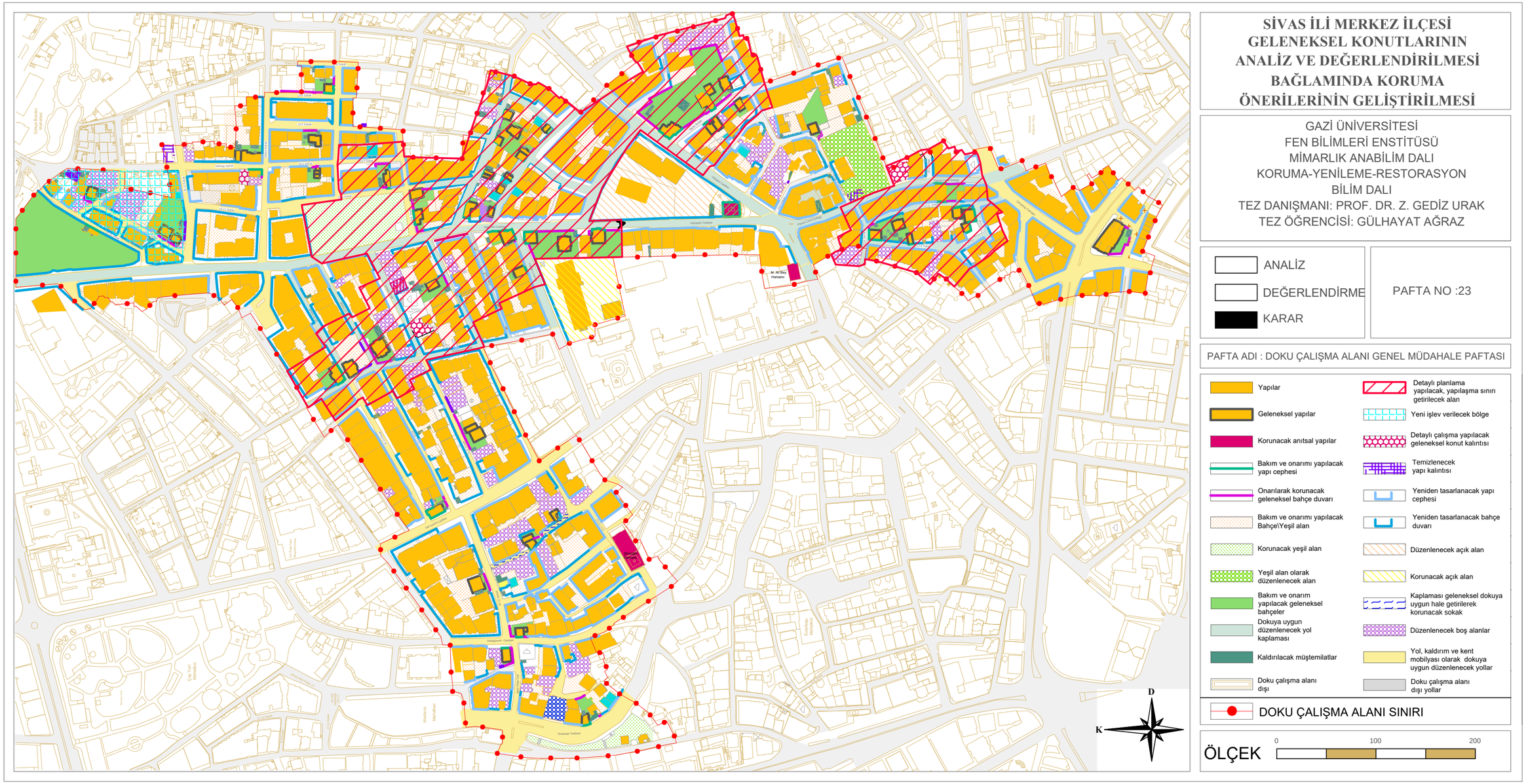
— Arkeolojik sit alanları ile ilgili 1999 yılına ait 658 nolu ilke kararının I. derece arkeolojik sit alanları "Korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanı olarak" tanımlanmaktadır.
— Aynı kararın ilgili maddesinde "Bu alanlarda, kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilmemesine, imar planlarında aynen korunacak sit alanı olarak belirlenmesine, bilimsel amaçlı kazıların dışında hiçbir kazı yapılamayacağına." denilmektedir[karar]. Pulur Höyüğü sınırında grup olarak bulunan sıra yapılar korumaya değer kültür varlığı olması sebebiyle korunmaları önerilmektedir.
— Arkeolojik sit alanları ile ilgili 1999 yılına ait 658 nolu ilke kararının I. derece arkeolojik sit alanları "Korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanı olarak" tanımlanmaktadır.
— Aynı kararın ilgili maddesinde "Bu alanlarda, kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilmemesine, imar planlarında aynen korunacak sit alanı olarak belirlenmesine, bilimsel amaçlı kazıların dışında hiçbir kazı yapılamayacağına." denilmektedir[karar]. Pulur Höyüğü sınırında grup olarak bulunan sıra yapılar korumaya değer kültür varlığı olması sebebiyle korunmaları önerilmektedir.
— Alanda bulunan yapılar belgelenmeli ve gerekli projeleri hazırlanmalıdır.
— Alanda yapılacak herhangi bir kazı esnasında elde edilen veriler ışığında söz konusu konutların koruma durumu tekrar değerlendirilmelidir.
— Alan üzerinde yapılacak her türlü müdahale izni olduksa sınırlı olduğundan bölgeye ekstra yük getirecek her türlü programdan vazgeçilmeli, gerekli konfor koşulları sağlanarak konutlar özgün işleviyle yaşatılmalıdır.

Bölge 5
III. Derece arkeolojik sit alanında bulunan geleneksel konut bölgesi

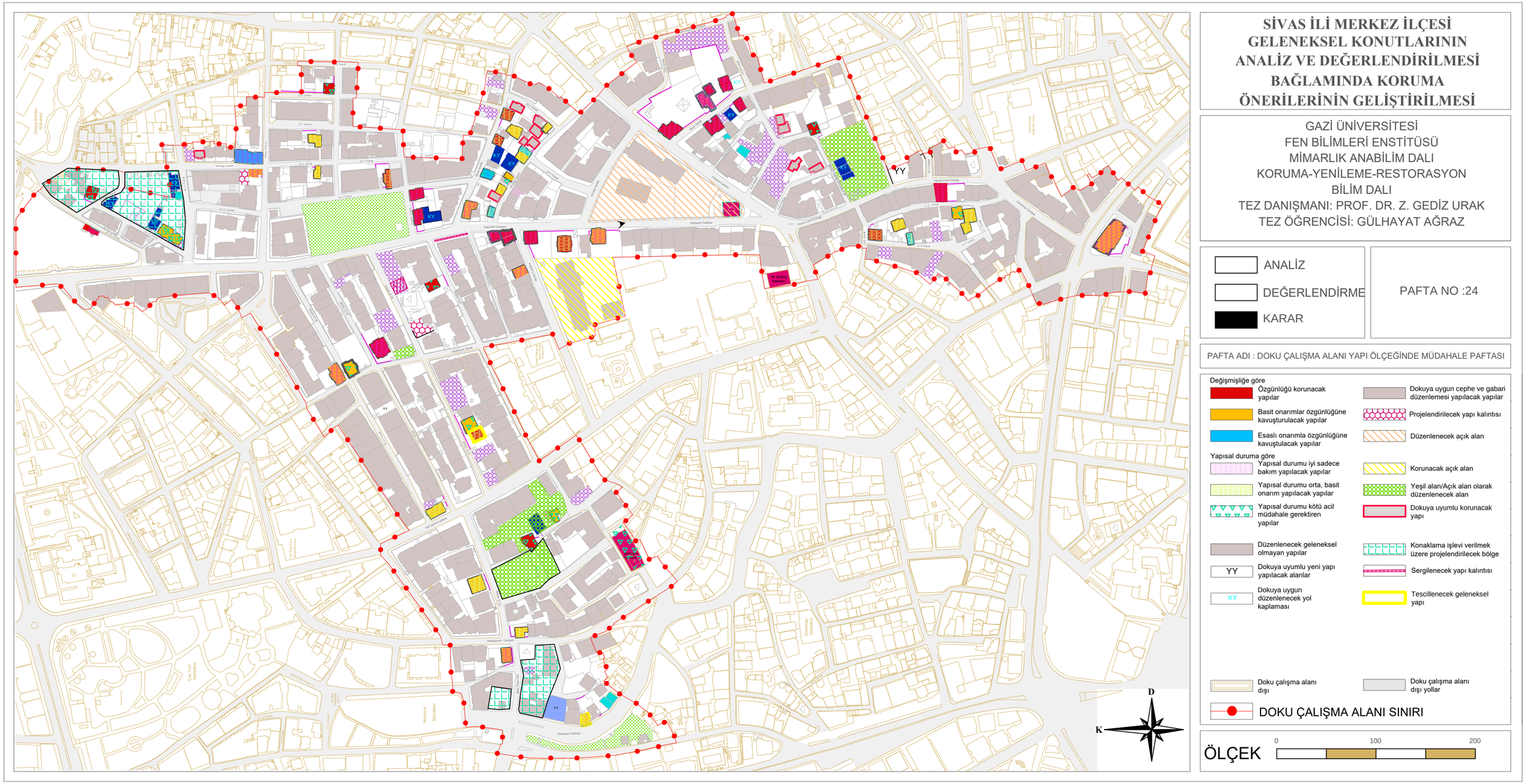
Sivas Kale'si eteğindeki III. Derece arkeolojik sit alanı üzerinde, konutların yer aldığı, yeni yapılaşma ile sınır oluşturan bölgedir. Bölgede bulunan iki yapıdan biri arkeolojik sit alanı içerisinde, diğeri ise sınırda yer almaktadır.

— Arkeolojik sit alanları ile ilgili 1999 yılına ait 658 nolu ilke kararının III. derece arkeolojik sit alanları "Koruma-kullanma kararları doğrultusunda yeni düzenlemelere izin verilebilecek arkeolojik alanlardır." şeklinde tanımlanmaktadır.
— Bölgede bulunan iki geleneksel konut tescilli olup koruma altına alınmıştır.
— Geleneksel konutların ve Sivas Kalesi'nin etki alanında bulunan bölgede bir tampon bölge oluşturularak tarihi dokuya uyumlu cephe, gabari ve doku yakalanmalıdır.

EK- 30. Doku çalışma alanı müdahale paftası

EK- 31. Doku çalışma alanı yapı ölçeğinde müdahale

EK-32. Sosyal veriler

SOSYAL VERİ		MAHALLEYİ SEÇME NEDENİ								ÇEVRENİN SORUNLARI				MAHALLENİN EN İYİ YANI					MAH. SEVME DUR.		ALIŞ VERİŞ		ŞEHİR MERKEZİNE ULAŞIM			TESCİL KANUNU İLE İLGİLİ BİLGİ				DAHA ÖNCE ÇALIŞMA YAPILDI MI ?			ESKİ OLMASINA RAĞMEN SEVDİĞİNİZ YANLARI VAR MI ?							ONARMAYA DEĞER Mİ ?		YAPIDA NASIL BİR DEĞİŞİKLİK YAPARDINIZ?			SİVAS'IN KORUNMASI GEREKLİ ÖZELLİKLERİ			BU BÖLGE KORUMA ALTINA ALINSA NE GİBİ FAYDALARI OLUR?				
ENV. NO	ADRES	Seviyorum	Burada doğdum	Alışkanlık	Konum-yakınlık	Evlenip yerleştim	Sessiz-sakin	Kira uygunluğu	Güvenli	Çöp toplama	Çevrede oturan yabancılar	Dar yol	Yok	Komşuluk	Sakin, sessiz	Konum	Alışkanlık	Doğup, büyüdüğüm çevre	Evet	Hayır	Bakkal Market	Pazar	Yürüyerek	Araba ile	Toplu taşıma	Bilmiyor	Komşu tescilli yapı	Tescilli yapı	Diğer	Hayır	Koruma müdürlüğü	Komşuluk	Yaşanmışlık	Balkon	Çocuklar için alan olması	Havadar	Konum	Doğal, sağlıklı	Değer	Değmez	Çok eskiler , yıkılsın, yenileri yapılsın	Gerekli tadilat yapıp korunum	Mütalaite veririm	Bilmiyorum	Tarihi kent meydanı	Bütün tarihi eserleri	Bilmiyorum	Kültürel değerleri geleceğe aktarırız	Gelişme gösterir	Turist gelir
8	Akdeğirmen Mah. Vali Varinli Cd. No. 26		●										●		●				●		●		●			●				●									●		●			●			●			
15	Akdeğirmen Mah. Höllüklük Cd. No. 43					●							●		●				●		●		●					●			●					●			●		●			●			●			
21	Gökçebostan Mah. 19.15. Sk. No. 1		●										●					●	●		●		●			●			●	●							●			●				●			●		
22	Gökçebostan Mah. 19.14. Sk. No. 16							●					●	●					●		●				●	●				●									●		●			●			●		
25	Gökçebostan Mah. Mehtap Sk. No.4,6			●									●	●					●		●		●			●				●			●						●		●			●			●		
28	Gökçebostan Mah. 19.5. Sk. No. 21		●										●	●					●		●		●				●			●								●			●				●				●
29	Gökçebostan Mah. 19.5. Sk. No. 13							●					●		●				●		●		●			●				●						●			●		●			●			●		
30	Gökçebostan Mah. 19.3. Sk. No. 12						●						●		●				●		●		●			●				●				●					●			●			●				
37	Gökçebostan Mah. Gönül Sk. No. 30-30/1							●					●		●				●		●		●			●				●				●					●			●			●				
38	Gökçebostan Mah. Hafiz Hami Sk. No. 23			●									●		●				●		●		●			●				●			●						●			●			●				●
39	Gökçebostan Mah. Hafiz Hami Sk. No. 15	●								●				●					●		●		●			●				●		●							●		●			●			●		
41	Gökçebostan Mah. Hafiz Hami Sk. No. 9		●										●		●				●		●		●				●			●			●					●			●				●				
43	Gökçebostan Mah. Hafiz Hami Sk. No. 1								●				●		●				●		●	●	●				●			●				●				●			●				●				
48	Bahtiyarbostan Mah. Müze Sk. No. 8							●					●		●				●		●		●			●					●						●	●			●			●			●		
50	Bahtiyarbostan Mah. 24.2. Sk. No.15					●								●					●		●		●			●				●			●						●		●			●			●		
54	Çarşıbaşı Mah. 12.6 Sk. No. 5					●							●			●			●		●		●				●			●							●		●			●			●			
55	Çarşıbaşı Mah. 12.8. Sk. No. 22		●									●				●			●		●		●				●			●			●						●			●				●			
67	Mehmetpaşa Mah. 14.9. Sk. No. 3					●							●				●		●		●		●			●				●			●						●			●			●			
82	Akdeğirmen Mah. Dispanser Sk. No. 51		●										●			●			●		●		●		●			●			●							●		●			●			●		
84	İnönü Mah. 20.11. Sk. No. 12		●										●	●					●		●		●		●			●			●						●			●				●			●		
88	Mısmılırmak Mah. 21.5. Sk. No. 3			●									●						●		●	●	●			●				●							●			●				●			●		
89	Mısmılırmak Mah. 21.5. Sk. No. 3/1					●							●		●				●		●				●				●	●			●							●				●			●		
90	Mısmılırmak Mah. 21.5. Sk. No. 5	●											●		●				●		●		●			●				●		●							●			●			●			●		
91	Mısmılırmak Mah. Cihangir Cd. No . 9				●								●			●			●		●	●	●			●				●			●							●			●			●		
94	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 15		●									●		●					●		●		●				●			●							●	●			●			●			●		
100	Ferhatbostan Mah. Arif Efendi SK. No. 37-39		●								●				●				●		●		●				●			●						●			●					●		●			

EK-32. (Devam) Sosyal veriler

SOSYAL VERİ

ENV. NO	ADRES	HANEHALKI NÜFUSU										ÇALIŞAN SAYISI				HANE BAŞKANI MESLEĞİ						SOSYAL GÜVENCE					MEMLEKET		
		Boş	Mevsimlik	Depo	1	2	3	4	5	6	7 ve üzeri	0	1	2	3	Yok	Emekli \ ev hanımı	Serbest meslek	İşçi	Memur	Esnaf	Emekli sandığı	Yeşil kart	Bağkur	SSK	Yok	Sivas	Sivas çevresi	Şehir dışı
8	Akdeğirmen Mah. Vali Varinli Cd. No. 26						●					●				●					●					●		
15	Akdeğirmen Mah. Höllüklük Cd. No. 43					●						●				●					●					●		
21	Gökçebostan Mah. 19.15. Sk. No. 1	●		●								●				●							●			●		
22	Gökçebostan Mah. 19.14. Sk. No. 16							●						●						●				●		●		
25	Gökçebostan Mah. Mehtap Sk. No.4,6						●					●					●					●				●		
28	Gökçebostan Mah. 19.5. Sk. No. 21			●							●				●							●				●		
29	Gökçebostan Mah. 19.5. Sk. No. 13							●				●						●							●	●		
30	Gökçebostan Mah. 19.3. Sk. No. 12						●					●							●		●						●	
37	Gökçebostan Mah. Gönül Sk. No. 30-30/1							●			●				●										●	●		
38	Gökçebostan Mah. Hafiz Hami Sk. No. 23	●		●								●				●					●					●		
39	Gökçebostan Mah. Hafiz Hami Sk. No. 15								●				●			●					●					●		
41	Gökçebostan Mah. Hafiz Hami Sk. No. 9			●							●				●										●	●		
43	Gökçebostan Mah. Hafiz Hami Sk. No. 1							●					●							●				●		●		
48	Bahtiyarbostan Mah. Müze Sk. No. 8			●								●								●		●				●		
50	Bahtiyarbostan Mah. 24.2. Sk. No.15	●		●								●				●					●					●		
54	Çarşıbaşı Mah. 12.6 Sk. No. 5						●						●							●			●			●		
55	Çarşıbaşı Mah. 12.8. Sk. No. 22		●									●								●			●			●		
67	Mehmetpaşa Mah. 14.9. Sk. No. 3				●						●					●					●					●		
84	İnönü Mah. 20.11. Sk. No. 12						●					●					●					●				●		
88	Mısmılırmak Mah. 21.5. Sk. No. 3			●								●				●					●					●		
89	Mısmılırmak Mah. 21.5. Sk. No. 3/1	●																											
90	Mısmılırmak Mah. 21.5. Sk. No. 5			●								●				●					●					●		
91	Mısmılırmak Mah. Cihangir Cd. No . 9								●			●						●						●			●	
94	Yiğitler Mah. Sünnetçi Sk. No. 15									●			●			●					●					●		
100	Ferhatbostan Mah. Arif Efendi SK. No. 37-39						●					●								●				●		●		

ENV. NO	NÜFUS DAĞILIMI					EĞİTİM DURUMU					MÜLKİYET DURUMU			MÜLK ELDE EDİLİŞİ		EVE SAHİP OLDUĞU SÜRE					HİSSEDAR			SATMA İSTEĞİ		BAŞKA BİR EVİ VAR		TAŞINMA DÜŞÜNCESİ	
	0-6 yaş	7-14 yaş	14-24 yaş	25-65 yaş	65 üstü	İlk öğretim	Orta öğretim	Üniversite	Hiçbiri	Öğrenci	Ev sahibi	Kiracı	Kira vermeden oturan	Miras	Satın alma	0-5 yıl	5-10 yıl	10-20 yıl	20-50	50 ve üzeri	1	2_3	4 ve üzeri	Evet	Hayır	Var	Yok	Evet	Hayır
8		1	2	1	1	2	1			●			●								●			●				
15		1	2		1	1			1	●			●					●			●			●		●		●
21			1				1			●			●						●			●		●	●			●
22		2	1	2	1	2	1	1			●																	
25		2	2		2	2					●																	
28			1		1					●			●						●		●			●		●		●
29		3	2		2	2		1			●																	
30	2			2		1	1			2		●																	
37		1	1	3		1	2		1	1		●																	
38					1	1					●				●					●	●				●	●			●
39		2	2	2	3	1		2			●																	
41			1			1				●			●						●			●	●			●		●
43		1		4		2	1		1	1	●			●					●			●			●		●		●
48					1	1							●																
50	1					1							●																
54		2	2			2			2	●			●				●				●			●		●		●
55											●			●						●	●				●	●			●
67			1	1	1			1		●			●					●			●			●		●		●
84		1	2	1	2	1	1			●			●						●		●			●		●		●
88					1	1						●																	
89											●			●					●		●				●	●			
90												●																	
91		4	2		1			1	4		●																	
94	2		3		2	1	3			3	●			●						●	●				●	●			●
100		2	2		2		2			●			●					●			●			●		●	●	

ENV. NO	OTURDUĞU YIL				ÖNCESİNDE NEREDE OTURDUĞU				EV SAHİBİ NEREDE				EVİNİZ VAR MI		KİRA BEDELİ			TAŞINMA DÜŞÜNCESİ		EV KAÇ YILLIK				ODA SAYISI				
	0_5	6_10	11_20	20 ve üzeri	Yakın semt	Aynı mahalle	Uzak semt	Köyde	Sivas	Şehirdışı	Yurtdışı	Bilmiyorum	Yok	Evet	0-250	250-500	Bedelsiz	Evet	Hayır	Bilinmiyor	0-50	50-80	80 üstü	1	2	3	4	5 ve üzeri
8																					●			●			
15																						●					●
21																						●			●		
22			●				●		●			●		●				●	●						●		
25	●				●					●		●			●			●		●							●
28																						●			●		
29	●			●							●	●		●		●		●	●						●		
30	●							●				●	●			●		●		●						●		
37	●						●		●				●		●				●	●								●
38																						●				●	
39	●			●				●				●		●			●			●					●		
41																						●			●		
43																			●								●
48	●						●			●			●				●		●				●					●
50			●				●	●				●				●		●			●				●		
54																					●					●	
55																						●			●		
67																						●					●
84																					●						●
88	●						●		●					●		●		●										
89																				●				●			
90	●				●				●				●		●				●		●				●			
91	●				●			●					●		●		●		●						●		
94																					●				●		
100																						●				●	

ENV. NO	SORUNLAR					DIŞ MEKAN KULLANIMI			ARABA			ONARIM GEREKTİREN YERLER								KALİFİYE İŞÇİ BULMA DURUMU			
	Islak hacim problemleri	Isınma	Sürekli bakım yapmak gereiyor	Haşerat	Yok	Bahçe ya da avlu var	Var kullanılmıyor	Yok	Yok	Var-garaj	Var-kapı önü	Islak hacim tadilatı	Baca	Sıva onarımı	Çatı onarımı	Yapısal onarım	Detaylı onarım	Kapı pencere tadilatı	Yok	Bulunuyor	Bulunmuyor	Kendi yapıyor	Aramadık
8				●	●			●										●		●		
15		●				●										●				●		
21	●				●												●			●		
22	●					●			●								●					●	
25				●		●		●										●			●	
28		●			●			●					●	●							●	
29	●	●	●			●			●								●					●	
30	●				●			●			●											●
37	●				●			●			●										●	
38			●		●			●							●				●			
39	●	●				●			●			●						●				●	
41		●			●			●								●				●		
43		●			●					●						●					●	
48	●				●			●								●				●		
50	●	●				●						●		●	●								●
54		●			●					●							●				●	
55			●		●			●										●		●		
67		●			●			●														
84	●				●			●							●							●
88	●						●	●										●				●
89	●						●			●								●				●
90	●					●		●							●							●
91			●		●			●				●										●
94		●			●					●					●					●		
100	●	●				●				●							●						●

EK-32. (Devam) Sosyal veriler/ Konut dışı kullanım

KONUT DIŞI PROGRAMLAR YÜKLENEN GELENEKSELKONUTLARDAKİ KULLANIMA DAİR VERİLER

ENV. NO	ADRES	YAPI ADI	MÜLK SAHİBİ
12	Akdeğirmen Mah. Dispanser Sk. No. 20	Sivas Sanat Konağı	Şahıs
18	Akdeğirmen Mah. Höllüklük Cd. No. 33	Buruciye A.Ş.	İl Özel İdare
20	Akdeğirmen Mah. Höllüklük Cd. No. 39	Orta Anadolu Kalkınma Ajansı	Orta Anadolu Kalkınma Ajansı
31	Gökçebostan Mah. Dostlar Sk. No. 4	Aile ve Sosyal Pol. Bak. Sosyal Hizmet Binası	Ahmet Köksal Vakfı
32	Gökçebostan Mah. Höllüklük Cd. No. 30	Esnaf ve Sanatkarlar Odası	Esnaf ve Sanatkarlar Odası
44	Bahtiyarbostan Mah. Alibaba Cd. No. 20	Sivas Hizmet Vakfı-İnönü Müzesi	İl Özel İdare
46	Bahtiyarbostan Mah. Müze Sk. No. 5	Yeşil Konak Restoran	Şahıs
57	Çarşıbaşı Mah. Nalbantlarbaşı Cad. No. 28	Kangal Ağası Konağı	Şahıs
60	Gökmedrese Mah. Uzunyol Cd. No. 7	Birlik Vakfı Sivas Şubesi	İl Özel İdare
63	Kaleardı Mah. Uzunyol Cd. No. 23	Osman Ağa Konağı	Buruciye A.Ş.
64	Kaleardı Mah. Uzunyol Cd. No. 25	Abdi Ağa Konağı	Sivas Belediyesi
82	İnönü Mah. 20.10. Sk. No. 1	Susamışlar Konağı	Sivas Belediyesi

ENV. NO	KURUMUN SINIFI							MÜLKİYET DURUMU		KİRA BEDELİ				KAÇ YILDIR KİRACI/MÜLK SAHİBİ OLDUĞU			HİZMET ETTİĞİ PROFİL							NEDEN BU YAPIYI SEÇTİNİZ ?				
	Restoran	Kalkınma ajansı	Vakıf\Oda	Sosyal hizmet binası	Eğitim	Kültür evi	Kamu şirketi	Mal sahibi	Kiracı	0-500	501-1000	1001_2000	2001_3000	0_5 yıl	6_10 yıl	10 ve üzeri	Kamu projeleri	Tüm kesimler	Üyeler	Öğrenci	Düşük gelir	Orta gelir	Yüksek gelir	Tarihi yapıya sahip çıkma	Programlar özdeşleşmesi	Mekan yetersizliği	Proje kapsamında	
12					●				●			●										●	●	●				
18							●		●		●			●			●									●		
20		●						●							●		●							●				
31				●					●			●	●	●							●					●		
32			●					●						●					●								●	
44			●						●					●						●						●		
46	●							●								●							●	●				
57	●								●					●								●			●			
60			●						●					●						●				●				
63	●								●		●				●							●	●		●			
64						●		●								●		●						●				
82						●		●								●		●						●				

ENV. NO	YAPININ TARİHİ DEĞERİ OLDUĞUNA İNANIYOR MUSUNUZ?		SİZCE BU TARİHİ DEĞERİ KORUMAK GEREKİR Mİ ?		KORUMANIN EN İYİ YOLU NEDİR ?					İŞ YERİNİZ SİZE ALAN OLARAK YETERLİ Mİ?			YETERSİZSE HANGİ YOLA BAŞVURURSUNUZ?			KULLANIM KOLAYLIĞI İÇİN YAPIDA NE GİBİ TADİLATLAR YAPTINIZ?					
	Evet	Hayır, rekonstrüksiyon	Evet	Hayır	Devlet eliyle	Şahıs eliyle korunmalı	Müze olarak	Halkı bilinçlendirmek	Yaşayarak, kullanarak	Yeterli	Kısmen yeterli	Yeterli değil	Tadilatla açık alanı genişletmek	İç mekanda değişiklikler yapmak	Başka biryere taşınmak	Bahçe duvarı tadilatı	Yapılmadı	Mekan dönüştürme	Restorasyon çalışması	Ufak tadilatlar	Yapı bahçesinde zemin yükseltme
12	●		●					●			●				●					●	
18		●		●		●						●			●		●				
20	●		●						●	●									●		
31	●		●				●					●			●		●				
32	●		●						●	●					●			●			
44	●		●		●					●							●				
46	●		●						●	●									●		
57		●		●					●		●		●			●		●			
60	●		●		●						●						●				
63	●		●		●						●		●	●		●					●
64	●		●					●													
82	●		●					●													

ENV. NO	İŞYERİNİZDE ALANIN ARTMASINI İSTERSİNİZ?		ALANIN ARTMASI KAZANCINIZI ARTIRIR MI?		OTOPARK PROBLEMİNİZ VAR MI?		DEPO OLARAK NEREYİ KULLANIYORSUNUZ?						TAŞINMA DÜŞÜNCESİ	
	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Bahçe	Bodrum kat	Başka bir bina	Boş oda	Müştemilat	Yok	Evet	Hayır
12	●		●		●							●		●
18	●		●			●			●				●	
20		●		●		●		●						●
31	●			●				●					●	
32		●		●		●						●		●
44		●		●		●						●		●
46		●	●		●						●			●
57	●		●		●					●				
60	●			●		●		●						●
63	●		●		●		●							●
64								●						●
82											●			●

EK-33. Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

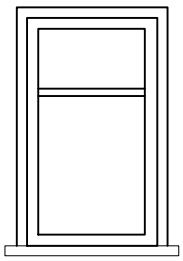
Notlar:

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Çayyurt
Cadde \ Sokak	Sularbaşı Cad.
Kapı no	70
Ada \ Parsel	119/ 88
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	1 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ■ Orta: ☐ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Taş duvar
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Tüm çıkma
Pencere Tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2 3

4 5

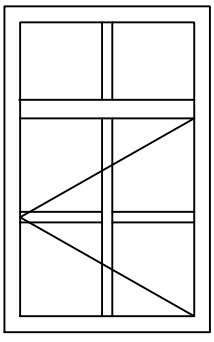
Notlar:

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Çayyurt Mah.
Cadde \ Sokak	Akdeğirmen Cd
Kapı no	43
Ada \ Parsel	3991/ 10
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	2 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır ■

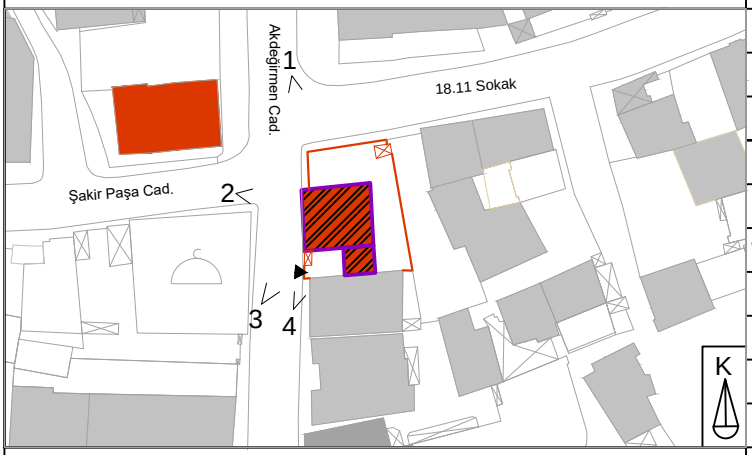
FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+Köşk
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Bahçe duvarı	Sıvalı bahçe duvarı
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var / Yok ■
Çıkma tipi	
Pencere Tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

5

6

Notlar:

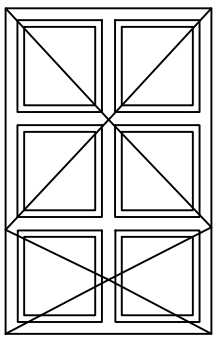
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen
Cadde \ Sokak	Akdeğirmen Cd.
Kapı no	56
Ada \ Parsel	118/ 119
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	3 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ■ Orta: ☐ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Çimento bazlı sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Sıvalı taş duvar
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1: ☐ 2: ■ 3: ☐ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Gönyeli çıkma

Pencere Tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

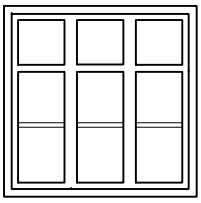
Notlar:

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen
Cadde \ Sokak	18.11 Sokak
Kapı no	8-10
Ada \ Parsel	120/ 14-15
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	4 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

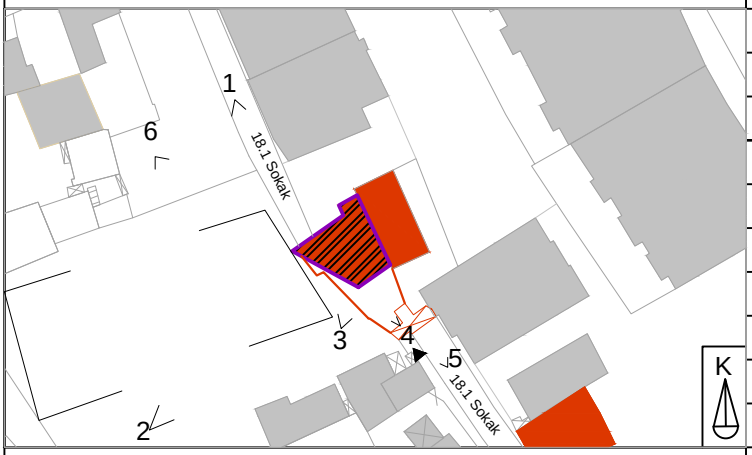
FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Cephe malzemesi	sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Kerpiç-taş
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Tek kenarda çıkma
Pencere tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1 2

3 4

5 6

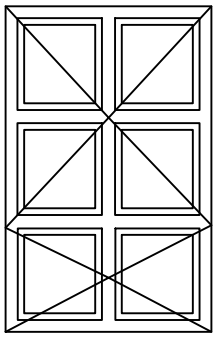
Notlar:

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen
Cadde \ Sokak	18-1. Sokak
Kapı no	42
Ada \ Parsel	3199/ (yolda)
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	5 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Briket-Taş
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma
Pencere Tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1 2

3 4

5 6

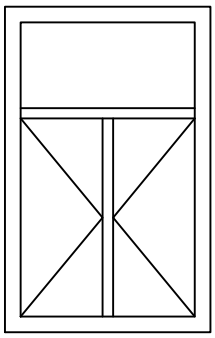
Notlar:

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen
Cadde \ Sokak	18-1. Sokak
Kapı no	40
Ada \ Parsel	3199/ 14
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	6 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Briket
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma
Pencere Tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

5

6

Notlar:

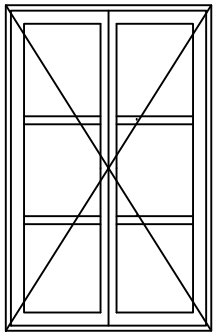
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen
Cadde \ Sokak	18.1 Sokak
Kapı no	34
Ada \ Parsel	3199/ 11-12
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	7 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ; Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ; Harap: ■
Cephe malzemesi	sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Bahçe duvarı	Tuğla
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ; 2: ■ ; 3: ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ■ ; Yok:
Çıkma	Var: ; Yok: ■
Çıkma tipi	

Pencere Tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

2

3

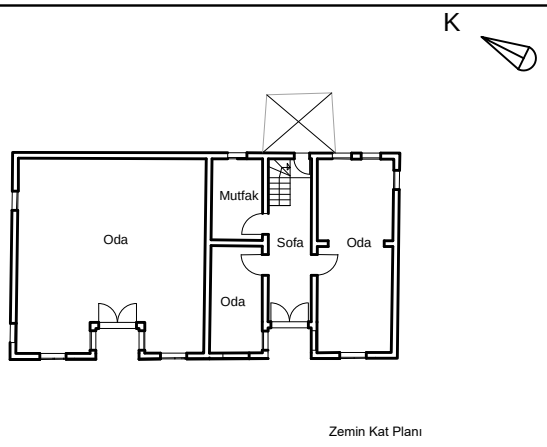
4

1

5

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

Notlar:

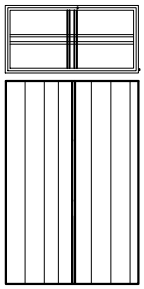
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	Dostlar Sokak
Kapı no	4
Ada \ Parsel	740/ 2
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	8 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

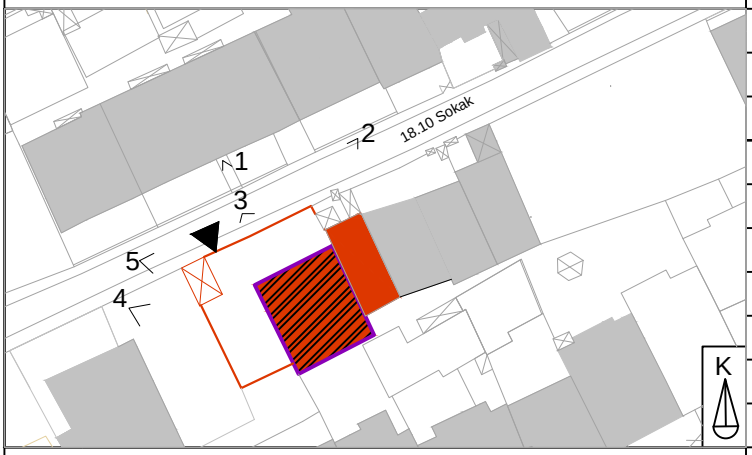
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Bahçe duvarı	Mermer kaplama
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Ortada çıkma

Kapı tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

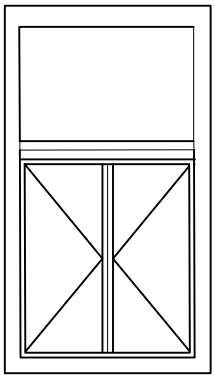
4

5

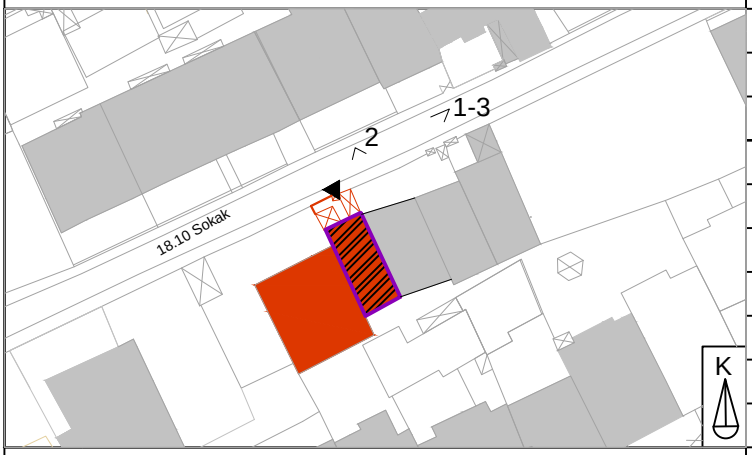
Notlar:

YAPI HAKKINDA BİLGİLER	
İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen
Cadde \ Sokak	18-10. Sokak
Kapı no	10
Ada \ Parsel	113/ 6
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	9 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ; Hayır: ■
FİZİKSEL BİLGİLER	
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■; Kötü: ; Harap:
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■; Kötü: ; Harap:
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■; Yok:
Bahçe duvarı	Çimento bazlı sıvalı
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ; 2: ; 3: ■; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ■; Yok:
Çıkma tipi	İki kenarda çıkma
Pencere Tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2 3

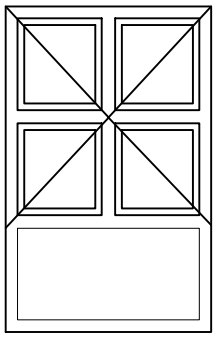
Notlar:

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen
Cadde \ Sokak	18-10. Sokak
Kapı no	10
Ada \ Parsel	740/ 2
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	10 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Çimento bazlı sıvalı
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ■ 3: ☐ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma tipi	
Pencere Tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

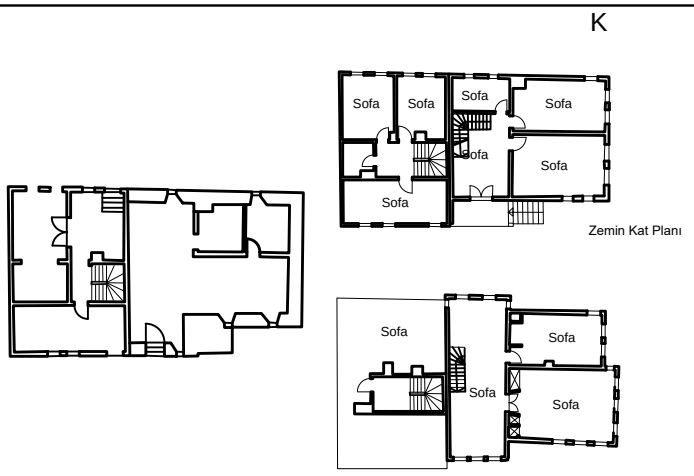

2

3

4

5

YAPI PLANLARI

Notlar: Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi'nden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen
Cadde \ Sokak	18-13. Sokak
Kapı no	21
Ada \ Parsel	2003/ 16-17
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ■ / Hayır
Envanter no	11 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ / Yok
Bahçe duvarı	Mermer kaplama-Ferforje
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2: ■ / 3 / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ■ / Yok
Çıkma	Var: ■ / Yok
Çıkma tipi	Tek yandan çıkma

Yapıya ait eski fotoğraflar

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

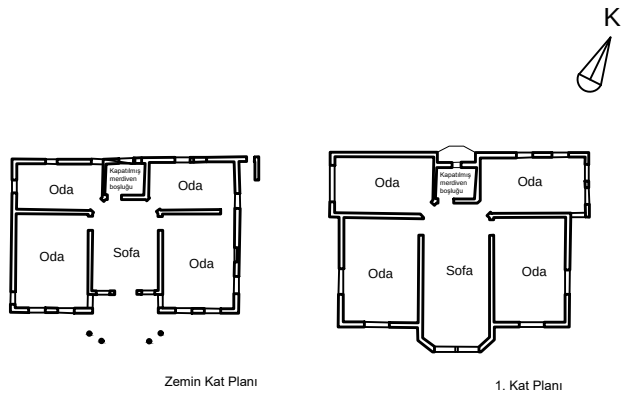

1 2

3 4

YAPI PLANLARI

Notlar: Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi'nden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen
Cadde \ Sokak	Dispanser Sk.
Kapı no	24
Ada \ Parsel	103/1
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	12 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu			
Kalitesi	İyi	Orta	Kötü	Harap ■
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva			
Kalitesi	İyi	Orta	Kötü	Harap ■
Kat adedi	Zemin+1			
Bahçe\ Avlu	Var ■	Yok		
Bahçe duvarı	Özgün taş duvar			
Onarım	Yapılmamış			
Özgünlük	1	2 ■	3	4
Özgün işlevi	Konut			
Güncel işlevi	Metruk			
Mal sahibi	Şahıs			
Eklenti	Var ■	Yok		
Çıkma	Var ■	Yok		
Çıkma tipi	Ortada çıkma			

Yapıya ait eski fotoğraflar(1986)

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

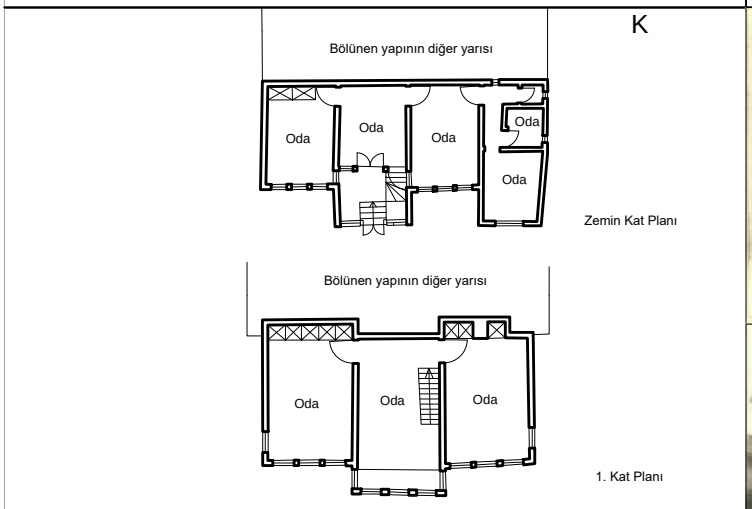

1 2

3 4

YAPI PLANLARI

Notlar: Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi'nden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	Dostlar Sokak
Kapı no	4
Ada \ Parsel	740/ 2
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	13 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Bahçe duvarı	Mermer kaplama
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Ortada çıkma

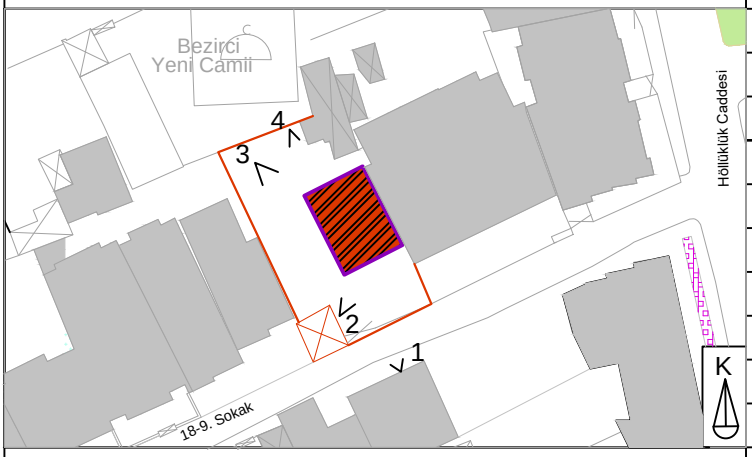
Yapıya ait eski fotoğraflar(1986)

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

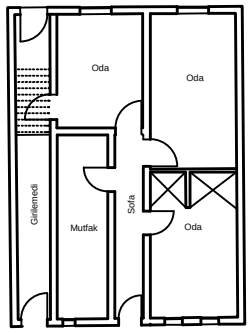

1 2 3

4 5

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

Notlar:

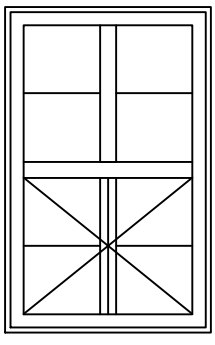
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen
Cadde \ Sokak	18-9. Sokak
Kapı no	29
Ada \ Parsel	107/ 14
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	14 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ Hayır: ☐

FİZİKSEL BİLGİLER

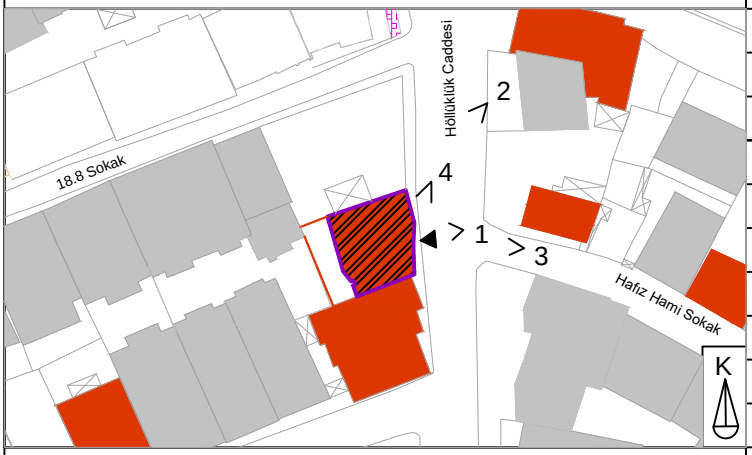
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe Duvarı	Özgün taş duvar
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ■ 3: ☐ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma

Pencere Tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen M.
Cadde \ Sokak	Höllüklük Cad.
Kapı no	43
Ada \ Parsel	109/ 12
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ■ / Hayır
Envanter no	15 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta: ■ / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Çimento sıva
Kalitesi	İyi / Orta / Kötü: ■ / Harap
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var / Yok: ■
Yapısal durum	İyi / Orta: ■ / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1 / 2 / 3: ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok: ■
Çıkma	Var: ■ / Yok
Çıkma tipi	Üçlü testere çıkma

Yapıya ait eski fotoğraf

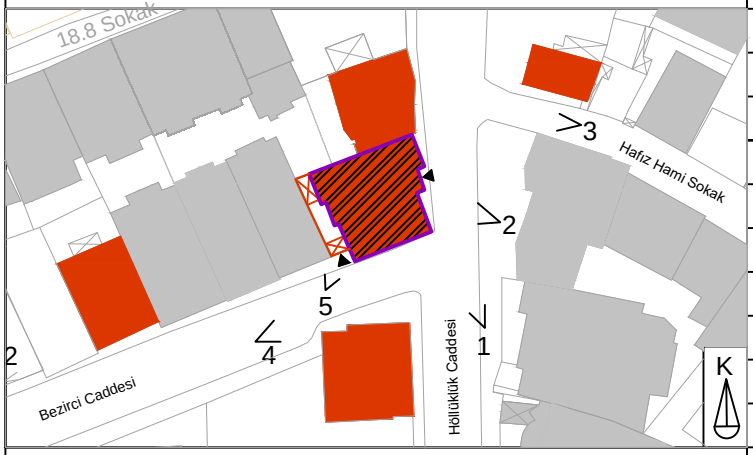

[42]

Notlar :

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3 4 5

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen M.
Cadde \ Sokak	Höllüklük Cad.
Kapı no	41-29
Ada \ Parsel	109/13-14
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	16 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var / Yok ■
Yapısal durum	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Dörtlü testere çıkma

Yapıya ait eski fotoğraf

[42]

Notlar :

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1 2

3

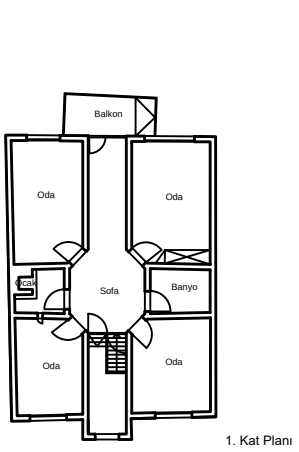

4

5

YAPI PLANLARI

1. Kat Planı

Notlar :

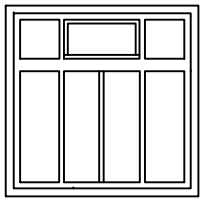
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen M.
Cadde \ Sokak	Bezirci Cad.
Kapı no	21
Ada \ Parsel	109/ 16
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	17 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ Hayır: ☐

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ■ Orta: ☐ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ☐ Yok: ■
Yapısal durum	İyi: ■ Orta: ☐ Kötü: ☐ Harap: ☐
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Ortada çıkma

Pencere Tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

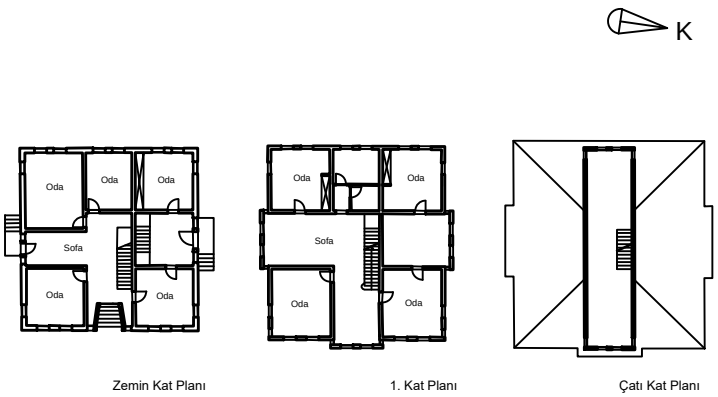

2

3

4

5

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı | 1. Kat Planı | Çatı Kat Planı

Notlar: Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi'nden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen
Cadde \ Sokak	Höllüklük Cad.
Kapı no	33
Ada \ Parsel	111/ 8
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	18 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

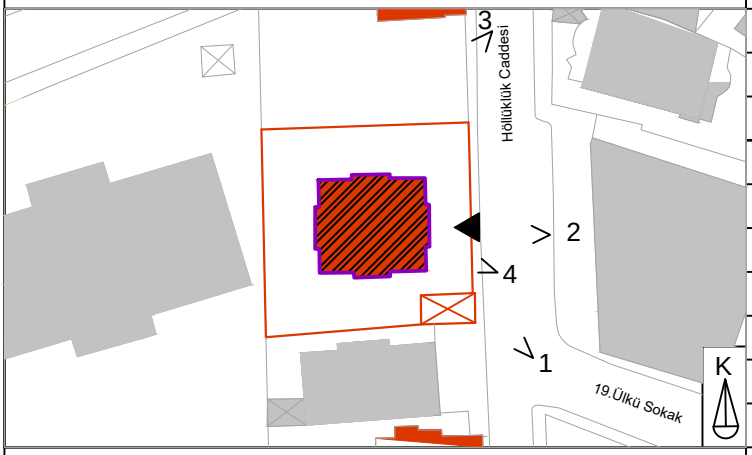
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+ 1+ Çatı
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 ■ / 3 / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Ofis
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var ■ / Yok
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Ortada çıkma

Yapıya ait eski fotoğraf

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

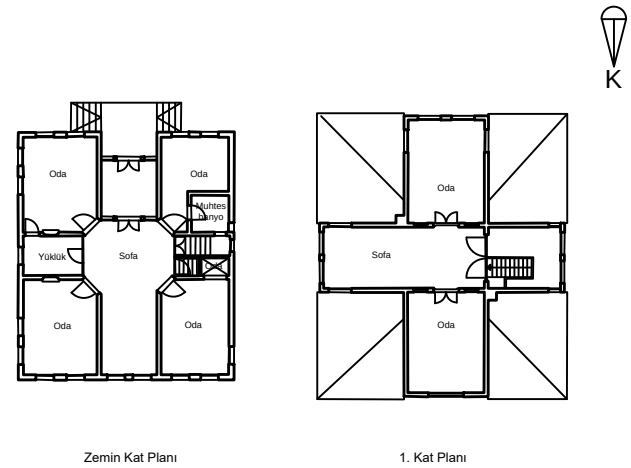

1 2

3 4

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı 1. Kat Planı

Notlar: Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi'nden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

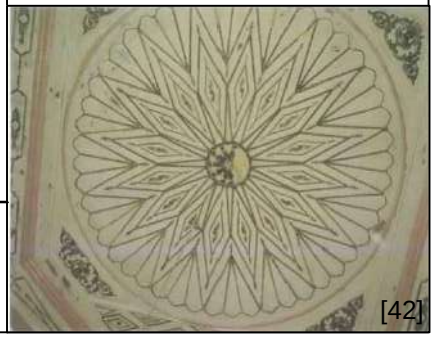
İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen
Cadde \ Sokak	Höllüklük
Kapı no	37
Ada \ Parsel	111/ 39
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	19 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var ■ / Yok
Çıkma	Var / Yok ■
Çıkma tipi	

Yapıya ait eski fotoğraf

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

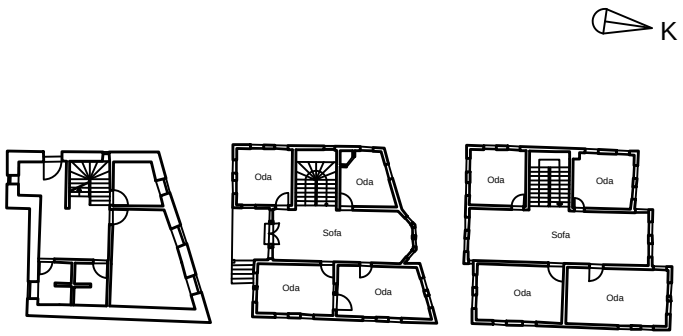

1 2

3 4 5

YAPI PLANLARI

Bodrum Kat Planı Zemin Kat Planı 1. Kat Planı

Notlar: Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi'nden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen M.
Cadde \ Sokak	Höllüklük Cad.
Kapı no	39
Ada \ Parsel	111/ 4-5
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	20 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

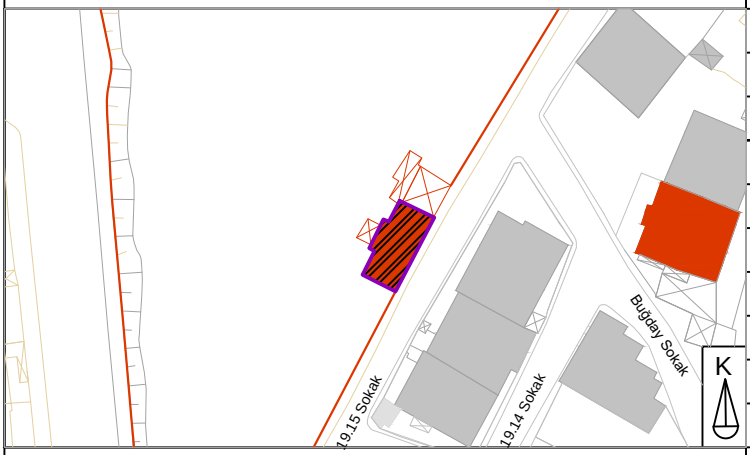
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Ofis
Mal sahibi	Orta Anadolu Kalkınma Ajansı
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Tüm kenar çıkma

Yapıya ait eski fotoğraf

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3 4

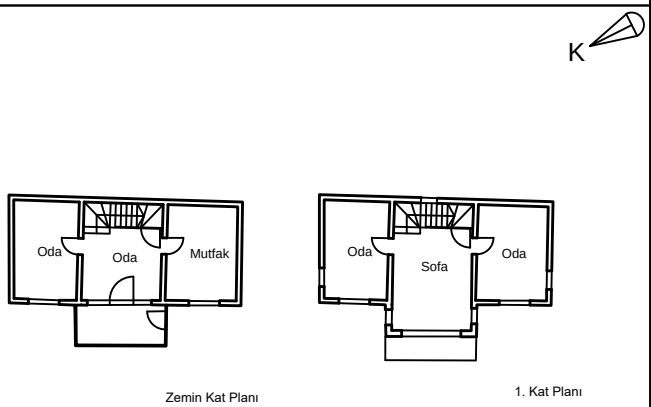
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

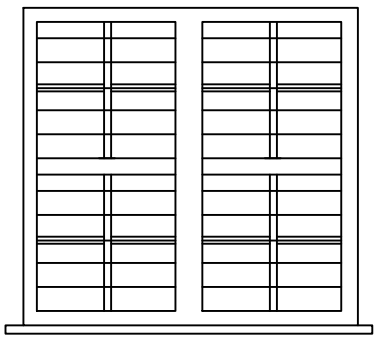
İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	Dostlar Sokak
Kapı no	4
Ada \ Parsel	3621/ 62
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	21 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ ; Hayır:

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ■ ; Orta: ; Kötü: ; Harap:
Cephe malzemesi	sıva
Kalitesi	İyi: ■ ; Orta: ; Kötü: ; Harap:
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Bahçe duvarı	Tel örgü
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1: ; 2: ; 3: ■ ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Mevsimlik Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ■ ; Yok:
Çıkma tipi	Ortada çıkma

YAPI PLANLARI

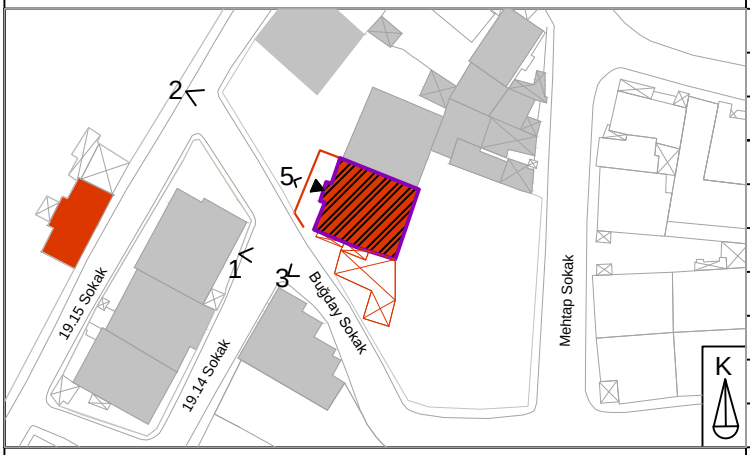

Notlar:

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

1

3

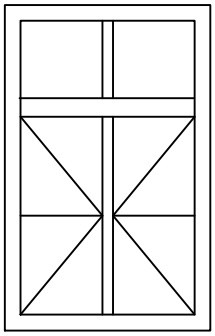
4 5

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	Buğday Sokak
Kapı no	16
Ada \ Parsel	143/ 1
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	22 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ ; Hayır:

FİZİKSEL BİLGİLER

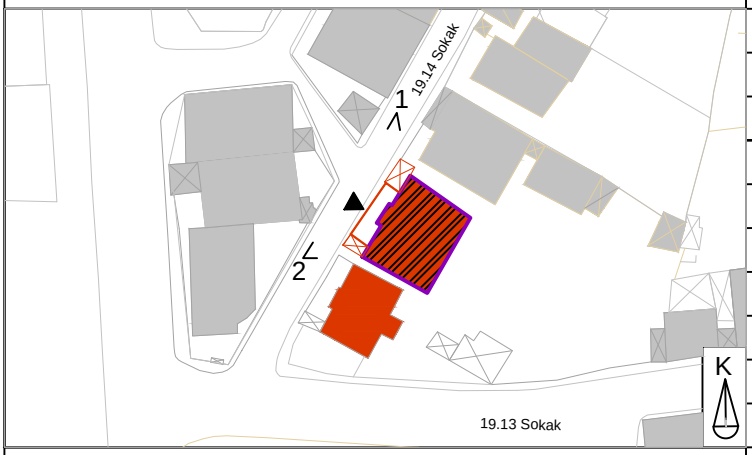
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Cephe malzemesi	Kıtıklı sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Bahçe duvarı	Briket
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ; 2: ; 3: ■ ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ■ ; Yok:
Çıkma tipi	Ortada çıkma
Pencere Tipi	

Notlar:

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

Notlar:

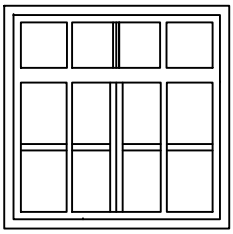
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	19-14. Sokak
Kapı no	4
Ada \ Parsel	143/ 1
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	23 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

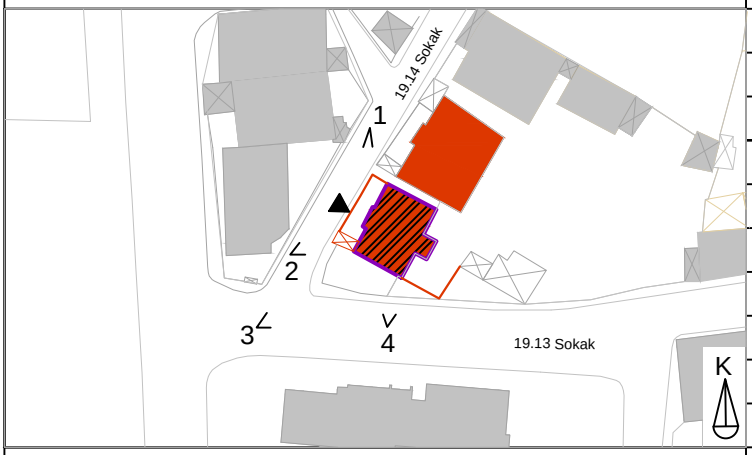
FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Briket
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Ortada açık çıkma

Pencere Tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI	YAPI HAKKINDA BİLGİLER	
	İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
	Mahalle	Gökçebostan
	Cadde \ Sokak	19-14. Sokak
	Kapı no	2
	Ada \ Parsel	143/ 31
	Yapım dönemi	Geç Osmanlı
	Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
	Envanter no	24 DOKU
	Yapıya girildi mi ?	Evet: ; Hayır: ■
	FİZİKSEL BİLGİLER	
	Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
	Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
	Cephe malzemesi	Kıtıklı sıva
	Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
	Kat adedi	Zemin+1
	Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
	Bahçe duvarı	Briket
	Onarım	Yapılmış
	Özgünlük	1: ; 2: ■ ; 3: ; 4:
	Özgün işlevi	Konut
	Güncel işlevi	Konut
	Mal sahibi	Şahıs
	Eklenti	Var: ; Yok: ■
	Çıkma	Var: ■ ; Yok:
	Çıkma tipi	Ortada açık çıkma
	Yapıya ait eski fotoğraflar	

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

Notlar:

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

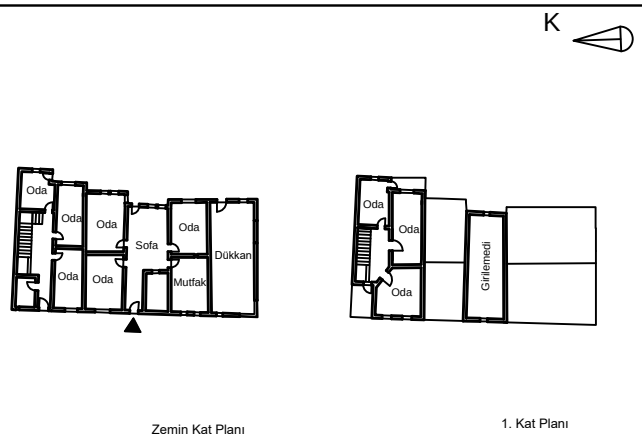

1 2

3 4 5

YAPI PLANLARI

Notlar:

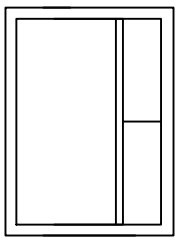
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	Mehtap Sokak
Kapı no	4,6
Ada \ Parsel	126/ 12
Yapım dönemi	20. yy
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	25 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ ; Hayır:

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Cephe malzemesi	Çimento bazlı sıva
Kalitesi	İyi: ■ ; Orta: ; Kötü: ; Harap:
Kat adedi	Zemin+1, Zemin+Köşk
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Bahçe duvarı	Çimento bazlı sıvalı
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ; 2: ■ ; 3: ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ; Yok: ■
Çıkma tipi	

Pencere Tipi

1

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

Notlar:

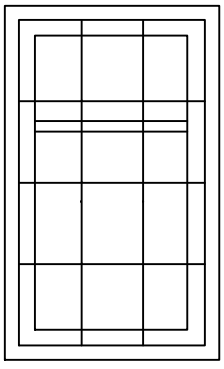
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	Dostlar Sokak
Kapı no	9
Ada \ Parsel	143/ 15
Yapım dönemi	20 yy
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	26 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas tuğla dolgu
Kalitesi	İyi: ■ Orta: ☐ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Çimento bazlı sıva
Kalitesi	İyi: ■ Orta: ☐ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Çimento bazlı sıva
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma tipi	

Pencere Tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

Notlar:

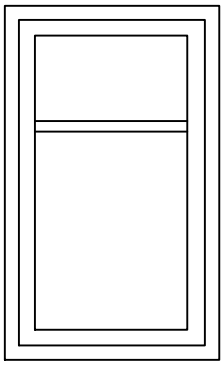
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	19-4. Sokak
Kapı no	11
Ada \ Parsel	142/ 5
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	27 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

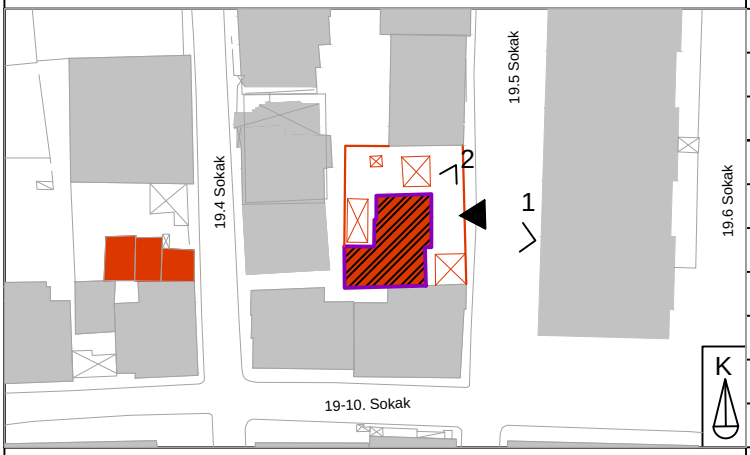
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+Köşk
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Briket
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	

Pencere Tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

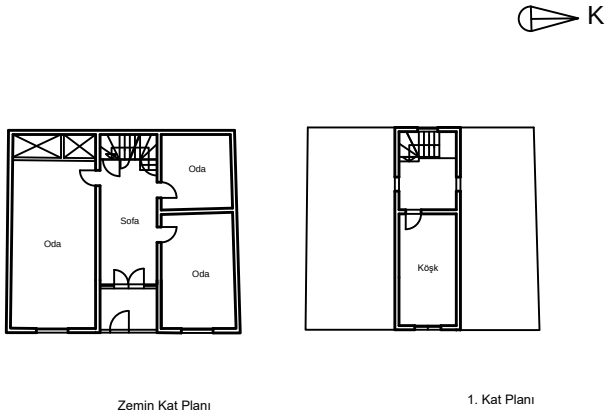

YAPI FOTOĞRAFLARI

1 2

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı 1. Kat Planı

Notlar:

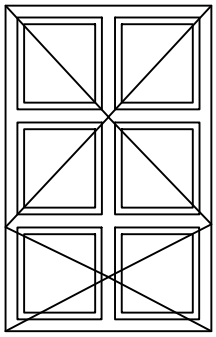
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	19-5. Sokak
Kapı no	21
Ada \ Parsel	127/ 4
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	28 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ Hayır: ☐

FİZİKSEL BİLGİLER

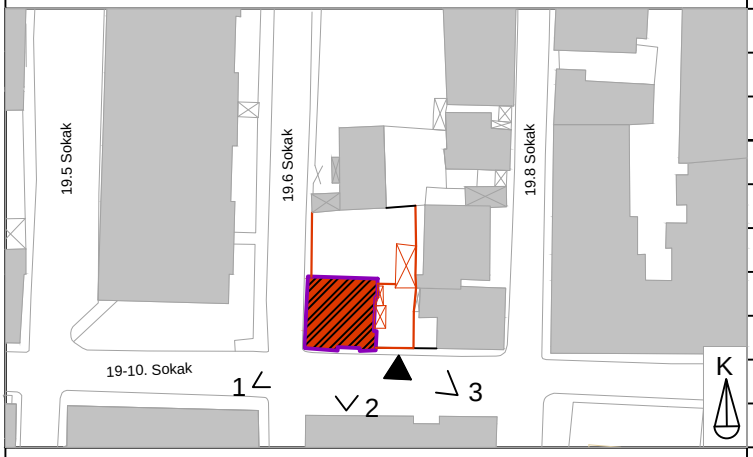
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ■ Orta: ☐ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+Köşk
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Briket
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma tipi	

Pencere Tipi

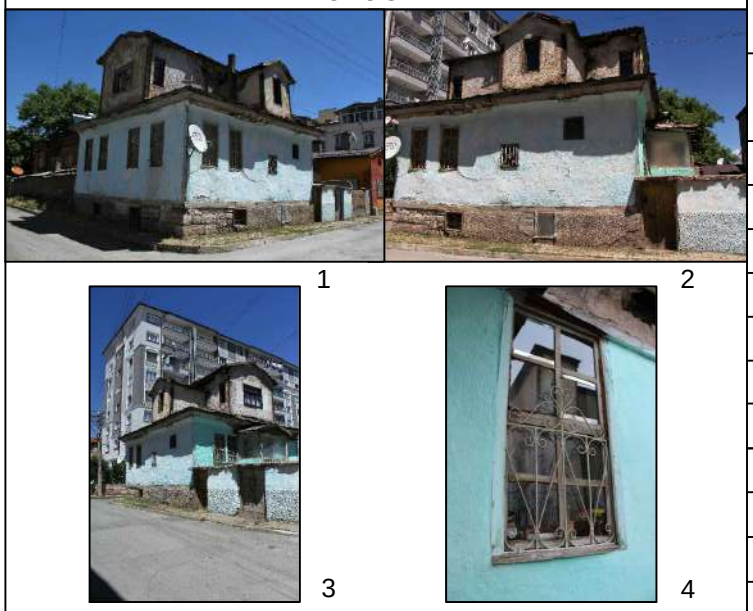

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

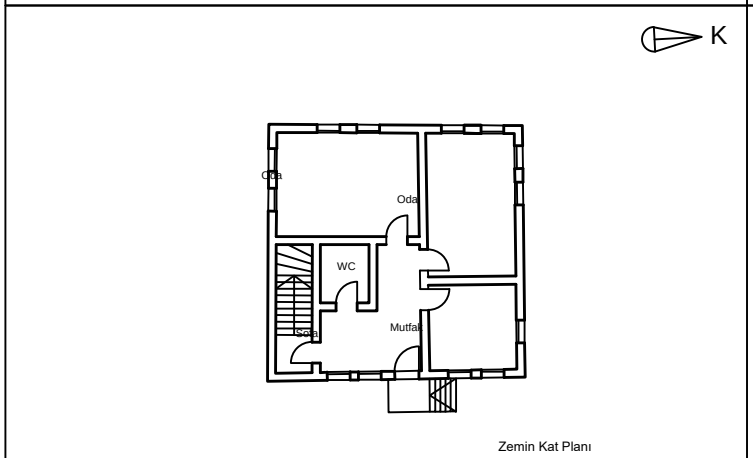

1 2

3

4

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

Notlar:

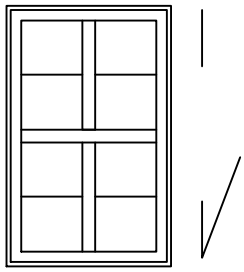
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	19-10. Sokak
Kapı no	13
Ada \ Parsel	129/ 7
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	29 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ Hayır: ☐

FİZİKSEL BİLGİLER

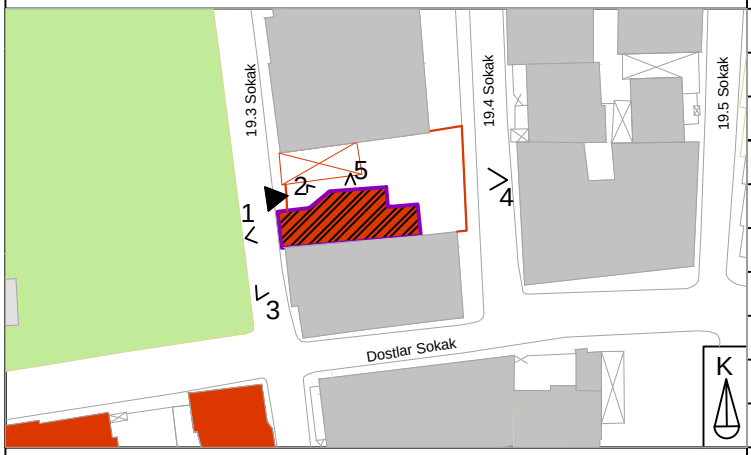
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Cephe malzemesi	sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Kat adedi	Bodrum+Zemin+Köşk
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Briket
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma tipi	

Pencere Tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

5

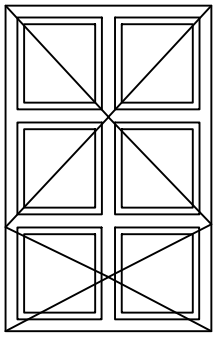
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	19-3. Sokak
Kapı no	12
Ada \ Parsel	139/ 4
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	30 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu			
Kalitesi	İyi: ☐	Orta: ■	Kötü: ☐	Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva			
Kalitesi	İyi: ☐	Orta: ■	Kötü: ☐	Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1			
Bahçe\ Avlu	Var: ■	Yok: ☐		
Bahçe duvarı	Çimento esaslı sıva			
Onarım	Yapılmamış			
Özgünlük	1: ☐	2: ☐	3: ☐	4: ■
Özgün işlevi	Konut			
Güncel işlevi	Konut			
Mal sahibi	Şahıs			
Eklenti	Var: ☐	Yok: ■		
Çıkma	Var: ■	Yok: ☐		
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma			

Pencere tipi

Notlar:

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

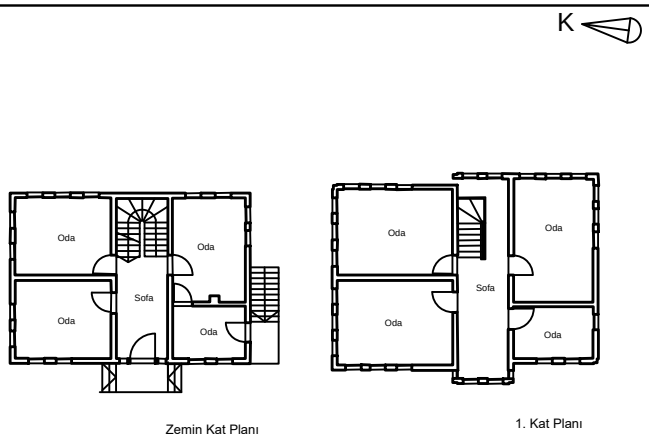

3

4

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

1. Kat Planı

Notlar: Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi'nden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	Dostlar Sokak
Kapı no	4
Ada \ Parsel	740/ 2
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	31 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Bahçe duvarı	Mermer kaplama
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Resmi kurum
Mal sahibi	Vakıf
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Ortada çıkma

Yapıya ait eski fotoğraflar

[42]

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

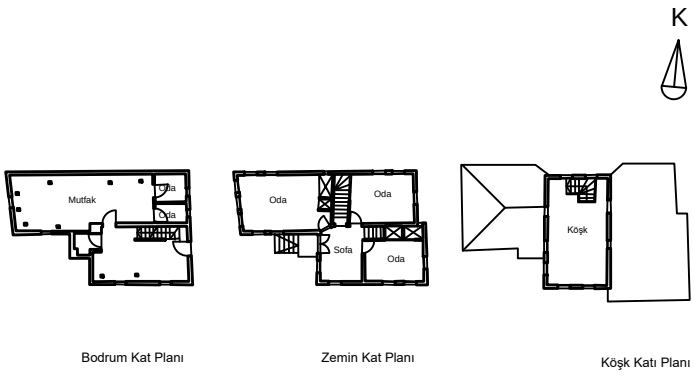

2

3

4

5

YAPI PLANLARI

Bodrum Kat Planı

Zemin Kat Planı

Köşk Katı Planı

Notlar: Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi'nden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	Höllüklük Cad.
Kapı no	30
Ada \ Parsel	740/ 1
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	32 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+Köşk
Bahçe\ Avlu	Var / Yok ■
Bahçe duvarı	Mermer kaplama
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Esnaf ve Sanatkarlar Odası
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Tek yan çıkma

Yapıya ait eski fotoğraflar

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

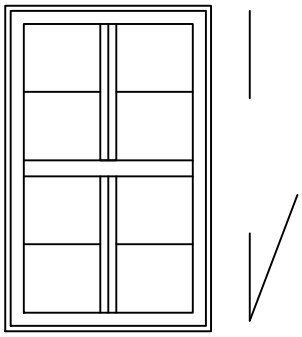

1

2

3

Notlar:

YAPI HAKKINDA BİLGİLER				
İl \ İlçe	Sivas \ Merkez			
Mahalle	Gökçebostan			
Cadde \ Sokak	Gönül Sokak			
Kapı no	3			
Ada \ Parsel	2454/ 6			
Yapım tarihi	19. yy sonu			
Tescil durumu	Evet ■	Hayır		
Envanter no	33	DOKU		
Yapıya girildi mi ?	Evet	Hayır ■		
FİZİKSEL BİLGİLER				
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu			
Kalitesi	İyi	Orta ■	Kötü	Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva			
Kalitesi	İyi	Orta ■	Kötü	Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1			
Bahçe\ Avlu	Var	Yok ■		
Yapısal durum	İyi ■	Orta	Kötü	Harap
Onarım	Yapılmış			
Özgünlük	1	2	3 ■	4
Özgün işlevi	Konut			
Güncel işlevi	Konut			
Mal sahibi	Şahıs			
Eklenti	Var	Yok ■		
Çıkma	Var ■	Yok		
Çıkma tipi	Testere çıkma			
Pencere Tipi				

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

Notlar:

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	Gönül Sokak
Kapı no	14-18
Ada \ Parsel	134/ 84
Yapım tarihi	20. yy
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	34 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ; Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Bahçe duvarı	
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ; 2: ■ ; 3: ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ■ ; Yok:
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma
Pencere Tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2 3

Notlar:

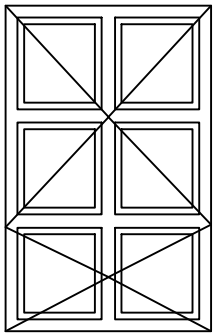
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	Gönül Sokak
Kapı no	26
Ada \ Parsel	134/ 68
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	35 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Kat adedi	Bodrum+Zemin
Bahçe\ Avlu	Var: ☐ Yok: ☐
Bahçe duvarı	
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma tipi	

Pencere Tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

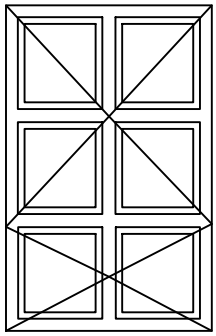
5

6

Notlar:

YAPI HAKKINDA BİLGİLER		
İl \ İlçe	Sivas \ Merkez	
Mahalle	Gökçebostan	
Cadde \ Sokak	Gönül Sokak	
Kapı no	28	
Ada \ Parsel	134/ 69	
Yapım tarihi	Geç Osmanlı	
Tescil durumu	Evet	Hayır ■
Envanter no	36 DOKU	
Yapıya girildi mi ?	Evet	Hayır ■
FİZİKSEL BİLGİLER		
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu	
Kalitesi	İyi	Orta ■	Kötü	Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva	
Kalitesi	İyi	Orta	Kötü ■	Harap
Kat adedi	Zemin+1	
Bahçe\ Avlu	Var ■	Yok
Bahçe duvarı	Taş duvar	
Onarım	Yapılmamış	
Özgünlük	1	2 ■	3	4
Özgün işlevi	Konut	
Güncel işlevi	Konut	
Mal sahibi	Şahıs	
Eklenti	Var ■	Yok
Çıkma	Var ■	Yok
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma	
Pencere Tipi		

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

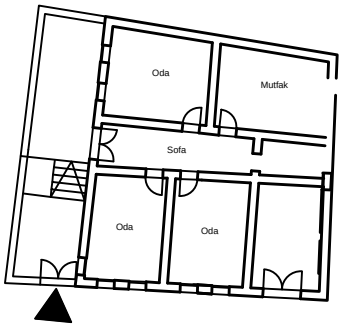

1

2

3

4

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

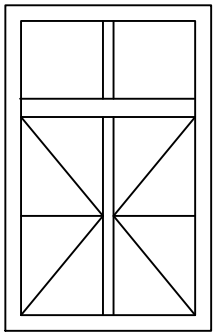
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	Gönül Sokak
Kapı no	30-30/1
Ada \ Parsel	134/ 70
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	37 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ Hayır: ☐

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Taş/Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Kıtıklı sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Briket
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma

Pencere Tipi

Notlar:

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

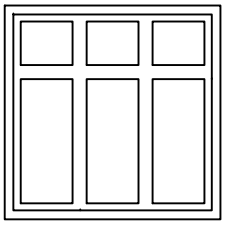

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	Hafız Hami S.
Kapı no	23
Ada \ Parsel	134/ 72
Yapım tarihi	20. yy sonu
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	38 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

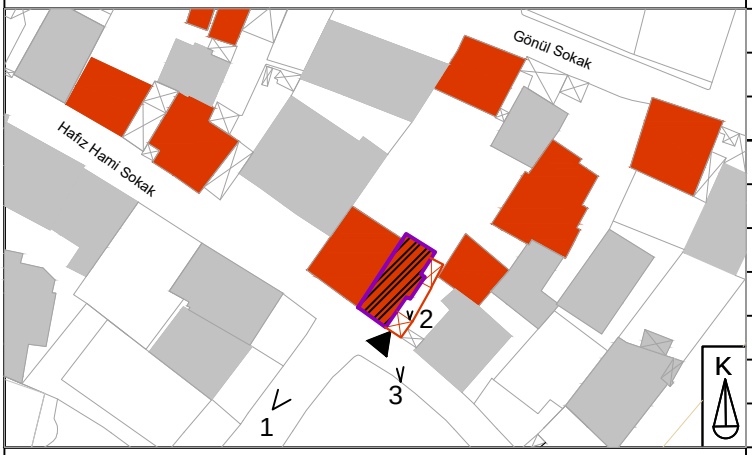
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Briket
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma tipi	
Pencere Tipi	

Notlar:

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

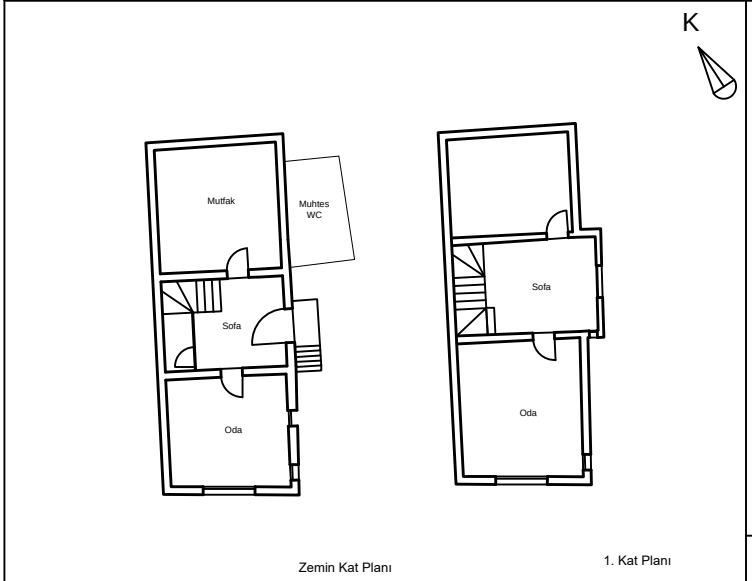

1 2

1 1 1

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı 1. Kat Planı

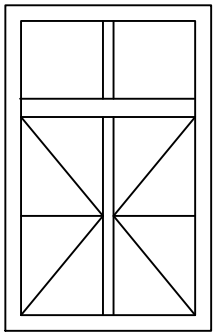
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	Hafız Hami S.
Kapı no	15
Ada \ Parsel	134/ 74
Yapım tarihi	20. yy
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	39 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ Hayır: ☐

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Yapısal durum	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ■ 3: ☐ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Ortada çıkma

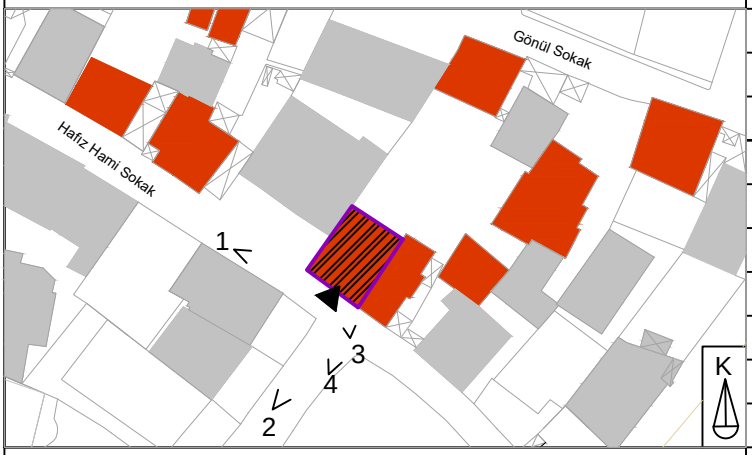
Pencere Tipi

Notlar:

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

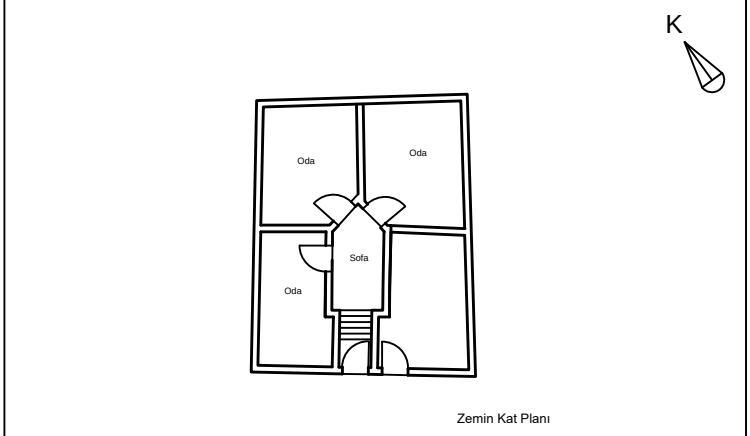

3

4

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	Hafız Hami S.
Kapı no	13
Ada \ Parsel	134/ 74
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	40 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ☐ Yok: ■
Yapısal durum	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma tipi	
Pencere Tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2 3 4

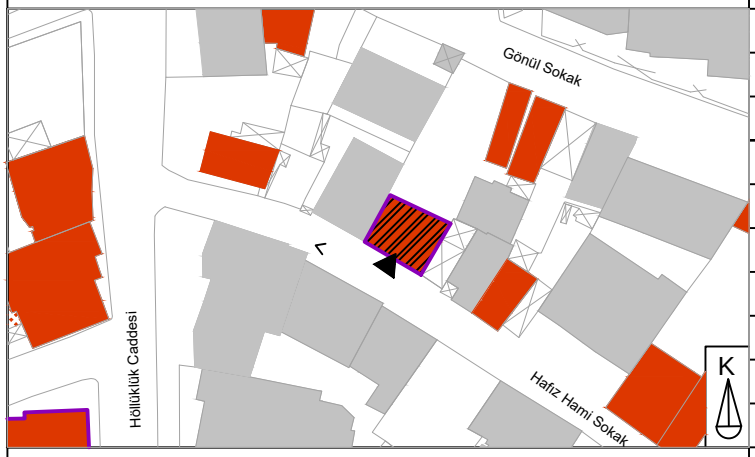
YAPI HAKKINDA BİLGİLER	
İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	Hafız Hami Sk.
Kapı no	9
Ada \ Parsel	134/ 85
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	41 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER				
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu			
Kalitesi	İyi: ☐	Orta: ■	Kötü: ☐	Harap: ☐
Cephe malzemesi	Kıtıklı sıva			
Kalitesi	İyi: ☐	Orta: ☐	Kötü: ■	Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1			
Bahçe\ Avlu	Var: ■	Yok: ☐		
Yapısal durum	İyi: ☐	Orta: ■	Kötü: ☐	Harap: ☐
Onarım	Yapılmamış			
Özgünlük	1: ☐	2: ■	3: ☐	4: ☐
Özgün işlevi	Konut			
Güncel işlevi	Konut			
Mal sahibi	Şahıs			
Eklenti	Var: ☐	Yok: ■		
Çıkma	Var: ■	Yok: ☐		
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma			

Notlar : Özgün pencere boyutlarının değiştirildiği ev sahibinden öğrenilmiştir.

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

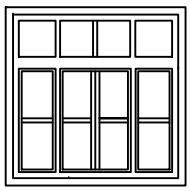
VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

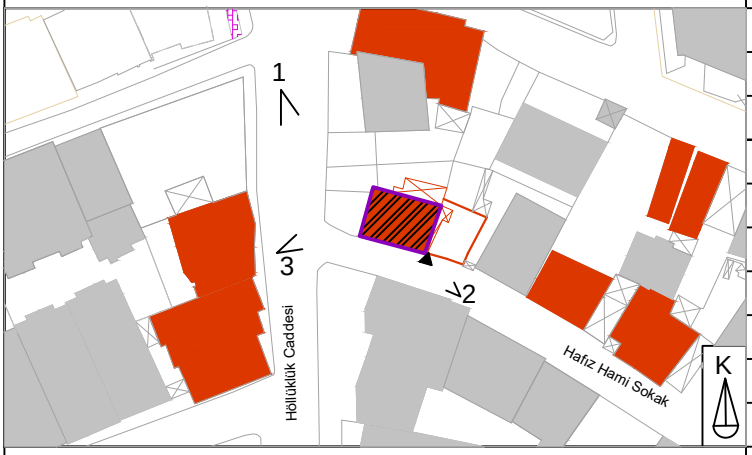
YAPI HAKKINDA BİLGİLER				
İl \ İlçe	Sivas \ Merkez			
Mahalle	Gökçebostan			
Cadde \ Sokak	Hafız Hami Sk.			
Kapı no	3			
Ada \ Parsel	134/ 83			
Yapım tarihi	Geç Osmanlı			
Tescil durumu	Evet	Hayır		
		■		
Envanter no	42 DOKU			
Yapıya girildi mi ?	Evet	Hayır		
		■		
FİZİKSEL BİLGİLER				
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu			
Kalitesi	İyi	Orta	Kötü	Harap
		■		
Cephe malzemesi	Çimento sıva			
Kalitesi	İyi	Orta	Kötü	Harap
		■		
Kat adedi	Zemin+1			
Bahçe\ Avlu	Var	Yok		
		■		
Yapısal durum	İyi	Orta	Kötü	Harap
		■		
Onarım	Yapılmamış			
Özgünlük	1	2	3	4
		■		
Özgün işlevi	Konut			
Güncel işlevi	Konut			
Mal sahibi	Şahıs			
Eklenti	Var	Yok		
		■		
Çıkma	Var	Yok		
		■		
Çıkma tipi				
Pencere Tipi				

Notlar :

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

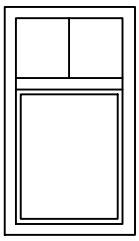
Notlar :

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökçebostan
Cadde \ Sokak	Hafız Hami Sk.
Kapı no	1
Ada \ Parsel	134/ 29-48-49-50-51
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	43 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet: ; Hayır: ■

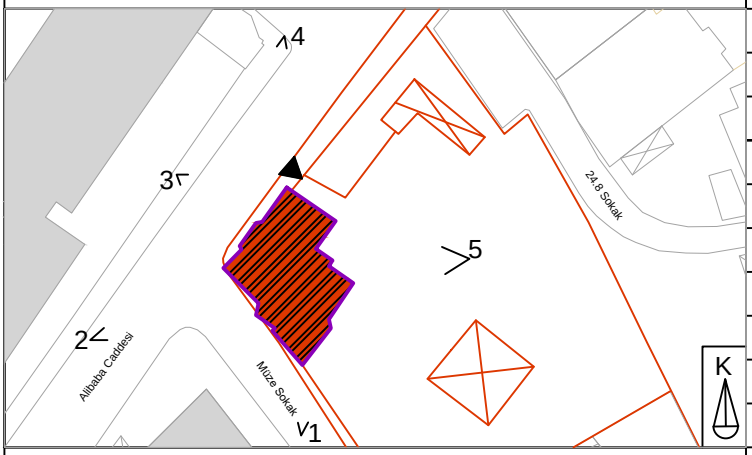
FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Cephe malzemesi	sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Kat adedi	Zemin+1+Köşk
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Yapısal durum	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ; 2: ■ ; 3: ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ■ ; Yok:
Çıkma	Var: ■ ; Yok:
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma
Pencere Tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

5

6

7

8

Notlar :

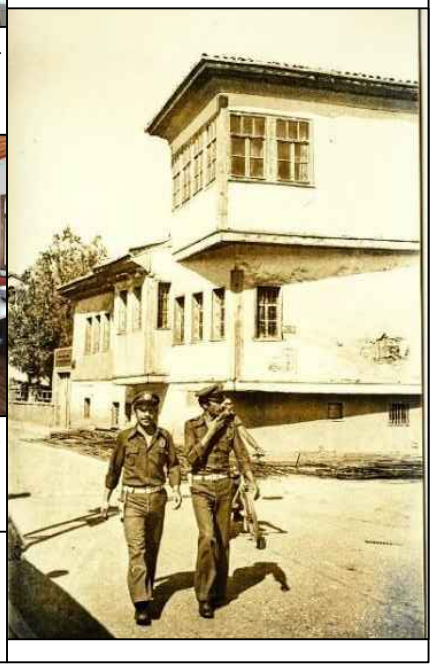
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Bahtiyarbostan
Cadde \ Sokak	Alibaba Cad.
Kapı no	20
Ada \ Parsel	6055/ 1-2-3
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	44 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

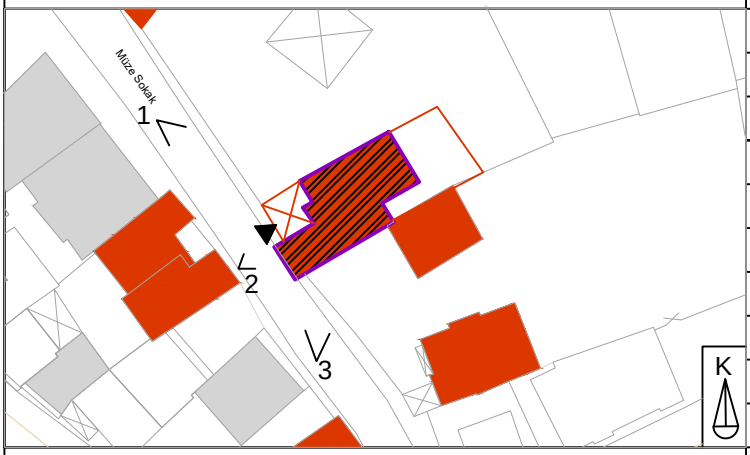
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Vakıf
Mal sahibi	İl Özel İdare
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Kombine

Yapıya ait eski fotoğraf

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

Notlar: Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi'nden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Bahtiyarbostan
Cadde \ Sokak	Müze Sokak
Kapı no	3
Ada \ Parsel	6056/ 13
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	45 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır ■

FİZİKSEL BİLGİLER

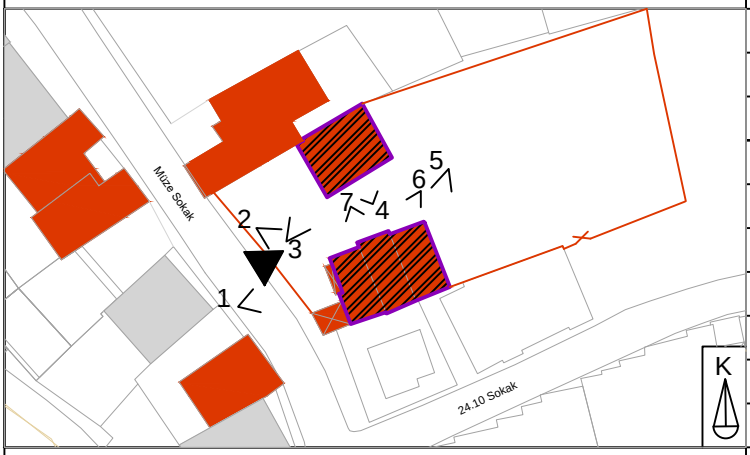
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	sıva
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Kat adedi	Zemin+1+ Çatı
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var / Yok ■
Çıkma tipi	
Pencere Tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

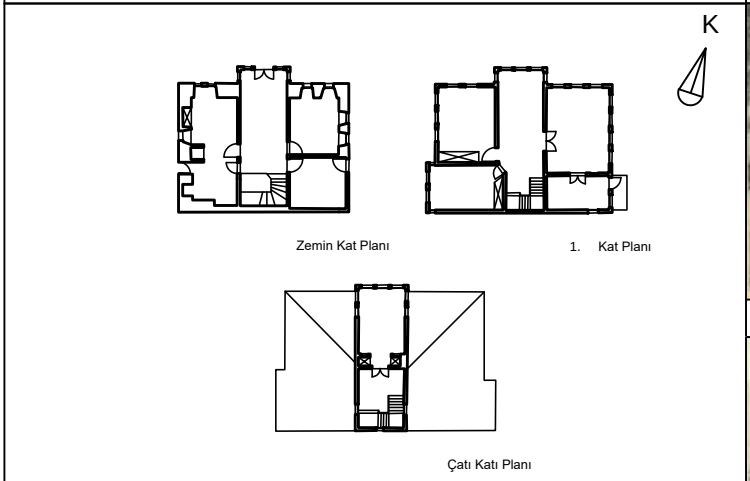

4

5

6

7

YAPI PLANLARI

Notlar: Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi'nden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez	
Mahalle	Bahtiyarbostan	
Cadde \ Sokak	Müze Sokak	
Kapı no	5	
Ada \ Parsel	6056/ 12	
Yapım tarihi	Geç Osmanlı	
Tescil durumu	Evet ■	Hayır
Envanter no	46	DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet ■	Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu			
Kalitesi	İyi ■	Orta	Kötü	Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva			
Kalitesi	İyi ■	Orta	Kötü	Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1			
Bahçe\ Avlu	Var ■	Yok		
Yapısal durum	İyi ■	Orta	Kötü	Harap
Onarım	Yapılmış			
Özgünlük	1	2	3 ■	4
Özgün işlevi	Konut			
Güncel işlevi	Müze			
Mal sahibi	Şahıs			
Eklenti	Var	Yok ■		
Çıkma	Var ■	Yok		
Çıkma tipi	Ortada çıkma			

Yapıya Ait Eski Fotoğraf

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Bahtiyarbostan
Cadde \ Sokak	Müze Sokak
Kapı no	14
Ada \ Parsel	152/ 7
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	47 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Vakıf
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

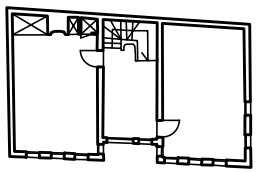

3

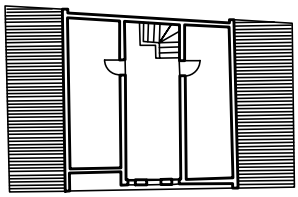

4

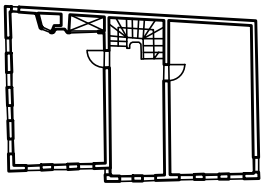
YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

Çatı Kat Planı

1. Kat Planı

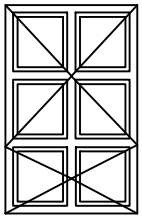
K

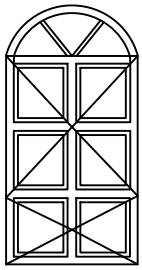
Notlar: Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi'nden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

Yapıya Ait Eski Fotoğraf

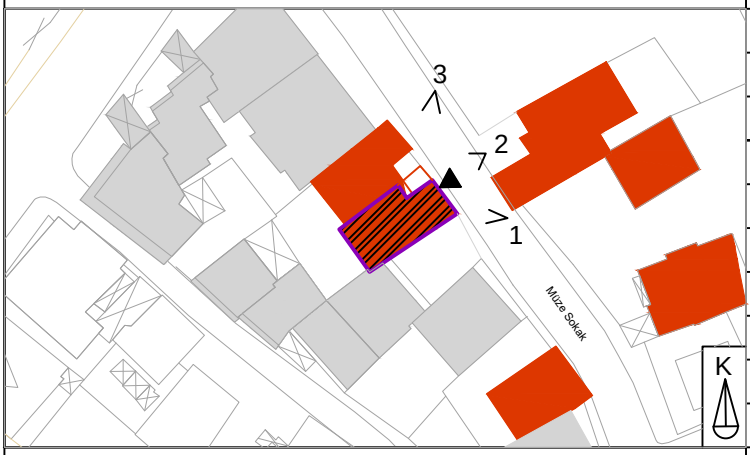
Pencere Tipi [42]

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Bahtiyarbostan
Cadde \ Sokak	Müze Sokak
Kapı no	8
Ada \ Parsel	152/ 4
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	48 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta / Kötü ■ / Harap
Cephe malzemesi	Çimento sıva
Kalitesi	İyi / Orta / Kötü ■ / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Yarım daire çıkma

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

5

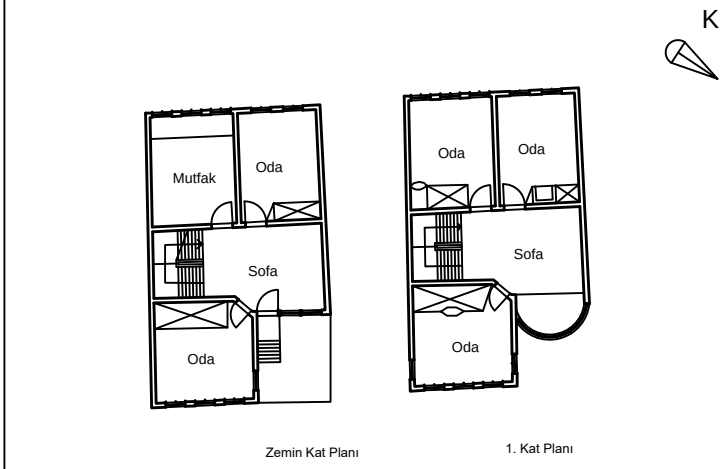

6

7

YAPI PLANLARI

Notlar : Yapıya ait çizimler yerinde tespit edilerek çizilmiştir.

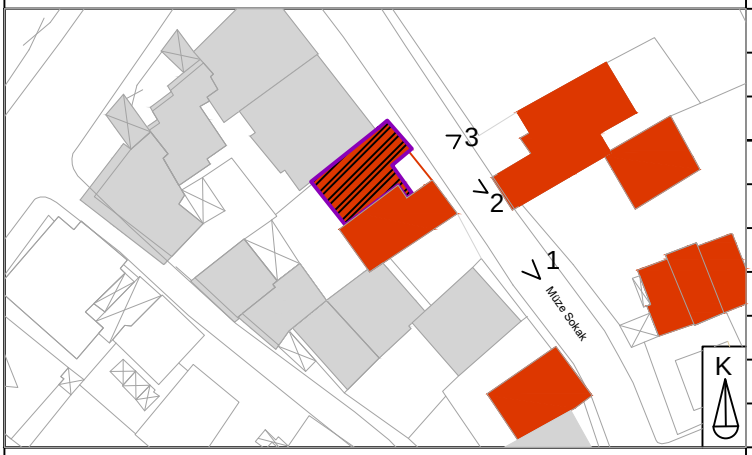
Pencere Tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

Notlar :

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Bahtiyarbostan
Cadde \ Sokak	Müze Sokak
Kapı no	6
Ada \ Parsel	152/ 3
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	49 DOKU
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır ■

FİZİKSEL BİLGİLER

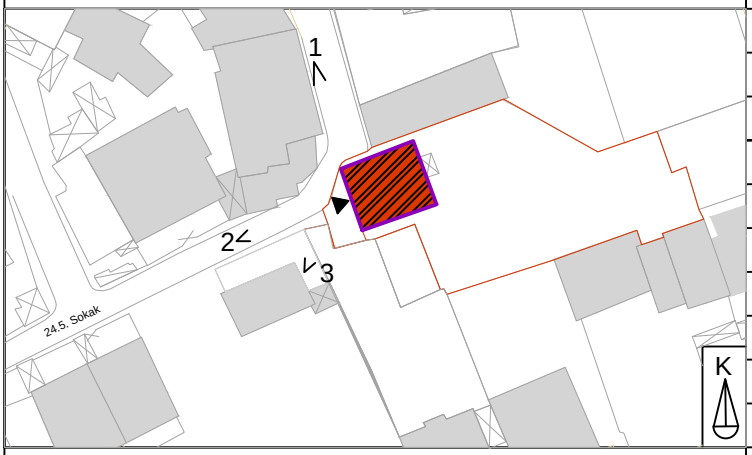
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Çimento sıva
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var / Yok ■
Yapısal durum	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var / Yok ■
Çıkma tipi	Tek yan çıkma

Yapıya Ait Eski Fotoğraf

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Bahtiyarbostan
Cadde \ Sokak	24-2. Sokak
Kapı no	15
Ada \ Parsel	152/ 35
Yapım tarihi	20. yy
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	50 TEK YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ ; Hayır:

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

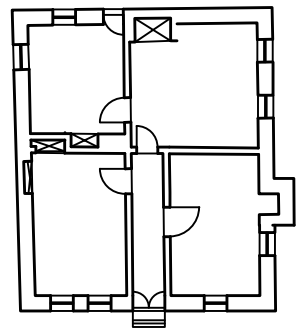

5

FİZİKSEL BİLGİLER

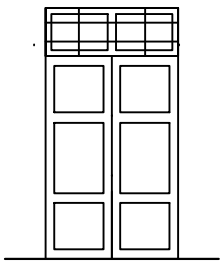
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Cephe malzemesi	sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Kat adedi	Bodrum+Zemin
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Yapısal durum	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ; 2: ; 3: ■ ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ; Yok: ■
Çıkma tipi	

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

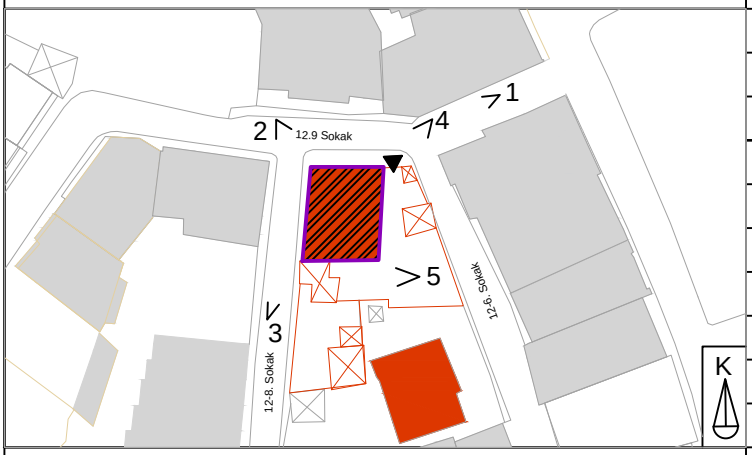
Kapı Tipi

Notlar :

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1[k]

2

3

4

5

6

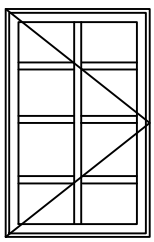
Notlar :

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Çarşıbaşı M.
Cadde \ Sokak	12-9. Sokak
Kapı no	18
Ada \ Parsel	222/ 113
Yapım tarihi	19. yy sonu
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	51 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ; Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ■ ; Orta: ; Kötü: ; Harap:
Cephe malzemesi	Kıtıklı sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Kat adedi	Bodrum+Zemin
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Yapısal durum	İyi: ■ ; Orta: ; Kötü: ; Harap:
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1: ; 2: ; 3: ■ ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ; Yok: ■
Çıkma tipi	
Pencere Tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

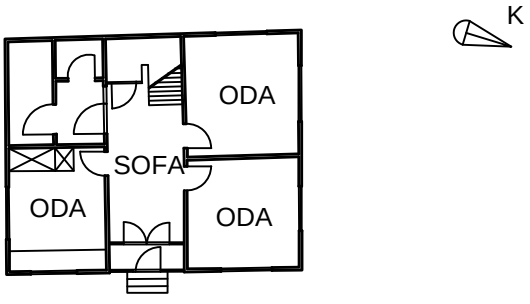

1 2

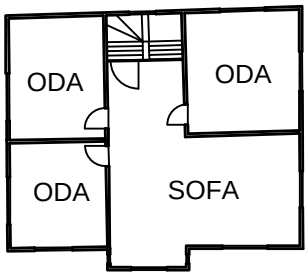

3 4 5 6

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

1. Kat Planı

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Çarşıbaşı Mah.
Cadde \ Sokak	12-8. Sokak
Kapı no	17
Ada \ Parsel	222/ 100
Yapım tarihi	1951
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	52 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ ; Hayır:

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Taş-tuğla yığma
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Cephe malzemesi	Kıtıklı sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Yapısal durum	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ; 2: ; 3: ■ ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ■ ; Yok:
Çıkma tipi	Ortada çıkma

Pencere Tipi

Notlar : Yapıya ait çizimler yerinde tespit edilerek çizilmiştir.

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3 4

Notlar :

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Çarşıbaşı Mah.
Cadde \ Sokak	12-6. Sokak
Kapı no	7
Ada \ Parsel	222/ 114
Yapım tarihi	20. yy
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	53 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ; Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Cephe malzemesi	Çimento sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Yapısal durum	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ; 2: ; 3: ■ ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ■ ; Yok:
Çıkma tipi	Tek yan çıkma

Yapıya ait eski fotoğraflar

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

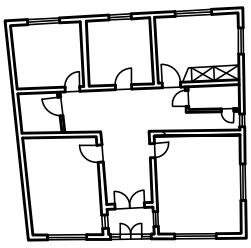

4

5

6

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

Notlar :

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Çarşıbaşı Mah.
Cadde \ Sokak	12-6. Sokak
Kapı no	5
Ada \ Parsel	222/ 106
Yapım tarihi	20. yy
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	54 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ ; Hayır:

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Cephe malzemesi	Alçı sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Kat adedi	Bodrum+Zemin
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Yapısal durum	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ; 2: ; 3: ■ ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ; Yok: ■
Çıkma tipi	

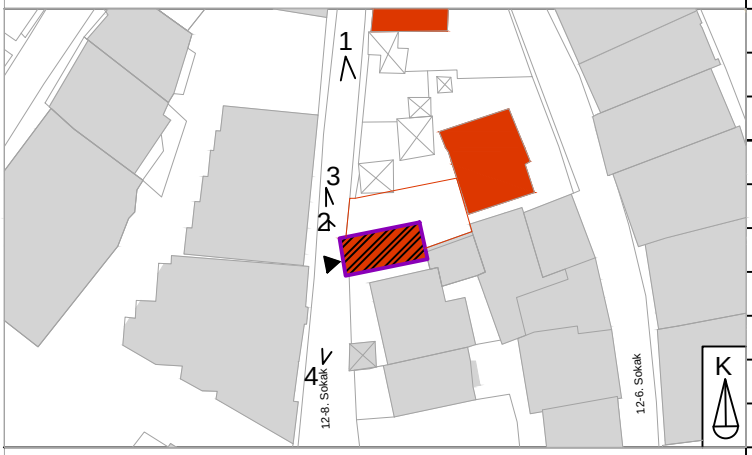
Yapıya ait eski fotoğraflar

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

5

Notlar :

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Çarşıbaşı M.
Cadde \ Sokak	21-6. Sokak
Kapı no	22
Ada \ Parsel	222/ 112
Yapım tarihi	20. yy
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	55 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ; Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Cephe malzemesi	Çimento sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Yapısal durum	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ■ ; 2: ; 3: ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ■ ; Yok:
Çıkma tipi	Gönyeli çıkma

Yapıya ait eski fotoğraf

[Sivas Belediyesi Kent Rehberi]

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

5

6

Notlar :

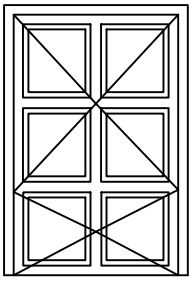
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Çarşıbaşı Mah .
Cadde \ Sokak	Vişneli Camii S.
Kapı no	11
Ada \ Parsel	153/ 54-55
Yapım tarihi	19. yy sonu
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	56 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 ■ / 3 / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var ■ / Yok
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma

Pencere Tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Çarşıbaşı Mah.
Cadde \ Sokak	Nalbantlarbaşı
Kapı no	28
Ada \ Parsel	6263/ 1
Yapım tarihi	19. yy sonu
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	57 TEK YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

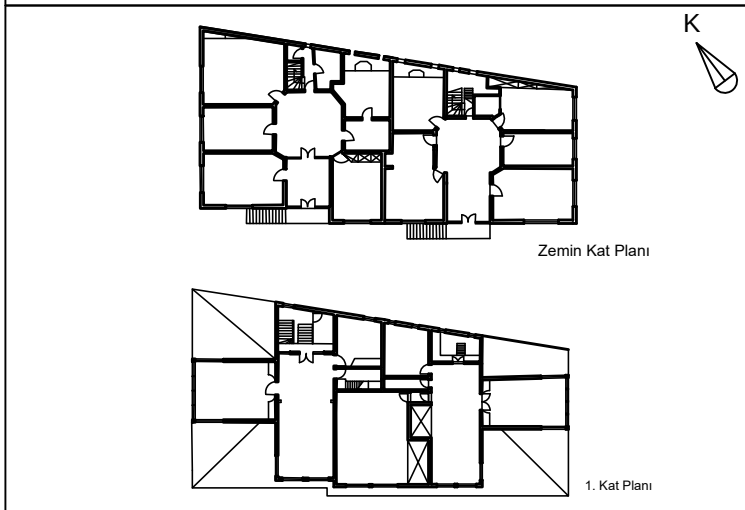
FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1 / 2 ■ / 3 / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Restoran
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var ■ / Yok
Çıkma	Var / Yok ■
Çıkma tipi	

YAPI FOTOĞRAFLARI

YAPI PLANLARI

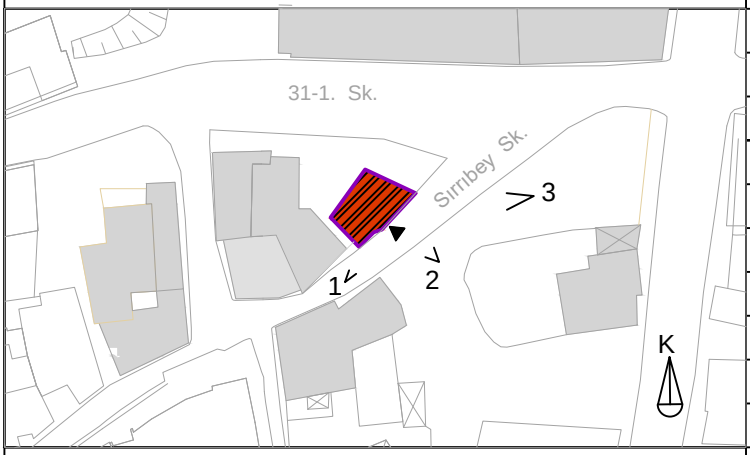
Notlar : Kangal Ağası Konağı olarak bilen konut ikiye harem selamlıklı plan şemasına sahiptir. Günümüzde selamlık kısmı restoran olarak işletilmekte harem kısmı ise kullanılmamaktadır. Yapıda yakın zamanda tadilat esnasında yalnış uygulamalar yapılmış, konağın avlusu tamamen devre dışı bırakılmış, bir dükkan inşa edilmiştir. Yapıya ait çizimler Burhan Bilget'in Sivas Evleri kitabından faydalanılarak ve yerinde gözlemlenerek yeniden çizilmiştir.

Yapıya ait eski fotoğraf

[Sivas Resimleri/web]

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI	YAPI HAKKINDA BİLGİLER	
	İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
	Mahalle	Yahyabey Mah.
	Cadde \ Sokak	Sırrıbey Sok.
	Kapı no	4
	Ada \ Parsel	4730/ 3
	Yapım tarihi	19yy sonu
	Tescil durumu	Evet / Hayır (Hayır)
	Envanter no	58 TEK YAPI
	Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır (Hayır)
	FİZİKSEL BİLGİLER	
YAPI FOTOĞRAFLARI	Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
	Kalitesi	İyi / Orta / Kötü / Harap (İyi)
	Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva???
	Kalitesi	İyi / Orta / Kötü / Harap (Orta)
	Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
	Bahçe\ Avlu	Var / Yok (Yok)
	Yapısal durum	İyi / Orta / Kötü / Harap (Orta)
	Onarım	Yapılmamış
	Özgünlük	1 / 2 / 3 / 4 (3)
	Özgün işlevi	Konut
	Güncel işlevi	Konut
	Mal sahibi	Şahıs
	Eklenti	Var / Yok (Yok)
	Çıkma	Var / Yok (Var)
	Çıkma tipi	Testere çıkma
	Yapıya ait eski fotoğraflar	
	Notlar :	

1

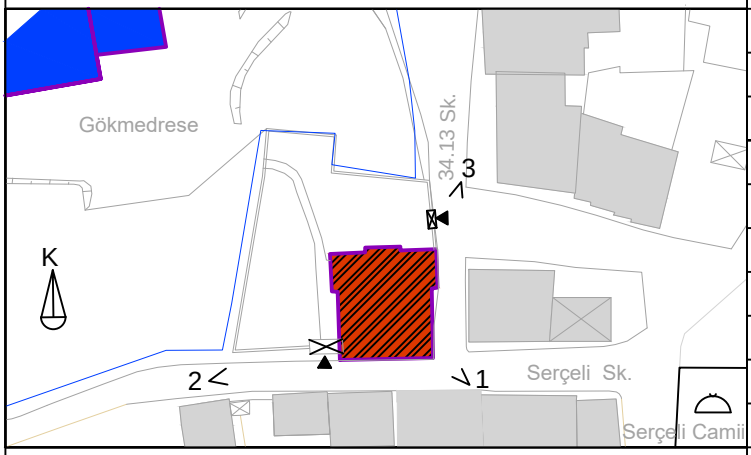
2

3

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

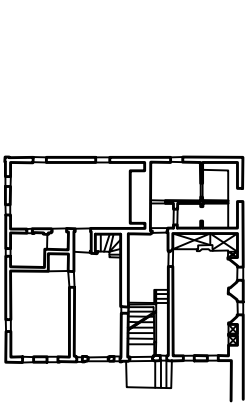

2

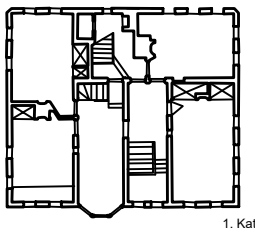

3

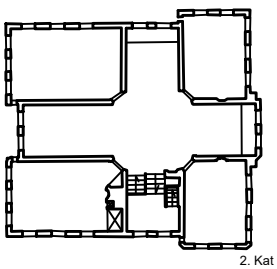
YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

1. Kat Planı

2. Kat Planı

K

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökmedrese M.
Cadde \ Sokak	Serçeli Sk.
Kapı no	3
Ada \ Parsel	289/ 13
Yapım tarihi	19. yy
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	59 TEK YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Zemin+2
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Kültür ve Turizm Bakanlığı
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Kombine

Yapıya ait eski fotoğraflar

[Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü Arşivi]

Notlar : Akaylar Konağı olarak bilinen yapı, Gökmedrese'nin Güneydoğu'sunda yer alır. Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü arşivinden edinilen çizimlerden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

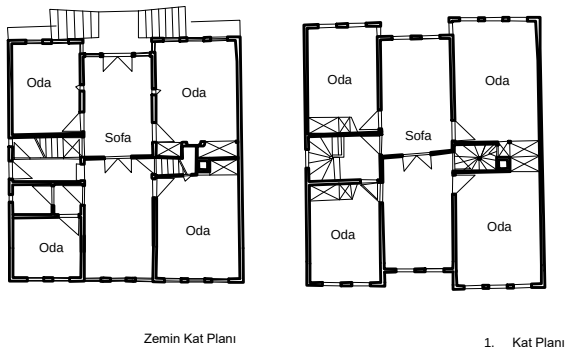

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

1. Kat Planı

Notlar : Terzioğlu Konağı olarak bilinen yapı, harem selamlıklı olarak inşaa edilmiştir.Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü arşivi edinilen çizimlerden faydalanılarak yeniden çizilmiştir. Yapı yakın zamanda restorasyon geçirmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Gökmedrese M.
Cadde \ Sokak	Uzunyol Cd.
Kapı no	7
Ada \ Parsel	285/ 10
Yapım tarihi	19. YY sonu
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	60 — III. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI İÇİNDE
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva???
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Vakıf
Mal sahibi	Sivas Belediyesi
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	İki yanda çıkma

Yapıya ait eski fotoğraflar

[Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü Arşivi]

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Kaleardı Mah.
Cadde \ Sokak	34-1. Sk.
Kapı no	19
Ada \ Parsel	483 / 2
Yapım tarihi	20. yy
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	61 — III. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI İÇİNDE
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır ■

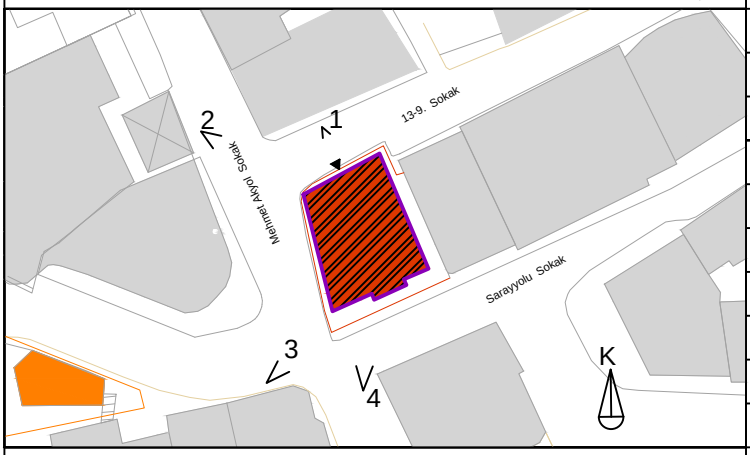
FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Kerpiç sıva
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Kat adedi	Zemin+köşk
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Sivas Belediyesi
Eklenti	Var ■ / Yok
Çıkma	Var / Yok ■
Çıkma tipi	Yok

Notlar :Sivas Kalesi mevkiinde III. derece, arkeolojik sit alanı içerinde yer almaktadır.

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

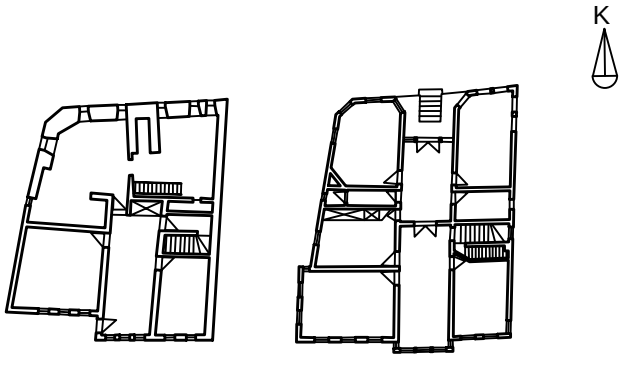

3

4

YAPI PLANLARI

Bodrum Kat Planı

Zemin Kat Planı

Notlar : Yapı kent merkezinde günümüze ulaşabilmiş sayılı yapılardandır. 2010 yılında Sivas Belediyesi tarafından restore edilmiştir. Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi'nden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Eskikale Mah.
Cadde \ Sokak	19-9. Sk.
Kapı no	7
Ada \ Parsel	2034/ 1
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	62 TEK YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Plan tipi	
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Kültür evi
Mal sahibi	Sivas Belediyesi
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Ortadan çıkma

Yapıya ait eski fotoğraflar

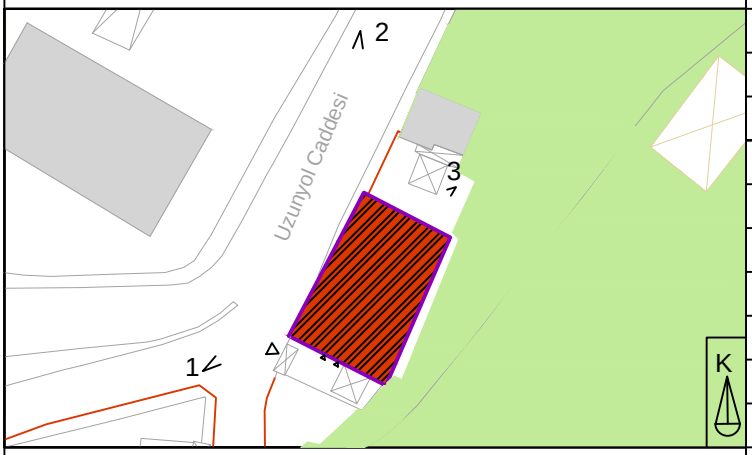

[Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü Arşivi]

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

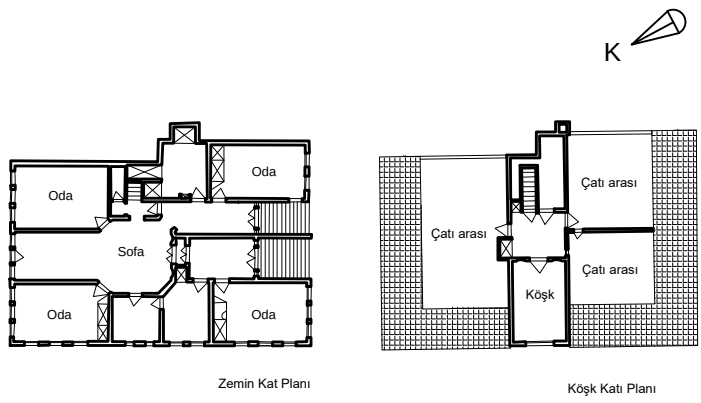

1

2

3

4

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

Köşk Katı Planı

Notlar : Kentte Osman Ağa Konağı olarak bilinen yapı, kale duvarına yaslanmış vaziyette ve harem selamlıklı olarak inşaa edilmiştir. Orta sofalı plan tipine sahiptir. Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü arşivinden yararlanılarak yeniden çizilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Kaleardı Mah.
Cadde \ Sokak	Uzunyol Cd.
Kapı no	23
Ada \ Parsel	314/ 8
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	63 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Zemin+Köşk
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Restoran
Mal sahibi	Buruciye A.Ş.
Eklenti	Var ■ / Yok
Çıkma	Var / Yok ■
Çıkma tipi	

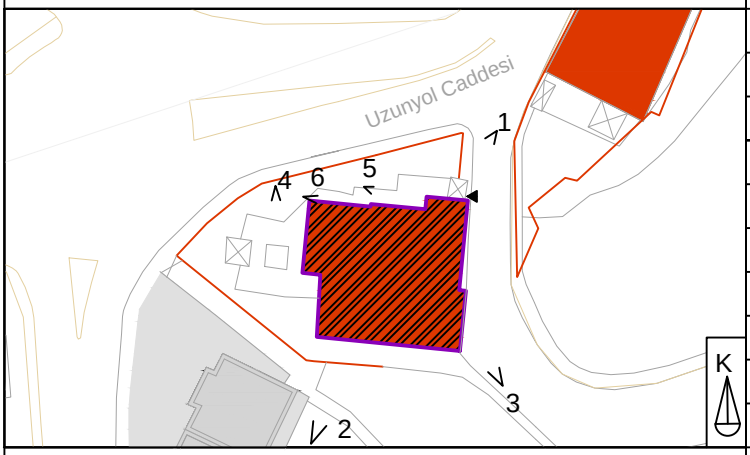
Yapıya ait eski fotoğraflar

[42]

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

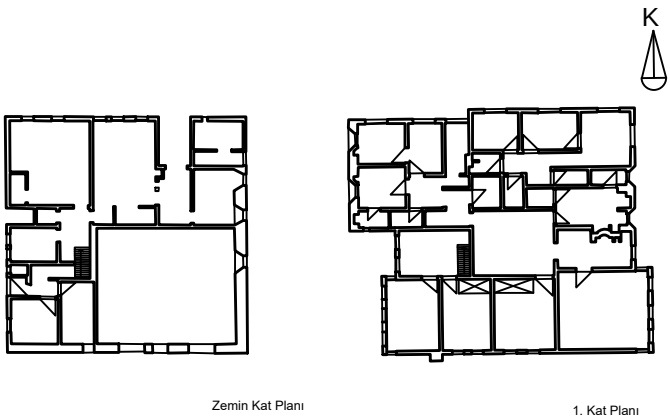

5

6

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

1. Kat Planı

Notlar : Abdi Ağa Konağı olarak bilinen yapı, harem selamlıklı olarak inşaa edilmiştir ancak haremlik kısmı günümüze ulaşamamıştır. Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü arşivi ve Burhan Bilget'in Sivas Evleri isimli kitabından elde edilinilen çizimlerden faydalanılarak yeniden çizilmiştir. Yapıya ait eski fotoğraflar yine Burhan Bilget'in Sivas Evleri isimli kitabından edinilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Kaleardı Mah.
Cadde \ Sokak	Uzunyol Cd.
Kapı no	25
Ada \ Parsel	313/ 2
Yapım tarihi	M. 1827
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	64 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Bahçe duvarı	Taş duvar
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 ■ / 3 / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Kültür evi
Mal sahibi	Sivas Belediyesi
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	İki yanda çıkma

Yapıya ait eski fotoğraflar

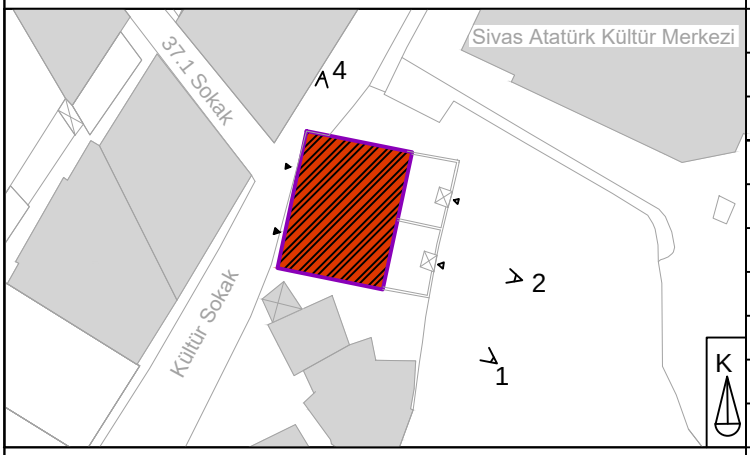
[Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü Arşivi]

[Bilget B. Sivas Evleri]

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

3

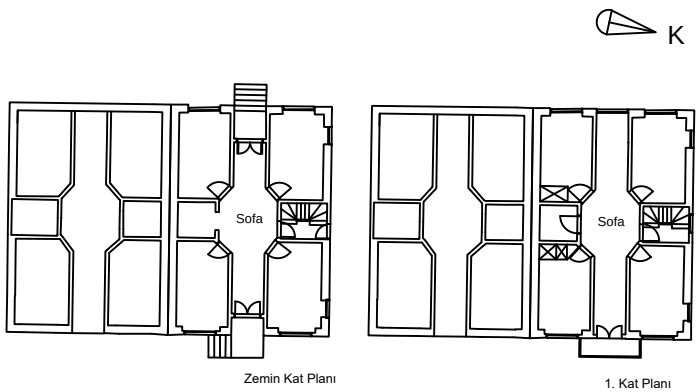

2

4

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

1. Kat Planı

Notlar : Kayıtlarda Asiye-Şerife Gündüz Evi olarak geçen yapı, ikiz konak olarak inşaa edilmiştir. Yapılardan sadece birine girilebilmiştir. Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü arşivinden edilinilen çizimlerden faydalanılarak yeniden çizilmiştir. Yapıya ait eski fotoğraflar yine Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü arşivinden edinilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Halil Rıfat Paşa
Cadde \ Sokak	Kültür Sok.
Kapı no	9 - 11
Ada \ Parsel	352/ 96 - 97
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	65 TEK YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Bahçe duvarı	Kerpiç duvar
Onarım	Restorasyon aşamasında
Özgünlük	1 / 2 / 3 / 4 ■
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Kültür ve Turizm Bakanlığı
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Ortadan açık çıkma

Yapıya ait eski fotoğraflar

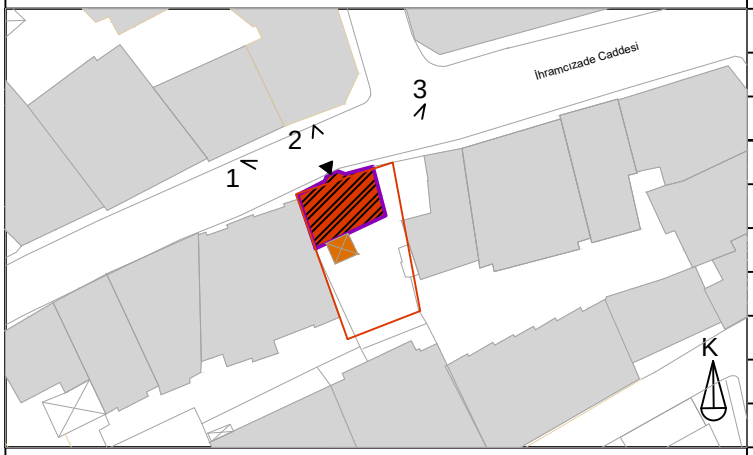

[Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü Arşivi]

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

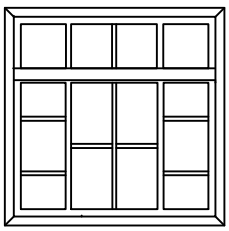
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Örtülüpınar M.
Cadde \ Sokak	Uzunyol Cd.
Kapı no	25
Ada \ Parsel	313/ 2
Yapım tarihi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ■ / Hayır
Envanter no	66 TEK YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta / Kötü: ■ / Harap
Cephe malzemesi	Çimento sıva
Kalitesi	İyi / Orta / Kötü: ■ / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var / Yok: ■
Plan tipi	
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1 / 2: ■ / 3 / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok: ■
Çıkma	Var: ■ / Yok
Çıkma tipi	Ortadan çıkma

Yapıya ait eski fotoğraflar

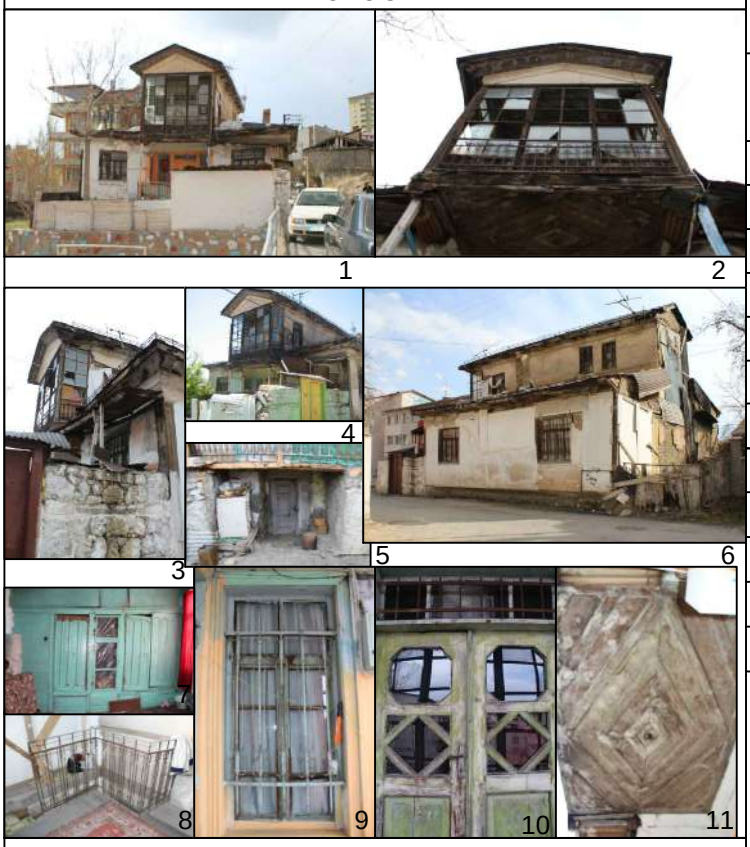
Notlar :

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

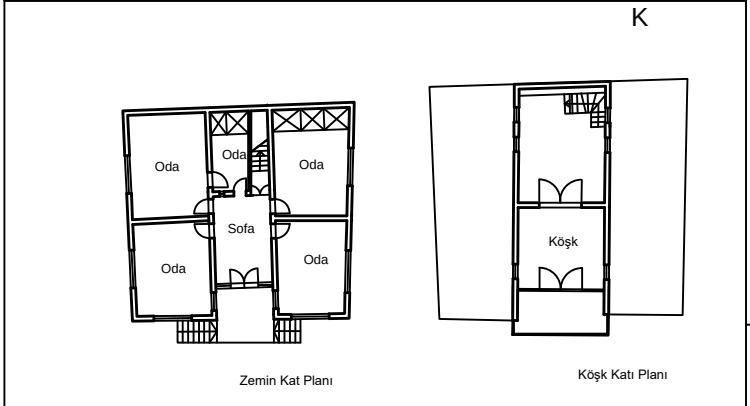
VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

YAPI PLANLARI

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Mehmetpaşa
Cadde \ Sokak	14-9. Sokak
Kapı no	3
Ada \ Parsel	501/ 14
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	67 TEK YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ Hayır: ☐

FİZİKSEL BİLGİLER

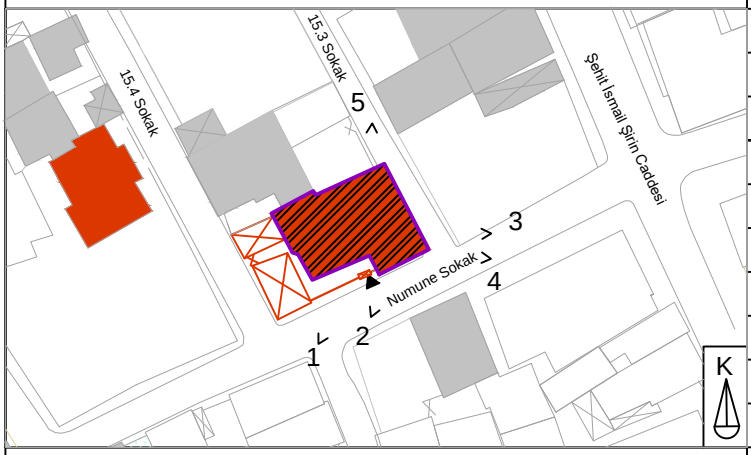
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Kat adedi	Bodrum+Zemin+Köşk
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Taş duvar
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ☐ 4: ■
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Ortada çıkma

Yapıya ait eski fotoğraflar

Notlar:

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

5

6

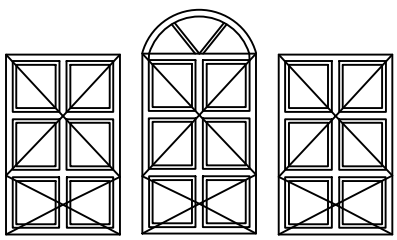
Notlar:

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Yüceyurt M.
Cadde \ Sokak	Numune Sokak
Kapı no	16
Ada \ Parsel	4772/ 5
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	68 GRUP
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Çimento bazlı sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Bahçe duvarı	Taş duvar
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var / Yok ■
Çıkma tipi	
Pencere Tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

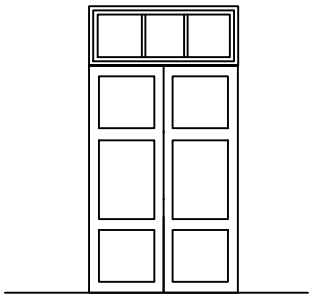
Notlar:

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Yüceyurt
Cadde \ Sokak	15.4.Sokak
Kapı no	5
Ada \ Parsel	4742/ 5
Yapım dönemi	20. yy
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	69 GRUP
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Tuğla yığma
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Çimento bazlı sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Briket tuğla
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Ortada açık çıkma
Kapı tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

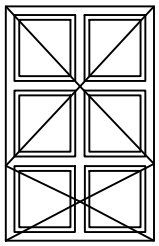
3

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Yüceyurt
Cadde \ Sokak	15.4 Sokak
Kapı no	13
Ada \ Parsel	4742/ 7
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	70 GRUP
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

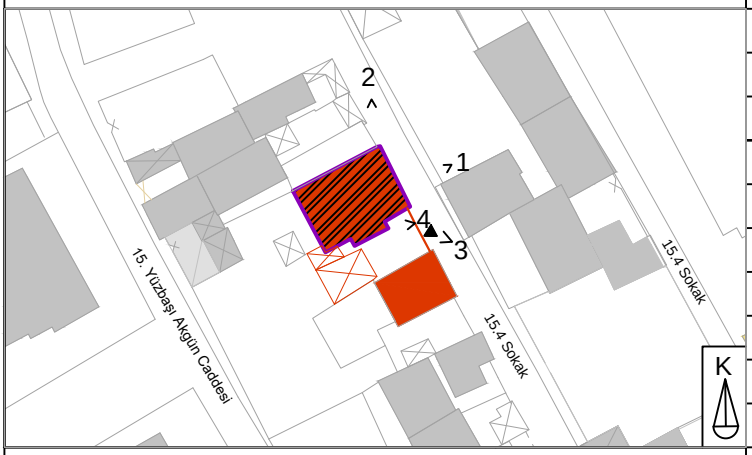
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu			
Kalitesi	İyi: ☐	Orta: ■	Kötü: ☐	Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva			
Kalitesi	İyi: ■	Orta: ☐	Kötü: ☐	Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1			
Bahçe\ Avlu	Var: ■	Yok: ☐		
Bahçe duvarı	Kıtıklı sıva-taş duvar			
Onarım	Yapılmamış			
Özgünlük	1: ☐	2: ☐	3: ☐	4: ■
Özgün işlevi	Konut			
Güncel işlevi	Konut			
Mal sahibi	Şahıs			
Eklenti	Var: ☐	Yok: ■		
Çıkma	Var: ■	Yok: ☐		
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma			
Pencere tipi				

Notlar:

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Yüceyurt
Cadde \ Sokak	15.4 Sokak
Kapı no	15
Ada \ Parsel	4742/ 7
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	71 GRUP
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Kıtıklı sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+Köşk
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Çimento bazlı sıvalı
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Metruk
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Ortada çıkma

Notlar:

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

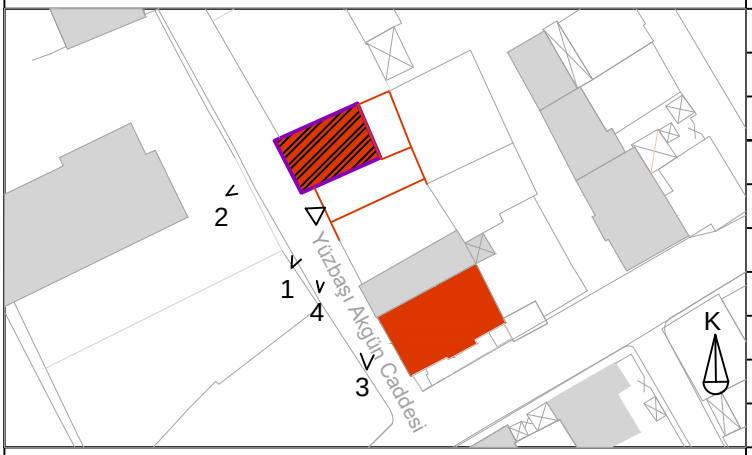
İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Yüceyurt
Cadde \ Sokak	Selahattin Erorhon Cd.
Kapı no	18
Ada \ Parsel	4741/ 4
Yapım tarihi	20. YY
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	72 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ; Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ■; Orta: ; Kötü: ; Harap:
Cephe malzemesi	Kıtıklı sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■; Kötü: ; Harap:
Kat adedi	Zemin+Köşk
Bahçe\ Avlu	Var: ■; Yok:
Yapısal durum	İyi: ■; Orta: ; Kötü: ; Harap:
Onarım	Restorasyon aşamasında
Özgünlük	1: ; 2: ; 3: ; 4: ■
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Kültür ve Turizm Bakanlığı
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ■; Yok:
Çıkma tipi	Ortadan açık çıkma

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Yüceyurt
Cadde \ Sokak	Yüzbaşı Akgün Cd.
Kapı no	42
Ada \ Parsel	4741/ 4
Yapım tarihi	20. YY
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	73 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ; Hayır: ■

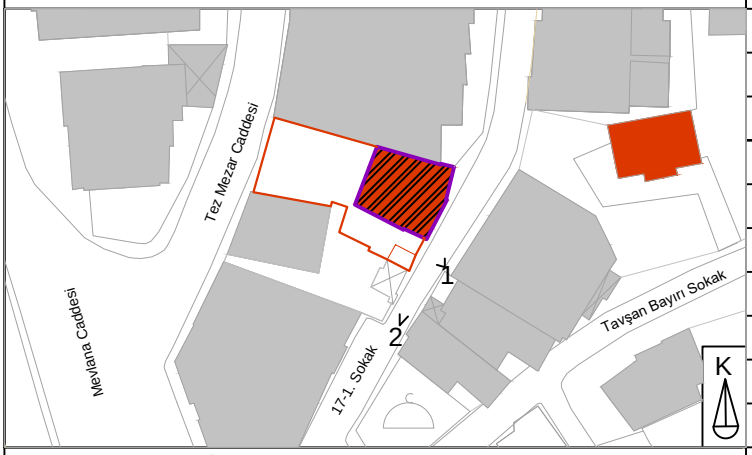
FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Cephe malzemesi	Kerpiç sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■ ; Harap:
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Yapısal durum	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Onarım	Görmemiş
Özgünlük	1: ; 2: ; 3: ; 4: ■
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Özel mülk
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ■ ; Yok:
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma

Notlar : Yapı kullanılmadığından içine girilememiş, planına dair fikir edinilememiştir.

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

Notlar:

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

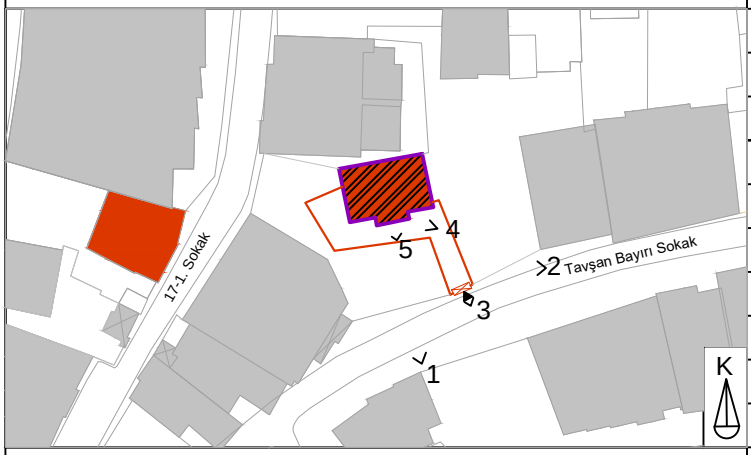
İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Çayyurt Mah.
Cadde \ Sokak	17-1. Sokak
Kapı no	5
Ada \ Parsel	2971/ 2
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	74 GRUP
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Çimento bazlı sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+Köşk
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Briket tuğla
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1: ☐ 2: ■ 3: ☐ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

5

6

Notlar:

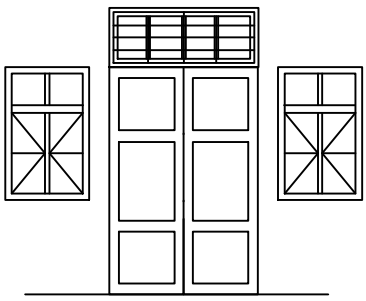
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Çayyurt Mah.
Cadde \ Sokak	Tavşan Bayırı
Kapı no	13
Ada \ Parsel	3241/ 23
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	75 GRUP
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Briket
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Ortada açık çıkma

Giriş Kapısı Tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Sularbaşı
Cadde \ Sokak	11-6. Sokak
Kapı no	19
Ada \ Parsel	79/ 93-171
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	76 GRUP
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Bahçe duvarı	Mermer kaplama
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Ortada çıkma

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

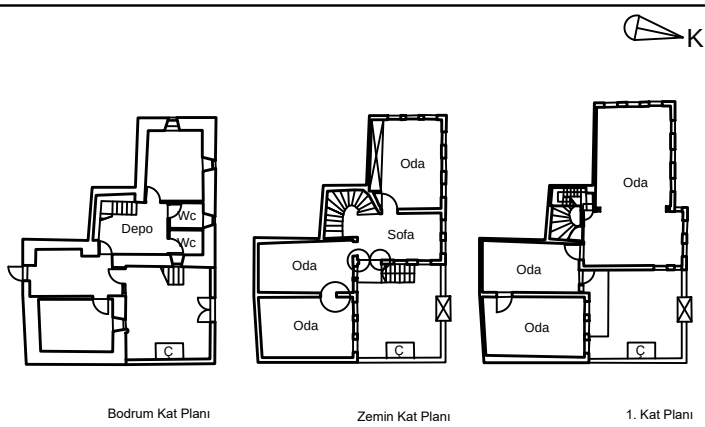

2

3

4

5

YAPI PLANLARI

Notlar: Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi'nden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

Yapıya ait eski fotoğraflar

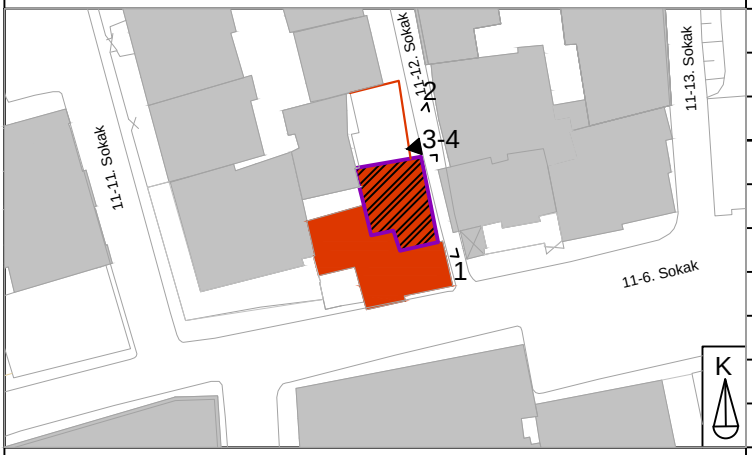

[42]

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez	
Mahalle	Sularbaşı	
Cadde \ Sokak	11.12 Sokak	
Kapı no	1	
Ada \ Parsel	79/ 92	
Yapım dönemi	Geç Osmanlı	
Tescil durumu	Evet ■	Hayır
Envanter no	77	GRUP
Yapıya girildi mi ?	Evet	Hayır ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu			
Kalitesi	İyi	Orta	Kötü	Harap ■
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva			
Kalitesi	İyi	Orta	Kötü	Harap ■
Kat adedi	Zemin+1			
Bahçe\ Avlu	Var ■	Yok		
Bahçe duvarı	Kerpiç			
Onarım	Yapılmamış			
Özgünlük	1	2	3 ■	4
Özgün işlevi	Konut			
Güncel işlevi	Metruk			
Mal sahibi	Şahıs			
Eklenti	Var ■	Yok		
Çıkma	Var ■	Yok		
Çıkma tipi	İki yanda çıkma			

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

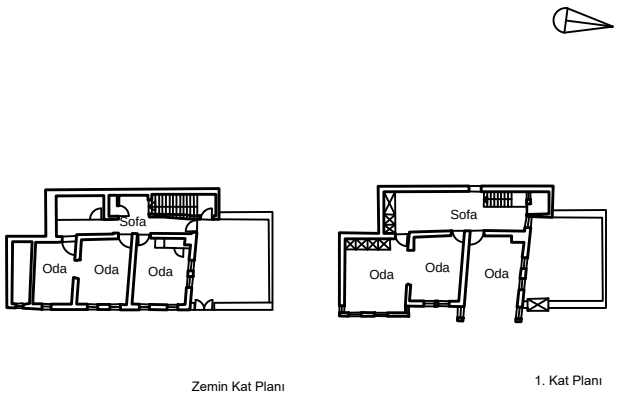

3

4

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

1. Kat Planı

Yapıya ait eski fotoğraflar

Notlar: Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi'nden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

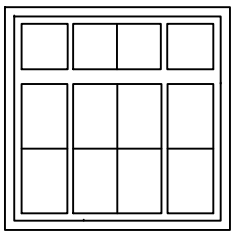
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen
Cadde \ Sokak	Akdeğirmen C.
Kapı no	18
Ada \ Parsel	746/ 50
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	78 GRUP
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Bahçe duvarı	Tuğla duvar
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Ortada açık çıkma

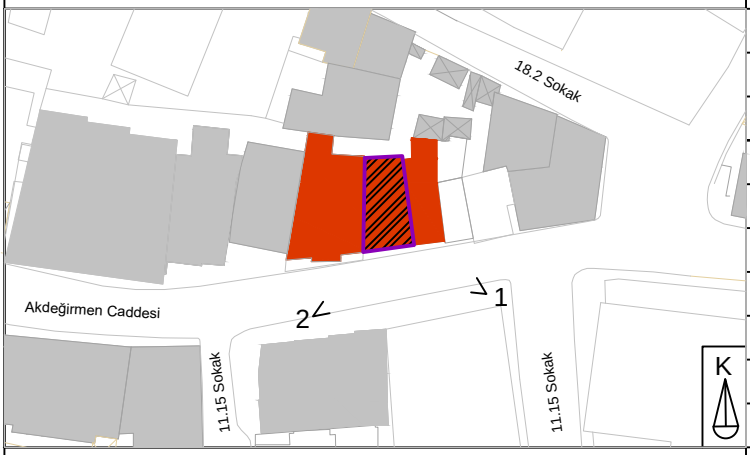
Pencere Tipi

Notlar:

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen
Cadde \ Sokak	Akdeğirmen C.
Kapı no	4
Ada \ Parsel	740/ 2
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	79 GRUP
Yapıya girildi mi ?	Evet: ; Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■; Harap:
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ; Kötü: ■; Harap:
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ; Yok: ■
Bahçe duvarı	
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ; 2: ■; 3: ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ■; Yok:
Çıkma	Var: ■; Yok:
Çıkma tipi	Gönyeli çıkma

Notlar:

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen
Cadde \ Sokak	Akdeğirmen C.
Kapı no	12
Ada \ Parsel	746/ 25
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	80 GRUP
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

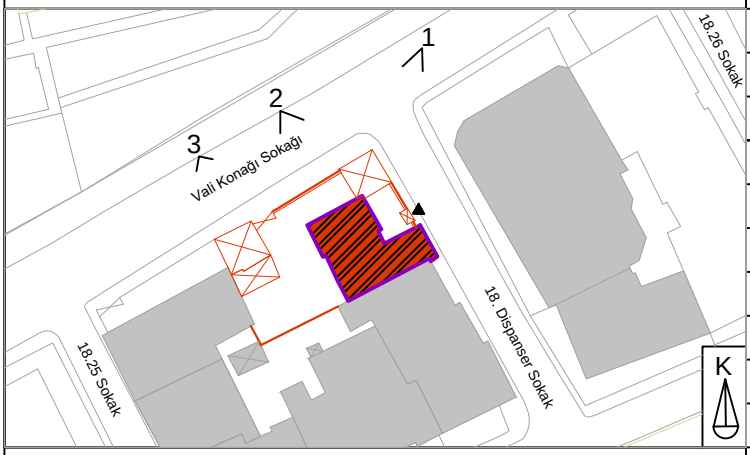
FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Taş dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ☐ Yok: ■
Bahçe duvarı	
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ■ 3: ☐ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma tipi	

Notlar:

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Akdeğirmen
Cadde \ Sokak	Dispanser S.
Kapı no	51
Ada \ Parsel	121/ 2
Yapım dönemi	Geç Osmanlı
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	81 TEK YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Kat adedi	Zemin+1+Köşk
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Bahçe duvarı	Briket
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1 / 2 / 3 / 4 ■
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var / Yok ■
Çıkma tipi	

Yapıya ait eski fotoğraflar

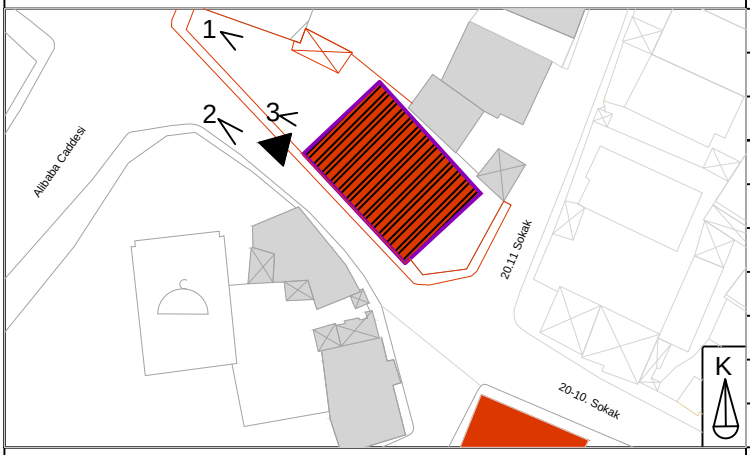

[42]

Notlar:

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

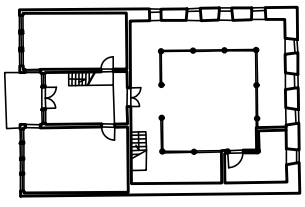

2

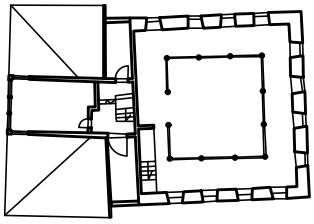

3

4

5

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

1. Kat Planı

Notlar: Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi'nden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	İnönü M.
Cadde \ Sokak	20-10. Sokak
Kapı no	1
Ada \ Parsel	797/ 30-32
Yapım tarihi	19. yy sonu
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	82 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

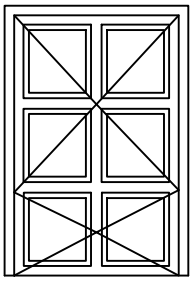
FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Tekke/ Konut
Güncel işlevi	Müze
Mal sahibi	Sivas Belediyesi
Eklenti	Var ■ / Yok
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Ortada çıkma

Yapıya ait eski fotoğraf

Pencere Tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

5

6

7

8

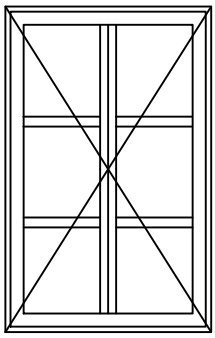
Notlar : Yapıda bazı odalara girilememiştir, kullanılan odaları iyi durumda iken, kullanılmayan odalarında strüktürel ve mimari elemanlarında problemler tespit edilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	İnönü Mah.
Cadde \ Sokak	20-11. Sokak
Kapı no	12
Ada \ Parsel	816/ 13
Yapım tarihi	19. yy
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	83 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Kıtıklı sıva
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi / Orta / Kötü ■ / Harap
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var / Yok ■
Çıkma tipi	
Pencere Tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

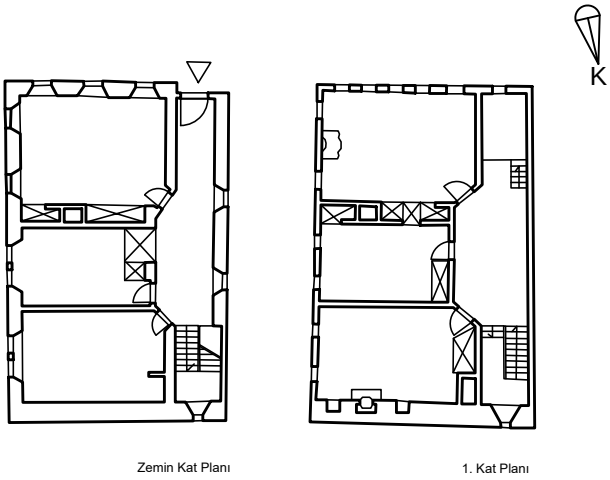

2

3

4[K]

5[K]

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

1. Kat Planı

Notlar : Kayıtlarda Başeğmezler Evi olarak geçen konut ikiye bölünmüş ve günümüze ulaşabilen kısmı yarısıdır. [K] Yapıya ait çizimler Burhan Bilget'in Sivas Evleri kitabından faydalanılarak aktarılmıştır.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	İnönü Mah.
Cadde \ Sokak	20-11. Sokak
Kapı no	10
Ada \ Parsel	816/ 12
Yapım tarihi	19. yy
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	84 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Kıtıklı sıva
Kalitesi	İyi / Orta / Kötü ■ / Harap
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var / Yok ■
Çıkma tipi	

Tavan Süslemeleri

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

5

6

Notlar : Yapının bahçe duvarı tespitin yapıldığı süre zarfında yıkılmıştır.

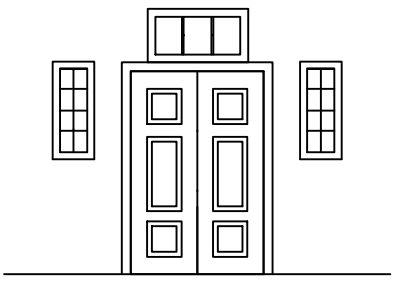
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	İnönü Mah.
Cadde \ Sokak	Vali Muammer
Kapı no	3/1
Ada \ Parsel	798/ 16
Yapım tarihi	19. yy sonu 20.yy başı
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	85 TEK YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ☐ Kötü: ■ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Kıtıklı sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ☐ Yok: ■
Yapısal durum	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Ortada çıkma

Kapı Tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3 4

Notlar :

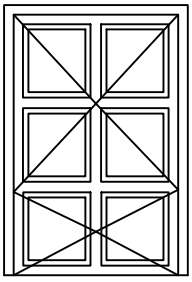
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Mısmılırmak M.
Cadde \ Sokak	21-12. Sokak
Kapı no	13
Ada \ Parsel	2458/ 5
Yapım tarihi	19. yy sonu
Tescil durumu	Evet: ■ / Hayır
Envanter no	86 TEK YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Alçı sıva
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1 / 2 ■ / 3 / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var ■ / Yok
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma

Pencere Tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

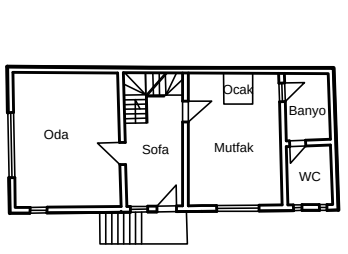

1 2 3

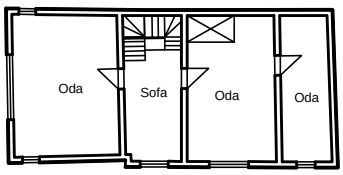

4 5 6

YAPI PLANLARI

Zemin Kat Planı

1. Kat Planı

Notlar : Yapıya ait planlar yerinde tespit edilerek çizilmiştir.

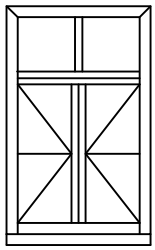
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Mısmılırmak M.
Cadde \ Sokak	21-5. Sokak
Kapı no	3
Ada \ Parsel	2454/ 6
Yapım tarihi	20. yy
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	87 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ ; Hayır:

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Cephe malzemesi	Çimento sıva
Kalitesi	İyi: ■ ; Orta: ; Kötü: ; Harap:
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ; Yok: ■
Yapısal durum	İyi: ■ ; Orta: ; Kötü: ; Harap:
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ; 2: ; 3: ■ ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ■ ; Yok:
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma

Pencere Tipi

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

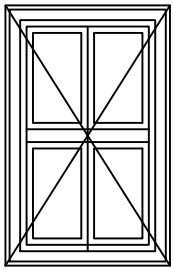
Notlar :

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Mısmılırmak M.
Cadde \ Sokak	21-5. Sokak
Kapı no	3/1
Ada \ Parsel	2454/ 6
Yapım tarihi	19. yy sonu
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	88 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ ; Hayır:

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Cephe malzemesi	Çimento sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Yapısal durum	İyi: ■ ; Orta: ; Kötü: ; Harap:
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ; 2: ■ ; 3: ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ; Yok: ■
Çıkma tipi	
Pencere Tipi	

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

Notlar :

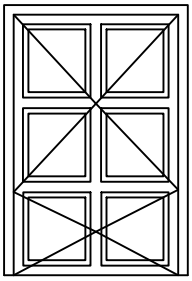
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Mısmılırmak M.
Cadde \ Sokak	21-5. Sk.
Kapı no	5
Ada \ Parsel	2454/ 5
Yapım tarihi	19. yy sonu
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	89 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ; Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Kat adedi	
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Yapısal durum	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ; 2: ■ ; 3: ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ; Yok: ■
Çıkma tipi	

Yapıya ait eski fotoğraflar

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Mısmılırmak M.
Cadde \ Sokak	Cihangir Cd.
Kapı no	9
Ada \ Parsel	2450/ 5
Yapım tarihi	20. yy başı
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	90 TEK YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ ; Hayır:

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Kat adedi	Zemin+Köşk
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Yapısal durum	İyi: ■ ; Orta: ; Kötü: ; Harap:
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ; 2: ■ ; 3: ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ; Yok: ■
Çıkma tipi	

YAPI FOTOĞRAFLARI

1 2

3 4 5

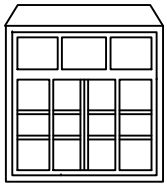
YAPI PLANLARI

Yapıya ait eski fotoğraflar

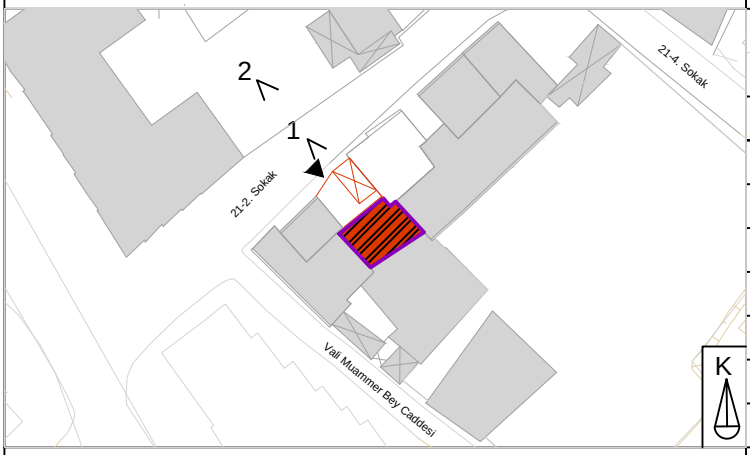
Pencere Tipi

Notlar :

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

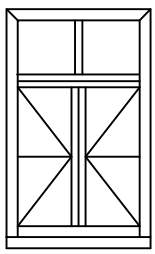
Notlar :

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Mısmılırmak M.
Cadde \ Sokak	21-2. Sk..
Kapı no	4/1
Ada \ Parsel	2453/ 1
Yapım tarihi	20. yy
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	91 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu			
Kalitesi	İyi: ☐	Orta: ■	Kötü: ☐	Harap: ☐
Cephe malzemesi	Kıtıklı sıva			
Kalitesi	İyi: ☐	Orta: ■	Kötü: ☐	Harap: ☐
Kat adedi				
Bahçe\ Avlu	Var: ■	Yok: ☐		
Yapısal durum	İyi: ☐	Orta: ■	Kötü: ☐	Harap: ☐
Onarım	Yapılmamış			
Özgünlük	1: ☐	2: ■	3: ☐	4: ☐
Özgün işlevi	Konut			
Güncel işlevi	Konut			
Mal sahibi	Şahıs			
Eklenti	Var: ☐	Yok: ■		
Çıkma	Var: ☐	Yok: ■		
Çıkma tipi				
Pencere Tipi				

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

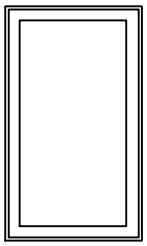
Notlar :

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Mısmılırmak M.
Cadde \ Sokak	21-2. Sokak
Kapı no	9
Ada \ Parsel	2452/ 5-10-11
Yapım tarihi	20. yy
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	92 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu			
Kalitesi	İyi: ☐	Orta: ■	Kötü: ☐	Harap: ☐
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva			
Kalitesi	İyi: ☐	Orta: ■	Kötü: ☐	Harap: ☐
Kat adedi	Bodrum+Zemin			
Bahçe\ Avlu	Var: ■	Yok: ☐		
Yapısal durum	İyi: ☐	Orta: ■	Kötü: ☐	Harap: ☐
Onarım	Yapılmamış			
Özgünlük	1: ☐	2: ☐	3: ■	4: ☐
Özgün işlevi	Konut			
Güncel işlevi	Konut			
Mal sahibi	Şahıs			
Eklenti	Var: ☐	Yok: ■		
Çıkma	Var: ☐	Yok: ■		
Çıkma tipi				
Pencere Tipi				

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

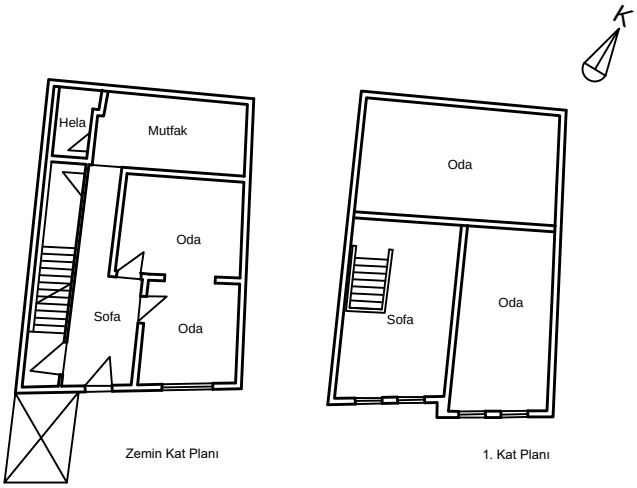

4

6

YAPI PLANLARI

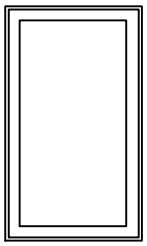
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Yiğitler Mah.
Cadde \ Sokak	Sünnetçi Sk.
Kapı no	15
Ada \ Parsel	2441/ 19
Yapım tarihi	19 yy. sonu
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	93 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ Hayır: ☐

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Bağdadi
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	sıva
Kalitesi	İyi: ■ Orta: ☐ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Yapısal durum	İyi: ■ Orta: ☐ Kötü: ☐ Harap: ☐
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1: ☐ 2: ■ 3: ☐ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Tek yan çıkma

Pencere Tipi

Notlar :

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Yiğitler Mah.
Cadde \ Sokak	Sünnetçi Sk.
Kapı no	11/1
Ada \ Parsel	2441/ 31
Yapım tarihi	20. yy
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	94 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ☐ Yok: ■
Yapısal durum	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1: ☐ 2: ■ 3: ☐ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma tipi	

Yapıya ait eski fotoğraflar

[Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü Arşivi]

Notlar :

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

5

4

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Yiğitler Mah.
Cadde \ Sokak	Sünnetçi Sk.
Kapı no	11
Ada \ Parsel	2441/ 31
Yapım tarihi	20. yy
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	95 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ; Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■; Kötü: ; Harap:
Cephe malzemesi	Çimento sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■; Kötü: ; Harap:
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■; Yok:
Yapısal durum	İyi: ; Orta: ■; Kötü: ; Harap:
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1: ; 2: ■; 3: ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ; Yok: ■
Çıkma	Var: ■; Yok:
Çıkma tipi	Açık çıkma- Tek yanda

Yapıya ait eski fotoğraflar

Notlar : Yapı Döndü Demir Evi'ne bitişik durumdadır. Yapının özgünlüğü büyük oranda yok olmuştur.

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

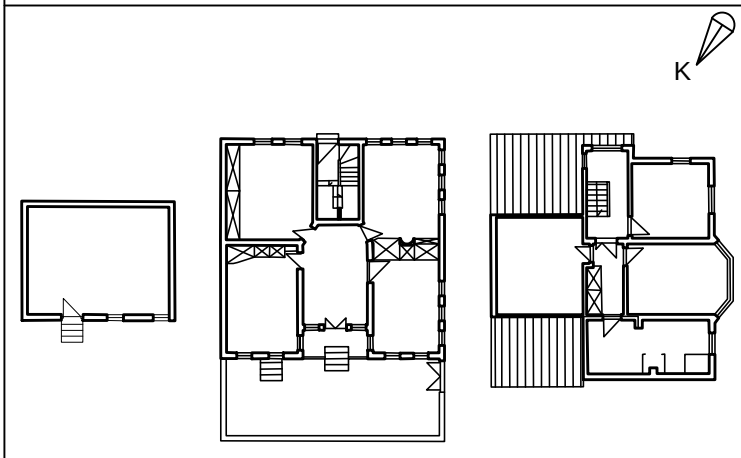

3

4

YAPI PLANLARI

Bodrum Kat Planı

Zemin Kat Planı

1. Kat Planı

Notlar : Yapı kayıtlarda Döndü Demir Evi olarak geçmektedir. Yapıya ait çizimler Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü arşivinden faydalanılarak yeniden çizilmiştir.

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Yiğitler Mah.
Cadde \ Sokak	Sünnetçi Sk.
Kapı no	9
Ada \ Parsel	2441/ 30
Yapım tarihi	19. yy sonu
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	96 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç sıva
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Ortada çıkma

Yapıya ait eski fotoğraflar

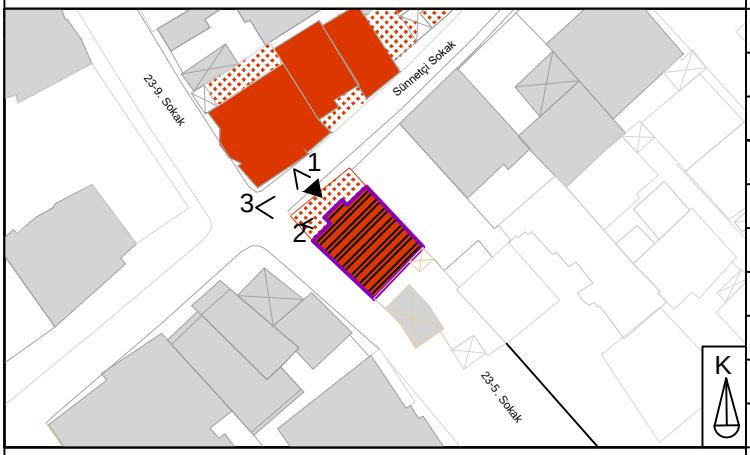

[Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü Arşivi]

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

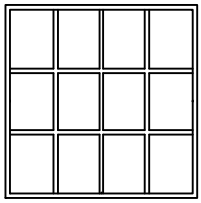
3

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Yiğitler Mah.
Cadde \ Sokak	Sünnetçi Sk.
Kapı no	10/1
Ada \ Parsel	--
Yapım tarihi	19 yy sonu
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	97 GRUP YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

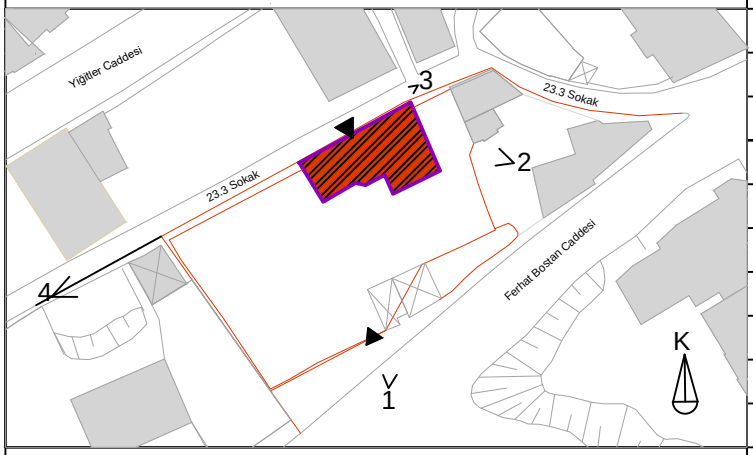
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Bodrum+Zemin
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Yapısal durum	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ■ 3: ☐ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma tipi	
Pencere Tipi	

Notlar :

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Yiğitler Mah.
Cadde \ Sokak	23-3. Sk.
Kapı no	24
Ada \ Parsel	2500/4-5-7-8-9
Yapım tarihi	
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	98 TEK YAPI
Yapıya girildi mi	Evet / Hayır ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	sıva
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Yapısal durum	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Depo
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var / Yok ■
Çıkma tipi	
PencereTipi	

Yapı kardeşler tarafından ikiye bölünmüştür. Yapının diğer yarısına girilememiştir.

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

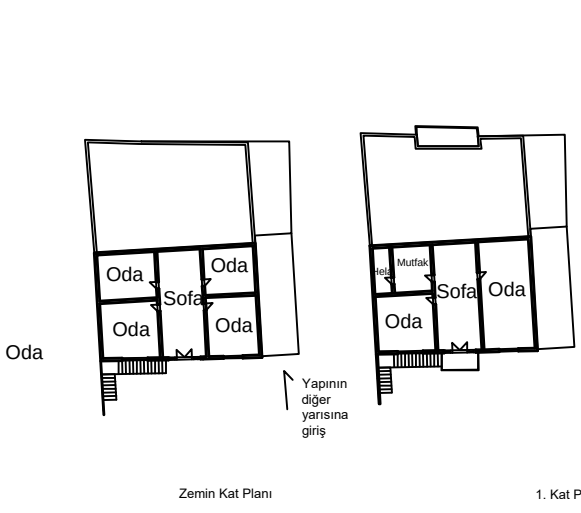

3

4

YAPI PLANLARI

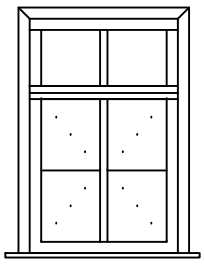
YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Ferhatbostan
Cadde \ Sokak	Arif Efendi Sk.
Kapı no	37-39
Ada \ Parsel	2494/ 5-20
Yapım tarihi	
Tescil durumu	Evet: ■ / Hayır
Envanter no	99 TEK YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ■ / Hayır

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta: ■ / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Tatlı kireç??? sıva
Kalitesi	İyi / Orta / Kötü: ■ / Harap
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ / Yok
Yapısal durum	İyi: ■ / Orta / Kötü / Harap
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3: ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok: ■
Çıkma	Var: ■ / Yok
Çıkma tipi	Ortada

Pencere Tipi

Notlar : Yapı mülkiyet problemi nedeniyle ikiye bölünmüştür. Yapının diğer yarısına girilememiştir.

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

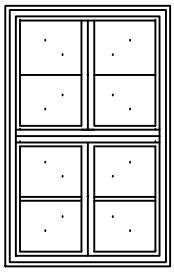
4

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Küçükminare
Cadde \ Sokak	25-8. Sk.
Kapı no	13
Ada \ Parsel	2030/ 19
Yapım tarihi	20. yy
Tescil durumu	Evet: ; Hayır: ■
Envanter no	100 TEK YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ; Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

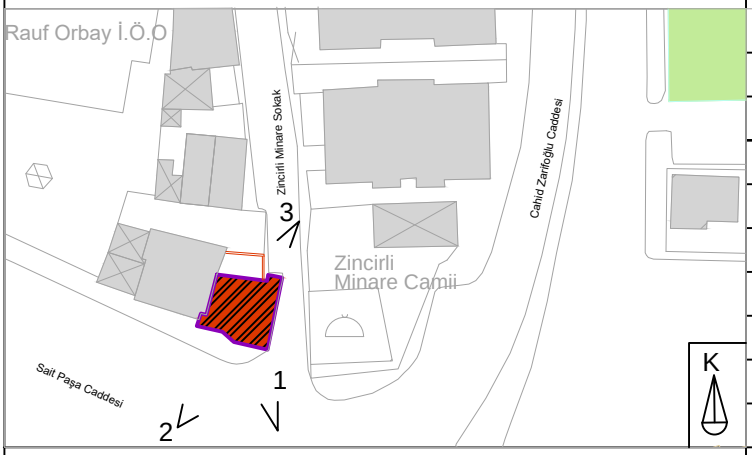
Yapım türü	Ahşap karkas
Kalitesi	İyi: ■ ; Orta: ; Kötü: ; Harap:
Cephe malzemesi	Çimento sıva
Kalitesi	İyi: ; Orta: ■ ; Kötü: ; Harap:
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ ; Yok:
Yapısal durum	İyi: ■ ; Orta: ; Kötü: ; Harap:
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1: ; 2: ■ ; 3: ; 4:
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ■ ; Yok:
Çıkma	Var: ■ ; Yok:
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma
Pencere Tipi	

Notlar : Yapının ana cephesi şimdiki arka cephede yeralmaktadır. Ana cepheye ulaşılamamıştır.

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

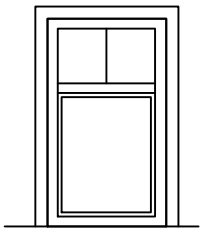
3

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Küçükminare
Cadde \ Sokak	Zincirli Minare
Kapı no	1
Ada \ Parsel	212/ 40
Yapım tarihi	20. yy
Tescil durumu	Evet ■ / Hayır
Envanter no	101 TEK YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır ■

FİZİKSEL BİLGİLER

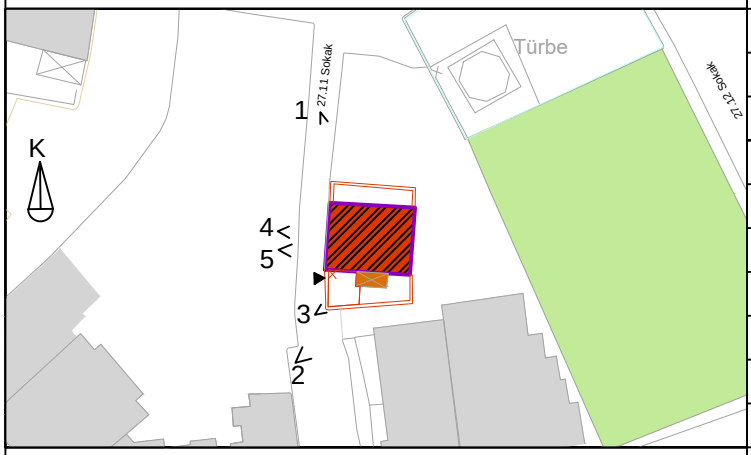
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi ■ / Orta / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Çimento sıva
Kalitesi	İyi / Orta / Kötü ■ / Harap
Kat adedi	Bodrum+Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Plan tipi	Dış sofalı*
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 ■ / 3 / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma
Pencere Tipi	

Notlar : * Envanter fişinden elde edilen bilgi.

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3 4

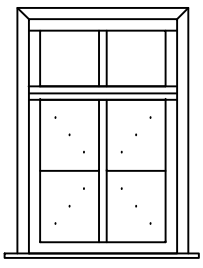

5

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Demircilerardı
Cadde \ Sokak	27-11. Sk.
Kapı no	6
Ada \ Parsel	2434/ 7-12
Yapım tarihi	??
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	102 TEK YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	Kerpiç sıva
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Bodrum+ Zemin
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Plan tipi	
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ■ 4: ☐
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma tipi	
Pencere Tipi	

Notlar :

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

4

5

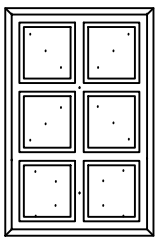
6

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Demircilerardı
Cadde \ Sokak	27-15. Sokak
Kapı no	6
Ada \ Parsel	2422 / 7-8
Yapım tarihi	
Tescil durumu	Evet / Hayır ■
Envanter no	103 TEK YAPI
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır ■

FİZİKSEL BİLGİLER

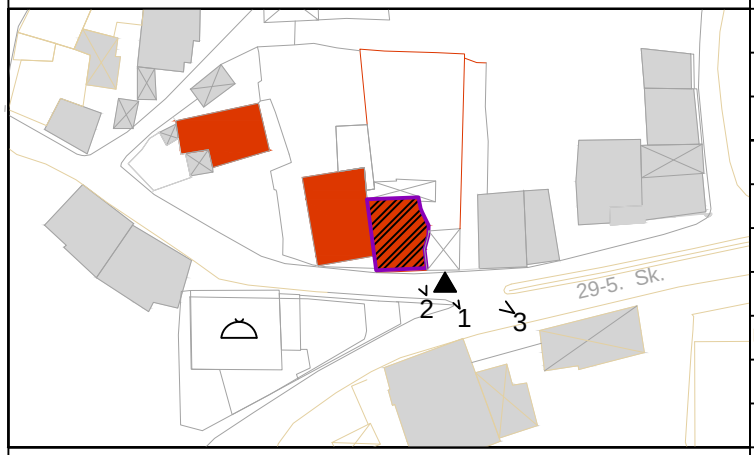
Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta ■ / Kötü / Harap
Cephe malzemesi	Kerpiç sıva
Kalitesi	İyi / Orta / Kötü ■ / Harap
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var ■ / Yok
Plan tipi	
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1 / 2 / 3 ■ / 4
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok ■
Çıkma	Var ■ / Yok
Çıkma tipi	Tüm kat çıkma
Pencere Tipi	

Notlar :

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

1

2

3

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Pulur Mah.
Cadde \ Sokak	29-5. Sk.
Kapı no	15
Ada \ Parsel	281/ 47
Yapım tarihi	
Tescil durumu	Evet: ☐ Hayır: ■
Envanter no	104 (I.DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI)
Yapıya girildi mi ?	Evet: ☐ Hayır: ■

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Cephe malzemesi	
Kalitesi	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Kat adedi	Zemin+1
Bahçe\ Avlu	Var: ■ Yok: ☐
Yapısal durum	İyi: ☐ Orta: ■ Kötü: ☐ Harap: ☐
Onarım	Yapılmamış
Özgünlük	1: ☐ 2: ☐ 3: ☐ 4: ■
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Boş
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var: ☐ Yok: ■
Çıkma	Var: ■ Yok: ☐
Çıkma tipi	Ortadan çıkma

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI

YAPI FOTOĞRAFLARI

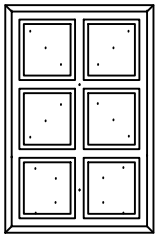
1

YAPI HAKKINDA BİLGİLER

İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
Mahalle	Pulur Mah.
Cadde \ Sokak	29-4. Sk.
Kapı no	17
Ada \ Parsel	281/ 44
Yapım tarihi	
Tescil durumu	Evet / Hayır (Hayır)
Envanter no	105 — I.DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır (Hayır)

FİZİKSEL BİLGİLER

Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
Kalitesi	İyi / Orta / Kötü / Harap (İyi)
Cephe malzemesi	Çimento sıva
Kalitesi	İyi / Orta / Kötü / Harap (İyi)
Kat adedi	Zemin
Bahçe\ Avlu	Var / Yok (Var)
Plan tipi	
Onarım	Yapılmış
Özgünlük	1 / 2 / 3 / 4 (3)
Özgün işlevi	Konut
Güncel işlevi	Konut
Mal sahibi	Şahıs
Eklenti	Var / Yok (Yok)
Çıkma	Var / Yok (Yok)
Çıkma tipi	
Pencere Tipi	

Notlar : Yapı I. Derece Arkeolojik Sit Alanı içerisinde yer almaktadır.

EK-33. (Devam) Yapı envanter fişleri

VAZİYET PLANI	YAPI HAKKINDA BİLGİLER	
	İl \ İlçe	Sivas \ Merkez
	Mahalle	Pulur Mah.
	Cadde \ Sokak	29-4. Sk.
	Kapı no	15
	Ada \ Parsel	281/ 51
	Yapım tarihi	???
	Tescil durumu	Evet / Hayır (Hayır)
	Envanter no	106 — I.DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
	Yapıya girildi mi ?	Evet / Hayır (Hayır)
	FİZİKSEL BİLGİLER	
YAPI FOTOĞRAFLARI	Yapım türü	Ahşap karkas Kerpiç dolgu
	Kalitesi	İyi / Orta / Kötü / Harap (Orta)
	Cephe malzemesi	
	Kalitesi	İyi / Orta / Kötü / Harap (Orta)
	Kat adedi	Zemin+1
	Bahçe\ Avlu	Var / Yok (Var)
	Plan tipi	
	Onarım	Yapılmış
	Özgünlük	1 / 2 / 3 / 4 (3)
	Özgün işlevi	Konut
	Güncel işlevi	Konut
	Mal sahibi	Sivas Belediyesi
	Eklenti	Var / Yok (Yok)
	Çıkma	Var / Yok (Yok)
	Çıkma tipi	
1	Yapıya ait eski fotoğraflar	
		
2	Notlar : Yapı I. Derece Arkeolojik Sit Alanı içerisinde yer almaktadır.	

EK-34: Höllüklük caddesi silüet

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : AĞRAZ Gülhayat

Uyruğu : T.C.

Doğum tarihi ve yeri : 28.05.1989, Sivas

Medeni hali : Evli

Telefon : 0(312)-582-37-08

e-mail : gulhayatkilci@gazi.edu.tr

Eğitim

Derece	**Eğitim Birimi**	**Mezuniyet tarihi**
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi /Mimarlık	Devam Ediyor
Lisans	Kocaeli Üniversitesi /Mimarlık	2013
Lise	Selçuk Anadolu Lisesi	2007

İş Deneyimi

Yıl	**Yer**	**Görev**
2015-Halen	Gazi Üniversitesi	Araştırma Görevlisi
2014-2015	Erzurum Teknik Üniversitesi	Araştırma Görevlisi
2013(Eyl-Ara)	Gotik Yapı	Mimar
2013(Haz-Eyl)	Lacivert Proje	Mimar

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

1. Ağraz, G., Urak, G. (2017). Çevresel Değişimin Komşuluk İlişkilerine Etkisi: Sivas Kent Merkezi Örneği, ***X. Uluslararası Sinan Sempozyumu Bildiri Kitabı,*** Edirne: Trakya Üniversitesi, 69-76.

GAZİ GELECEKTİR…